Evangelio qelqakuna, Apostolkunaq ruwasqanwan ima

Tabla de Contenidos nisqa

Evangelio de Mateo	1
Marcospa Evangelio	26
Lucas Evangelio	42
Juanpa Evangelio	69
Apostolkunaq ruwasqan	89

Mateo

1 kaq RAKI

1 Abrahanpa churin Davidpa churin Jesucristoq mirayninmanta qelqan.
2 Abrahanmi Isaacta churiyamurqan. Isaactaq Jacobta churiyarqan; Jacobtaq churiyarqan Judasta wawqenkunatawan.
3 Judastaq churiyarqan Tamar llaqtamanta Faresta Zaratawan. Faresqataq Esromta wachakurqan. Esromtaq Aram llaqtata wachakurqan.
4 Aramtaq churiyarqan Aminadabta. Aminadabtaq Naasonta churiyarqan. Naasontaq Salmonta churiyarqan;
5 Salmontaq Racab llaqtamanta Boozta churiyarqan. Booztaq Rutmanta Obedta churiyarqan. Obedtaq Jeseta churiyarqan.
6 Isaitaq rey Davidta churiyarqan. Rey Davidtaq Uriaspa warminmanta Salomonta churiyarqan.
7 Salomonqa Roboamta churiyarqan. Roboamtaq Abiata churiyarqan. Abiataq churiyarqan Asata.
8 Asaqa Josafatan churiyarqan. Josafataq Joramta churiyarqan. Joramtaq Oziasta churiyarqan.
9 Oziastaq Joatamta churiyarqan. Joatamtaq Acazta churiyarqan. Acaztaq Ezequiasta churiyarqan.
10 Ezequiasqataq Manasesta churiyarqan. Manaséstaq Amonta churiyarqan. Amontaq Josiasta churiyarqan.
11 Josiastaq Jeconiasta wawqenkunatawan churiyarqan, Babiloniaman apasqa kashaqtinku.
12 Babiloniaman apasqanku qhepamanmi Jeconias Salatielta churiyarqan. Salatieltaq Zorobabelta churiyarqan;
13 Zorobabeltaq churiyarqan Abiudta. Abiudtaq Eliaquimta churiyarqan. Eliakimtaq Azorta churiyarqan.
14 Azorqa Sadocta churiyarqan. Sadoctaq Aquimta churiyarqan. Aquimtaq Eliudta churiyarqan.
15 Eliudtaq churiyarqan Eleazarta. Eleazartaq Matanta churiyarqan. Matantaq Jacobta churiyarqan;
16 Hinaqtinmi Jacobqa Mariaq qosan Joseta churiyarqan, paymantan nacerqan Jesucristo sutiyoq.
17 Abrahanmanta Davidkama llapa miraykunaqa chunka tawayoq miraymi. Davidmantapacha Babiloniaman apasqa kanankama chunka tawayoq miraymi karqan. Babiloniaman apasqa kasqankumantapachan Cristoman chunka tawayoq miray.
18 Jesucristoq nacesqanqa kay hinapin kasharan: Maman Mariaqa Josewan casarakushaqtinmi, manaraq huñunakushaqtinku, Santo Espirituq wiksallisqa kasharqan.
19 Hinaqtinmi qosan Joseqa chanin runa kaspa, manataqmi llapa runaq qayllanpi qhawarichiyta munarqanchu.
20 Chaykunata yuyaykushaqtinmi, Señor Diospa angelnin mosqoypi rikhurimuspa nirqan: –Davidpa churin Jose, ama manchakuychu warmiyki Mariata casarakuyta, paypi wiksallisqa kaqmi, nispa Santo Espiritumanta.
21 Huk qhari wawatan wachakunqa, paytan sutichanki JESUS nispa, paymi llaqtanta huchankumanta qespichinqa.
22 Chaymi tukuy chaykuna ruwakuran, Diosmanta willakuqpa nisqan hunt'akunanpaq.
23 Qhawariy, huk doncella warmin wiksallikunqa, hinaspan qhari wawata wachakunqa, Emanuel sutiwantaq sutichanqaku, chay sutiqa "Diosmi ñoqanchiswan kashan", nispa.
24 Hinaqtinmi Joseqa puñuymanta hatarichimuspa, Señorpa angelninpa nisqanman hina ruwarqan, hinaspan warminta casarakurqan.
25 Piwi churinta wachakunankamaqa manan reqsirqanchu.

2 kaq RAKI

1 Rey Herodespa tiemponpi Judea nacionpi Belén llaqtapi Jesus naceqtinmi, inti lloqsimuy ladomanta yachaysapa runakuna Jerusalén llaqtaman hamurqanku.
2 Chaymi niran: —¿Maypitaq kashan judío runakunaq reynin naceq runaqa? Inti lluqsimuy ladopi ch'askanta rikuspa, payta yupaychaq hamurqayku, nispa.
3 Chaykunata uyarispan rey Herodes lliw Jerusalén llaqtantin mancharikuran.
4 Llapa sacerdote umallikunata, kamachikuy simita yachachiqkunatawan huñuspataq, maypi Cristo nacenanmanta tapurqan.
5 Paykunataq nirqanku: –Judea suyupi Belén llaqtapi, kay hinatan profeta qelqarqan.
6 Judá suyupi Belén llaqtaqa manan Judá suyupi kamachikuqkunamanta aswan huch'uyllachu kanki, qanmantan Israel llaqtayta kamachikuq kamachikuq lloqsimunqa.
7 Hinaqtinmi Herodesqa yachaysapa runakunata pakallapi waqyaspa, paykunata tapurqan hayk'aq ch'aska rikhurimusqanmanta.
8 Hinan paykunata Belén llaqtaman kachaspa nirqan: –Riychis, chay wawata maskhaychis. Tarispaykichistaq, willawaychis, noqapas hamuspa payta yupaychanaypaq, nispa.
9 Reypa uyarispataq ripurqanku. Inti lloqsimuy ladopi rikusqanku ch'askataq paykunaq ñawpaqenta rirqan, chay ch'askataq warma kashasqan pataman sayarinankama.
10 Chay ch'askata rikuspataq ancha kusikurqanku.
11 Wasiman haykuspankutaq, maman Mariawan kuska wawata rikuspa, k'umuykukuspa yupaycharqanku. qori, incienso, mirra ima.
12 Herodesman ama kutipunankupaq mosqoyninkupi Dios willaqtinkutaq, wak ñanninta llaqtankuman ripurqanku.
13 Ripuqtinkun Señor Diospa angelnin Joseman mosqoypi rikhurimuspa nirqan: –Sayariy, wawata mamantawan pusaspa Egiptoman ayqekuy, chaypi kanayki willanaykikama, nispa Herodesmi chay warmachata maskanqa chinkachinanpaq.
14 Hatarispataq, wawata mamantawan tutapi pusaspa Egipto suyuman ripurqan.
15 Herodes wañunankama chaypi kasharqan, Diosmanta willakuqpa nisqan hunt'akunanpaq: "Egiptomantan wawayta waqyarqani", nispa.
16 Hinaqtinmi Herodesqa yachaysapa runakunaq burlakusqanta rikuspa sinchita phiñakuspa kacharqan Belén llaqtapi, llapan suyuntinpi kaq wawakunata, iskay watayoqmanta urayman yachaysapa runakunata tukuy sonqowan tapusqan tiempota.
17 Hinaqtinmi profeta Jeremioq nisqanqa hunt'akurqan.
18 Rama llaqtapin huk kunka uyarikurqan, waqaypas, waqaypas, hatun llakikuypas, Raquelqa wawankunamanta waqasharqan, manataqmi sonqochayta munarqanchu, mana kasqankurayku.
19 Herodes wañupuqtinmi, Señor Diospa angelnin Egiptopi Joseman mosqoypi rikhurimurqan.

20 Saynata nispanku: Sayariy, hinaspa wawata mamantawan pusay, hinaspa Israel nacionman riy, chay wawata wañuchiyta munaqkunaqa wañusqañam, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa, wawata mamantawan apaspa Israel nacionman chayaran.
22 Ichaqa taytan Herodespa wasinpi Arquelao Judea suyupi kamachikushasqanta uyarispan manchakurqan chayman riyta.
23 Hinaqtinmi Jesusqa Nazaret sutiyoq llaqtapi tiyaran, profetakunaq nisqanku hunt'akunanpaq: “Nazaret llaqtayoqmi” nispa.

3 RAKI

1 Chay p'unchaykunapin Bautizaq Juan hamurqan Judea ch'inneqpi predicaspa.
2 Hinaqtinmi khaynata niranku: “Arrepentikuychis, hanaq pacha qhapaqsuyunqa qayllaykamushanñan”, nispa.
3 Paymantan profeta Isaiaspa niran: “Ch’inneqpi qapariqpa kunkan: “Señor Diospa ñanninta wakichiychis, ñanninta allinchaychis”, nispa.
4 Chay Juanqa camello chukchamanta p'achayoqmi kasqa, wasanpitaq qaramanta chumpiyoq kasqa. Mikhunqa langostakuna, sallqa miel ima kasqa.
5 Chaymantataq Jerusalén llaqta, Judea suyuntin, Jordán muyu muyuriq suyukunapiwan Jesusman rirqanku.
6 Hinaspan Jordán mayupi bautizakurqanku huchankuta willakuspa.
7 Hinaqtinmi Jesusqa askha fariseokunata, saduceokunatawan bautizakunanpaq hamushaqta rikuspa, paykunata nirqan: –Mach'aqway miray, ¿pitaq willarqasunkichis hamuq phiñakuymanta ayqekunaykichispaq?
8 Chay hinaqa, yuyayman kutirikunaykichispaq hina rurukunata ruruchiychis.
9 Ama piensaychischu: ‘Abrahanmi taytanchispaq kapuwanchis’, nispa niykichis, Diosqa kay rumikunawanmi Abrahampa wawankunata hatarichiyta atinman, nispa.
10 Kunanpas hachaqa sach'akunaq saphinmanraqmi churasqa kashan, chayraykun llapa sach'akuna mana allin ruruq sach'akunata k'utuspa ninaman wikch'uykunku.
11 Cheqaqtapunin unuwan bautizaykichis yuyayman kutirikunaykichispaq, qhepayta hamuqmi ichaqa noqamanta aswan atiyniyoq, paypa zapatontan mana apanaypaq hinachu kani.
12 Paypa ventiladorninmi makinpi kashan, chaymi pampanta ch'uyanchanqa, trigontataq huñunqa. Ichaqa mana wañuy atina ninawanmi chay pajataqa ruphachinqa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa Galileamanta Jordán mayu ladomanta Juanman hamurqan, paywan bautizakunanpaq.
14 Juanmi ichaqa hark'arqan: –¿Qanmanta bautizakunaychu, ¿noqamanchu hamushanki?
15 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Kunanqa chay hina kananta saqey, chhaynapin llapa chanin-kayta hunt'ananchis, nispa. Chaymantataq ñak’arirqan.
16 Bautizakuspan Jesusqa unumanta lloqsispa, hanaq pacha kicharikurqan, hinan Diospa Espiritun urpi hina uraykamushaqta rikurqan.
17 Hanaq pachamantan huk kunka niran: Kaymi munakusqay Churiy, paywanmi anchata kusikuni, nispa.

4 kaq RAKI

1 Hinan Jesusta Espirituq pusasqan ch'inneqman aparqan Saqraq wateqasqan kananpaq.
2 Tawa chunka p'unchay tawa chunka tuta ayunaspataq yarqaymanta wañupurqan.
3 Wateqaq runaqa payman asuykuspan nirqan: –Diospa Churin kanki chayqa, kamachiy kay rumikunata t'antaman tukuchinanpaq, nispa.
4 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: –Qelqapin nin: Runaqa manan t'antawanllachu kawsanqa, aswanpas Diospa siminmanta lloqsimuq llapa rimaykunawanmi, nispa.
5 Hinaqtinmi diabloqa ch'uya llaqtaman apaspa, Dios yupaychana wasiq patanman churan.
6 Paytataq nirqan: –Diospa Churinchus kanki chayqa, wikch'uykuy, Diospa Simin Qelqapin nin: ‘Angelninkunatan kamachisunki, paykunan makinkupi apasunkiku, mana hayk'aqpas chakiykita t'oqyachinaykipaq, nispa rumipa contranpi.
7 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qelqapin nishan: “Ama Señor Diosniykita wateqankichu”, nispa.
8 Yapamanta, supayqa ancha alto orqoman wicharin, kay pachaq llapa qhapaq suyunkunata, chaykunaq k'anchariynintawan rikuchispa;
9 Payta nirqan: –K'umuykuspa yupaychawaqtiykiqa, tukuy kaykunatan qosqayki, nispa.
10 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Satanas, kaymanta ripuy, Diospa Simin Qelqapin nin: “Señor Diosniykitan yupaychanki, payllatan servinki”, nispa.
11 Hinaqtinmi diabloqa saqerpariran, hinan angelkuna hamuspa payta servirqanku.
12 Hinaqtinmi Jesusqa Juan carcelman wisq’asqa kasqanta uyarispa Galilea llaqtaman ripurqan.
13 Nazaret llaqtamanta lloqsispataq, Capernaúm llaqtapi tiyaran, chay llaqtaqa lamar-qocha patapi, Zabulón, Neftalim nacionpa linderonkunapi.
14 Chaymi profeta Isaiaspa nisqan hunt'akunqa.
15 Sabulon hallp'a, Neftalim hallp'a, lamar-qocha patapi, Jordán mayu chimpapi, mana judío runakunaq Galilea.
16 Laqhayaqpi tiyaq runakunaqa ancha k'anchaytan rikurqanku. Wañuypa llanthunpi tiyaqkunamanmi k'anchay lloqsimurqan.
17 Chaymantapachan Jesusqa predicayta qallarirqan: –Arrepentikuychis, hanaq pacha qhapaqsuyunqa qayllaykamushanñan, nispa.
18 Hinaqtinmi Jesusqa Galilea qocha patapi purishaspa, iskay wawqekunata rikurqan, Pedro sutiyoq Simón, wawqen Andrés, lamar-qochaman llikata wikch'uykushaqta.
19 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: Qatiwaychis, runa challwaqman tukuchisqaykichis, nispa.
20 Hinaqtinmi chay ratolla mallankuta saqespa Jesusta qatikurqanku.
21 Chaymanta rispataq, huk iskay wawqekunata rikurqan, Zebedeoq churin Santiagota, wawqen Juantawan, taytan Zebedeowan kuska barcopi llikakunata allichashaqta. Hinan paykunata waqyamurqan.
22 Hinaqtinmi chay ratolla barcota taytankutapas saqespa payta qatikurqanku.
23 Hinaqtinmi Jesusqa Galilea provinciantinpi purirqan, sinagogakunapi yachachispa, Diospa qhapaqsuyunmanta allin willakuykunata willaspa, llapa onqoykunata, imaymana onqoykunatapas qhaliyachispa.

24 Llapan Siria suyuntinpin reqsisqa kasharqan, hinaspan imaymana onqoykunawan ñak'arichisqa runakunata, supaykunawan hap'ichikuq runakunata, locokunata, paralisis onqoyniyoq runakunatawan pusamurqanku. Hinan paykunata qhaliyachirqan.
25 Galileamanta, Decápolismanta, Jerusalénmanta, Judeamanta, Jordán mayu chimpamanta ima, achkha runas Jesusta qatikurqanku.

5 CAPÍTULO

1 Askha runakunata rikuspataq, Jesusqa orqoman wicharqan.
2 Hinaqtinmi Jesusqa siminta kicharispa paykunata yachachiran.
3 Kusisamiyoqmi espiritupi wakchakunaqa, paykunaqmi hanaq pacha qhapaqsuyunqa.
4 Kusisamiyoqmi llakisqakunaqa, sonqochasqa kanqaku.
5 Kusisamiyoqmi llamp'u sonqo runakunaqa, paykunan kay pachata chaskinqaku.
6 Kusisamiyoqmi chanin kaymanta yarqasqa, ch'akiqkunapas, saksasqa kanqaku.
7 Kusisamiyoqmi khuyapayakuqkunaqa, khuyapayasqa kanqaku.
8 Kusisamiyoqmi ch'uya sonqoyoq runakunaqa, paykunan Diosta rikunqaku.
9 Kusisamiyoqmi thak-kaypi kawsaq runakunaqa, Diospa wawankuna nispa sutichasqa kanqaku.
10 Kusisamiyoqmi chanin kayrayku qatiykachasqa runakunaqa, paykunaqmi hanaq pacha qhapaqsuyunqa.
11 Kusisamiyoqmi kankichis, noqarayku runakuna k'amisuqtiykichis, qatiykachasuqtiykichis, imaymana millaykunatapas llullakuspa rimaqtinchis.
12 Kusikuychis, anchata kusikuychis, hanaq pachapi premioykichisqa hatunmi, ñawpaqeykichis profetakunatan qatiykacharqanku.
13 Qankunaqa kay pachaq kachinmi kankichis, kachitaq q'apayninta chinkachipunman chayqa, ¿imawantaq kachichakunqa? Chaymantapachan mana imapaqpas allinchu, aswanpas wikch'usqa kaymi, runakunaq chaki uranpi sarusqa kaymi.
14 Qankunaqa kay pachaq k'anchayninmi kankichis. Urqu patapi churasqa llaqtataqa manam pakayta atichwanchu.
15 Runakunapas manan candelataqa rawrachispachu k'anchaypa ukunman churanku, aswanpas candelabro k'anchaypa patanman. Chaytaq wasipi llapallan kaqkunata k'ancharichin.
16 Chhaynata k'anchayniykichis runakunaq ñawpaqenpi k'ancharichun, allin ruwasqaykichista rikuspa hanaq pachapi kaq Yayaykichista hatunchanankupaq.
17 Ama piensaychischu Kamachikuy Simita, nitaq profetakunatapas ch'usaqyachinaypaq hamusqayta.
18 Cheqaqtapunin niykichis: Hanaq pachapas kay pachapas tukukunankamaqa, manan hayk'aqpas kamachikuy simimantaqa huk qelqallapas huk huch'uyllapas chinkanqachu, llapan hunt'akunankama.
19 Pipas kay huch'uy kamachikuykunamanta hukninta p'akispa runakunaman chhaynata yachachiqqa, hanaq pacha qhapaqsuyunpi aswan huch'uymi nispa sutichasqa kanqa.
20 Ñoqan niykichis: Manachus chanin kayniykichisqa kamachikuy simita yachachiqkunaq fariseokunaq chanin kayninmanta aswan hatun kanqa chayqa, manan hayk'aqpas hanaq pacha qhapaqsuyunmanqa haykunkichischu.
21 Uyarirqankichismi ñawpa tiempopi runakunaq nisqankuta: Ama wañuchinkichu, nispa. Pipas wañuchiqqa juzgasqa kananpaqmi peligropi tarikunqa.
22 Ñoqan ichaqa niykichis: pipas wawqenwan mana imarayku phiñakuqmi juzgasqa kanqa , infierno nina peligropin tarikunqa.
23 Chhaynaqa, altarman qokuyniykita apaspa chaypi yuyarinki wawqeyki contra qan contra kashasqanmanta chayqa, nispa.
24 Altarpa ñawpaqenpi regaloykita saqey, hinaspa ripuy. ñawpaqta wawqeykiwan allipunachiy, chaymantataq hamuspa qokuyniykita hayway, nispa.
25 Usqhaylla awqaykiwan rimanakuy, ñanpi kashaspayki. Manan hayk'aqllapas awqaykiqa juezman entregasunkichischu, jueztaq oficialman entregasunkichisman, hinaspataq carcelman wisq'asqa kankichis, nispa.
26 Cheqaqtapunin niykichis, manan hayk'aqpas chaymantaqa lloqsinkichu qolqeta paganaykikama, nispa.
27 Uyarirqankichismi ñawpa tiempopi runakunaq nisqankuta: "Ama wasanchakunkichischu", nispa.
28 Ñoqan ichaqa niykichis: Pipas warmita munapayananpaq qhawaqqa, sonqonpin wasanchay huchata ruwashanña, nispa.
29 Paña ñawiykitaq huchallikusunki chayqa, horqospa wikch'uy, allinniykipaqmi huknin cuerpoyki chinkapun, manataq llapan cuerpoyki infiernoman wikch'usqa kananchu.
30 Paña makiykitaq huchallikusunki chayqa, kuchuspa wikch'uy, qanpaqqa allinmi kanman huknin cuerpoyki chinkapusqanqa, manan llapan cuerpoyki infiernoman wikch'usqa kanaykipaqchu.
31 Nirqankun: Pipas warminmanta t'aqakuspa t'aqanakunankupaq qelqata qochun.
32 Ñoqan ichaqa niykichis: pipas warminmanta t'aqakuqqa qhelli huchapi purispalla, wasanchay huchaman tukuchin.
33 Yapamantan uyarirqankichis ñawpaq tiempopi runakunaq nisqankuta: "Ama kikiykita jurankichu, aswanpas Señorman juramentoykita hunt'anki", nispa.
34 Ñoqan ichaqa niykichis: Amapuni juraychischu. nitaq hanaq pachawanpas; Diospa tiyananmi.
35 Nitaq kay pachawanchu; Chakinpa sayananmi, nitaq Jerusalén llaqtaq qayllanpichu. hatun Reypa llaqtanmi.
36 Amataq umaykiwanpas jurankichu, mana huk chukchaykitapas yuraqyachiyta, yanatapas ruwayta atisqaykirayku.
37 Ichaqa, ari, arí, kachun willakusqaykichis; Manan, manan, kaykunamanta aswan askha kaqpas mana allinmantan hamun.
38 Uyarirqankichismi: "Ñawi huk ñawi, kirutaq huk kiru" nisqankuta.
39 Ñoqan ichaqa niykichis, ama mana allinkunata hark'akunkichischu, aswanpas pipas paña uyaykita laq'asunkichis chayqa, huknin uyaykitapas kutirichiychis, nispa.
40 Pipas Kamachikuy Simipi juzgasunaykipaq, p'achaykitapas qechuyta munaspaykiqa, p'achaykitapas hap'ichichun.

41 Pipas huk kilómetro purinaykipaq hikutasunkiman chayqa, iskay kilota ripuy.
42 Mañakuqman qoy, manukuqmanpas ama karunchakuychu.
43 Uyarirqankichismi: “Runamasiykita munakunki, awqaykitapas cheqnikunki” nisqankuta, nispa.
44 Ñoqan ichaqa niykichis: Awqaykichista munakuychis, ñakaqniykichiskunata saminchaychis, cheqnikuqniykichiskunata allinta ruwaychis, millay k'amiqniykichispas qatiykachawaqniykichiskunapaqpas mañakuychis.
45 Hanaq pachapi kaq Yayaykichispa wawankuna kanaykichispaq, payqa millay runakunamanpas allin runakunamanpas intitan k'ancharichin, chanin runakunamanpas mana chaninkunamanpas parata kachamuchin.
46 Munakuqniykikunata munakunkichis chayqa, ¿ima premiotataq chaskinkichis? ¿manachu impuesto cobraqkunapas kaqllata ruwanku?
47 Wawqeykichiskunallata napaykunkichis chayqa, ¿imatataq hukkunamantapas aswanta ruwankichis? ¿manachu impuesto cobraqkunapas chhaynata ruwanku?
48 Qankunaqa hunt'asqa kaychis, imaynan hanaq pachapi kaq Yayaykichispas hunt'asqa kashan hinata.

6 RAKI

1 Cuidakuychis, ama runakunaq ñawpaqenpi limosnaykichista qonaykichispaq, mana chayqa manan hanaq pachapi kaq Yayaykichispa premiontaqa chaskisunkichischu.
2 Chayrayku, limosnata qospaykiqa, amayá iskay uya runakuna sinagogakunapi, callekunapipas trompetata tocaychu, runakunaq hatunchakunankupaq. Cheqaqtapunin niykichis: Paykunan premionkuta chaskinku.
3 Limosnata qospaqa ama lloq'e makiykiqa yachachun paña makiykiq ruwasqanta.
4 Limosnaykikuna pakallapi kanqa, pakallapi qhawaq Yayaykitaqmi sut'ita pagasunki.
5 Mañakuspaqa ama iskay uya runakuna hinachu kanki, paykunaqa sinagogakunapi, calle k'uchukunapipas sayaspa mañakuyta munanku, runakunaq rikunankupaq. Cheqaqtapunin niykichis: Paykunan premionkuta chaskinku.
6 Qan ichaqa, mañakuspaykiqa armarioykiman haykuy, punkuykita wisq’aspataq pakallapi kaq Yayaykita mañakuy. Pakallapi rikuq Yayaykitaqmi sut'ita pagasunki.
7 Mañakuspaykichisqa ama yanqamanta rimaychischu, mana judío runakuna hinachu, paykunaqa piensankun askha rimasqankumanta uyarisqa kanankuta.
8 Ama paykuna hinachu kaychis, Yayaykichisqa manaraq mañakushaqtiykichismi yachan ima necesitasqaykichista.
9 Chay hinaqa, kay hinatan mañakuychis: Hanaq pachapi kaq Yayayku, sutiyki ch'uyanchasqa kachun.
10 Gobiernoyki hamuchun. Munayniyki kay pachapipas rurasqa kachun, hanaq pachapi hina.
11 Kunan p'unchay t'antaykuta qowayku.
12 Huchaykutapas pampachawayku, imaynan noqaykupas debewaqniykuta pampachayku hinata.
13 Ama wateqayman pusawaykuchu, aswanpas mana allinmanta qespichiwayku, qanpaqmi qhapaq suyuqa, atiyniykipas, hatunchasqa kaypas wiñaypaq. Amen.
14 Runakunaq huchankuta pampachankichis chayqa, hanaq pacha Yayaykichispas pampachasunkichismi.
15 Runakunata mana pampachankichischu chayqa, manan Yayaykichispas huchaykichistaqa pampachasunkichischu.
16 Ayunaspaykichispas, ama iskay uya runakuna hinachu llakisqa uyayoq kaychis. Cheqaqtapunin niykichis: Paykunan premionkuta chaskinku.
17 Qantaq ichaqa ayunaspa umaykita hawiy, hinaspa uyaykita mayllakuy.
18 Runakunaman mana ayunanaykipaqchu rikhurinki, aswanpas pakallapi kaq Yayaykiman, pakallapi qhawaq Yayaykitaq sut'ita pagasunki.
19 Ama kay pachapi qhapaq kayta huñuychischu, maypichus ch'uspapas q'omerpas waqllichin, suwakunapas p'akispa suwakun.
20 Aswanpas hanaq pachapi qhapaq kayta huñuychis, chaypiqa manan ch'uspapas nitaq q'omerpas waqllichinchu, manataqmi suwakunapas mana p'akinkuchu nitaq suwakunkuchu.
21 Maypichus qhapaq kayniyki kashan chayqa, chaypin sonqoykipas kanqa.
22 Cuerpopa k'anchayninmi ñawi, ñawiyki sapallan kaqtinqa, llapan cuerpoykipas k'anchaywanmi hunt'a kanqa.
23 Ñawiyki millay kaqtinqa, lliw cuerpoykipas tutayaqmi kanqa. Chhaynaqa, qanpi k'anchayqa tutayaq kanman chayqa, may hatunraqmi chay tutayaq!
24 Manan pipas iskay patrontaqa serviyta atinmanchu, hukninta cheqnikuspa hukninta munakunqa. Mana chayqa, hukninta hap'ipakuspa hukninta pisichanqa. Manataqmi Diosta, kapuqkunatapas serviyta atiwaqchischu.
25 Chayraykun niykichis: Ama piensaychischu kawsayniykichismanta, ima mikhunaykichistapas, ima ukyanaykichistapas. Manataqmi cuerpoykichispaqchu ima p'achakunaykichispaq. ¿Manachu kawsayqa aychamanta aswan allin, cuerpotaq p'achamanta?
26 Qhawariychis hanaq pacha p'isqokunata, manan tarpunkuchu, manan cosechankuchu, nitaq granerokunamanpas huñunkuchu. chaywanpas hanaq pacha Yayaykichismi paykunata mikhuchin. ¿Manachu qankunaqa paykunamanta aswan allinraq kankichis?
27 ¿Mayqenniykichistaq yuyaykuspa huk metro sayayniyoqta yapanman?
28 ¿Imanasqataq p'achawan yuyaykunkichis? Chakrapi lirio sach'akunata qhawariychis, imayna wiñasqanta. manam llamkankuchu, manataqmi muyuchinkuchu.
29 Chaywanpas niykichismi: Salomonpas tukuy k'anchariyninpipas manan chaykunamanta huknin hina p'achasqachu karqan.
30 Chhaynaqa, sichus Dios chhaynata p’achachinman chakrapi pastokunata, kunan p’unchay kashaq, paqarintaq hornoman wikch’usqa kashan chayqa, ¿manachu aswanta p’achachisunkichis pisi iñiyniyoq kankichis?
31 Chhaynaqa, ama piensaychischu: ¿Imatan mikhusun? otaq: ¿Imatataq ukyasun? icha: ¿Imawantaq p'achakusun?
32 (Tukuy chaykunataqa mana judío runakunan maskhashanku).
33 Ñawpaqtaqa Diospa qhapaqsuyunta, chanin kaynintawan maskhaychis. Chaymi tukuy chaykunata yapasunkichis, nispa.
34 Chhaynaqa, ama paqarin p'unchaymantaqa yuyaykuychischu, paqarin p'unchawqa kikinmantan

yuyaykunqa. P'unchawpaqqa aypanmi chaypa millay kaynin.

7 RAKI

1 Ama juzgaychischu, ama juzgasqa kanaykichispaq.
2 Ima juzgasqaykichiswanmi juzgasqa kankichis.
3 ¿Imanasqataq wawqeykiq ñawinpi kaq t'uruta qhawashanki, ñawiykipi kaq k'aspitataq mana qhawarinkichu?
4 Icha, ¿imaynataq wawqeykita niwaq: Ñawiykimanta t'oqota horqosaq, nispa. ¿Qhawariytaq, ñawiykipi huk viga kashan?
5 Iskay uya runa, ñawpaqtaqa ñawiykimanta vigata wikch'uy. Hinan sut'ita rikunki wawqeykiq ñawinmanta t'uquchata wikch'unaykipaq, nispa.
6 Ama alqokunaman ch'uya kaqta qoychischu, amataq perlaykichistapas khuchikunaq ñawpaqenman wikch'uychischu, ama saruspa kutirispa llik'isunkichisman.
7 Mañakuychis, qosqaykichismi. maskhaychis, tarinkichistaqmi; takaychis, hinan kichasunkichis.
8 Pipas mañakuqqa chaskikunmi. Maskaqtaq tarin; Taqmaqmanmi kicharisqa kanqa, nispa.
9 Icha, ¿ima runataq qankunamanta, wawan t'anta mañakuqtin, rumita qonman?
10 Icha, challwata mañakuqtin, ¿mach'aqwaytachu qonqa?
11 Qankuna millay runakuna kashaspaykichis, wawaykichiskunaman allin regalokunata qoyta yachankichis chayqa, maytaraqmi hanaq pachapi kaq Yayaykichisqa allin kaqkunata qonman payta mañakuqkunaman?
12 Chayrayku, tukuy imatachus runakuna ruwanaykichista munaspaykichis, paykunamanpas chhaynata ruwaychis.
13 K'iti punkuman haykuychis, ancho punkuqa anchotaqmi, chinkayman riq ñanpas, askhataqmi chayman haykuqkunapas.
14 Kawsayman riq punkuqa k'iski, k'iski ñanpas, pisillan chayta tariq.
15 Cuidakuychis llulla profetakunamanta, paykunan hamusunkichis oveja p'achawan p'achasqa, sonqonkupitaq llalliq lobokuna kanku.
16 Ruwasqankuwanmi paykunata reqsinkichis. ¿Runakunachu kichkamanta uvaskunata huñunku, icha higoskunatachu?
17 Chhaynallataqmi llapa allin sach'akunapas allin ruruta rurun; ismusqa sach'ataqmi ichaqa millay ruruta rurun.
18 Allin sach'aqa manan millay ruruta ruruchinmanchu, manataqmi ismusqa sach'apas allin ruruta rurunmanchu.
19 Llapa sach'akuna mana allin ruruq sach'aqa rutuspa ninaman wikch'uykusqa kanku.
20 Chhaynaqa, rurunkunawanmi paykunata reqsinkichis.
21 Manan pipas: Señor, Señor, niwaqniypas hanaq pacha qhapaqsuyunman haykunqachu. Aswanqa hanaq pachapi kaq Yayaypa munayninta ruwaqmi.
22 Chay p'unchaypin askha runakuna niwanqaku: Señor, Señor, ¿manachu sutiykipi profetizarqayku? ¿Sutiykipitaq supaykunata qarqorqankichis? ¿Sutiykipitaq askha milagrokunata ruwarqanki?
23 Chaypachan paykunaman nisaq: Manan hayk'aqpas reqsirqaykichischu.
24 Chay hinaqa, pipas kay nisqaykunata uyarispa hunt'aq runaqa, qaqa patapi wasinta hatarichiq yachaysapa runamanmi rikch'achisaq.
25 Hinaqtinmi paraqa paramuran, unu phawaykamuspataq, wayrakuna wayramuspa, chay wasita maqaykuran. Manataqmi urmarqanchu, qaqa patapi teqsichasqa kasqanrayku.
26 Pipas kay rimasqayta uyarispa mana kasukuqqa, rit'i patapi wasinta hatarichiq mana yuyayniyoq runamanmi rikch'achisqa kanqa.
27 Hinaqtinmi paraqa paramuran, unu phawaykamuspataq wayrakuna wayramuspa chay wasita maqaykuran. Hinan urmaykurqan, hatunmi urmaykurqan.
28 Hinaqtinmi Jesusqa kay simikunata tukuqtin, runakuna yachachisqanta admirakurqanku.
29 Kamachikuq runa hinan paykunata yachachiran, manan kamachikuy simita yachachiqkuna hinachu.

8 RAKI

1 Orqomanta uraykamuqtinmi askha runakuna qatikurqanku.
2 Hinaqtinmi huk lepra onqoyniyoq runa hamuspa payta yupaychaspa nirqan: –Señor, munaspaqa ch'uyanchawaqmi, nispa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa makinta haywarispa llamiykuspa nirqan: –Munani, nispa. ch'uya kay. Hinan chay ratopacha lepra onqoynin ch'uyanchasqa karqan.
4 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Ama pimanpas willaychu. Aswanpas riy, sacerdoteman rikuchikuy, hinaspa Moisespa kamachisqan regalota hayway, paykunaman testigo kananpaq, nispa.
5 Jesusqa Capernaúm llaqtaman haykuqtinmi, huk centurión umallin payman hamuspa valekurqan.
6 Hinaqtinmi khaynata niran: —Señor, kamachiyqa wasinpin puñushan paralisis onqoywan, sinchita ñak'arichisqa, nispa.
7 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Hamusaqmi qhaliyachimusaq, nispa.
8 Chay centuriónqa kutichispa nirqan: –Señor, manan valenmanchu wasiypa uranman haykunaykipaq, aswanpas rimaylla, hinan kamachiyqa qhaliyapunqa, nispa.
9 Noqaqa kamachikuq runan kani, soldadokunayoqtaqmi kani. Hukmanñataqmi: "Hamuy, paymi hamunqa", nispa. Kamachiymantaq: Kayta ruway, paymi hunt'an, nispa.
10 Chayta uyarispan Jesusqa admirakuspa qatikuqninkunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, manan Israel llaqtapipas chay hina hatun iñiyta tarirqanichu, nispa.
11 Niykichismi, askha runakunan inti lloqsimuy ladomanta, inti haykuy ladomantawan hamunqaku, hinaspan Abrahanwan, Isaacwan, Jacobwanwan hanaq pacha qhapaqsuyunpi tiyaykunqaku.
12 Diospa qhapaqsuyunpa wawankunan ichaqa hawa tutayaqman wikch'usqa kanqaku, chaypin waqanqaku, kiru k'irisqa kanqaku.
13 Hinaqtinmi Jesusqa centurionta nirqan: –Ripuy. Imaynan qanpas iñirqanki hinata ruwasunkichis, nispa. Hinaptinmi sirvientenqa chay horallapi qhaliyarurqa.
14 Jesusqa Pedroq wasinman haykuspa, warminpa mamanta fiebrewan onqosqata rikurqan.

15 Hinaqtinmi Jesusqa makinta llamiykuran, hinan fiebreqa saqerpariran.
16 Ch'isiyaqtintaq askha supaykunawan hap'ichikuq runakunata Jesusman pusamurqanku, paytaq rimayninwan espiritukunata qarqospa llapa onqosqakunata qhaliyachirqan.
17 Chay hinapin profeta Isaiaspa nisqanqa hunt'akurqan: —Paymi pisi kallpanchista hap'ispa onqoyninchiskunata aparqan, nispa.
18 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata muyuriqninta rikuspa kamachiran huk ladoman ripunankupaq.
19 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiq runa hamuspa, payta nirqan: –Yachachikuq, maymanpas rispaykiqa qatikusqaykin, nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Atuqkunapas t'oqoyoqmi, p'isqokunapas q'esachayoqmi. Runaq Churinmi ichaqa mana maypi umanta churananpaq kanchu.
21 Huk discipulontaq payta nirqan: –Señor, ñawpaqta saqeway taytayta p'ampanaypaq, nispa.
22 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qatiway. Wañusqakunapas wañusqakunata p'ampachunku.
23 Huk barcoman seqaqtinkun discipulonkuna qatikurqanku.
24 Lamar-qochapin sinchi wayra-para hatarirqan, chaymi barcoqa olawan hunt'aykusqa.
25 Hinaqtinmi discipulonkunaqa payman asuykuspa rikch'arichirqanku: –Señor, qespichiwayku, chinkapushayku, nispa.
26 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —Pisi iñiyniyoq runakuna, ¿imanaqtintaq mancharikushankichis? Hinan sayarispa wayrakunata lamar-qochatawan k'amirqan. hinaspan hatun thak kay karqan.
27 Hinaqtinmi runakunaqa admirakuspanku niranku: –¿Ima runan, wayrapas lamar-qochapas payta kasukuq?
28 Gérgese runakunaq hallp'an chimpaman chayaqtintaq, aya p'ampanakunamanta iskay supaykunawan hap'ichikuspa, sinchi k'arakta lloqsimusharqanku, mana pipas chay ñanninta pasananpaq.
29 Hinaqtinmi paykunaqa qaparirqanku: –Diospa Churin Jesus, ¿imapitaq qanwan tupayku? ¿Manaraq chayamuchkaptinchu ñakarichiwanaykuman hamuchkanki?
30 Paykunamanta karullapitaqmi askha kuchikuna mikhusharqanku.
31 Hinaqtinmi supaykunaqa payta valekurqanku: qarqowayku chayqa, kuchikunaman ripuwayku, nispa.
32 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: Riychis, nispa. Lloqsimuspankutaq kuchikunaq t'aqanman haykurqanku, hinan llapa t'aqa kuchikuna sinchita phawaylla phawaylla phawaylla phawaylla phawaylla uraykamurqanku lamar-qochaman, hinaspan unupi wañupurqanku.
33 Paykunata waqaychaqkunaqa ayqekuspan llaqtaman rirqanku, hinaspan tukuy imaymanata willarqanku, supaypa hap'isqan runakunaman imachus pasasqanmantawan.
34 Llaqtantinmi Jesuswan tupanankupaq lloqsimurqanku, payta rikuspataq rogakurqanku llaqtankumanta ripunanpaq.

9 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa barcoman haykuspa, chimpaspa llaqtanman chayaran.
2 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaq iñiyninkuta rikuspa, mana puriy atiq runata niran. Churi, kusisqa kay; huchaykikuna pampachasqa kachun.
3 Kamachikuy simita yachachiq wakin runakunan sonqonkupi nirqanku: Kay runaqa k'amishanmi, nispa.
4 Jesustaq paykunaq yuyaykusqankuta yachaspa nirqan: –¿Imanaqtintaq sonqoykichispi mana allinta yuyaykunkichis?
5 Aswan facilmi kay niy: Huchaykikuna pampachasqañam, nispa. icha: Sayarispa puriy?
6 Ichaqa kay pachapi Runaq Churin huchakunata pampachananpaq atiyniyoq kasqanta yachanaykichispaq, nispa (hinallataq paralisis onqosqa runata nin: Hatariy, puñunaykita hoqarispa wasiykiman riy", nispa.
7 Hinaspan sayarispa wasinman ripurqan.
8 Chayta rikuspa runakunan ichaqa admirakuspanku, runakunaman chhayna atiyta qoq Diosta hatuncharanku.
9 Chaymanta rishaspan Jesusqa huk runata rikuran, paypa sutinmi karqan impuesto pagana wasipi tiyashaqta . Hinaspan sayarispa qatikuran.
10 Hinaqtinmi Jesusqa wasipi mikhushaspa, askha impuesto cobraqkuna, huchasapakuna hamuspa, discipulonkunawan kuska tiyaykurqanku.
11 Chayta rikuspataq fariseokunaqa discipulonkunata tapuranku: –¿Imanaqtintaq Yachachiqniykichis impuesto cobraqkunawan huchasapakunawan ima mikhushan?
12 Chayta uyarispan Jesusqa paykunata nirqan: –Sanokunaqa manan doctorta necesitankuchu, aswanpas onqosqakunan, nispa.
13 Riychis, yachaychis ima ninan kasqanmanta: Khuyapayakuqmi kani, manan sacrificiota haywanaypaqchu.
14 Hinaqtinmi Juanpa discipulonkuna Jesusman asuykuspanku tapuranku: –¿Imanaqtinmi ñoqaykupas fariseokunapas sapa kutilla ayunayku, discipuloykikuna ichaqa mana ayunankuchu?
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Novio wasipi wawakunaqa waqankumanchu novio paykunawan kashaqtin? Ichaqa chayamunqa p'unchawkuna, novio paykunamanta qechusqa kanankupaq, chaymantataq ayunanqaku, nispa.
16 Manan pipas mawk'a p'achamanqa mosoq p'achataqa churanmanchu, hunt'achinanpaq churasqa p'achamantan llik'ikun.
17 Manataqmi pipas mosoq vinotaqa mawk'a p'uyñukunaman churankuchu, mana chayqa p'uyñukuna p'akikun, vinotaq tukupun, p'uyñukunataq chinkapun, mosoq vinotataq mosoq p'uyñukunaman churanku, iskayninkutaqmi waqaychasqa kanku.
18 Paykunata rimashaqtinmi huk kamachikuq hamuspa yupaycharqan: –Ususiyqa wañupunñan, ichaqa hamuspa makiykita hap'iy, hinan kawsanqa, nispa.
19 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa, discipulonkunapas qatikurqanku.
20 Hinaqtinmi huk warmi chunka iskayniyoq wataña yawarwan onqosqa, qhepanta hamuspa p'achanpa patanta llamiykurqan.
21 Paymi sonqonpi niran: P'achanta llamiykuyman chayqa, qhaliyasaqmi, nispa.
22 Hinaqtinmi Jesusqa kutirispa, payta rikuspa, nirqan: –Ususiy, sonqochay! iñiyniykin qhaliyachisunki. Chay horamantapachan warmiqa qhaliyapurqan.

23 Hinaqtinmi Jesusqa kamachikuqpa wasinman haykuspa, takiq runakunata, runakunatawan qapariqta rikuspa.
24 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Chay sipasqa manan wañusqachu, aswanpas puñushanmi, nispa. Hinaspan pisichaspa asikurqanku.
25 Hinaqtinmi runakuna lloqsimuqtinkutaq, Jesusqa haykuspa makinmanta hap'iykuran, hinan chay sirvientaqa sayariran.
26 Hinaqtinmi llapa chay hallp'aman chaykunamanta allin reqsisqa kasharqan.
27 Jesusqa chaymanta ripuqtinmi iskay ñawsakuna qhepanta rirqanku: —Davidpa Churin, khuyapayaykuway, nispa.
28 Wasiman haykuqtintaq ñawsakuna payman hamurqanku, hinan Jesusqa paykunata nirqan: –¿Creenkichischu kay ruway atisqayta? Paykunataq nirqanku: –Arí, Señor, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa ñawinkuta llamiykuspa niran: " Iñiyniykichisman hina kachun", nispa.
30 Ñawinkutaq kicharikurqan. Hinan Jesusqa sinchita kamachirqan: –Ama pipas chayta yachanaykichispaq qhawariychis, nispa.
31 Hinaqtinmi paykunaqa ripuspanku, Jesuspa allin reqsisqa kayninta mast'arirqanku llapa chay llaqtakunapi.
32 Lloqsikushaqtinkun, huk upa runata pusamurqanku, payqa supaywan hap'ichikurqan.
33 Supay qarqosqa kaqtintaq upa runaqa rimarirqan, askha runakunataq muspharqanku: –Manan hayk'aqpas Israelpiqa chhaynataqa rikurqankuchu, nispa.
34 Fariseokunataq ichaqa nirqanku: —Payqa supaykunata qarqon supaykunaq umalliqninwan, nispa.
35 Hinaqtinmi Jesusqa llapa llaqtakunata, llaqtachakunata purispa, sinagogakunapi yachachispa, Diospa qhapaqsuyunmanta allin willakuykunata willaspa, llapa onqoykunata, llapa onqoykunatapas qhaliyachirqan.
36 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata rikuspa paykunata khuyapayarqan, mana michiqniyoq ovejakuna hina ch'eqesqa kasqankurayku.
37 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –
Cosechaqa askhan, llank'aqkunan ichaqa pisilla.
38 Chay hinaqa, cosechapa Señorninta mañakuychis, cosechanman llank'aqkunata kachamunanpaq.

10 RAKI

1 Chunka iskayniyoq discipulonkunata waqyaspataq, millay espiritukunaq contranpi atiyta qorqan, paykunata qarqonankupaq, imaymana onqoykunata, imaymana onqoykunatapas qhaliyachinankupaq.
2 Chunka iskayniyoq apostolkunaq sutinmi kaykunaqa. Ñawpaq kaqmi karqan Simón, paypa sutinmi Pedro, wawqen Andrés. Zebedeoq churin Santiago, wawqen Juanpiwan.
3 Felipe, Bartolomépiwan; Tomas, impuesto cobraq Mateowan; Alfeopa churin Santiago, Tadeo sutiyuq Lebaeowan.
4 Canaán runa Simón, Judas Iscariotepiwan paytapas traicionarqanku.
5 Chay chunka iskayniyoq runakunatan Jesusqa kachaspa kamachiran: —Ama riychischu mana judío runakunaq ñanninta, amataq Samaria runakunaq mayqen llaqtamanpas haykunkichischu.
6 Aswanpas Israelpa miraynin chinkasqa ovejakunaman riy.
7 Rishaspaykichistaq kay hinata willaychis: Hanaq pacha qhapaqsuyunqa qayllaykamushanñan, nispa.
8 Onqosqakunata qhaliyaychis, lepra onqoyniyoq runakunata ch'uyanchakuychis, wañusqakunata kawsarichiychis, supaykunatapas qarqoychis.
9 Ama qoritapas, qolqetapas, nitaq broncetapas bolsaykichisman churaychischu.
10 Amataq purinaykichispaq q'otuychischu, nitaq iskay p'achapas, nitaq zapatopas, nitaq k'aspikunapas, llank'aq runaqa mikhunanpaq hinan.
11 Mayqen llaqtamanpas, mayqen llaqtamanpas haykunkichis chayqa, tapukuychis pichus chay llaqtapi allin kaqta. Chaymanta rinaykichikkama chaypi samaychik, nispa.
12 Wasiman haykuspaykichisqa napaykuychis.
13 Wasi allin kaqtinqa, thak kayniykichis hamuchun, mana allin kaqtintaq thak kayniykichis kutimuychis.
14 Pipas mana chaskisunkichischu, nitaq rimasqaykichistapas uyarisunkichischu chayqa, chay wasimanta otaq llaqtamanta lloqsispaykichisqa, chakiykichispa ñut'un hallp'ata chhaphchiychis.
15 Cheqaqtapunin niykichis, juicio p'unchaypi Sodoma Gomorra hallp'akunaqa aswan muchuchisqan kanqa chay llaqtamantaqa.
16 Qhawariychis, lobokunaq chawpinman ovejakuna hina kachamushaykichis, mach'aqway hina yachayniyoq kaychis, urpikuna hina mana ima mana allintapas ruwaqchis.
17 Runakunamantaqa cuidakuychis, paykunan juzgadokunaman entregasunkichis, sinagogankupitaq maqasunkichis.
18 Noqarayku kamachikuqkunaq reykunaq ñawpaqenman apasqa kankichis, paykunaq contranpi, mana judío runakunaq contranpipas.
19 Ichaqa entregasuqtiykichisqa, ama piensaychischu imatachus rimanaykichistapas, chay horallapitaqmi ima rimanaykichistapas qosunkichis.
20 Manan qankunachu rimashankichis, aswanpas Yayaykichispa Espiritunmi qankunapi rimashan.
21 Wawqenmi wawqenta wañuyman entreganqa, taytanpas wawata, tayta-maman contra sayarispa wañuchinqaku.
22 Sutiyrayku llapa runakunaq cheqnisqan kankichis, tukukuykama aguantaqqa qespichisqan kanqa.
23 Kay llaqtapi qatiykachaqtinkutaq huk llaqtaman ayqekuychis, cheqaqtapunin niykichis: Israelpa llaqtankunataqa manan chimpankichischu Runaq Churin hamunankama, nispa.
24 Yachachisqaqa manan patronninmanta aswan allinchu, nitaq kamachipas patronninmanta aswan allinchu.
25 Discipulopaqqa patronnin hina kayllan, kamachinpas patronnin hina kayllan. Wasi dueñota Beelzebub nispa sutichaptinkuqa, ¿hayk'araqtaq wasinmanta ninqaku?
26 Chhaynaqa, ama paykunata manchakuychischu, manan ima pakasqapas kanchu mana rikuchikuq. hinaspa pakasqa, chaymi mana reqsisqa kanqa.
27 Tutayaqpi willasqaykichistaqa k'anchaypi rimaychis, ninripi uyarisqaykichistapas wasi patakunapi willaychis.
28 Ama manchakuychischu cuerpota wañuchiqkunata, ichaqa mana almata wañuchiyta atiqkunataqa, aswanpas manchakuychis infiernopi almatapas cuerpotapas chinkachiyta atiq runata.

29 ¿Manachu iskay gorriónta huk litrowan vendenku? Paykunamanta hukninmi mana Yayaykiwanqa pampaman urmaykunqachu, nispa.
30 Umaykichispa chukchaykichispas llapanmi yupasqa kashan.
31 Chhaynaqa, ama manchakuychischu, askha gorriónkunamantapas aswan valorniyoqmi kankichis.
32 Pipas runakunaq qayllanpi willawaqtinqa, noqapas hanaq pachapi kaq Yayaypa ñawpaqenpin willasaq.
33 Pipas runakunaq ñawpaqenpi negawaqniyqa, noqapas hanaq pachapi kaq Yayaypa ñawpaqenpin negasaq.
34 Ama piensaychischu kay pachaman thak kawsayta kachamunaypaq hamusqayta.
35 Ñoqaqa hamuni huk qharita taytanwan, ususinta mamanwan, nuerawantaq suegranwan.
36 Runapa awqankunaqa kikin wasinmantam kanqa.
37 Pipas noqamanta aswanta taytanta otaq mamanta munakuqqa manan ñoqapaq hinachu, pipas churinta otaq ususinta noqamanta aswan munakuqqa manan ñoqapaq hinachu.
38 Pipas cruzninta mana hap'ispa qatikuwaqniyqa manan ñoqapaq hinachu.
39 Pipas vidanta tariqqa chinkachinqa, pipas ñoqarayku vidanta chinkachiqqa taringa.
40 Pipas chaskiqniykichisqa, ñoqatan chaskiwan, pipas chaskiwaqniytaq kachamuwaqniytapas chaskikun.
41 Pipas profetapa sutinpi profetata chaskiqqa, profetapa premiontam chaskinqa. Pipas chanin runata chanin runaq sutinpi chaskiqqa chanin runaq premionta chaskinqa.
42 Pipas kay huch'uy wawakunamanta hukninman huk vaso q'oñi unuta huk discipuloq sutinpilla ukyaqtinqa, cheqaqtapunin niykichis, manan hayk'aqpas premionta chinkachinqachu.

11 RAKI

1 Jesusqa chunka iskayniyoq discipulonkunata kamachiyta tukuspantaq, llaqtankupi yachachinanpaq, predicananpaqwan ripurqan.
2 Hinaqtinmi Juan carcelpi Cristoq ruwasqanta uyarispa, iskay discipulonkunata kacharqan.
3 Hinaqtinmi Jesusta niranku: –¿Qanchu hamuq, icha huktachu suyashanchis?
4 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata contestaran: —Riychis, Juanman yapamanta willamuychis uyarisqaykichista, rikusqaykichistawan.
5 Ñawsakunaqa rikunkun, wist'ukunapas purishankun, lepra onqoyniyoq runakunapas ch'uyanchasqan, mana uyariqkunapas uyarinku, wañusqakunapas kawsarimpusqa, wakchakunamanmi allin willakuykunata willanku.
6 Kusisamiyoqmi noqawan mana phiñakuq runaqa.
7 Ripushaqtinkun Jesusqa askha runakunata Juanmanta tapuyta qallarirqan: –¿Imata qhawaqmi ch'inneqman lloqsirqankichis? ¿Wayrawan kuyuchisqa cañachu?
8 Ichaqa, ¿imata qhawaq rirqankichis? ¿Llampu pachawan pachasqa runa? Qhawariychis, llamp'u p'achawan p'achasqakunaqa reykunaq wasinpin kashanku.
9 Ichaqa, ¿ima qhawaq rirqankichis? ¿Huk profetachu? ari, niykichismi, profetamantapas aswan askharaqmi.
10 Paymantan Diospa Simin Qelqapi qelqasqa kashan: “Qhawariy, ñawpaqeykipin kachamusaq, paymi ñawpaqeykipi purinaykita allichanqa”, nispa.
11 Cheqaqtapunin niykichis: Warmikunamanta naceqkunamantaqa manan Bautizaq Juanmanta aswan hatun runaqa hatarirqanchu.
12 Bautizaq Juanpa p'unchawninkunamanta kunankamataq hanaq pacha qhapaq suyuqa maqanakun, maqanakuq runakunataq kallpawan hap'inku.
13 Llapa profetakunapas Kamachikuy Simikunapas Juankamam profetizarqaku.
14 Chayta chaskiyta munankichis chayqa, kaymi Eliasqa hamunan karqan.
15 Uyarinanpaq rinriyoqqa uyarichun.
16 Ichaqa, ¿imawantaq kay mirayman rikch’asaq? Qhatukunapi tiyaspa runamasinkuta waqyakuq wawakunaman rikch'akun.
17 Hinaqtinmi khaynata niranku: —Qankunamanmi toqyachimurqayku, manataqmi tusurqankichischu. Ñoqaykuqa waqaykuykichismi, manataqmi waqarqankichischu.
18 Juanqa manan mikhuspachu nitaq ukyaspachu hamurqan, paykunan ninku: Supayniyoqmi, nispa.
19 Runaq Churinmi hamurqan mikhuspa ukyaspa, hinaspan nirqanku: —Qhawariy, mijuk runa, vino ukyaq runa, impuesto cobraq runakunaq, huchasapakunaq amigon”, nispa. Yachayniyoq kaymi ichaqa wawankunamanta chaninchasqa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa k'amiyta qallarirqan, maykunapichus yaqa llapan atiyniyoq ruwasqan llaqtakunata, mana wanakusqankurayku.
21 ¡Ay qanmanta, Corazín! ¡ay, Betsaida llaqta! Qankunapi ruwasqaykichis millay ruwaykuna Tiropi Sidón llaqtapipas ruwakunman karqan chayqa, unayñan qhelli p'achawan uspha p'achawan p'achawan kutirikunkuman karqan.
22 Ichaqa niykichismi, juicio p'unchaypiqa Tiro llaqtapas Sidón llaqtapas aswan muchuymi kanqa, qankunamantaqa, nispa.
23 Qantaq hanaq pachaman hoqarisqa Capernaum infiernoman uraykachisqa kanki, qanpi ruwasqayki millay ruwaykuna Sodoma llaqtapi ruwakunman karqan chayqa, kunankamapas qhepanmanmi karqan.
24 Ichaqa niykichismi, juicio p'unchaypi Sodoma hallp'apaq aswan muchuchisqa kanqa, qankunamantaqa, nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Yayláy , hanaq pachaq kay pachaq Señorninmi, graciasta qoyki, yachaysapakunamanta, allin yuyayniyoqkunamantapas kaykunata pakasqaykirayku, wawakunamanpas willasqaykirayku, nispa.
26 Yayay, chhaynapas, chay hinatan qhawarisurqanki.
27 Yayaymi tukuy imaymanata qowarqan, manan pipas Churitaqa reqsinchu, aswanpas Yayallan. manataqmi pipas Yayataqa reqsinchu, aswanpas Churillan, pimanchus Churi payta reqsichiy munaqqa.
28 Llapa llank'aqkuna, llasa q'epiyoqkunapas, hamuychis, ñoqataq samachisqaykichis.
29 Yugoyta apakuychis, hinaspa noqamanta yachaychis. Llamp'u sonqo, huch'uyyaykukuq sonqoyoqmi kani, chaymi almaykichispaq samayta tarinkichis, nispa.
30 Yugoyqa facilmi, llasa q'epiypas.

12 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa samana p'unchaypi trigo ukhunta rirqan. discipulonkunaqa yarqasqa kaspanku, trigota pallayta, mikhuyta ima qallarirqanku.
2 Fariseokunan ichaqa chayta rikuspa nirqanku: –Qhawariy, discipuloykikunaqa samana p'unchaypi mana ruway atisqankutan ruwashanku, nispa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu leerqankichis Davidpa yarqasqa kashaspa paywan kashaspa imatachus ruwasqanta.
4 ¿Imaynatataq Diospa wasinman haykuspa, t'anta mikhunata mikhurqan, chay t'antatataq mana paywan kuska kaqkunapas mikhunanpaq hinachu karqan, aswanpas sacerdotekunallapaq?
5 Icha, ¿manachu kamachikuy simipi leerqankichis samana p'unchaykunapi templopi sacerdotekuna samana p'unchayta qhellichaspa mana huchayoq kasqankuta?
6 Ichaqa niykichismi, kay cheqaspiqa yupaychana wasimanta aswan hatunmi.
7 Ichaqa, sichus kay niyta yachawaqchis karqan, khuyapayakuyman, manataq sacrificiota qosaqchu chayqa, mana huchayoqkunataqa manan huchachawaqchischu karqan.
8 Runaq Churinqa samana p'unchaypa Señorninmi.
9 Chaymanta ripuspataq, sinagogankuman rirqan.
10 Hinaqtinmi huk runa kasharqan, makin ch'akisqa. Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: —¿Allinchu samana p'unchaykunapi qhaliyachiy? chaynapi payta huchachananankupaq.
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Mayqen runataq qankuna ukhupi huk ovejayoq kanman, samana p'unchaypi t'oqoman urmaykuspataq, ¿manachu hap'ispa hoqarinqa?
12 Chhaynaqa, ¿hayk'ataq runaqa ovejamanta aswan allin? Chayrayku, samana p'unchawkunapi allinta ruwayqa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa chay runata nirqan: –Makiykita haywariy, nispa. Hinaspataq mast'arirqan; Huknin hinataq qhaliyasqaña kapurqan.
14 Hinaqtinmi fariseokunaqa lloqsiranku, Jesuspa contranpi concienciata huñunakuspanku, Jesusta wañuchinankupaq.
15 Hinaqtinmi Jesusqa chayta yachaspa, chaymanta karunchakuran, askha runakunataq payta qatikuspanku, llapankuta qhaliyachirqan.
16 Hinaspan paykunata kamachirqan ama reqsichinankupaq.
17 Chaymi profeta Isaiaspa nisqan hunt'akunqa.
18 Qhawariychis ajllasqay kamachiyta; Munakusqay, paywanmi almaypas kusikun, paymanmi espirituyta churasaq, paymi mana judío runakunaman juzgayta willanqa.
19 Payqa manan maqanakunqachu nitaq waqanqachu; manataqmi pipas callekunapipas kunkanta uyarinqachu.
20 P'akisqa cañatapas manan p'akinqachu, q'osñiq linotapas manan wañuchinqachu, juiciota atipananpaq kachamunankama.
21 Paypa sutinpin mana judío runakuna confianqaku.
22 Hinaqtinmi Jesusman pusamurqanku supaypa hap'ichisqan ñawsa upa, ñawsa upa runapas, chaymi qhaliyachirqan, chaymi ñawsapas upapas rimaspa rikurqan.
23 Llapa runakunan admirakuspa nirqanku: –¿Manachu kay runaqa Davidpa churin?
24 Chayta uyarispankun fariseokunaqa niranku: —Kay runaqa manan supaykunata qarqonchu, aswanpas supaykunaq umallin Beelzebubwanmi, nispa.
25 Jesustaq paykunaq yuyaykusqankuta yachaspa paykunata nirqan: –Llapa suyu t'aqanakuyqa ch'usaqmi tukupun. Sapa llaqtapas, wasipas pay kikinpa contranpi t'aqanakuspaqa manan sayanqachu.
26 Satanas Satanasta qarqonman chayqa, pay kikin contran t'aqanakun. ¿Imaynataq qhapaqsuyunqa sayarinqa?
27 Beelzebubwan supaykunata qarqoni chayqa, ¿piwantaq wawaykichis qarqonku? chayraykun juezniykikuna kanqa.
28 Diospa Espiritunwan supaykunata qarqosaq chayqa, Diospa qhapaqsuyunqa qankunamanmi chayamurqan.
29 Icha, ¿imaynataq pipas kallpasapa runaq wasinman haykuspa kaqninkunata suwakunman, manachus ñawpaqtaqa chay kallpasapa runata watanman? chaymantataq wasinta suwaykunqa.
30 Mana ñoqawan kaqqa contraypin kashan. Ñoqawan mana huñuqtaq ch'eqechin, nispa.
31 Chayraykun niykichis: Runakunaqa pampachasqan kanqa tukuy imaymana huchallikuypas, k'amisqapas, Santo Espirituta k'amispaqa manan runakunaman pampachasqachu kanqa.
32 Pipas Runaq Churinpa contranpi rimaqqa pampachasqan kanqa, Santo Espiritu contra rimaqqa manan pampachasqachu kanqa, nitaq kay pachapipas nitaq hamuq pachapipas.
33 Sach'ata allinman tukuchiy, ruruntapas allinman tukuchiy. Sach'ata waqllichiy, ruruntapas waqllichiy, sach'aqa rurunwanmi reqsisqa.
34 Mach'aqway miray, ¿imaynataq millay kashaspa allinkunata rimawaqchis? Sonqoq askha kayninmantan simiqa riman.
35 Allin runaqa sonqonpa allin qhapaq kayninmantan allin kaqkunata horqomun, millay runataq mana allinkunata horqomun.
36 Ñoqan ichaqa niykichis: Juicio p'unchaypi llapa yanqa rimaykunata rimanqaku.
37 Rimasqaykiwanmi chaninpaq qhawarisqa kanki, rimasqaykiwanmi huchachasqa kanki.
38 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiqkunapas fariseokunapas niranku: —Yachachikuq, qanmanta huk señalta rikuyta munayku, nispa.
39 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata khaynata niran: " Millay wasanchakuq miraymi huk milagrota maskhashanku. Manataqmi ima señalpas qosqachu kanqa, aswanpas profeta Jonaspa señalninmi.
40 Imaynan Jonas kinsa p'unchay kinsa tuta ballenaq wiksanpi kasharqan. Chhaynatan Runaq Churinqa kinsa p'unchay kinsa tuta kay pachaq sonqonpi kanqa.
41 Nínive llaqtapi runakunaqa juicio p'unchaypin kay miray runakunawan kuska hatarinqaku, hinaspan huchachanqaku. Jonasmanta aswan hatun runan kaypi kashan.
42 Juicio p'unchaypi sur lado reinaqa kay miraykunawan kuskan hatarinqa, hinaspan huchachanqa. Salomonmanta aswan hatun runam kaypi kachkan.
43 Runamanta qhelli espiritu lloqsimuqtinqa, ch'aki cheqaskunatan purin samayta maskhaspa, manataqmi tarinchu.

44 Hinaqtinmi Jesusqa niran: “Maymantachus lloqsimusqay wasiman kutisaq”, nispa. Chayamuspataq ch'usaq, q'ewisqa, sumaqchasqa ima tarin.
45 Hinaqtinmi Jesusqa rispa, paymanta aswan millay qanchis espiritukunatawan pusarikuspa, chayman haykuspanku, chaypi tiyashanku. Chaynallataqmi kay millay miraypaqpas kanqa.
46 Runakunawan rimashaqtinraqmi maman wawqenkunapiwan hawapi sayasharqanku, paywan rimayta munaspa.
47 Hinaqtinmi huk runa payta nirqan: –Qhawariy, mamaykipas wawqeykikunapas hawapi sayashanku, qanwan rimayta munaspa, nispa.
48 Hinaqtinmi Jesusqa willaqninta tapuran: —¿Pitaq mamayri? ¿Pikunataq wawqeykunari?
49 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman makinta haywarispa nirqan: –¡Mamaytapas wawqeykunatapas!
50 Pipas hanaq pachapi kaq Yayaypa munayninta ruwaqqa, wawqeymi, panaypas, mamaypas.

13 RAKI

1 Chay p'unchaymi Jesusqa wasimanta lloqsispa lamar qocha patapi tiyaykurqan.
2 Askha runakunataq payman huñunakurqanku, chaymi payqa barcoman haykuspa tiyaykurqan. Hinan llapa runakuna qocha patapi sayasharqanku.
3 Hinaqtinmi Jesusqa imaymanata paykunaman rikch'anachiy simikunawan rimaspa niran: —Qhawariychis, huk tarpuqmi tarpuq lloqsimurqan.
4 Tarpushaqtintaq ñan patapi wakin muhukuna urmaykurqan, hinan pisqukuna hamuspa mikhurqanku.
5 Wakinqa mana askha hallp'ayoq rumi pampakunamanmi urmaykurqanku, manataqmi hallp'a ukhuyoq kasqankurayku chay ratolla wiñarqanku.
6 Inti lloqsimuqtintaq ruphachirqanku. mana saphiyoq kasqankuraykutaq ch'akipurqanku.
7 Wakintaq kichka ukhuman urmaykurqanku. Hinan kiskakuna wiñaspa asnachirqan.
8 Wakintaq allin hallp'aman urmaykuspa rururqan, wakinqa pachak kutita, wakintaq soqta chunka kutita, wakintaq kinsa chunka kutita.
9 Uyarinanpaq rinriyoq runaqa uyarichun.
10 Hinaqtinmi discipulonkunaqa Jesusta tapuranku: –¿Imanaqtintaq rikch'anachiy simikunawan rimashanki?
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Hanaq pacha qhapaqsuyunpa pakasqa yachayninkunata yachanaykichispaqmi qosqaykichis, paykunaman ichaqa manan qosqachu, nispa.
12 Pipas kapuqmanqa qosqa kanqa, aswan askhataqmi kanqa.
13 Chayraykun rikch'anachiy simikunawan paykunata rimapayani. Uyarispankutaq mana uyarinkuchu, manataqmi entiendenkuchu.
14 Paykunapin hunt'akun Isaiaspa profecian: “Uyarispaykichismi uyarinkichis, manataqmi entiendenkichischu”, nispa. Qankunaqa rikunkichismi, manataqmi reparankichischu.
15 Kay runakunaq sonqonqa q’omerllañan, ninrinkupas mana uyariqmi, ñawinkupas wisq’asqañan. Mana hayk'aqllapas ñawinkuwan rikuspa, ninrinkuwan uyarispa, sonqonkuwan entiendespa, kutirispa, ñoqa qhaliyachinaypaq, nispa.
16 Saminchasqan kanku ñawiykichispas, rikuspa, ninriykichispas uyarisqanraykun.
17 Cheqaqtapunin niykichis, askha profetakuna chanin runakunan rikusqaykichista rikuyta munarqanku, ichaqa manan rikurqankuchu. Uyarisqaykichista uyarispa mana uyarisqaykichista uyarinaykichispaq.
18 Uyariychis tarpuqmanta rikch'anachiyta.
19 Pipas Diospa qhapaqsuyunpa siminta uyarispa mana entiendespaqa, millay runa hamuspa sonqonpi tarpusqata hap'in. Kaymi ñan patapi muhuta chaskiq runaqa.
20 Rumi pampakunaman muhuta chaskiqmi ichaqa, Diospa siminta uyariqqa, kusikuywantaq chaskikun.
21 Chaywanpas manan pay kikinpi saphichasqachu, aswanpas huk ratollapaqmi, siminrayku ñak'ariy otaq qatiykachasqa kaqtinqa, pisi-pisimantan huchallikun.
22 Kiska chawpipi muhu chaskiqqa, simita uyariqmi. Kay pachaq llakikuyninpas, qhapaq kaypa q’otuyninpas, simita ch’unqan, manataq ruruqman tukupun.
23 Allin hallp'aman muhuta chaskiqqa, simita uyarispa entiendeqmi. Chaytaq rurun, wakintaq pachak kutita, wakintaq soqta chunkata, wakintaq kinsa chunkata.
24 Huk rikch'anachiytawanmi paykunaman willarqan: Hanaq pacha qhapaqsuyunqa rikch'anachiymi chakranpi allin muhu tarpuq runawan.
25 Runakuna puñushaqtinkun awqan hamuspa trigo ukhupi mana allin qorakunata tarpuspa ripurqan.
26 Chay cuchillo wiñaspa puquqtintaq, mana allin qorakunapas rikhurimurqan.
27 Chaymi wasiyoqpa kamachinkuna hamuspa nirqanku: –Señor, ¿manachu chakraykipi allin muhuta tarpurqanki? ¿Maymantataq mana allin q'arakunata hamun?
28 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Huk awqan chayta ruwaran, nispa. Hinaptinqa, sirvientekunam payta nirqaku: —¿Munawaqchu paykunata huñuq rispayku?
29 Paytaq ichaqa nirqan: –Manan! Manan qorakunata huñushaspaykichis trigotapas saphichawaqchis, nispa.
30 Iskayninku kuskalla wiñachun cosechaykama, cosecha tiempopitaq cosechaqkunata nisaq: Ñawpaqtaqa q'omer qorakunata huñuychis, hinaspa t'aqa-t'uruman wataychis ruphachinaykichispaq, trigotataq graneroyman huñuychis, nispa.
31 Huk rikch'anachiytawanmi paykunaman willarqan: Hanaq pacha qhapaqsuyunqa huk mostaza muhuman rikch'akun, chaytan huk runa hap'ispa chakranpi tarpurqan.
32 Cheqaqtapunin chay muhuqa aswan huch'uy muhuqa, wiñaspaqa aswan hatunmi, sach'aman tukupun, chaymi hanaq pacha p'isqokuna hamuspa k'allmakunapi samaykukun.
33 Huk rikch'anachiytawanmi paykunaman rimarqan. Hanaq pacha qhapaqsuyunqa levaduraman rikch'akun, chay levadurata huk warmi hap'ispa kinsa tupu harinapi pakarqan, llapan levadurayoq kanankama.
34 Jesusqa tukuy chaykunatan askha runakunaman rikch'anachiy simikunawan rimarqan. Manataqmi rikch'anachiy simillawanchu paykunata rimapayarqan.
35 Chay hinapin profetaq nisqan hunt'akunqa: Rikch'anachiy simikunawanmi simiyta kicharisaq, nispa. Kay pacha kamasqa kasqanmantapacha pakasqa kaqkunatan rimasaq.

36 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata kachaspa wasiman haykurqan, hinan discipulonkuna payman asuykuspanku nirqanku: —Chakrapi mana allin qorakunamanta rikch'anachiyta willawayku, nispa.
37 Jesustaq paykunata nirqan: –Allin muhu tarpuqqa Runaq Churinmi.
38 Chakraqa kay pacha; allin muhuqa qhapaq suyupa wawankunan; Qurakunaqa millay runapa wawankunam;
39 Paykunata tarpuq awqaqa supaymi. cosechaqa kay pachaq tukukuyninmi; Cosechadorestaq angelkuna kanku.
40 Imaynan mana allin qorakunata huñuspa ninapi ruphachinku hinata. chhaynataq kay pachaq tukukuyninpipas kanqa.
41 Runaq Churin angelninkunata kachamunqa, paykunan qhapaq suyunmanta llapa huchallikuqkunata, mana allin ruwaqkunatapas huñunqaku.
42 Nina hornoman wikch'uykunqaku, chaypi waqay, kiru k'utuy ima kanqa.
43 Chhaynapin chanin runakunaqa Inti hina k'ancharinqaku Yayankupa qhapaqsuyunpi. Uyarinanpaq rinriyuq kaqqa uyarichun.
44 Yapamanta, hanaq pacha qhapaq suyuqa chakrapi pakasqa qhapaq kayman rikch'akun; chaytataq runa tarispa pakakun, kusikuywantaq rispa tukuy kaqninkunata vendespa chay chakrata rantipun.
45 Hanaq pacha qhapaqsuyunqa qhatuq runaman rikch'akun, sumaq perlakunata maskhaq.
46 Hinaqtinmi Jesusqa ancha chaninniyoq perlata tariruspa, tukuy kaqninkunata vendespa rantiran.
47 Hanaq pacha qhapaq suyuqa lamar-qochaman wikch'usqa llikaman rikch'akun, tukuy rikch'aq huñusqa.
48 Chaysi hunt'aykuqtintaq qocha pataman aysaspa tiyaykurqanku, allin kaqtataq mankakunaman huñurqanku, mana allin kaqtataq wikch'upurqanku.
49 Kay pachaq tukukuyninpiqa chhaynapunin kanqa, angelkunan lloqsimuspa chanin runakunamanta millay runakunata t'aqanqaku.
50 Nina hornoman wikch'uykunqa, chaypi waqay, kiru k'utuy ima kanqa.
51 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Chaykunatachu entiendenkichis? Paykunataq nirqanku: –Arí, Señor, nispa.
52 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Chayraykun hanaq pacha qhapaqsuyunmanta yachachisqa kaqqa, wasiyoq runaman rikch'akun, paymi qhapaq kaymanta mosoq, mawk'a kaqkunata horqomushan", nispa.
53 Hinaqtinmi Jesusqa chay rikch'anachiy simikunata tukuspa, chaymanta ripurqan.
54 Llaqtanman chayaspataq sinagogankupi yachachirqan, chhaynapin paykunaqa admirakuspa nirqanku: —¿Maymantataq kay runa kay yachayta, kay hatun ruwaykunatawan?
55 ¿Manachu kay carpinteropa churin? ¿manachu maman María sutiyuq? Wawqenkuna, Santiago, Jose, Simón, Judas?
56 Ñañankunapas, ¿manachu llapanku ñoqaykuwan? ¿Maymantataq kay runaqa tukuy chaykunata?
57 Hinaqtinmi paykunaqa piñasqa karqanku. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —Profetaqa manan mana respetoyoqchu, aswanpas llaqtanpi, wasillanpin, nispa.
58 Mana iñiyninkuraykun chaypiqa mana askha atiyniyoq ruwaykunatachu ruwarqan.

14 RAKI

1 Chay tiempopin kamachikuq Herodesqa Jesuspa allin reqsisqa kayninta uyarirqan.
2 Hinan kamachinkunata nirqan: –Kayqa Bautizaq Juanmi. wañusqakunamanta kawsarimpun; chayraykutaq atiyniyoq ruwaykuna paypi rikuchikun.
3 Herodesqa Juanta hap'ispa wataspa carcelman wisq'arqan wawqen Felipeq warmin Herodiasrayku.
4 Juanmi payta nirqan: –Manan allinchu kanman chay warmita hap'inaykipaq, nispa.
5 Wañuchiyta munaspataq, askha runakunata manchakurqan, profeta hina qhawarisqankurayku.
6 Herodespa cumpleañonta yuyariqtinmi Herodiaspa ususin paykunaq ñawpaqenpi tususpa Herodesta kusichirqan.
7 Hinaqtinmi Jesusqa juramentowan prometeran ima mañakusqantapas qonanpaq.
8 Chaymi payqa mamanpa nisqanman hina nirqan: –Bautizaq Juanpa umanta huk p'uyñupi qoykuway, nispa.
9 Reyqa llakikurqanmi, chaywanpas juramentorayku, paywan kuska mikhunapi tiyaqkunapaqwan, juramentota qonankupaq kamachirqan.
10 Hinaqtinmi Jesusqa carcelpi Juanpa uman kuchunanpaq kacharqan.
11 Umantataq huk p'uyñupi apamuspa sipasman qorqanku.
12 Hinaqtinmi discipulonkunaqa hamuspa ayata hoqarispa p'amparqanku, hinaspan Jesusman willaq rirqanku.
13 Chayta uyarispan Jesusqa barcopi ripurqan ch'inneq cheqasman.
14 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsispa askha runakunata rikuspa paykunata khuyapayarqan, onqosqakunatataq qhaliyachirqan.
15 Ch'isiyaqtintaq discipulonkuna Jesusman asuykuspanku nirqanku: –Kayqa ch'in pampan, kunanqa tiempon pasarqon. runakunata kachamuychis, llaqtachakunaman rispa mikhunata rantinankupaq, nispa.
16 Jesustaq paykunata nirqan: –Manan ripunankuchu. chaykunata mikhunankupaq qoychis.
17 Paykunataq niranku: —Kaypiqa phisqa t'anta iskay challwakunallan kapuwanchis, nispa.
18 Paytaq niran: —Kayman pusamuwaychis, nispa.
19 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata kamachirqan pasto patapi tiyaykunankupaq, hinaspan phisqa t'antata iskay challwakunatawan hap'ispa hanaq pachata qhawarispa samincharqan, p'akispataq t'antakunata discipulonkunaman qorqan, discipulonkunatapas askha runakunaman qorqan .
20 Llapallankum mikuspanku saksarurqaku, puchuq pakikunatataq chunka iskayniyuq canasta huntasqata huñururqaku.
21 Mikhuqkunaqa yaqa phisqa waranqa qharikuna karqanku, mana warmikunapas wawakunapas.
22 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata kamachiran huk barcoman seqanankupaq, hinaspa huk ladoman rinankupaq.
23 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata qarqospa, sapan orqoman wicharqan Diosmanta mañakuq, ch'isiyaqtintaq sapallan chaypi kasharqan.
24 Lamar-qocha chawpipin barcoqa olakunaq kuyurichisqan kasharqan.
25 Tawa p'unchay tutamantan Jesusqa lamar-qocha patapi purispa paykunaman rirqan.

26 Hinaqtinmi discipulonkunaqa lamar-qocha patapi purishaqta rikuspa sinchita mancharikuspanku nirqanku: “Espirituqa! Hinaspan mancharisqa qaparirqanku.
27 Hinaqtinmi Jesusqa chay ratolla paykunata niran: —Asikuychis! chayqa ñoqan kani; ama manchakuychu.
28 Hinan Pedroqa nirqan: –Señor, qan kanki chayqa, niway unu patapi qanman hamunaypaq, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Hamuy, nispa. Hinaqtinmi Pedroqa barcomanta uraykamuspa unu patapi purirqan Jesusman rinanpaq.
30 Wayra qapariqta rikuspataq mancharikuran. Unuman chinkaykuyta qallarispantaq qaparirqan: —Señor, qespichiway, nispa.
31 Hinaqtinmi Jesusqa makinta haywarispa hap'ispa nirqan: –Qan, pisi iñiyniyoq, ¿imaraykutaq iskayarqanki?
32 Hinaqtinmi barcoman seqaruspanku, wayraqa sayarurqa.
33 Hinaqtinmi barcopi kashaqkunapas payta yupaycharqanku: –Cheqaqtapunin qanqa Diospa Churin kanki, nispa.
34 Chimpapuraspataq Genesaret hallp'aman chayarqanku.
35 Chay llaqtapi runakunaqa payta yacharuspankun, llapa onqosqakunata payman pusamurqanku.
36 Hinaqtinmi Jesusta valekuran p'achanpa patallanta llaminankupaq.

15 RAKI

1 Hinaqtinmi Jerusalén llaqtamanta kamachikuy simita yachachiq fariseokunapas Jesusman hamurqanku.
2 ¿Imanasqataq discipuloykikunaqa kurak runakunaq costumbrenta p’akinku? T'antata mikhuspaqa manan makinkuta mayllikunkuchu.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq qankunapas costumbreykichiswan Diospa kamachikuyninta p’akinkichis?
4 Diosmi kamachiran: “Taytaykita mamaykitapas respetay, taytaykitapas mamaykitapas ñakaqqa wañuchun”, nispa.
5 Qankunan ichaqa ninkichis: “Pipas taytanta mamantapas ninman: ‘Chayqa qokuymi”, nispa.
6 Ama taytanta nitaq mamanta hatunchaychu, libren kanqa. Chay hinatan Diospa kamachikuynintaqa mana imapaq valeqman tukuchirqankichis costumbreykichiswan.
7 Iskay uya runakuna, Isaiasmi qankunamanta allinta profetizarqan:
8 Kay runakunaqa siminkuwanmi asuykamuwanku, siminkuwantaq hatunchawanku; Sonqonkun ichaqa karun ñoqamanta.
9 Yanqapaqmi yupaychawanku, runakunaq kamachikuyninkunata yachachispa.
10 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata waqyaspa nirqan: –Uyariychis, entiendeychis.
11 Simiman haykuqpas manan runataqa qhellichanchu. Siminmanta lloqsimuqmi ichaqa runata qhellichan.
12 Hinaqtinmi discipulonkuna hamuspa niranku: —¿Yachankichu fariseo runakuna kay nisqankuta uyarispanku phiñakusqankuta?
13 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Hanaq pacha Yayaypa mana tarpusqan yurakunaqa saphichasqan kanqa, nispa.
14 Paykunata saqeychis, ñawsa runakunaq ñawsa umallinkuna kanku. Ñawsa ñawsata pusaptinqa, iskayninkum uchkuman wichiykunqaku.
15 Hinaqtinmi Pedroqa nirqan: –Kay rikch'anachiyta willawayku, nispa.
16 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Qankunapas, ¿manachu entiendeshankichis?
17 ¿Manachu entiendenkichisraq, simiman haykuqpas wiksa ukhuman haykuspa q'oñiman wikch'usqa kasqanta?
18 Simimanta lloqsimuq imaymanakunan ichaqa sonqomanta lloqsimun. Hinaspan chay runata qhellichanku.
19 Sonqomantan lloqsimun mana allin yuyaykuy, runa wañuchiy, wasanchay hucha, qhelli hucha, suwakuy, llulla testigo, k'amiykuna.
20 Chaykunan runata qhellichan, mana mayllasqa makiwan mikhuyqa manan runataqa qhellichanchu.
21 Hinaqtinmi Jesusqa chaymanta rispa Tiro, Sidón suyuman ripurqan.
22 Hinaqtinmi huk Canaán llaqtayoq warmi lloqsimuspa qaparirqan: —Davidpa Churin, Señor Diosníy, khuyapayaykuway, nispa. ususiyqa supaywanmi sinchita phiñakushan.
23 Hinaqtinmi Jesusqa mana huk simillatapas kutichiranchu. Hinaqtinmi discipulonkunaqa hamuspa ruegakurqanku: –Kachapuy, nispa. Paymi qhepanchista waqashan, nispa.
24 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Manan Israelpa chinkasqa ovejankunamanchu kachamuwani, nispa.
25 Hinaqtinmi chay warmiqa hamuspa yupaycharqan: –Señor, yanapaykuway, nispa.
26 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Manan allinchu wawakunaq t'antanta hap'ispa allqokunaman wikch'uy, nispa.
27 Paytaq nirqan: –Cheqaqmi, Señor, chaywanpas alqokunaqa patronninkuq mesanmanta urmaq t'urukunatan mikhunku, nispa.
28 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Warmi, ancha hatunmi iñiyniyki, munasqaykiman hina kachun, nispa. Chay horamantapachan ususin qhaliyapurqan.
29 Hinan Jesusqa chaymanta lloqsispa Galilea qochaman asuykuran. hinaspan huk orqoman wichaspa chaypi tiyaykurqan.
30 Hinaqtinmi askha runakuna Jesusman hamurqanku, wist’ukuna, ñawsakuna, upakuna, mana puriy atiq runakuna, askha runakunawantaq Jesuspa chakinman wikch’uykurqanku. Hinan paykunata qhaliyachirqan.
31 Chaymi runakunaqa admirakurqanku, upakuna rimashaqta, mana puriy atiq runakunata qhaliyaqta, wist'ukunata purishaqta, ñawsakunata rikuspa, Israelpa Diosninta hatuncharqanku.
32 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata waqyaspa nirqan: –Runakunata khuyapayani, kinsa p'unchaymi ñoqawan kashanku, manataq ima mikhunankupas kanchu.
33 Hinaqtinmi discipulonkunaqa payta niranku: —¿Maymantataq ch'inneqpi askha t'antata mikhusunman?
34 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Hayk'a t'antayoqmi kankichis? Hinaqtinmi paykunaqa nirqanku: Qanchis challwakunatawan, nispa.
35 Hinaqtinmi Jesusqa runakunata kamachiran pampapi tiyaykunankupaq.
36 Hinaqtinmi Jesusqa qanchis t’antata challwakunatawan hap’ispa graciasta qorqan, p’akispataq discipulonkunaman qorqan, discipulonkunatapas askha runakunaman qorqan.

37 Llapallankum mikuspanku saksarurqaku, puchuq p'akisqa mikhunatataq qanchis canasta hunt'ata huñururqaku.
38 Mikhuqkunaqa tawa waranqa qharikunan karanku, warmikunapas wawakunapas.
39 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata kacharqan, barcopi seqaspa, Magdala suyuman rirqan.

16 RAKI

1 Fariseokunapas saduceokunawan kuskan hamurqanku, hinaspan wateqarqanku hanaq pachamanta huk milagrota paykunaman rikuchinanpaq.
2 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ch'isiyaqtinmi ninkichis: "Allin tiempon kanqa", nispa.
3 Tutamantataq: "Kunan p'unchayqa qhelli tiempon kanqa, hanaq pachaqa pukallañan, pisiyasqapas", nispa. Yaw iskay uyakuna, hanaq pachaq uyanta reparawaqchis; Ichaqa, ¿manachu reparawaqchis chay tiempoq señalninkunata?
4 Millay wasanchakuq miraykunaqa milagrotan maskhanku. Manataqmi ima señalpas qosqachu kanqa, aswanpas profeta Jonaspa señalninmi. Hinan paykunata saqespa ripurqan.
5 Discipulonkuna chimpaman chayaqtinkutaq, t'anta hap'iyta qonqapurqanku.
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Allinta cuidakuychis fariseokunaq saduceokunaq qonchunmanta, nispa.
7 Hinaqtinmi paykunapura rimanakurqanku: –Mana t'antata hap'isqaykuraykun, nispa.
8 Chayta reparaspan Jesusqa paykunata niran: —Qankuna, pisi iñiyniyoq runakuna, ¿imanaqtintaq qankunapura rimanakushankichis, mana t'antata apamusqaykichisrayku?
9 ¿Manaraqchu entiendenkichis, manataq yuyarinkichischu pishqa waranqa t'antakunata, hayk'a canasta huñusqaykichistawan?
10 Nitaq tawa waranqamanta qanchis t'antatapas, hayk'a canastatapas huñurqankichischu?
11 ¿Imaynataq mana entiendenkichischu t'antamanta mana rimasqayta, fariseokunaq saduceokunaq qonchunmanta cuidakunaykichista?
12 Hinaqtinmi paykunaqa entienderanku t'anta qonchumanta mana cuidakunankupaq, aswanpas fariseokunaq saduceokunaq yachachikuyninmanta.
13 Cesarea Filipos llaqtaman chayaspataq Jesusqa discipulonkunata tapuran: —¿Pitaq runakuna ninku: "¿Pitaq runaq Churin kasqayta?", nispa.
14 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: "Wakinkunan ninku: Bautizaq Juanmi kanki, wakintaq Elias, nispa. wakintaq Jeremias otaq huknin profeta.
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Pitaq kasqayta ninkichis?
16 Simón Pedrotaq khaynata niran: Qanmi kanki Cristo, kawsaq Diospa Churin, nispa.
17 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Simón Barjona, saminchasqan kanki, manan aychapas yawarpas sut'inchasunkichu, aswanpas hanaq pachapi kaq Yayaymi, nispa.
18 Niykichistaqmi: Qanmi Pedro kanki, kay qaqa patapin iglesiayta hatarichisaq; Infierno punkukunapas manan atipanqakuchu.
19 Hanaq pacha qhapaqsuyunpa llavenkunatan qosqayki, kay pachapi ima watasqaykipas hanaq pachapin watasqa kanqa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata kamachiran, ama pimanpas willanankupaq Jesusqa Cristo kasqanta.
21 Chaymantapachan Jesusqa discipulonkunaman willayta qallarirqan Jerusalén llaqtaman rispa kurak runakunawan, sacerdotekunaq umallinkunawan, kamachikuy simita yachachiqkunawan ima ñak'arinanmanta, wañuchisqa kananmanta, kinsa p'unchaymantataq kawsarimpuymantawan.
22 Hinaqtinmi Pedroqa payta hap'ispa k'amiyta qallarirqan: –Señor, qanmanta karunchakuychis, manan kayqa qanpaqchu kanqa, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa kutirispa Pedrota nirqan: –Satanas, qhepayta ripuway, ñoqapaqqa huchallikunki, manan Diospa kaqninkunatachu asnashanki, aswanpas runakunaq kaqninkunatan asnashanki, nispa.
24 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Pipas qhepayta hamuyta munaspaqa, pay kikinta negakuchun, cruzninta hoqarispa qatikuchun, nispa.
25 Pipas vidanta salvayta munaqqa chinkachinqa, pipas noqarayku kawsayninta chinkachiqqa tarinqa.
26 ¿Imapaqtaq runaqa kay pachata ganaspa almanta chinkachinman? Icha, ¿imatataq runaqa almanpa rantinpi qunman?
27 Runaq Churinmi angelninkunawan kuska Yayanpa k'anchariyninpi hamunqa. chaymantataq sapanka runaman ruwayninman hina premianqa.
28 Cheqaqtapunin niykichis, kaypi sayaq wakin runakunan mana wañunqakuchu, Runaq Churinta gobiernonpi hamushaqta rikunankukama.

17 RAKI

1 Soqta p'unchay qhepamantaq Jesusqa Pedrota, Santiagota, wawqen Juantawan pusarqan, hinaspan t'aqa-t'aqa alto orqoman pusarqan.
2 Paykunaq ñawpaqenpin huk rikch'ayman tukupurqan, uyanqa inti hina k'ancharirqan, p'achanpas k'anchay hina yuraq.
3 Hinaqtinmi Moiseswan Eliaswan paywan rimashaspa paykunaman rikhurimurqanku.
4 Hinaqtinmi Pedroqa Jesusta nirqan: –Señor, allinmi kaypi kasqaykuqa. Hukninmi qanpaq, huktaq Moisespaq, huktaq Eliaspaq.
5 Rimashaqtinraqmi huk k'anchariq phuyu paykunata llanthuykusqa, chay phuyumantataq huk kunka niran: Kaymi munakusqay Churiy, paywanmi anchata kusikuni, nispa. payta uyariychis.
6 Chayta uyarispankutaq, discipulonkunaqa uyankuman k'umuykuspa mancharikurqanku.
7 Hinan Jesusqa paykunata llamiykuspa nirqan: –Sayariychis, ama manchakuychischu, nispa.
8 Hinaqtinmi paykunaqa mana pitapas rikurqankuchu, aswanpas Jesusllatan.
9 Orqomanta uraykamushaqtinkun Jesusqa paykunata kamachirqan: –Ama pimanpas chay rikusqaykichista willaychischu, Runaq Churin wañusqakunamanta kawsarimpunankama, nispa.

10 Hinaqtinmi discipulonkunaqa tapuranku: –¿Imanaqtintaq kamachikuy simita yachachiqkuna ninku: "Ñawpaqtaqa Elias hamunanmi?", nispa.
11 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin Eliasqa ñawpaqta hamuspa tukuy imaymanata allichanqa, nispa.
12 Ichaqa niykichismi: Eliasqa hamushanñan, ichaqa manan reqsirqankuchu, aswanpas munasqankutan ruwarqanku. Chay hinallataqmi Runaq Churinpas chaykunamanta ñak'arinqa.
13 Hinaqtinmi discipulonkunaqa entienderanku Bautizaq Juanmanta rimasqanta.
14 Askha runakunaman chayaqtinkun huk runa Jesusman asuykamuspa, payman qonqoriykukuspa niran:
15 Señor, khuyapayay wawayta, payqa loco, sinchi llakisqa, sapa kuti ninaman urmaykusqanrayku, unumanpas urmaykun.
16 Hinaqtinmi discipuloykikunaman pusamurqani, ichaqa manan qhaliyayta atirqankuchu.
17 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Mana iñiyniyoq, qhelli miray, hayk'aqkamataq qankunawan kasaq? ¿hayk'aqkamataq muchuchisqayki? kayman pusamuway.
18 Hinan Jesusqa diablota anyarqan. Hinan paymanta lloqsipurqan, chay horamantapachan wawaqa qhaliyapurqan.
19 Hinaqtinmi discipulonkunaqa Jesusman asuykuspanku niranku: —¿Imanaqtintaq mana qarqoyta atirqaykuchu?
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mana creesqaykichisraykun cheqaqtapuni niykichis: Mostaza muhu hina iñiyniyoq kaspaykichisqa, kay orqotan ninkichis: "Kaymanta ripuychis", nispa. hinaspan horqonqa; manataqmi imapas mana atikuq kanqachu.
21 Ichaqa manan chay hinaqa lloqsimunchu, aswanpas Diosmanta mañakuspa, ayunaspa ima.
22 Galilea llaqtapi tiyashaqtinkun Jesusqa paykunata nirqan: –Runaq Churinqa runakunaq makinmanmi hap'ichisqa kanqa.
23 Paykunata wañuchinqaku, kinsa p'unchaytaq kawsarimpunqaku. Hinaspan sinchita llakikurqanku.
24 Capernaúm llaqtaman chayaspataq, impuesto pagaqkuna Pedroman hamuspa tapuranku: –¿Manachu patronniyki impuestota pagan?
25 Paytaq nirqan: –Arí, nispa. Wasiman haykuspataq Jesusqa hark'arqan: –Simón, ¿imatataq yuyaykunki? ¿Pikunamantataq kay pacha reykunaqa costumbreta otaq impuestotapas paganku? kikin wawankunamantachu, icha mana reqsisqa runakunamantachu?
26 Pedrotaq payta nirqan: –Waj llaqtayoq runakunamanta, nispa. Jesustaq payta nirqan: –Chay hinaqa, wawakunaqa libreñan kanku, nispa.
27 Chaywanpas, ama paykunata phiñachisunman chayqa, lamar-qochaman riy, hinaspa huk anzuelota wikch'uykuspa, ñawpaqta wichariq challwata hap'iy. Siminta kicharispataq huk qolqeta tarinki.

18 RAKI

1 Hinaqtinmi discipulonkunaqa Jesusman asuykuspa tapuranku: —¿Pitaq hanaq pacha qhapaqsuyunpi aswan hatun?
2 Hinaqtinmi Jesusqa huk wawata waqyaspa paykunaq chawpinman churarqan.
3 Chaymi niykichis: Cheqaqtapunin niykichis: Manachus kutirispa wawa hina kaspaqa, manan hanaq pacha qhapaqsuyunmanqa haykunkichischu, nispa.
4 Chay hinaqa, pipas kay wawa hina huch'uyyaykukuqqa, hanaq pacha qhapaqsuyunpiqa aswan hatunmi.
5 Pipas chhayna wawata sutiypi chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan.
6 Pipas kay noqapi iñiq huch'uy wawakunamanta hukninta huchallichinman chayqa, aswan allinmi kanman molino rumita kunkanman warkusqa, lamar-qocha ukhuman unuwan chinkaykuq.
7 ¡Ay kay pachamanta huchallikuykunarayku! imaraykuchus huchakuna hamunanmi kanan; ¡Ay, ay chay runamanta, paywan huchallikuqqa!
8 Chhaynaqa, makiykipas otaq chakiykipas huchallikusunki chayqa, kuchuspa wikch'upuy, aswan allinmi kanman iskay makiyoq otaq iskay chakiyoq wiñay ninaman wikch'usqa kanaykimantaqa.
9 Ñawiyki huchallichisunki chayqa, horqospa wikch'uy, aswan allinmi kanman huk ñawillawan kawsayman haykuy, iskay ñawiyoq infierno ninaman wikch'usqa kanaykimantaqa.
10 Cuidakuychis, ama kay huch'uy wawakunamanta mayqentapas pisichanaykichispaq; Niykichismi, hanaq pachapi angelninkuqa hanaq pachapi kaq Yayaypa uyanta qhawashankupunin, nispa.
11 Runaq Churinmi hamurqan chinkasqata qespichinanpaq.
12 ¿Imaynatataq yuyaykunkichis? Pachak ovejayoq kaspa huknin chinkasqa kaqtinqa, ¿manachu isqon chunka isqonniyoq ovejakunata saqespa orqokunaman rispa chinkasqata maskhanman?
13 Chayta tariqtinqa, cheqaqtapunin niykichis, aswanta kusikun chay ovejamanta, isqon chunka isqonniyoq mana chinkaq ovejakunamantaqa.
14 Chhaynallataqmi mana hanaq pachapi kaq Yayaykichispa munayninchu, kay huch'uy wawakunamanta hukninpas wañunanta.
15 Wawqeykipas huchallikusunkiman chayqa, rispa qanwan payllawan huchanta willamuy, uyarisuqtiykiqa wawqeykitan ganarqanki.
16 Sichus mana uyarisunkichu chayqa, hukta otaq iskay testigokunatawan pusay, iskay kinsa testigokunaq rimasqankuman hina cheqaqchasqa kananpaq.
17 Paykunata mana uyarispaqa, iglesiaman willay, iglesiata mana uyarispaqa, mana judío runa hinallataq impuesto cobraq hina kachun.
18 Cheqaqtapunin niykichis, kay pachapi ima watasqaykichispas hanaq pachapin watasqa kanqa.
19 Yapamantan niykichis, kay pachapi iskayniykichis ima mañakunaykichismantapas rimanakunkichis chayqa, hanaq pachapi kaq Yayaypa ruwasqanmi kanqa.
20 Maypichus iskaypas kinsapas sutiypi huñunakunku chayqa, paykuna ukhupin kashani.
21 Hinaqtinmi Pedroqa payman asuykuspa tapuran: —Señor, ¿hayk'a kutitan wawqey contraypi huchallikunqa, ñoqataq pampachasaq? qanchis kutikama?
22 Jesustaq payta nirqan: –Manan qanchis kutikamachu niykichis, aswanpas qanchis chunka qanchis kutikama, nispa.
23 Chayraykun hanaq pacha qhapaqsuyunqa rikch'anachikun huk reywan, paymi kamachinkunata yupaychanman.

24 Hinaqtinmi Jesusqa cuentata qoyta qallarispa huk runata pusamuranku, payqa chunka waranqa talento qolqeta manukuq.
25 Ichaqa mana paganan kasqanraykun patronnin kamachirqan payta, warminta, wawankunata, tukuy kaqninkunatawan vendenankupaq, hinaspa pagananankupaq.
26 Hinaqtinmi chay kamachiqa k'umuykukuspa yupaychaspa nirqan: –Señor, pacienciaykuway, llapanta pagasqayki, nispa.
27 Hinaqtinmi chay kamachipa patronqa khuyapayarqan, hinaspan kacharipurqan, hinaspan manukusqanmanta pampacharqan.
28 Hinaqtinmi chay kamachiqa lloqsispa, pachak qolqe manukuq huknin kamachimasinta tarirqan, hinaspan makinta hap'ispa kunkanmanta hap'ispa nirqan: –Manu kasqaykita pagaway, nispa.
29 Hinaqtinmi kamachimasinqa chakinman qonqorikuspa ruegakurqan: Pacienciaykuway, llapanta pagasqayki, nispa.
30 Manataqmi munarqanchu, aswanmi carcelman wisq'aykurqan manunta pagananankama.
31 Hinaqtinmi kamachimasinkunaqa chay pasakusqanta rikuspa sinchita llakikurqanku, hinaspan patronninman willarqanku tukuy ima pasasqanta.
32 Hinaqtinmi patronnin payta waqyamuspa, payta nirqan: –Millay kamachi, tukuy manukusqaykitan pampacharqayki, munawasqaykirayku.
33 ¿Manachu qanpas kamachimasiykita khuyapayawaq karqan, imaynan ñoqapas khuyapayaykiman hina?
34 Hinan patronnin phiñakuspa ñak'arichiqkunaman entregarqan, llapan debesqanta pagananankama.
35 Chhaynatan hanaq pacha Yayaypas qankunata ruwasunkichis, sichus sapankaykichis wawqeykichista huchaykichista mana pampachankichischu chayqa.

19 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa Galileamanta lloqsispa Jordán mayu chimpapi Judea nacionman chayaran.
2 Askha runakunataq payta qatikurqanku. chaypitaq paykunata qhaliyachirqan.
3 Fariseokunapas Jesusta wateqaspa nirqanku: –¿Allinchu kanman qhari warminmanta t'aqakunanta imaraykupas?
4 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu leerqankichis, qallariypi kamaq runa qharita warmitawan kamasqanta?
5 Hinaqtinmi nirqan: –Chayraykun qhariqa taytanta mamantawan saqepunman, hinaspan warminman k'askakunqa, iskayninkutaq huk aychalla kanqaku?
6 Chhaynaqa, manañan iskayñachu kanku, aswanpas huk aychalla. Chaynaqa, Diospa hukllawakusqantaqa ama runaqa rakinachunchu.
7 Paykunataq nirqanku: –¿Imanaqtintaq Moises kamachirqan t'aqanakunankupaq qelqata qonankupaq, hinaspa t'aqanakunankupaq?
8 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Runa sonqoykichisraykun Moisesqa saqeran warmiykichista t'aqanaykichispaq.
9 Ñoqan niykichis: Pipas warminmanta t'aqakuspa qhelli huchapi kashaspa hukwan casarakunqa, wasanchakunmi.
10 Discipulonkunan payta niranku: “Qhari warminwan chhayna kaqtinqa, manan allinchu casarakuyqa”, nispa.
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manan llapa runapas kay rimayta chaskiyta atinmanchu, aswanpas qosqa runakunallan, nispa.
12 Kanmi wakin eunucokuna, mamankuq wiksanmantapacha naceq eunucokuna, wakin eunucokunañataqmi runakunamanta eunucoman tukuchisqa, kanmi eunucokuna, hanaq pacha qhapaqsuyunrayku eunucoman tukuq. Pipas chaskiyta atiqqa chaskichun.
13 Hinaqtinmi Jesuspa wawankunata pusamuranku, paykunaman makinta churaspa Diosmanta mañakunanpaq.
14 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Warmachakunata saqeychis, ama hark'aychischu, hanaq pacha qhapaqsuyunqa chhayna runakunapaqmi, nispa.
15 Paykunaman makinta churaspataq ripurqan.
16 Hinaqtinmi huk runa hamuspa, payta nirqan: –Allin yachachiq, ¿ima allintataq ruwasaq wiñay kawsayniyoq kanaypaq?
17 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Imanaqtintaq allin niwanki? Manan pipas allinqa kanchu, aswanpas hukllan, chaymi Diosqa, ichaqa kawsayman haykuyta munaspaqa kamachikuykunata hunt'ay.
18 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —¿Mayqentaq? Jesustaq nirqan: Ama runa wañuchiychischu, ama wasanchakunkichu, ama suwakunkichu, ama llullakuspa willankichu.
19 Taytaykita mamaykitapas respetay, runamasiykitapas qan kikiykita hinan munakunki, nispa.
20 Waynataq payta nirqan: –Wayna kasqaymantapacha tukuy kaykunata waqaychani, ¿imataq pisichiwan?
21 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qanpas hunt'asqa kayta munanki chayqa, riy kapuqniykita vendespa wakchakunaman qoy, hanaq pachapi qhapaq kayniyoq kanki, hinaspa hamuspa qatiway, nispa.
22 Chayta uyarispan waynaqa llakisqa ripurqan, askha kapuqniyoq kasqanrayku.
23 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, qhapaq runaqa sasatan hanaq pacha qhapaqsuyunman haykunqa, nispa.
24 Yapamantan niykichis: Camellopaqqa aswan facilmi agujaq ñawinta haykuyqa, qhapaq runaq Diospa qhapaqsuyunman haykunanmantaqa, nispa.
25 Chayta uyarispankun discipulonkunaqa sinchita admirakuspanku tapuranku: —¿Pitaq salvakunman?
26 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata rikuspa niran: —Runakunapaqqa manan chay ruwayqa atikunmanchu. Diospaqqa tukuy imapas atikuqmi.
27 Hinaqtinmi Pedroqa payta nirqan: –Qhawariy, llapanta saqerparispa qanta qatikuyku. ¿imataq kapuwasun?
28 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis: Qatiwaqniykunaqa, mosoqmanta naceqtiy, Runaq Churin k'ancharishaq tiyananpi tiyaykuqtinmi, chunka iskayniyoq kamachikuy tiyanakunapi tiyaykunkichis, chunka iskayniyoq ayllukunata juzgaspa Israel.
29 Pipas sutiyrayku wasikunata, wawqekunata, panankunata, taytanta, mamata, warmita, wawankunata, allpakunata saqespaqa pachak kutita chaskinqa, wiñay kawsaytataq chaskinqa.
30 Askha ñawpaq kaqmi ichaqa qhepapi kanqaku. Qhepa kaqtaq ñawpaq kaq kanqa.

20 RAKI

1 Hanaq pacha qhapaqsuyunqa wasiyoq runamanmi rikch'akun, payqa tutamantan lloqsirqan uvas chakranman llank'aqkunata contratananpaq.
2 Hinaqtinmi llank'aqkunawan sapa p'unchay huk qolqeta paganankupaq rimanakuspa, uvas chakranman kacharqan.
3 Kimsa kaq horata hinan Jesusqa lloqsispa huk runakunata qhatupi mana imatapas ruwaspa sayashaqta rikurqan.
4 Hinaqtinmi paykunata niran: Qankunapas uvas chakraman riychis, chanin kaqtan qosqaykichis, nispa. Hinan paykunaqa rirqanku.
5 Yapamanta soqta isqon horata hina lloqsimuspa chay hinata ruwarqan.
6 Chunka hukniyoq horata hinan Jesusqa lloqsispa huk runakunata mana imatapas ruwaspa sayashaqta tarirqan, hinaspan paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq tukuy p'unchay mana imatapas ruwaspa kaypi sayashankichis?
7 Paykunataq nirqanku: –Mana pipas contratawasqanchisrayku, nispa. Paykunatataq nirqan: –Qankunapas uvas chakraman riychis. Imapas chanin kaqtan chaskinkichis.
8 Ch'isiyaqtintaq, uvas chakrayoq runaqa mayordomonta nirqan: –Llank'aqkunata waqyay, hinaspa qolqenkuta qoy, qhepamanta qallarispa ñawpaq kaqkama, nispa.
9 Chunka hukniyoq horata hinaña contratasqa runakuna hamuspankun sapankanku huk qolqeta chaskirqanku.
10 Ñawpaq kaq hamuqtinkun ichaqa yuyaykurqanku aswan askhata chaskinankuta. Saynallataqmi sapankanku huk qolqeta chaskirqanku.
11 Chayta chaskispataq, wasiyoqpa contranpi rimapayarqanku.
12 Hinaqtinmi khaynata niran: Kay qhepa kaq runakunaqa huk horallatan llank'arqanku, p'unchaypa q'epinta, q'oñi q'epitapas apawaqniykuwanmi igualachirqanki, nispa.
13 Paytaq hukninta kutichispa nirqan: –Amigo, manan ima mana allintapas ruwashaykichu, ¿manachu huk qolqellawan rimanakurqanki?
14 Kashaqniykita hap'ispa ripuy, kay qhepa kaqmanmi qosaq, qanman hina.
15 ¿Manachu ajllasqa kanman ñoqaq munayniyta ruway? ¿Ñawiyki mana allinchu, allin kasqayrayku?
16 Qhepa kaqkunan ñawpaqpi kanqaku, ñawpaq kaqkunataq qhepapi kanqaku, askhan waqyasqa kanqaku, ichaqa pisillan akllasqakuna.
17 Jerusalén llaqtaman rispataq Jesusqa chunka iskayniyoq discipulonkunata ñanpi t'aqaspa nirqan:
18 Qhawariy, Jerusalén llaqtaman wichayku; Runaq Churintataq sacerdote umallikunaman, kamachikuy simita yachachiqkunamanpas hap'ichinqaku, hinaspan wañuyman huchachanqaku.
19 Hinaspan mana judío runakunaman entreganqaku burlakunankupaq, maqanankupaq, chakatanankupaq, kinsa p'unchaytaq kawsarimpunqaku.
20 Hinaqtinmi Zebedeoq wawankunaq maman churinkunawan kuska Jesusman hamurqan, payta yupaychaspa, paymanta imatapas munaspa.
21 Jesustaq payta nirqan: –¿Imatan munanki? Paytaq payta nirqan: –Kay iskaynin churiykunata, huknin paña ladoykipi, hukníntaq lloq'e ladoykipi, reinoykipi tiyanankupaq, nispa.
22 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Manan yachankichischu imatachus mañakusqaykichista, nispa. ¿Atiwaqchu upyanay copamanta, bautizasqa kasqaywan bautizakuyta? Paykunataq nirqanku: –Atiqmi kayku, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin copaymanta ukyankichis, bautizasqa kasqay bautismowantaq bautizasqa kankichis, paña ladoypi lloq'e ladoypi tiyayqa manan ñoqaqchu qonaypaq, aswanpas qonaymi kanqa, nispa Yayaypa wakichisqan runakunaman qosqa.
24 Chayta uyarispankun chunka runakunaqa sinchita phiñakurqanku iskaynin wawqekunaq contranpi.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaspa nirqan: –Qankunaqa yachankichismi mana judío runakunaq umallinkuna paykunata munaychakusqankuta, hatun runakunapas paykunata munaychakusqankuta, nispa.
26 Qankuna ukhupiqa manan chhaynachu kanqa, aswanpas pipas qankuna ukhupi hatun kayta munaqqa serviqniykichis kachun.
27 Pipas qankuna ukhupi umalliq kayta munaqqa kamachiykichis kachun.
28 Imaynan Runaq Churinpas mana servinanpaq hamurqanchu, aswanpas servinanpaqmi, hinallataq askha runakunaq rantinpi kacharichisqa kananpaq kawsayninta qonanpaqwan.
29 Jericó llaqtamanta ripushaqtinkun askha runakuna payta qatikurqanku.
30 Ñan patapi tiyashaq iskay ñawsakuna Jesuspa pasashasqanta uyarispanku, qaparirqanku: —Señor, Davidpa Churin, khuyapayaykuway, nispa.
31 Runakunaqa ch'inlla kasqankuraykun paykunata anyarqanku, ichaqa astawanraqmi qaparirqanku: —Davidpa Churin, Señor Diosníy, khuyapayaykuway, nispa.
32 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa paykunata waqyaspa nirqan: –¿Imatan munankichis qankunawan ruwanayta?
33 Paykunataq nirqanku: –Señor, ñawinchis kicharikunanpaq, nispa.
34 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata khuyapayaspa ñawinkuta llamiykurqan.

21 RAKI

1 Jerusalén llaqtaman asuykuspanku, Olivos orqoman Betfage llaqtaman chayaqtinkutaq, Jesusqa iskay discipulonkunata kacharqan.
2 Paykunata nispa: Riychis chimpapuray llaqtachaman, chay ratopin tarinkichis asnota watasqata, huk asnotawan.
3 Pipas imatapas nisunkichisman chayqa, ninkichismi: “Señor Diosmi paykunata necesitan”, nispa. Hinan chay ratolla paykunata kachamunqa.
4 Tukuy chaykunaqa ruwakurqan profetaq nisqan hunt'akunanpaqmi.
5 Sionpa ususinta niychis: Qhawariy, Reyniykiqa hamushanmi llamp'u sonqo, asno patapi tiyaspa, asno asnomantawan, nispa.
6 Hinaqtinmi discipulonkunaqa Jesuspa kamachisqanman hina ruwaranku.
7 Asnota, asnotawan pusamuspanku, p'achankuta churakuspanku, chaypi churaranku.
8 Ancha askha runakunan p'achankuta ñanpi mast'arirqanku; wakintaq sach'akunamanta k'allmakunata kuchuspa ñanpi pajata k'uturqanku.
9 Ñawpaqta riq runakunapas, qhepanta riqkunapas qaparispankun nirqanku: –Davidpa Churinta Hosana,

Saminchasqan Señor Diospa sutinpi hamuqqa, nispa. Hosanna aswan altopi.
10 Jerusalén llaqtaman chayaqtintaq llapa llaqta runakuna sinchita llakikurqanku: —¿Pitaq kayri?
11 Hinaqtinmi runakunaqa niranku: —Payqa Galilea provinciapi Nazaret llaqtapi profetan Jesusmi, nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa Diospa yupaychana wasinman haykuspa, yupaychana wasipi llapa vendeqkunata, rantiqkunatapas qarqorqan, qolqe cambiaq runakunaq mesankutapas, paloma vendeq runakunaq tiyanankunatapas thuniykuran.
13 Hinaqtinmi paykunata nirqan: Qelqapin nin: 'Wasiyqa Diosmanta mañakuna wasin' sutichasqa kanqa, nispa. Qankunan ichaqa suwakunaq t'oqonman tukuchirqankichis.
14 Ñawsakunapas, wist'ukunapas Dios yupaychana wasimanmi Jesusman hamurqanku. Hinan paykunata qhaliyachirqan.
15 Umalliq sacerdotekunapas kamachikuy simita yachachiqkunapas admirakuypaq ruwasqanta rikuspa, templopi wawakunapas qaparisqankuta nispanku: "Davidpa Churinman hosana! paykunaqa sinchitan phiñakurqanku,
16 Hinaqtinmi Jesusta niran: —¿Uyarinkichu kay runakunaq nisqankuta? Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Arí! ¿Manachu hayk'aqpas leerqankichis: Wawakunaq, ñuñuq wawakunaq siminmantan alabayta hunt'arqanki?
17 Paykunata saqespataq, llaqtamanta Betania llaqtaman ripurqan. Hinan chaypi samapakurqan.
18 Tutamantataq llaqtaman kutispa yarqaymanta kasharqan.
19 Ñanpi higos sach'ata rikuspataq, mana imatapas tarirqanchu, aswanpas raphikunallata, hinaspan nirqan: –Kunanqa wiñaypaqqa ama wiñaychu, nispa. Higos sach'ataq ch'akipurqan.
20 Hinaqtinmi discipulonkunaqa admirakuspanku niranku: "¿Imaynallataq higos sach'aqa ch'akipun!", nispa.
21 Jesustaq paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis: Iñiyniyoq kaspa mana iskayrayaspaqa manan higos sach'awan ruwasqallatachu ruwankichis, aswanpas kay orqota ninkichis: "Karuychis", nispa , lamar-qochaman wikch'uykusqa kay; rurakunqa.
22 Tukuy imata mañakuspaykichispas, iñispa, chaskinkichis.
23 Dios yupaychana wasiman haykuqtintaq, sacerdote umallikuna, llaqta kuraq runakunapiwan yachachishaspa payman hamuspa nirqanku: –¿Ima atiywantaq kaykunata ruwanki? ¿Pitaq kay atiyta qosurqanki?
24 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ñoqapas hukta tapusqaykichis, niwaptiykichistaq, ñoqapas willasqaykichis ima atiywanchus kaykunata ruwasqayta, nispa.
25 Juanpa bautizasqanqa, ¿maymantataq karqan? ¿hanaq pachamantachu icha runakunamantachu? Hinan paykunapura rimanakurqanku: –Hanaq pachamanta nisunman chayqa, nispa. niwasuntaq: ¿Imanaqtintaq mana paypi creerqankichischu?
26 Ichaqa "Runakunamanta" nisunman chayqa, nispa. runakunata manchakunchik; Llapallankum Juanta profeta hina hapinku.
27 Hinaqtinmi Jesusta niranku: —Manan yachayta atiykuchu, nispa. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Manan noqapas willaykichischu ima atiywanchus kaykunata ruwasqayta, nispa.
28 Ichaqa, ¿ima niwaqchistaq? Huk runaqa iskay churiyuqmi karqa; Punta kaqman hamuspataq nirqan: –Waway, kunan p'unchay uvas chakraypi llank'aq, nispa.
29 Paytaq kutichispa nirqan: –Manan munanichu, qhepamanmi ichaqa yuyayman kutirikuspa ripurqan, nispa.
30 Hinaspan iskaykaqman rispa, chhaynata niran. Paytaq kutichispa nirqan: –Señor, risaq, manataqmi rirqanchu, nispa.
31 ¿Iskayninkunamanta mayqentaq taytanpa munayninta ruwarqan? Paykunataq nirqanku: –Ñawpaq kaq, nispa. Jesustaq paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, impuesto cobraqkunapas rabona warmikunapas qankunamanta ñawpaqtaraqmi Diospa qhapaqsuyunman haykunqaku, nispa.
32 Juanqa chanin kawsay ñannintan qankunaman hamurqan, manataq paypi iñirqankichischu, ichaqa impuesto cobraqkunapas rabona warmikunapas paypi iñirqankun, chayta rikuspaykichistaq mana yuyayman kutirikurqankichischu paypi iñinaykichispaq.
33 Huk rikch'anachiyta uyariychis: Huk wasiyoqmi uvas chakrata tarpurqan, muyuriqnintataq cercota churarqan, chaypi uvas ch'unqanata t'oqospa, torreta ruwarqan, hinaspan chakra llank'aqkunaman qorqan, hinaspan karu llaqtaman rirqan.
34 Rurukuna miray tiempo qayllaykamuqtintaq, kamachinkunata chakra llank'aqkunaman kacharqan, rurunkunata chaskinankupaq.
35 Chakra llank'aqkunan kamachinkunata hap'ispa hukninta maqarqanku, huktataq wañuchirqanku, huktataq rumiwan ch'aqerqanku.
36 Yapamantan huk kamachikunata kacharqan, ñawpaq kaq kamachikunamantapas aswan askhata.
37 Qhepamanmi churinta paykunaman kacharqan: "Wawaytan respetanqaku", nispa.
38 Chakra llank'aqkunataq wawata rikuspa ninakuranku: Kaymi herenciata chaskiq, nispa. hamuy, wañuchisun, herenciantapas hap'isunchis, nispa.
39 Hinan Jesusta hap'ispa uvas chakramanta wikch'upurqanku, hinaspan wañuchirqanku.
40 Uvas chakrayoq hamuspa, ¿imatataq chay chakra llank'aqkunata ruwanqa?
41 Paykunataq nirqanku: –Chay millay runakunata sinchitapuni ch'usaqyachinqa, uvas chakrantataq huk chakra llank'aqkunaman qonqa, paykunan tiemponpi rurunta qonqaku, nispa.
42 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu Diospa Simin Qelqapi leerqankichis: Wasi ruwaqkunaq wikch'usqan rumiqa k'uchuq umanmanmi tukupun, Señorpa ruwasqanmi, noqaykupaqqa admirakuypaqmi?
43 Chayraykun niykichis: Diospa qhapaqsuyuntan qechusqa kasunkichis, hinaspan huk nacionman qosqa kankichis.
44 Pipas kay rumiman urmaykuqqa p'akisqa kanqa, pimanpas urmaykuqqa ñut'unqa polvomanmi tukupunqa.
45 Umalli sacerdotekunapas fariseokunapas rikch'anachiyninkunata uyarispankun repararqanku chaykunamanta rimasqanta.
46 Hinaqtinmi Jesusta makinta hap'iyta munaspanku, profetapaq hap'isqankurayku, askha runakunata mancharikurqanku.

22 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata kutichispa hukmanta rikch'anachiy simikunawan rimaspa niran.
2 Hanaq pacha qhapaqsuyunqa huk reymanmi rikch'akun, paymi churinpaq casarakurqan.
3 Hinaspan kamachinkunata kacharqan casarakuyman invitasqa runakunata waqyamunankupaq, ichaqa manan hamuyta munarqankuchu.
4 Yapamantan huk kamachikunata kacharqan: –Wayrasqa kaqkunaman niy: Ñoqan cenayta wakichirqani, toroykunapas wira uywaykunapas wañuchisqañam, tukuy imapas allichasqañam, casarakuyman hamuychik, nispa.
5 Hinaqtinmi paykunaqa pisichaspa ripuranku, hukninmi chakranman, huknintaq qhatuyninman.
6 Hinaqtinmi puchuqkunaqa kamachinkunata hap'ispa phiñakuspa rogakuspanku wañuchiranku.
7 Chayta uyarispan reyqa phiñakurqan, chaymi soldadonkunata kacharqan chay wañuchiqkunata wañuchinankupaq, llaqtankutapas ruphachirqan.
8 Hinaqtinmi kamachinkunata nirqan: Casarakuypaqqa listoñan kashan, invitasqakunan ichaqa mana valeqchu karqanku, nispa.
9 Chay hinaqa, hatun ñankunaman riychis, hinaspa llapa tarisqaykichikta casarakuyman qayakuychik.
10 Hinaqtinmi chay sirvientekunaqa hatun ñankunaman lloqsispa llapa tarisqankuta huñurqanku, mana allintapas allin kaqtapas.
11 Hinaqtinmi reyqa invitasqa runakunata qhawaq haykumuspa, casarakuy p'achayoq mana p'achasqa runata rikurqan.
12 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Amigo, ¿imaynataq kayman haykumurqanki mana casarakuy p'achayoq? Hinaspapas mana rimay atiqmi kasharan.
13 Hinaqtinmi reyqa kamachikunata nirqan: –Makitapas chakintapas wataychis, hinaspa hawa tutayaqman wikch'uychis. chaypiqa waqaypas, kiru k'irisqapas kanqa.
14 Askha runakunan waqyasqa kanku, ichaqa pisillan akllasqa kanku.
15 Hinaqtinmi fariseokuna rispa, rimapayasqanpi ch'aqwachinankupaq yuyaykurqanku.
16 Hinaqtinmi Herodes llaqtayoq runakunawan kuska discipulonkunata kacharqanku: –Yachachikuq, yachanchismi cheqaq kasqaykita, Diospa ñannintapas cheqaqta yachachisqaykita, manataqmi pimantapas preocupakunkichu, manan pitapas qhawarinkichu, nispa.
17 Niwayku: ¿Ima niwaqtaq? ¿Allinchu Cesarman impuesto qoy, icha manachu?
18 Jesustaq paykunaq millay ruwasqankuta reparaspa nirqan: –Iskay uyakuna, ¿imanaqtintaq wateqawankichis?
19 Impuesto qollqeta rikuchiway. Hinaspan huk qollqeta apamuranku.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Piqpataq kay rikch'aypas, kay qelqapas?
21 Paykunataq niranku: Cesarpa, nispa. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cesarpa kaqninkunataqa Cesarman qoychis. Diospa kaqninkunatataq Diosman qoy.
22 Chay simikunata uyarispankun admirakuspa ripurqanku.
23 Chay p'unchayllataqmi Jesusman asuykuspanku tapurqanku:
24 –Yachachikuq, Moisestaq nirqan: –Mana wawayoq runa wañupunqa chayqa, wawqenmi warminwan casarakuspa wawqenpaq mirayta wiñachinqa, nispa.
25 Qanchis wawqekunan kasharqanku, ñawpaq kaq wawqen warmiwan casarakuspan wañupurqan, mana wawayoq kaspataq wawqenman warminta saqepurqan.
26 Chay hinallataqmi iskay kaqpas, kinsa kaqpas qanchis kaqkama.
27 Qhepamanmi chay warmipas wañupurqan.
28 Kawsarimpuypi, ¿piq warmintaq kanqa qanchisnintinmanta? Llapallankum paytaqa chaskirqaku.
29 Jesustaq paykunata nirqan: –Qankunaqa pantashankichismi Diospa Simin Qelqakunata mana yachaspa, nitaq Diospa atiynintapas.
30 Kawsarimpuqtinqa manan casarakunqakuchu, nitaq casarakunqakuchu, aswanpas hanaq pachapi Diospa angelninkuna hinan kanqaku.
31 Wañusqakunaq kawsarimpusqanmantaqa, ¿manachu leerqankichis Diospa nisqasuykichista:
32 Ñoqaqa Abrahampa, Isaacpa, Jacobpa Diosninmi kani? Diosqa manan wañusqakunaq Diosninchu, aswanpas kawsaqkunaq Diosninmi.
33 Chayta uyarispankun runakunaqa admirakuranku yachachisqanta.
34 Ichaqa fariseokunaqa saduceokunata upallachisqanmanta uyarispankun huñunakurqanku.
35 Hinaqtinmi Jesusmanta huknin yachachiq runa, payta wateqaspa tapurqan.
36 Yachachikuq, ¿mayqentaq kamachikuy simipi hatun kamachikuy?
37 Jesustaq payta nirqan: –Señor Diosniykitan munakunki tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan, tukuy yuyayniykiwan ima, nispa.
38 Kaymi ñawpaq kaq hatun kamachikuy.
39 Iskaykaqtaq kayman rikch'akun: Runamasiykitan munakunki qan kikiykita hina, nispa.
40 Kay iskay kamachikuykunapin llapa kamachikuy simipas profetakunapas warkusqa kashan.
41 Fariseokuna huñunakushaqtinkun, Jesusqa paykunata tapurqan.
42 Chaymi niranku: –¿Ima niwaqchistaq Cristomanta? ¿piq churintaq? Paykunataq nirqanku: —Davidpa Churin, nispa.
43 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran : "¿Imaynataq Davidqa espiritupi Señor nispa sutichan?
44 Señor Diosmi Señorniyta nirqan: Paña ladoypi tiyaykuy, awqaykikunata chakiykiman churanaykama?
45 David payta Señor nispa niqtinqa, ¿imaynataq churin kanman?
46 Chay p'unchaymantapachan mana pipas payta tapuyta atirqanchu.

23 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunaman, hinallataq discipulonkunamanpas rimapayaran.
2 Chaymi niran: —Leykunata yachachiqkunapas fariseokunapas Moisespa tiyananpin tiyashanku.
3 Chay hinaqa, llapa nisuqtiykichisqa kasukuychis, ruwaychis. Ichaqa ama paykunaq ruwasqankuman hinachu ruwaychis, paykunan rimanku, manataqmi ruwankuchu.

4 Llasaq q'epikunata, sinchi q'epikunatawan wataspa runakunaq hombronman churanku. ichaqa paykuna kikinkuqa manan huk dedonkuwanpas kuyuchinqakuchu.
5 Ichaqa tukuy ruwasqankutan ruwanku runakunaq rikunanpaq.
6 Fiestakunapi alto cuartokunata, sinagogakunapi umalliq tiyanakunatapas munakuychis.
7 Qhatukunapipas napaykuychis: "Rabí, Rabí", nispa.
8 Amayá Rabí nisqachu kaychis, Yachachiqniykichisqa hukllan, Cristollan. Llapaykichistaqmi wawqe-panakuna kankichis.
9 Ama pitapas kay pachapiqa taytaykichis niychischu, hanaq pachapi kaq Yayaykichisqa hukllan.
10 Amataq patronkuna niychischu, Yachachiqniykichisqa hukllan, Cristollan.
11 Qankuna ukhupi aswan hatun kaqmi ichaqa kamachiykichis kanqa.
12 Pipas hatunchakuqqa pisichasqa kanqa; Humillakuqmi hatunchasqa kanqa.
13 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, fariseokuna, iskay uya runakuna! Hanaq pacha qhapaqsuyuntaqa runakunaq contranpin wisq'ashankichis, manataqmi qankuna kikiykichispas haykunkichischu, manataqmi haykuqkunatapas saqenkichischu.
14 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, iskay uyakuna, fariseokuna! Qankunaqa viudakunaq wasintan mikhushankichis, yanqamantapas unayta mañakushankichis, chayraykun aswan hatun huchachasqa kankichis.
15 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas, iskay uya runakuna! Lamar-qochata, hallp'atapas muyuykunkichis huk runaman t'ikranaykichispaq, tukusqaña kaqtintaq, iskay kuti masraq infiernoq wawanman tukuchinkichis, nispa.
16 Ay, qankuna, ñawsa pusaqkuna, ninkichis: 'Pipas yupaychana wasimanta juraqqa manan imapaschu, nispa. Pipas yupaychana wasiq qoriwan juraqqa, manuyoqmi!
17 Mana yuyayniyoq ñawsakuna, ¿imataq aswan hatun, qorichu, icha qorita ch'uyanchaq yupaychana wasichu?
18 Chaymi nillarantaq: —Pipas altarpa sutinpi juraqqa, manan imapaqpas valenchu, nispa. Pipas chay qokuywan juraqqa huchayoqmi.
19 Qankuna mana yuyayniyoq ñawsakuna, ¿imataq aswan hatun, qokuy icha qoyta ch'uyanchaq altarchu?
20 Pipas altarpa sutinpi juraqqa, chay altarpa sutinpi, chaypi tukuy imamantapas juran.
21 Pipas Dios yupaychana wasimanta juraqqa, chaypi tiyaqpa sutinpiwanmi jurashan.
22 Hanaq pachamanta juraqqa, Diospa tiyananmanta, chaypi tiyaqpa sutinpiwanmi jurashan.
23 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, fariseokuna, iskay uya runakuna! Mentamanta, anísmanta, cominomantawan diezmota pagankichis, Kamachikuy Simipi aswan allin kaqkunatan saqepunkichis, taripaymanta, khuyapayakuymanta, iñiymantawan.
24 Qankuna ñawsa pusaqkunaqa, huk toqllatapas millp'unkichis, camellotapas millp'unkichis.
25 ¡Ay, qankuna, iskay uya runakuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, fariseokuna! Copatapas platotapas hawantapas ch'uyanchankichismi, ukhuntaqmi ichaqa suwakuywan, nishutawan hunt'a kashan.
26 Ñawsa fariseo, ñawpaqtaqa copapi plato ukhupi kaqtapas ch'uyanchakuy, hawanpas ch'uya kananpaq.
27 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas, iskay uya runakuna! Qankunaqa yuraqyachisqa aya p'ampanakunamanmi rikch'akunkichis, chay aya p'ampanakunaqa hawallanpi sumaq rikch'akuqmi, ukunmi ichaqa wañusqa runakunaq tullunkunawan hunt'a kashan, tukuy qhelli kaqkunawan ima.
28 Qankunapas hawaykichispiqa chanin runamanmi rikch'akunkichis, sonqoykichispin ichaqa iskay uya kaywan mana allin ruwaykunawan hunt'a kankichis.
29 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas, iskay uya runakuna! Profetakunaq aya p'ampanankunata hatarichispa chanin runakunaq aya p'ampanankunatapas sumaqchankichis.
30 Niychis: "Ñawpaq taytanchiskunaq p'unchayninkunapi kashaspaqa manan paykunawan kuskachu kasunman karqan profetakunaq yawarninpi", nispa.
31 Chayraykun qankuna kikiykichismanta testigo kaychis, profetakunata wañuchiq runakunaq wawankuna kasqaykichista.
32 Chay hinaqa, ñawpaq taytaykichispa tupuyninta hunt'achiychis.
33 Mach'aqwaykuna, mach'aqway miray, ¿imaynataq infiernopi huchachasqa kanaykichismanta ayqewaqchis?
34 Chayrayku, qankunaman kachamushaykichis profetakunata, yachaysapa runakunata, kamachikuy simita yachachiqkunatawan. Wakinkunatataq sinagogaykichispi maqaspa huk llaqtamanta llaqtata qatiykachankichis.
35 Chay hinapin kay pachaman chanin yawar hich'aykusqa llapa chanin yawar hamusunkichis, chanin Abelpa yawarninmantapacha Baraquiaspa churin Zacariaspa yawarninkama, paytan wañuchirqankichis templowan altarwan chawpipi.
36 Cheqaqtapunin niykichis, tukuy kaykunaqa kay miray runakunamanmi chayamunqa.
37 Jerusalén, Jerusalén, profetakunata wañuchiq, qanman kachamusqakunatapas rumiwan ch'aqeq, hayk'a kutitan wawaykikunata huñuyta munayman karqan, imaynan huk wallpa raphranpa uranpi wallpankunata huñun hinata, manataq munarqankichischu!
38 Qhawariy, wasiykichisqa ch'usaqmi saqesqa kashan.
39 Ñoqan niykichis, kunanmantaqa manan rikuwankichischu: "Señorpa sutinpi hamuqqa saminchasqan" ninaykichiskama, nispa.

24 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa Dios yupaychana wasimanta lloqsispa ripurqan, discipulonkunan payman hamurqanku yupaychana wasiq wasikunata qhawachinankupaq.
2 Jesustaq paykunata nirqan: –¿Manachu tukuy kaykunata rikunkichis? Cheqaqtapunin niykichis, kaypiqa manan puchunqachu huk rumi huk rumi patapi, mana urmachisqachu, nispa.
3 Olivos orqo patapi tiyashaqtintaq discipulonkuna payman asuykuspanku tapuranku: —Niwaychis, ¿hayk'aqmi kaykunaqa kanqa? ¿Ima señaltaq kanqa hamusqaykimanta, kay pachaq tukukuyninmantawan?
4 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cuidakuychis ama pipas engañasunaykichispaq, nispa.

5 Askha runakunan sutiypi hamunqaku: Ñoqan Cristo kani, nispa. Hinaspapas askha runakunatan q’otunqa.
6 Uyarinkichismi awqanakuykunamanta, awqanakuymanta rimaykunamantapas, ama mancharikuychischu, tukuy chaykunaqa hunt'akunanmi, ichaqa manaraqmi tukukuyqa kanchu.
7 Huk nacionmi huk nacion contra hatarinqa, reinopas huk reino contran hatarinqa, imaymana cheqaskunapin yarqay, onqoykuna, terremotokuna ima kanqa.
8 Llapallan chaykunaqa llakikuypa qallariyninmi.
9 Hinaspan ñak'arichisunkichis, wañuchisunkichistaqmi, sutiyrayku llapa suyukunaq cheqnisqan kankichis.
10 Hinaqtinmi askha runakuna phiñasqa kanqaku, traicionanakuspataq cheqninakunqaku.
11 Askha llulla profetakunan hatarinqaku, askha runakunatan q’otunqaku.
12 Mana allin ruwaykuna askhayasqanraykun askha runakunaq munakuyninqa chiriyapunqa.
13 Pipas tukukuykama aguantaqqa, qespichisqan kanqa.
14 Kay qhapaq suyumanta allin willakuymi llapan teqsimuyuntinpi willasqa kanqa, llapan suyukunaman testigo kananpaq; Hinan p'uchukay chayamunqa.
15 Chay hinaqa, Diosmanta willakuq Danielpa rimasqan ch'usaq millay millay millay ch'uya cheqaspi sayashaqta rikuspaykichis.
16 Judea suyupi kaqkuna orqokunaman ayqekuchunku.
17 Wasi patapi kaq runaqa ama uraykamuchunchu wasimanta imatapas horqomunanpaq.
18 Chakrapi kaqpas ama kutimuchun p'achanta apananpaq.
19 Ay, chay p'unchaykunapi wiksayoq wawakunamanta, ñuñuqkunamantawan!
20 Mañakuychis ama chiri tiempopichu nitaq samana p'unchaypipas ayqekunaykichispaq.
21 Chaypachan hatun ñak’ariy kanqa, kay pachaq qallariyninmantapacha kunankamapas manan hayk’aqpas karqanchu.
22 Manachus chay p'unchaykuna pisiyapunman chayqa, manan ima runapas qespichisqachu kanman, ajllasqa runakunaraykun ichaqa chay p'unchaykuna pisiyapunqa.
23 Pipas nisunkichisman: “Qhawariychis, kaypi Cristo otaq chaypi kashan”, nispa. ama creeychu.
24 Llulla Cristokuna, llulla profetakuna ima hatarinqaku, hatun milagrokunata, musphana ruwaykunatawan ruwanqaku. Chhaynapin, atikuqtinqa, kikin akllasqakunata q’otunqaku.
25 Qhawariy, ñawpaqtaraqmi willarqaykichis.
26 Chhaynaqa, sichus paykuna nisunkichis: “Qhawariychis, ch’inneqpin kashan”, nispa. ama lloqsiychischu, payqa pakasqa cuartokunapin kashan. ama creeychu.
27 Imaynan inti lloqsimuy ladomanta llipya lloqsimuspa inti haykuy ladokama k'ancharin hinata. Chay hinallataqmi kanqa Runaq Churinpa hamuyninpas.
28 Maypichus aya kashan chayqa, chaypin atoqkuna huñusqa kanqaku.
29 Chay p'unchaykuna ñak'ariy qhepallamanmi inti tutayapunqa, killapas manan k'ancharinqachu, ch'askakunapas hanaq pachamantan urmaykunqaku, hanaq pachaq atiyninkunapas chhaphchisqan kanqa.
30 Hinan hanaq pachapi Runaq Churinpa señalnin rikhurimunqa, hinan kay pachapi llapa ayllukuna waqanqaku, hanaq pacha phuyukunapi kallpawan hatun k'anchariywan hamushaqtataq rikunqaku.
31 Hinan angelninkunata kachamunqa trompeta tocaspa, paykunan tawa wayramanta akllasqankunata huñunqaku, hanaq pachaq huk k'uchunmanta huk k'uchukama.
32 Higos sach'amanta huk rikch'anachiyta yachaychis. K'allmanpas llamp'ullaraq kashaspa, raphikunata ruruqtinqa, yachankichismi chiri tiempo qayllaykamusqanta.
33 Saynallataqmi qankunapas tukuy kaykunata rikuspaykichisqa, punkukunapipas qayllallapiña kashasqanta yachaychis.
34 Cheqaqtapunin niykichis, kay miraykunaqa manan tukukunqachu tukuy chaykuna hunt'akunankama.
35 Hanaq pachapas kay pachapas tukukunqan, rimasqaymi ichaqa mana tukukunqachu.
36 Ichaqa manan pipas chay p’unchaymanta, horamantapas yachanchu, nitaq hanaq pacha angelkunapas, aswanpas Yayallanmi.
37 Noepa p'unchayninkunapi hinan Runaq Churinpa hamusqanpas kanqa.
38 Manaraq millp'uq millp'usqan p'unchaykunapi hinan, Noe arcaman haykusqan p'unchaykama mikhurqanku, ukyarqanku, casarakuspa casarakurqanku.
39 Manataqmi yacharqanchu unu hunt'aykumuspa llapankuta apanankama. Chay hinallataqmi kanqa Runaq Churinpa hamuyninpas.
40 Chaymantataq iskay chakrapi kanqaku. hukninmi apasqa kanqa, hukninñataqmi saqisqa kanqa.
41 Iskay warmikuna molinopi muyuchinqaku. hukninmi apasqa kanqa, hukninñataqmi saqisqa kanqa.
42 Chay hinaqa, makilla kaychis, manan yachankichischu ima horatachus Señorniykichis hamunanta.
43 Kayta yachaychis, wasiyoq runa yachanman karqan ima horapi suwa hamunanta chayqa, qhawashanman karqan, manataqmi wasinta p'akinanta saqenmanchu karqan, nispa.
44 Chayrayku, qankunapas listolla kaychis, mana yuyasqaykichis horapin Runaq Churin hamunqa.
45 Chhaynaqa, ¿pitaq hunt'aq yachayniyoq kamachi, payta patronnin wasinpi kamachikuqta churan, tiempollanpi mikhunata qonanpaq?
46 Kusisamiyoqmi chay kamachi, patronnin hamuspa chay hinata ruwashaqta tariq.
47 Cheqaqtapunin niykichis, paytan llapa kaqninkunata kamachinanpaq churanqa, nispa.
48 Ichaqa chay millay kamachi runa sonqonpi ninman: “Señorniyqa tardashanmi hamunanta”, nispa.
49 Hinan kamachimasinkunata maqayta qallarinqa, machasqakunawantaq mikhuspa ukyayta qallarinqa.
50 Chay kamachipa patronninmi hamunqa mana suyakusqan p'unchaypi, mana musyakusqan horapi.
51 Payta t'aqaspa iskay uya runakunawan kuska rakinanta churanqa.

25 RAKI

1 Hanaq pacha qhapaqsuyunqa chunka doncella sipaskunawanmi rikch'achisqa kanqa, paykunan lamparankuta hap'ispa noviota chaskiq rirqanku.
2 Pisqataq yachaysapa karqanku, phisqataq mana yuyayniyoq karqanku.
3 Mana yuyayniyoqkunaqa lamparankuta aparqanku, manataqmi aceitetapas aparqankuchu.

4 Yachayniyoq runakunan ichaqa lamparankunawan mankakunaman aceiteta aparqanku.
5 Novio qhepakushaqtintaq, llapanku puñuspa puñurqanku.
6 Kuska tutatataq qaparirqanku: –Novioqa hamushan! lloqsiychis paywan tupaq, nispa.
7 Hinaqtinmi llapa sipaskuna hatarispa lamparankuta k'uturqanku.
8 Mana yuyayniyoq runakunaqa yachaysapa runakunatan nirqanku: –Aceiteykichista qowayku, nispa. Lamparanchisqa wañupunñan, nispa.
9 Yachayniyoq runakunan ichaqa nirqanku: –Manan chhaynachu. Ñoqaykupaqpas qankunapaqpas mana aypanqachu, aswanpas qhatuqkunaman rispa rantinakuychis, nispa.
10 Rantiq rishaspankutaq novioqa hamurqan. Chaymi listo kashaqkunapas paywan kuska casarakuyman haykurqanku.
11 Chay qhepamanmi wakin doncellakunapas hamuspa niranku: —Señor, Señor, kichawayku, nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Cheqaqtapunin niykichis, manan reqsiykichischu, nispa.
13 Chay hinaqa, rikch'asqalla kaychis, manan yachankichischu Runaq Churin hamunan p'unchaytapas nitaq ima horatapas.
14 Hanaq pacha qhapaqsuyunqa karu llaqtaman puriq runa hinan, pay kikin kamachinkunata waqyaspa, kaqninkunata paykunaman qorqan.
15 Hukmanmi qorqan phisqa talentota, hukman iskay talentota, hukmantaq huk talentota. sapanka runaman imaymana atiyninkuman hina; hinaspa chaylla puririrqa.
16 Hinaqtinmi pisqa talentota chaskiq runaqa rispa chay qolqewan qhatuq rispa, huk phisqa talentotawan.
17 Chay hinallataqmi iskay chaskiqpas, iskaytawan ganarqan.
18 Hukta chaskiqmi ichaqa rispa hallp'ata t'oqospa patronninpa qollqenta pakarqan.
19 Unay tiempo qhepamanmi chay kamachikunaq patronnin hamuspa paykunawan cuentata qon.
20 Hinaqtinmi pisqa talento qollqe chaskiq runaqa hamuspa huk phisqa talento qolqeta apamuspa nirqan: –Señor, phisqa talento qolqetan qowarqanki.
21 Señorninmi payta nirqan: –Allin hunt'aq kamachi, allin hunt'aq kamachi, pisi ruwaykunapi hunt'aqmi karqanki, askha ruwaykunapi kamachikuqta churasqayki, wiraqochaykiq kusikuyman haykuy, nispa.
22 Paypas ishkay talentota chaskiqmi hamuspa niran: —Señor, iskay talento qolqetan qowarqanki.
23 Señorninmi payta nirqan: –Allin hunt'aq kamachi, allintan ruwashanki. pisi ruwaykunapi hunt'aqmi karqanki, askha ruwaykunapi kamachikuqta churasqayki, wiraqochaykiq kusikuyman haykuy, nispa.
24 Hinaqtinmi huk talento qolqeta chaskiq runaqa hamuspa nirqan: –Señor, yacharqanin sinchi k'ullu runa kasqaykita, mana tarpusqaykipi cosechasqaykita, mana tarpusqaykipitaq huñusqaykita.
25 Hinaqtinmi mancharikurqani, hinaspan kay pachapi talentoykita pakaykurqani.
26 Patronnintaq payta nirqan: –Millay qhella kamachi, yacharqankin mana tarpusqaypi cosechasqayta, mana tarpusqaypitaq huñusqayta.
27 Chhaynaqa, qolqeyta cambiaqkunamanmi churanayki karqan, hamuspaytaq kikiypa qolqeyta usurawan chaskinay karqan.
28 Chay hinaqa, chay talentota qechuychis, hinaspa chunka talentoyoq runaman qoychis.
29 Pipas kapuqmanmi qosqa kanqa, askhataqmi kanqa, mana kapuqmantan ichaqa qechusqa kanqa kapuqnillantapas.
30 Mana allin kamachita hawa tutayaqman wikch'uychis, chaypi waqay, kiru k'utuy ima kanqa.
31 Runaq Churin llapa ch'uya angelkunawan kuska k'ancharishaq hamuqtinmi, k'ancharishaq tiyananpi tiyaykunqa.
32 Paypa ñawpaqenpin llapa suyukuna huñusqa kanqaku, paymi paykunata t'aqanqa, imaynan michiqpas ovejankunata cabrakunamanta t'aqakun hinata.
33 Ovejakunatan paña ladonman churanqa, cabrakunatataq lloq'e ladonman.
34 Reytaq paña ladonpi kaq runakunata ninqa: Yayaypa saminchasqan hamuychis, kay pacha kamasqamantapacha wakichisqa qhapaq suyuta chaskiychis.
35 Yarqasqa kaspaymi mikhunata qowarqankichis, ch'akisqa kaspaymi ukyachiwarqankichis.
36 Q'ala, p'achachiwarqankichis, onqosqa karqani, watukamuwarqankichis.
37 Chanin runakunataq kutichimunqaku: —Señor, hayk'aqtaq yarqasqa kashaqta rikuspa mikhuchisurqaykiku? icha ch'akikuspachu ukyachisurqanki?
38 ¿Hayk'aqtaq wak llaqtayoq runata rikuspa wasiykuman pusarqaykiku? icha q'alachu, p'achasqachu?
39 ¿Hayk'aqtaq onqosqata otaq carcelpi kashaqta rikuspa qanman hamurqayku?
40 Reytaq paykunata ninqa: Cheqaqtapunin niykichis, kay huch'uy wawqeykunamanta hukninman chayta ruwarqankichis chayqa, ñoqapaqmi chayta ruwarqankichis, nispa.
41 Hinaqtinmi lloq'e ladonpi kaq runakunata nillanqataq: 'Ñoqamanta t'aqakuychis, ñakasqakuna, wiñay ninaman, chay ninaqa, saqrapaq angelninkunapaqwan wakichisqa, nispa.
42 Yarqasqa kaspaymi mana mikhunata qowarqankichischu.
43 Wak llaqtayoqmi karqani, manataqmi wasiykumanchu pusawarqankichis, manataqmi p'achachiwarqankichischu.
44 Hinaqtinmi paykunapas kutichinqaku: –Señor, ¿hayk'aqtaq yarqasqata, ch'akisqata, wak llaqtayoqta, q'alata, onqosqata, carcelpi kashaqta rikuspayku mana servisurqanchischu?
45 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata kutichinqa: –Cheqaqtapunin niykichis, kaykunamanta huknin huch'uyllamanpas mana ruwarqankichischu, nispa.
46 Paykunan wiñaypaq muchuchisqa kanqaku, chanin runakunan ichaqa wiñay kawsayman rinqaku.

26 RAKI

1 Hinaspan Jesusqa discipulonkunata niran.
2 Qankunaqa yachankichismi iskay p'unchay qhepaman Pascua fiesta kashasqanta, Runaq Churinpas chakatasqa kananpaq traicionasqa kananta.
3 Hinaqtinmi uma sacerdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, llaqta kurak runakunapiwan huñunakurqanku, Caifás sutiyoq sacerdote umalliqpa wasinman.

4 Hinaqtinmi rimanakuranku Jesusta llullakuspa wañuchinankupaq.
5 Paykunan ichaqa nirqanku: –Ama fiesta p'unchaypichu, mana chayqa runakuna ukhupi ch'aqway kanman, nispa.
6 Jesusqa lepra onqoyniyoq Simonpa wasinpi Betania llaqtapi kashaspa.
7 Hinaqtinmi huk warmi alabastro cajapi ancha valorniyoq q'apayniyoq q'apaykunata hap'ispa umanman hich'aykusqa mikhunata mikhushaqtin.
8 Chayta rikuspataq discipulonkunaqa phiñakuspa nirqanku: –¿Imapaqtaq kay usuchisqa?
9 Kay q'apaq q'apaq q'apaq q'apaq q'apaytapas askha qolqeta vendespa wakchakunaman qonkuman karqan.
10 Chayta entiendespataq Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq warmita llakichinkichis? Paymi allin ruwayta ruwawarqan, nispa.
11 Wakchakunaqa sapa kutillanmi qankunawan kashanku. Ñoqataq ichaqa mana sapa kutichu.
12 Kay q'apay q'apaytapas cuerpoyman hich'aykuspanmi p'ampasqayta ruwawarqan.
13 Cheqaqtapunin niykichis: Maypichus kay allin willakuy kay pachapi willasqa kanqa, chaypin willasqa kanqa kay warmiq ruwasqanta yuyarinankupaq.
14 Chunka iskayniyoqkunamanta hukninmi Judas Iscariote sutiyoq sacerdote umallikunaman rirqan.
15 Chaymi paykunata niran: —¿Imatan qowankichis, paytataq qankunaman entregasaq? Hinaspan paywan rimanakurqanku kinsa chunka qolqeta.
16 Chaymantapachan Jesusqa traicionananpaq oportunidadta maskharqan.
17 Mana qonchuyoq t'anta fiestaq ñawpaq p'unchayninpin discipulonkuna Jesusman hamuspa tapuranku: —¿Maypitaq munanki Pascua fiestata mikhunaykichispaq wakichinaykupaq?
18 Paytaq nirqan: –Llaqtaman riy chhayna runaman, hinaspa niy: Yachachiqmi nin: Tiempoyqa qayllaykamushanñan, nispa. Pascua fiestataqa wasiykipin discipuloykunawan kuska ruwasaq.
19 Jesuspa kamachisqanman hinan discipulonkunaqa ruwarqanku. Hinan Pascua fiestata wakichirqanku.
20 Ch'isiyaqtintaq chunka iskayniyoq iñiqmasikunawan tiyaykurqan.
21 Mikhushaqtinkun Jesusqa nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, hukniykichismi traicionawanqa, nispa.
22 Hinaqtinmi paykunaqa sinchi llakisqa kashaspanku, sapankanku payta niyta qallarirqanku: —Señor, ¿ñuqachu?
23 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Pipas ñoqawan kuska platoman challpuykuqqa traicionawanqan, nispa.
24 Runaq Churinqa Diospa Simin Qelqaq nisqanman hinan ripun, ay, ay, runaq Churinta traicionasqan runamantaqa! chay runapaqqa allinmi kanman karqan mana naceqtinqa.
25 Hinaqtinmi Jesusta traicionaq Judastaq nirqan: –Yachachikuq, ¿ñuqachu? Payta nirqan: –Qanmi ninki, nispa.
26 Mikhushaqtinkun Jesusqa t'antata hap'ispa saminchaspa p'akispa discipulonkunaman qorqan, hinaspan nirqan: –Apakuychis, mikhuychis, nispa. kayqa cuerpoymi.
27 Hinaqtinmi Jesusqa vasota hap'ispa graciasta qorqan: –Llapaykichista ukyaychis, nispa .
28 Kaymi mosoq testamentopi yawarniy, chay yawarqa askha runakunaraykun hich'akun huchankumanta pampachasqa kanankupaq.
29 Ichaqa niykichismi, kunanmantapachaqa manan kay uvas sach'a ruruta ukyasaqchu, Yayaypa qhapaqsuyunpi qankunawan kuska mosoqta ukyanaykama.
30 Himnota takispankutaq Olivos orqoman lloqsiranku.
31 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Llapaykichismi kunan tutan ñoqarayku phiñasqa kankichis, Diospa Simin Qelqapin nin: Michiqta maqasaq, oveja ovejakunapas ch'eqechisqa kanqaku, nispa.
32 Kawsarimpusqay qhepamanmi ichaqa ñawpaqeykichista Galileaman risaq.
33 Pedrotaq payta nirqan: –Llapa runakuna qanrayku phiñasqa kankuman chaypas, manan hayk'aqpas phiñakusaqchu, nispa.
34 Jesustaq payta nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kunan tuta manaraq gallo waqashaqtinmi kinsa kutita negawanki, nispa.
35 Pedrotaq payta nirqan: –Qanwanña wañuyman chaypas, manan negasqaykichu, nispa. Chay hinallataqmi llapa discipulokunapas nirqanku.
36 Hinaqtinmi Jesusqa paykunawan kuska Getsemaní sutiyoq cheqasman rispa discipulonkunata nirqan: –Kaypi tiyaychis, ñoqa rispa Diosmanta mañakuq, nispa.
37 Hinaspan Pedrota Zebedeoq iskaynin churinkunatawan pusarikuspa sinchita llakikuspa sinchita llakikuran.
38 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Almayqa sinchi llakisqañan kashan, wañuykamaraqmi.
39 Hinaqtinmi Jesusqa aswan karuman rispa, uyanta k'umuykuspa mañakurqan: –Yayláy, atikuqtinqa kay vasota pasaykuway, ichaqa ama munasqayman hinachu, aswanpas munasqaykiman hina, nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman asuykuspa, puñushaqta tarispa, Pedrota tapuran: —¿Manachu huk horallapas ñoqawan qhawashawaqchis?
41 Rikch'akuspa mañakuychis, ama wateqayman haykunaykipaq.
42 Iskay kaq kutipitaq ripuspa mañakuran: Yayay, kay vaso mana pasawanmanchu, manachus ukyasaq chayqa, munasqayki hunt'akuchun, nispa.
43 Hinaqtinmi Jesusqa huktawan puñushaqta tarirqan, ñawinku llasaqllaña kasqanrayku.
44 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata saqerparispa, kinsa kaq kutipi Diosta mañakuran.
45 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman hamuspa, paykunata nirqan: –Puñuychis, samariychis.
46 Hatariy, risunchis, hap'ichiwaqniyqa qayllaykamushanñan.
47 Hinaqtinmi Jesusqa rimashaqtinraq, chunka iskayniyoqkunamanta huknin Judas hamurqan, paywantaq askha runakuna espadakunata k'aspikunatawan hap'ispa, sacerdotekunaq umallinkunamanta, llaqta kurak runakunamantawan.
48 Payta traicionaq runaqa huk señalta ruwaspa niran: Pita much'aykusaq chayqa, paytan hap'iychis, nispa.
49 Hinaqtinmi Jesusqa Jesusman asuykuspa niran: —Señor, napaykuway! hinaspa much'aykurqan.
50 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Amigo, ¿imaraykutaq hamushanki? Hinan paykuna hamuspa Jesusta makinta hap'ispa hap'irqanku.
51 Hinaqtinmi Jesuswan kuska kaq huknin runa makinta haywarispa espadanta horqospa uma sacerdoteq kamachinpa ninrinta k'irirqan.

52 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Espadaykita
watiqmanta churay, llapa espadata hap'iqkunaqa
espadawanmi wañunqaku, nispa.
53 ¿Piensankichu kunan Yayayta mana mañakuyta
atisqayta, chunka iskayniyoq legionmanta aswan askha
angelkunata qowananpaq?
54 Ichaqa, ¿imaynataq Diospa Simin Qelqakuna
hunt'akunqa, chhayna kananta?
55 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunata nirqan: –
¿Espadakunawan k'aspikunawanchu suwa contra
lloqsimushankichis? Sapa p'unchaymi templopi
qankunawan tiyashaq kani, manataqmi
hap'iwarqankichischu.
56 Tukuy chaykunan ruwakurqan profetakunaq Diospa
Simin Qelqa hunt'akunanpaq. Hinan llapa discipulonkuna
payta saqerparispanku ayqekurqanku.
57 Hinaqtinmi Jesusta hap'iq runakunaqa uma sacerdote
Caifasman aparqanku, chaypin kasharqanku kamachikuy
simita yachachiqkunapas kurak runakunapas.
58 Pedrotaq karuta qatispa uma sacerdoteq wasinman
rirqan, hinaspan kamachikunawan tiyaykurqan p'utuyninta
qhawananpaq.
59 Umalli sacerdotekuna, umallikuna, llapan conciliopi
kaqkunapas, Jesuspa contranpi llulla testigokunata
maskharqanku wañuchinankupaq.
60 Ichaqa manan pitapas tarirqankuchu. Qhepamanmi
iskay llulla testigokuna hamurqanku.
61 Hinaqtinmi khaynata niran: Kay runaqa niranmi:
“Atiymanmi Diospa templonta thunispa, kinsa
p'unchayllapi hatarichiyta”, nispa.
62 Uma sacerdotetaq sayarispa nirqan: –¿Manachu
imatapas kutichinki? ¿Imataq kay runakuna contraykipi
willashanku?
63 Jesusmi ichaqa upallalla karan. Uma sacerdotetaq
kutichispa nirqan: –Kawsaq Diospa sutinpin juramentoyki,
Diospa Churin Cristochus kasqaykita willawanaykikupaq,
nispa.
64 Jesustaq payta nirqan: Qanmi niranki, chaywanpas
niykichismi, kunanmantapachan rikunkichis Runaq
Churinta atiyniyoq paña ladonpi tiyashaqta, hanaq pacha
phuyukunapi hamushaqta, nispa.
65 Uma sacerdotetaq p'achanta llik'ikuspa nirqan: –Diosmi
Diosta k'amirqan. ¿imatawantaq testigokunata
necesitanchis? Qhawariychis, kunanqa uyarinkichismi
Diosta k'amisqanta.
66 ¿Ima niwaqchistaq? Paykunataq nirqanku: —
Wañuymanta huchayoqmi, nispa.
67 Hinan uyanta thuqaykuspanku maqarqanku. wakintaq
makinkupi maqarqanku.
68 Chaymi niran: “Cristo, profetizawayku, ¿pitaq
maqasuqniykiri?”, nispa.
69 Hinaqtinmi Pedroqa palaciopi hawapi tiyasharqan,
hinan huk sipas payman hamuspa nirqan: –Qanpas Galilea
llaqtamanta Jesuswanmi kasharqanki, nispa.
70 Hinaqtinmi Jesusqa llapa runakunaq qayllanpi
negakuspa nirqan: –Manan yachanichu ima nisqaykitapas,
nispa.
71 Hinaqtinmi p'uyñuman lloqsispa huk sirvienta payta
rikuspa nirqan: –Kay runapas Nazaret llaqtayoq
Jesuswanmi kasharqan, nispa.
72 Hinaqtinmi Jesusqa juramentowan negaran: “Manan
chay runataqa reqsinichu”, nispa.
73 Pisi tiempomantan chaypi kaq runakunaqa Pedrota
nirqanku: –Qanpas paykunamanta hukninmi kanki.
Rimasqaykiqa llakichisunkim, nispa.
74 Hinaqtinmi Jesusqa ñakayta qallaykuspa jurayta
qallariran: “Manan chay runataqa reqsinichu”, nispa.
Hinaspa chaylla galloqa llanthuykusqa.
75 Hinan Pedroqa yuyarirqan Jesuspa nisqanta: –Manaraq
gallo waqashaqtinmi kinsa kutita negawanki, nispa.
Hinaspan lloqsispa sinchita waqarqan.

27 RAKI

1 Paqarinñataq, llapa sacerdote umallikuna, umallikuna
ima, Jesusta wañuchinankupaq rimanakurqanku.
2 Wataykuspankutaq, kamachikuq Poncio Pilatoman
entregarqanku.
3 Hinaqtinmi Jesusta traicionaq Judas huchachasqa
kasqanta rikuspa, huchankumanta kutirikuspa, kinsa
chunka qolqeta kutichipurqan sacerdote umallikunaman,
umallikunamanwan.
4 Chaymi niran: –Manan huchallikuni mana huchayoq
yawarta traicionasqayrayku, nispa. Hinaspan nirqanku: –
¿Imataq chayri? chayta qhawariy.
5 Hinaqtinmi Dios yupaychana wasiman qollqekunata
wikch’uspa ripuspa warkukurqan.
6 Umalli sacerdotekunaqa qolqe t'aqakunata hap'ispa
nirqanku: –Manan allinchu qolqe waqaychana wasiman
churayqa, yawarpa chanin kasqanrayku, nispa.
7 Hinaqtinmi paykunaqa rimanakuspanku manka ruwaqpa
chakranta rantiranku, chaypi mana reqsisqa runakunata
p’ampanankupaq.
8 Chayraykun chay chakrata kunankama suticharqanku:
“Yawar chakra” nispa.
9 Hinaqtinmi profeta Jeremioq nisqanqa hunt’akurqan:
“Israel runakunaq chaninchasqanpa chaninmi kinsa chunka
qolqeta hap’irqanku.
10 Chaykunatan qorqan manka ruwaqpa chakranpaq,
Señorpa kamachiwasqanman hina.
11 Hinaqtinmi Jesusqa gobernadorpa ñawpaqenpi
sayaykuran, kamachikuqtaq payta tapuran: –¿Qanchu judío
runakunaq reynin kanki? Hinan Jesusqa payta nirqan: –
Qanmi ninki, nispa.
12 Umalli sacerdotekuna, umallikuna ima
huchachaqtinkutaq, Jesusqa mana imatapas kutichirqanchu.
13 Hinaqtinmi Pilatoqa payta nirqan: –¿Manachu
uyarishanki contraykipi rimasqankuta?
14 Hinaqtinmi Jesusqa mana hayk’aqpas huk simillatapas
kutichirqan; Chay hinapin kamachikuqqa anchata
admirakurqan.
15 Chay fiestapin gobernadorqa runakunaman presota
kachariq, paykunaq munasqanman hina.
16 Hinaqtinmi paykunaqa Barrabas sutiyoq allin reqsisqa
presoyoq karanku.
17 Hinaqtinmi Pilatoqa huñunakuspanku, paykunata niran:
—¿Pitataq kacharinayta munankichis? ¿Barabaschu, icha
Cristo sutichasqa Jesuschu?
18 Payqa yacharanmi envidiakusqankurayku payta
qespichisqankuta.
19 Juicio tiyanapi tiyaykuqtinmi esposan kachamurqan: –
Ama ima ruwayniyoqpaschu chay chanin runawanqa,
kunan p'unchaymi mosqoypi ñak'arirqani payrayku, nispa.

20 Umalli sacerdotekuna, kurak runakunapiwantaq, Barrabasta tapuspa Jesusta wañuchinankupaq yuyaycharqanku.

21 Gobernadortaq paykunata nirqan: –¿Iskayninkunamanta mayqentataq kacharinayta munankichis? Paykunan nirqanku: –Barabas, nispa.

22 Pilatoqa paykunata nirqan: –¿Imatataq ruwasaq Cristo sutichasqa Jesuswan? Llapallankum payta nirqaku: —Krusapi chakatasqa kachun, nispa.

23 Kamachiqtaq nirqan: –¿Ima mana allintataq ruwaran? Paykunan ichaqa astawanraq qaparirqanku: —Krurusqa kachun, nispa.

24 Pilatoqa mana imatapas atipayta atisqanta rikuspa, aswanqa ch'aqway hatarisqanta rikuspa, yakuta hap'ispa, askha runakunaq ñawpaqenpi makinta mayllakuspa nirqan: –Ñoqaqa manan huchayoqchu kani kay chanin runaq yawarninmanta.

25 Hinaqtinmi llapa runakunaqa niranku: —Yawarniykuqa ñoqaykuman, wawaykumanpas kachun, nispa.

26 Hinaqtinmi Barrabasta paykunaman kacharipurqan, Jesusta maqaspataq chakatasqa kananpaq entregarqan.

27 Hinaqtinmi gobernadorpa soldadonkuna Jesusta apaspa llapa soldadokunata huñuranku.

28 Hinaqtinmi p'achata p'achakuspa puka p'achawan churakurqanku.

29 Kiskamanta coronata k'utuspankutaq umanman churarqanku, paña makinmantaq k'aspita churarqanku, hinaspan ñawpaqenpi qonqoriykukuspa burlakurqanku: –¡Alabakuy, judío runakunaq reynin!

30 Hinaqtinmi Jesusta thuqaykuspanku, k'aspita hap'ispa umanpi maqarqanku.

31 Paymanta burlakuspankutaq, p'achanta qechurqanku, p'achanwan p'achakuspataq chakatanankupaq pusarqanku.

32 Lloqsimuspankutaq Cirene llaqtamanta Simon sutiyoq runata tarirqanku, paytan obligarqanku cruzninta apananpaq.

33 Hinaqtinmi paykunaqa Gólgota sutiyoq cheqasman chayarqanku, chaymi nin: "Uma tulluyoq cheqasman.

34 Hinaqtinmi Jesusqa vinagreta qorqanku gallowan chaqrusqata, malliykuspantaq mana ukyayta munarqanchu.

35 Hinaqtinmi Jesusta chakatarqanku, p'achantapas t'aqarqanku sorteaspanku, profetaq nisqan hunt'akunanpaq: P'achayta rakirqanku, p'achaytataq sortearqanku, nispa.

36 Tiyaykuspankutaq chaypi qhawasharqanku.

37 Uma patapitaq huchachayta churarqan: "Kaymi judío runakunaq reynin JESUS", nispa.

38 Hinaqtinmi Jesuswan kuska iskay suwakunata chakatarqanku, hukninmi paña ladonpi, huknintaq lloq'e ladonpi.

39 Chayta pasashaq runakunaqa, umankuta kuyuchispa k'amirqanku.

40 Hinaqtinmi khaynata niranku: —Qanmi Dios yupaychana wasita thunispa kinsa p'unchaypi hatarichinki, salvakuy, nispa. Diospa Churin kanki chayqa, cruzmanta uraykamuy.

41 Saynallataqmi sacerdotekunapa jefenkunapas, kamachikuy simita yachachiqkunawan kurak runakunapiwan paymanta burlakuspanku niranku.

42 Paymi hukkunata qespichirqan; kikintaqa manan qespichiyta atinchu. Israelpa Reynin kaptinqa, kunanqa cruzmanta uraykamuchun, hinaptinmi paypi iñisaqku.

43 Payqa Diospin confiaran. Payta munaspaqa kunan kacharichichun, paymi niwarqan: Diospa Churin kani, nispa.

44 Paywan kuska chakatasqa suwakunapas kirunkunaman wikch'uykurqanku.

45 Soqta kaq horamantapachan isqon horaskama enteron hallp'a laqhayay karqan.

46 Isqon kaq horata hinan Jesusqa sinchita qaparirqan: —Elí , Eli, lama sabactani? niyta munan: Diosniy, Diosniy, ¿imaraykutaq saqerpariwanki?

47 Chayta uyarispan wakin sayaqkunaqa nirqanku: –Kay runaqa Eliastan waqyashan, nispa.

48 Hukninmi phawaylla phawaykuspa huk esponjata hap'ispa vinagreta hunt'achirqan, hinaspataq k'aspiman churaspa ukyachirqan.

49 Wakintaq nirqanku: –Qhawarisunchis, Eliasqa salvananpaq hamunqachus icha manachus chayta, nispa.

50 Jesusqa hukmantan kallpawan qaparispa, espirituta saqepurqan.

51 Hinaqtinmi yupaychana wasiq velonqa iskayman llik'isqa kasharqan, wichaymanta uraykama. hallp'ataq khatatatarqan, qaqakunapas llik'ikurqan;

52 Hinan aya p'ampanakuna kicharikurqan. Puñuq ch'uya runakunaq askha cuerponkunan hatarirqanku.

53 Kawsarimpusqan qhepamanmi aya p'ampanakunamanta lloqsispa ch'uya llaqtaman rispa askha runakunaman rikhurimurqanku.

54 Chay pacha chhaphchiyta, imakunachus pasasqantawan rikuspa, Jesusta qhawashaq soldadokunapiwan, sinchita mancharikuspanku nirqanku: –Cheqaqtapunin kay runaqa Diospa Churin karqan, nispa.

55 Hinaqtinmi askha warmikuna Galilea llaqtamanta Jesusta qatikushaspa, Jesusta servispa karumanta qhawasharqanku.

56 Paykuna ukhupin kasharqan Magdalena Maria, Santiagoq Josespa maman Maria, Zebedeoq wawankunaq mamanpas.

57 Ch'isiyaqtintaq, Arimatea llaqtamanta Jose sutiyoq qhapaq runa hamurqan, paypas Jesuspa discipulon karqan.

58 Paymi Pilatoman rispa Jesuspa ayanta mañakurqan. Hinaptinmi Pilatoqa kamachirqa chay ayata kacharichinankupaq.

59 Hinaqtinmi Joseqa chay ayata hap'ispa ch'uya lino p'achawan k'uyuykurqan.

60 Chaytataq qaqapi k'utusqan mosoq aya p'ampanaman churarqan, hinaspan hatun rumita aya p'ampana punkuman muyuchispa ripurqan.

61 María Magdalena, huknin Mariawantaq sepulturaq chimpanpi tiyasharqanku.

62 Qhepantin p'unchaymi preparakuy p'unchay qhepantin p'unchaypi sacerdote umallikuna fariseokunapiwan Pilatoman huñunakurqanku.

63 Nispa: —Señor, yuyarinchismi chay engañaq runa kawsashaspa: "Kimsa p'unchaymanta kawsarimpusaq" nisqanmanta, nispa.

64 Kamachiy aya p'ampanataqa kinsa p'unchaykama allinyachinankupaq, ama discipulonkuna tuta hamuspa suwaspa runakunata ninkuman: "Wañusqakunamanta kawsarimpurqanmi", nispa.

65 Pilatoqa paykunata nirqan: –Qankunaqa qhawaqmi kankichis.

66 Hinaqtinmi paykunaqa rispanku aya p'ampanataqa allinta sayachirqanku, rumita sellaspanku, qhawaqkunatapas churarqanku .

28 RAKI

1 Sábado p'unchay tukukuqtinmi, semana qallariy p'unchay achikyayta qallariqtin, Magdalena María huk Mariawan sepulturata qhawaq hamurqanku.
2 Hatun pacha chhaphchiymi karqan, Señor Diospa angelnin hanaq pachamanta uraykamuspa, punkumanta rumita kutirispa, chaypi tiyaykurqan.
3 Uyanpas llimp'i hinan kasqa, p'achanpas rit'i hina yuraq.
4 Payta manchachikuspankun wauq runakuna hina kapuranku.
5 Hinaqtinmi angelqa warmikunata nirqan: –Ama manchakuychischu, yachanin chakatasqa Jesusta maskhasqaykichista, nispa.
6 Payqa manan kaypichu kashan, nisqanman hinan kawsarimpun. Hamuychis, Señorpa puñusqan cheqasta qhawamuychis.
7 Usqhaylla rispa discipulonkunaman willamuy, wañusqakunamanta kawsarimpusqanta. Paytaq ñawpaqeykichista Galileaman rishan. chaypi payta rikunkichis.
8 Chaymi aya p'ampanamanta usqhaylla ripurqanku, mancharisqa, ancha kusikuywan ima. discipulonkunaman willananpaq phawarirqan.
9 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman willaq rishaspanku, paykunawan tupaspa niran : Hinaqtinmi paykunaqa hamuspa chakinmanta hap'ispa yupaycharqanku.
10 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ama manchakuychischu, riychis wawqeykunata willamuychis Galileaman ripunankupaq, chaypin rikuwanqaku, nispa.
11 Hinaqtinmi ripushaqtinku, wakin wakiq runakuna llaqtaman hamuspa, sacerdotekunaq umallinkunaman willarqanku tukuy imachus pasasqanta.
12 Kurak runakunawan huñunakuspa rimanakuspanku, soldadokunaman askha qolqeta qorqanku.
13 Nirqanku: Qankuna niychis, discipulonkuna tuta hamuspanku, puñushaqtiyku suwarqanku, nispa.
14 Kamachiqpa ninrinman chayamuqtinqa, payta convencechisaqku, hinaspa segurasqaykiku.
15 Chaymi qolqeta hap'ispa yachachisqankuman hina ruwarqanku.
16 Hinaqtinmi chunka hukniyoq discipulonkunaqa Galilea llaqtaman rirqanku, chay orqopin Jesusqa paykunata churarqan.
17 Paykunata rikuspataq yupaycharqanku, wakintaq iskayarqanku.
18 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman hamuspa niran: —Hanaq pachapipas kay pachapipas tukuy atiytan qowarqan, nispa.
19 Riychis, hinaspa llapa suyukunata yachachiychis, Yayaq, Churiq, Santo Espirituq sutinpi bautizaspa.
20 Qankunaman yachachiychis tukuy ima kamachisqaykunata hunt'anankupaq, kay pachaq tukukuyninkamapas qankunawanmi kashani. Amen.

Evangelio de Marcos

1 kaq RAKI

1 Diospa Churin Jesucristoq allin willakuynin qallariyninmi.
2 Profetakunaq qelqasqanman hinan: "Qhawariy, ñawpaqeykipin willakuqniyta kachamusaq, paymi ñawpaqeykipi ñanniykita allichanqa", nispa.
3 Ch'inneqpi qapariqpa kunkan: —Señorpa ñanninta wakichiychis, ñannintapas allinchaychis, nispa.
4 Juanqa ch'inneqpin bautizarqan, huchakuna pampachasqa kananpaqtaq kutirikuy bautizakuyta willarqan.
5 Hinaqtinmi Judea nacionniyoq runakuna, Jerusalén llaqtayoq runakunapas Jesuspa kasqanman lloqsimurqanku, hinaspan Jordán mayupi bautizakurqanku huchankuta willakuspa.
6 Juanqa camello chukchawanmi p'achasqa kasharqan, wasanpitaq qaramanta chumpiwan watasqa kasharqan. hinaspataq langostakunata, sallqa mieltapas mikhurqan;
7 Hinaqtinmi willaran: –Ñoqamanta aswan atiyniyoqmi qhepayta hamushan, zapatonpa llant'antapas manan k'umuykunaypaq hinachu kani, nispa.
8 Cheqaqtapunin unuwan bautizarqaykichis, paymi ichaqa Santo Espirituwan bautizasunkichis.
9 Chay p'unchaykunapin Jesusqa Galilea provinciapi Nazaret llaqtamanta hamuspa Jordán mayupi Juanpa bautizasqan karqan.
10 Yakumanta lloqsispataq hanaq pacha kicharikushaqta rikurqan, Espiritutaq paloma hina uraykamushaqta.
11 Hanaq pachamantan huk kunka uyarikurqan: –Qanmi kanki munakusqay Churi, paywanmi anchata kusikuni, nispa.
12 Hinaqtinmi Espirituqa ch'inneqman aysarqan.
13 Tawa chunka p'unchaymi ch'inneqpi kasharqan, Satanaspa wateqasqan. sallqa animalkunawantaq kasharan; Hinan angelkuna payta servirqanku.
14 Juan carcelpi wisq'asqa kasqan qhepamanmi, Jesusqa Galilea llaqtaman rirqan Diospa qhapaqsuyunmanta allin willakuykunata willashaspa.
15 Hinaqtinmi khaynata niranku: " Tiempoqa hunt'akunñan, Diospa qhapaqsuyunpas qayllaykamushanñan.
16 Galilea lamar qocha patapi purishaspan rikurqan Simonta wawqen Andréswan lamar-qochaman llikata wikch'uykushaqta.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qhepayta hamuychis, runakuna challwaqman tukuchisqaykichis, nispa.
18 Chayllamanmi llikachankuta saqespa payta qatikurqanku.
19 Chaymanta rispataq, Zebedeoq churin Santiagota, wawqen Juantawan rikurqan, paykunapas barcopi kasharqanku llikakunata allichashaqta.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyamurqan, hinan taytan Zebedeota barcopi saqerparirqanku contratasqa kamachikunawan kuska.
21 Hinaspan Capernaum llaqtaman rirqanku. Sábado p'unchaypitaq sinagogaman haykuspa yachachirqan.
22 Hinaqtinmi paykunaqa admirakurqanku yachachisqanta, paymi paykunata yachachiran kamachikuy simita yachachiqkuna hina mana.
23 Sinagogankupitaq qhelli espiritu yoq runa kasharqan. Hinaspan qaparirqan:
24 Chaymi niranku: —Sapaykusun, nispa. Nazaret llaqtayoq Jesus, ¿imataq qanwan ruwayku? ¿chinkachiwananchikpaqchu hamuchkanki? Ñoqan reqsiyki pi kasqaykita, Diospa Ch'uya Diosnin.
25 Hinaqtinmi Jesusqa qaqchaspa khaynata khaynata niran: —Ch'inlla kay, hinaspa paymanta lloqsiy, nispa.
26 Chay qhelli espiritutaq llik'irqospa sinchita qaparispa paymanta lloqsimurqan.
27 Hinaqtinmi llapallanku admirakuspa tapunakurqanku: –¿Imataq kayri? ima mosoq yachachikuytaq kayri? Diosqa atiywanmi millay espiritukunatapas kamachin, paykunapas payta kasukunku.
28 Hinaqtinmi chay ratolla Galilea muyuriq llaqtakunapi reqsisqa kapurqan.
29 Sinagogamanta lloqsispataq, Jacobowan Juanwan kuska Simonpa Andrespa wasinman haykurqanku.
30 Simonpa esposanpa mamanmi ichaqa fiebrewan onqosqa kasharqan, hinan paymanta willarqanku.
31 Hinaqtinmi Jesusqa hamuspa makinmanta hap'ispa hoqarirqan. Hinan chaylla fiebreqa saqerparirqan, hinaspan paykunata servirqan.
32 Ch'isiyaq inti chinkaykuqtintaq, llapa onqosqakunata, supaykunawan hap'ichikuqkunatapas payman pusamurqanku.
33 Llaqtantinmi punkupi huñunasqa kasharqanku.
34 Askha imaymana onqoykunawan onqosqakunatan qhaliyachirqan, askha supaykunatapas qarqorqan. Supaykunapa rimanantataq mana saqirqachu, payta riqsisqankurayku.
35 Tutamantataq, p'unchaymanta unayta hatarispa, sapallan cheqasman ripurqan, chaypitaq Diosmanta mañakurqan.
36 Simonpas paywan kaqkunapas qatikurqanku.
37 Hinaqtinmi Jesusta tariruspanku niranku: –Llapa runan maskhasunkichis, nispa.
38 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qhepa llaqtakunaman risunchis, chaypi willanaypaq.
39 Hinaqtinmi Galilea provinciantinpi sinagogankupi predicaspa supaykunata qarqorqan.
40 Hinaqtinmi huk lepra onqoyniyoq runa payman hamuspa valekuspa qonqoriykukuspa nirqan: –Munaspaqa ch'uyanchawaqmi, nispa.
41 Hinaqtinmi Jesusqa khuyapayakuspa makinta haywarispa llamiykuspa nirqan: –Munayman, nispa. ch'uya kay.
42 Hinaqtinmi Jesusqa rimasqan qhepallaman lepra onqoyqa ch'uyanchapurqan.
43 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita kamachirqan, hinaspan chay ratolla kacharqan.
44 Hinaqtinmi Jesusta nirqan: –Ama pimanpas imatapas niychu, aswanpas riy, sacerdoteman willakuq, hinaspa Moisespa kamachikusqankunata ch'uyanchanaykipaq hayway, paykunaman willanaykipaq, nispa.
45 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsispa askha runakunata willayta qallarirqan, chhaynapin Jesusqa manaña llaqtaman haykuyta atirqanñachu, aswanpas ch'inneq cheqaskunapin kasharqan.

2 kaq RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta Capernaúm llaqtaman haykuran. Chay wasipi kashasqanmantataq qaparirqanku.
2 Hinaqtinmi askha runakuna huñunakurqanku, chaymi mana chaskinankupaq wasipas kasharqanchu, nitaq punku qayllapipas.
3 Hinaqtinmi Jesusman hamuranku, tawa warmamanta unquq runata pusamuspanku.
4 Mana asuykamuyta atispankutaq, maypi kashasqan techota kicharirqanku, p'akispankutaq, paralisis onqosqa runaq puñunanta uraykachirqanku.
5 Jesusqa paykunaq iñiyninkuta rikuspa, mana puriy atiq runata nirqan: –Waway, huchaykikunata pampachasunki, nispa.
6 Ichaqa kamachikuy simita yachachiq wakin runakunan chaypi tiyasharqanku.
7 ¿Imanasqataq kay runaqa Diospa contranpi rimachkan? ¿Pitaq huchakunata pampachanman, mana Diosllachu?
8 Hinaqtinmi Jesusqa sonqonpi chay hinata yuyaykushasqankuta reparaspa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq sonqoykichispi kaykunata yuyaykushankichis?
9 ¿Aswan facilchu kanman paralisis onqosqa runata niy: Huchaykikuna pampachasqa kapun, nispa. icha: Sayarispa puñunaykita hoqarispa puriy?
10 Runaq Churin kay pachapi huchakunata pampachananpaq atiyniyoq kasqanta yachanaykichispaq", nispa (Parálisis onqosqa runata nirqan).
11 Ñoqan niykichis: Hatarispa puñunaykita hoqarispa wasiykiman haykuy, nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa chaylla sayarispa camata hoqarispa llapankuq ñawpaqenman rirqan. Chaymi llapanku admirakuspa Diosta hatuncharqanku: –Manan hayk'aqpas chhaynataqa rikurqaykuchu, nispa.
13 Hinaspan lamar-qochaq patanta wakmanta lloqsipurqan. Hinan llapa runakuna payman asuykurqanku, hinaspan paykunata yachachirqan.
14 Chayta pasashaspantaq Alfeoq churin Levita rikuran cobrana wasipi tiyashaqta . Hinaspan sayarispa qatikuran.
15 Hinaqtinmi Jesusqa wasinpi mikhushaspa, askha impuesto cobraqkunapas, huchasapakunapas Jesuswan discipulonkunawan kuska tiyasharqanku.
16 Ley yachachiqkunapas fariseokunapas impuesto cobraqkunawan huchasapakunawan kuska mikhushaqta rikuspataq discipulonkunata tapuranku: –¿Imaynataq impuesto cobraqkunawan huchasapakunawan kuska mikhushan, ukyan?
17 Chayta uyarispan Jesusqa paykunata nirqan: –Sanokunaqa manan doctorta necesitankuchu, aswanpas onqosqakunatan necesitanku, manan chanin runakunata waqyanaypaqchu hamurqani, aswanpas huchasapakunatan waqyamunaypaq hamurqani, nispa.
18 Juanpa discipulonkunapas fariseokunaq discipulonkunapas ayunaspankun niranku: –¿Imanaqtintaq Juanpa discipulonkunapas fariseokunaq discipulonkunapas ayunanku, discipuloykikuna ichaqa mana ayunankuchu?
19 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Novio kashaq wawakuna ayunankumanchu? noviowan kashaqtinqa manan ayunayta atinkumanchu.
20 Ichaqa chayamunqa p'unchaykunan noviota apasqa kanqaku, chay p'unchaykunapitaq ayunanqaku.
21 Manan pipas mawk'a p'achamanqa mosoq p'achataqa siranchu, mana chayqa, chay p'acha hunt'achiq mosoq p'achaqa ñawpaq p'achamantan qechupun, llik'ikusqanpas aswan millaymanmi tukupun.
22 Manan pipas mosoq vinotaqa mawk'a p'uyñukunaman churanmanchu, mana chayqa mosoq vinoqa p'uyñukunata p'akipunman, vinotaq hich'aykunqa, p'uyñukunapas qhellichasqan kanqa, mosoq vinotan ichaqa mosoq p'uyñukunaman churana.
23 Hinaqtinmi Jesusqa samana p'unchaypi trigo chakrakunata riran. discipulonkunataq, risqankuman hina, trigota pallayta qallarirqanku.
24 Hinaqtinmi fariseokunaqa payta niranku: –¿Imanaqtintaq samana p'unchaypi mana kamachisqakunata ruwanku?
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu hayk'aqpas Davidpa ruwasqanta leerqankichis, pisichikuspa yarqasqa kashaspa, paypas paywan kaqkunapas?
26 Uma sacerdote Abiatarpa p'unchayninkunapi Diospa wasinman haykuspa, sacerdotekunallapaq mana mikhuypaq t'antata mikhuspa, paywan kaqkunamanpas qorqan?
27 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Samana p'unchayqa runapaqmi kamasqa karqan, manan runaqa samana p'unchaypaqchu.
28 Chayraykun Runaq Churinqa samana p'unchaypa Señorninpas.

3 RAKI

1 Hinan Jesusqa sinagogaman wakmanta haykurqan. Chaypitaq huk runa ch'akisqa makin kasqa.
2 Hinaqtinmi Jesusta qhawasharqanku samana p'unchaypi qhaliyapunmanchus icha manachus chayta. chaynapi payta huchachanankupaq.
3 Ch'akisqa makinniyoq runatataq nirqan: –Sayariy, nispa.
4 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Samana p'unchaypi allin ruwaychu icha mana allin ruwaychu? kawsayta qespichinapaq, icha wañuchinapaqchu? Ichaqa upallallam karqaku.
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata phiñakuspa qhawarispa, sonqonku rumi sonqo kasqankumanta llakikuspa, chay runata nirqan: –Makiykita haywariy, nispa. Hinan makinta haywarirqan, makintaq huknin hina qhaliyapurqan.
6 Hinan fariseokunaqa lloqsispa Herodes llaqtayoq runakunawan rimanakurqanku imayna wañuchinankupaq.
7 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunawan kuska lamar-qochaman ayqekuran, Galileamanta Judeamantawan askha runakuna payta qatikurqanku.
8 Jerusalén llaqtamanta, Idumea llaqtamanta, Jordán mayu chimpamantawan. Tiro llaqtata, Sidón llaqtatawantaq askha runakuna payman hamurqanku.
9 Hinaspan Jesusqa discipulonkunata niran: "Achka runakuna kasqanraykum huk buquecha payta suyananpaq, chaynapi mana llallinakunankupaq", nispa.
10 Askha runakunatan qhaliyachirqan. Chay hinapin, ñak'ariq runakunata llamiykunankupaq mat'ipayarqanku.
11 Qhelli espiritukuna payta rikuspataq ñawpaqenman qonqorikuspa qaparirqanku: –Qanqa Diospa Churinmi kanki, nispa.

12 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita kamachiran Jesusta ama willanankupaq.
13 Hinaqtinmi Jesusqa orqoman wichaspa, pikunatachus munasqanman waqyan.
14 Chunka iskayniyoq runakunatan churarqan paywan kanankupaq, Diosmanta willanankupaqtaq kachamunankupaq.
15 Unquykunata hampinapaq, supaykunatapas qarqunapaq atiyniyuq kanankupaq.
16 Simontataq Pedrota suticharqan.
17 Zebedeoq churin Santiago, Santiagoq wawqen Juanpiwan. Hinaspan paykunata suticharqan Boanerges, chaymi: "T'oqoq churinkuna.
18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomas, Alfeoq churin Santiago, Tadeo, Canaán runa Simón ima.
19 Hinaqtinmi Judas Iscariotepas payta traicionarqan, hinaspan huk wasiman haykurqanku.
20 Hinaqtinmi askha runakunaqa yapamanta huñunakurqanku, chhaynapin, manaña t'antata mikhuyta atirqankuchu.
21 Chayta uyarispan amigonkuna hap'inankupaq lloqsirqanku, paykunan nirqanku: "Mana yuyayniyoqmi kashan", nispa.
22 Jerusalén llaqtamanta uraykamuq kamachikuy simikunata yachachiqkunan nirqanku: –Beelzebub runan kapun, supaykunaq umalliqninwanmi supaykunata qarqoshan, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaspa, rikch'anachiy simikunawan paykunata nirqan: –¿Imaynatataq Satanasqa Satanasta qarqonman?
24 Huk qhapaq suyupas pay kikinpa contranpi t'aqanakuqtinqa, manan chay qhapaq suyuqa sayanmanchu.
25 Huk wasi t'aqanakuqtinqa, manan chay wasiqa sayanmanchu.
26 Satanasqa pay kikin contra sayarispa t'aqanakuspaqa manan sayayta atinmanchu, aswanpas tukukuyniyoqmi kanqa.
27 Manan pipas kallpasapa runaq wasinman haykuspa ima kaqninkunata suwayta atinmanchu, manachus ñawpaqtaqa kallpasapa runata watanman chayqa. chaymantataq wasinta suwaykunqa.
28 Cheqaqtapunin niykichis: Runakunaq churinkunaq llapa huchankunatan pampachasqa kanqaku, pitapas k'amiqtinkupas.
29 Santo Espirituta k'amiqqa manan hayk'aqpas pampachasqachu, aswanpas wiñaypaq huchachasqa kananpaqmi.
30 Paykunan nirqanku: "Qhelli espirituyoqmi", nispa.
31 Hinaqtinmi wawqenkunapas mamanpas hamurqanku, hinaspan hawapi sayaspa payman waqyamurqanku.
32 Hinaqtinmi runakunaqa Jesuspa muyuriqninpi tiyaykuspanku niranku: –Mamaykipas wawqeykikunapas hawapi maskhashasunkiku, nispa.
33 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Pitaq mamay, icha wawqeykunari?
34 Muyuriqninpi tiyaqkunata qhawarispataq nirqan: –¡Mamaytapas wawqeykunatapas!
35 Pipas Diospa munayninta ruwaqqa wawqeymi, panaypas, mamaypas.

4 kaq RAKI

1 Hukmantan lamar-qocha patapi yachachiyta qallarirqan, hinan askha runakuna huñunakurqanku, chaymi huk barcoman haykuspa lamar-qochapi tiyaykurqan. Llapan runakunataq lamar-qocha patapi hallp'a patapi kasharqanku.
2 Hinaqtinmi Jesusqa rikch'anachiy simikunawan imaymanata yachachirqan, yachachikuyninpitaq paykunata niran:
3 Uyariychis; Qhawariy, huk tarpuqmi tarpuq lloqsirqan.
4 Pay tarpushaqtinmi wakinqa ñan patapi urmaykurqanku, hinan p'isqokuna hamuspa mikhurqanku.
5 Wakintaq mana askha hallp'ayoq rumi pampaman urmaykurqanku. Hinaptinmi chaylla wiñarqa, allpapa mana ukunpi kasqanrayku.
6 Inti lloqsimuqtinmi ichaqa rupharqan. Mana saphiyoq kasqanraykutaq ch'akipurqan.
7 Wakintaq kiskakuna ukhuman urmaykurqan, kichkakunataq wiñaspa ch'unqarqan, manataqmi rururqanchu.
8 Wakintaq allin hallp'aman urmarqan, wiñaspataq wiñarqan. Wachamurqan, wakin kinsa chunka, wakintaq soqta chunka, wakintaq pachak.
9 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Uyarinanpaq rinriyoq runaqa uyarichun, nispa.
10 Sapallan kashaspataq, chunka iskayniyoq iñiqmasinkunawan kuska, chay rikch'anachiyta tapurqanku.
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunamanmi Diospa qhapaqsuyunpa pakasqa yachayninta yachayta qosunkichis.
12 Rikuspa rikuspanku mana musyakunankupaq. uyarispankutaq uyarinkuman, manataq entiendenkumanchu; Manataqmi hayk'aqllapas kutirimunqakuchu, huchankutaq pampachasqa kanman.
13 Jesustaq paykunata nirqan: –¿Manachu kay rikch'anachiyta yachankichis? ¿Imaynataq llapa rikch'anachiy simikunata yachankichis?
14 Tarpuqmi simita tarpun.
15 Kaykunaqa ñan patapi, maypichus simi tarpusqa kashan. Uyarispankutaq, Satanasqa chaylla hamuspa sonqonkupi tarpusqa simita qechupun.
16 Rumi hallp'api tarpusqa kaqkunapas. Chay simita uyarispankutaq, chay ratolla kusikuywan chaskinku.
17 Manataqmi paykuna kikinkupi saphiyoqchu kanku, chhaynapin huk tiempolla aguantanku, chay qhepamantaq, simirayku ñak'ariy otaq qatiykachasqa kaqtinqa, chay ratollan huchallikunku.
18 Kaykunaqa kichka chawpipi tarpusqakunam. simita uyariq hina,
19 Kay pachapi llakikuykunapas, qhapaq kaypa q'otukuyninpas, huk imaymanakunaq munapayayninpas, simitan ch'unqan, manataqmi rurunchu.
20 Kaykunaqa allin hallp'api tarpusqakunan. Diospa siminta uyarispa chaskispa, wakinqa kinsa chunka kutita, wakintaq soqta chunkata, wakintaq pachak kutita.
21 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Llamparatachu apamunku, icha camapa uranmanchu? ¿Manataq candelabropi churanapaqchu?
22 Manan ima pakasqapas kanchu, mana sut'inchasqachu. manataqmi imapas pakasqachu karqan, aswanpas hawa llaqtakunaman hamunanpaqmi.
23 Pipas uyarinanpaq ninriyoq kaqtinqa uyarichun.

24 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qhawariychis imatachus uyarisqaykichista, ima tupusqaykichiswanmi tupusqa kankichis.
25 Kapuqmanmi qosqa kanqa, mana kapuqmantaqmi kapuqnintapas qechunqaku.
26 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Diospa qhapaqsuyunqa chhaynapunin, huk runapas muhuta hallp'aman wikch'uykushanman hina.
27 Puñunman, tuta p'unchaytaq hatarinman, muhutaq wiñaspa wiñanman, manan yachanchu imaynatachus chayta.
28 Kay pachaqa kikinmantan rurun; ñawpaqtaqa cuchillo, chaymantataq rinri, chaymantataq ninripi hunt'a sara.
29 Rurukuna puquqtinmi ichaqa chay ratolla chay hozman churan, cosecha tiempo chayamusqanrayku.
30 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –¿Imawantaq rikch'anachisunman Diospa qhapaqsuyunta? icha, ¿ima tupanachiywantaq tupachisun?
31 Mostaza muhuman rikch'akuqmi, kay pachapi tarpusqa kaqtinqa, kay pachapi llapa muhukunamantaqa pisillan.
32 Tarpusqañataqmi ichaqa wiñan, llapa qorakunamantapas aswan hatunmi, hatun k'allmakunatapas t'oqyapun. Chaynapim hanaq pachapi pisqukuna llantuypi samapakunankupaq.
33 Hinaqtinmi Jesusqa askha rikch'anachiy simikunawan paykunaman rimapayarqan, uyariyta atisqankuman hina.
34 Ichaqa manan huk rikch'anachiy simillawanchu paykunaman rimapayarqan, sapallanku kashaspataq discipulonkunaman tukuy imaymanata sut'incharqan.
35 Chay p'unchaytaq ch'isiyaykuspa paykunata nirqan: –Huk chimpaman chimpasunchis, nispa.
36 Hinaqtinmi runakunata qarqospanku, barcopi kashaspapas Jesusta pusaranku. Paywan kuskataqmi huk huch'uy barcokunapas kallarqantaq.
37 Hinan hatun wayra-para hatarirqan, hinan olakuna boteman phawaykamurqan, chaymi barcoqa hunt'aykusqa.
38 Barcopa qhepanpin almohada patapi puñusharqan, hinan rikch'arichispa nirqanku: Yachachiq, ¿manachu llakikuwaq chinkapusqaykumanta?
39 Hinaqtinmi Jesusqa hatarispa wayrata anyaspa lamar-qochata nirqan: –Hawkayay, ch'inlla kay, nispa. Hinaptinmi wayraqa sayarurqa, hinaptinmi llumpayta hawkayarurqa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq mancharikushankichis? ¿Imaynataq mana iñiyniyuq kankichik?
41 Hinaspan sinchita mancharikuspanku ninakurqanku: –¿Ima runan kay runaqa, wayrapas lamar-qochapas payta kasukuq?

5 CAPÍTULO

1 Lamar-qochapa chimpanpitaq Gadareno runakunaq hallp'anman chayarqanku.
2 Botemanta lloqsimuqtintaq, aya p'ampanakunamanta millay espirituyoq runa Jesuswan tuparqan.
3 Paymi aya p'ampanakuna ukhupi tiyaran. Manataqmi pipas wataytapas atirqachu, manataqmi cadenakunawanpas watayta atirqachu.
4 Sapa kuti watasqa, cadenakunawan watasqa kasqanrayku, cadenakunatapas p'akisqa, watasqakunatapas p'akisqa, manataqmi pipas mansoyachiyta atirqanchu.
5 Sapa kutinmi, tuta-p'unchay orqokunapi, aya p'ampanakunapipas qaparispa rumikunawan kuchukuq.
6 Jesusta karumanta rikuspataq, phawaylla phawaylla yupaycharqan.
7 Hinan kallpawan qaparirqan: –¿Imapitaq qanwan tupani, Ancha Hatun Diospa Churin? Diospa sutinpin juramentoyki, ama ñak'arichiwanaykipaq, nispa.
8 Hinaqtinmi Jesusqa niran: " Qhelli espiritu, chay runamanta lloqsiy", nispa.
9 Hinaqtinmi Jesusqa payta tapuran: " ¿Imataq sutiykiri?", nispa. Paytaq kutichirqan: –Ñoqaq sutiyqa Legion, askhan kayku, nispa.
10 Hinaqtinmi Jesusqa anchata valekuran chay llaqtamanta ama qarqonanpaq.
11 Orqokunaq qayllanpin askha t'aqa khuchikuna mikhusharqanku.
12 Llapa supaykunan payta valekurqanku: –Kuchikunaman kachamuwayku, paykunaman haykunaykupaq, nispa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata saqeran. Hinan qhelli espiritukuna lloqsispa khuchikunaman haykurqanku, hinan ovejakuna sinchita phawarirqanku lamar-qochaman, (yaqa iskay waranqa runakunan karqanku) lamar-qochapi ch'unqasqa karqanku.
14 Kuchikunata michiqkunan ayqekuspanku, llaqtapi, chakrakunapiwan willarqanku. Hinan lloqsirqanku imachus ruwasqa kasqanta qhawaq.
15 Hinaqtinmi Jesusman asuykuspanku, diablowan hap'ichikuq runata rikuspa, p'achasqa, allin yuyayniyoq, tiyashaqta rikuspa, mancharikurqanku.
16 Chayta rikuqkunan paykunaman willarqanku supaypa hap'isqan runaman, khuchikunamantawan imayna pasasqanmanta.
17 Hinaqtinmi Jesusta mañakuyta qallariranku llaqtankumanta ripunanpaq.
18 Barcoman seqaykuqtintaq, supaypa hap'ichisqan runaqa payta mañakurqan paywan kananpaq.
19 Jesustaq ichaqa mana saqerparirqanchu, aswanpas nirqanmi: –Wasiykiman riy, hinaspa willamuy Señor Diospa qanpaq hatun ruwaykunata, khuyapayasusqaykitapas, nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa ripuspa Decápolis llaqtapi willayta qallarirqan, Jesuspa paypaq hatun imaymana ruwasqanmanta.
21 Jesusqa barcopi wakmanta chimpapuqtintaq, askha runakuna payman huñunakurqanku.
22 Hinaqtinmi sinagogapi kamachikuqkunamanta huknin hamurqan, sutinmi karqan Jairo. Payta rikuspataq chakinman k'umuykurqan.
23 Anchatan payta ruegakurqan: –Ususiyqa wañuy patapin kashan. Hinan payqa kawsanqa.
24 Jesustaq paywan rirqan. Askha runakunataq payta qatikuspanku hunt'aykurqanku.
25 Huk warmipas chunka iskayniyoq wataña yawarwan onqosqa kasharqan.
26 Askha hampiqkunawanmi ñak'arirqan, tukuy kaqninkunatapas gastarqan, manataqmi imapas allinyarqanchu, aswanpas aswan millaymanmi tukupurqan.
27 Jesusmanta uyarispataq, p'achanta llamiykurqan.
28 Paymi niran: P'achallanta llamiykusaq chayqa, qhaliyasaqmi, nispa.

29 Chayllamanmi yawar pukyun ch'akipurqan. Hinan cuerponpi sientekurqan chay plagamanta qhaliyachisqa kasqanta.
30 Hinaqtinmi Jesusqa, chay ratolla paymanta allin kawsay lloqsimusqanta yachaspa, p'achayta muyuchispa tapuran: —¿Pitaq p'achayta llamiykuran?
31 Hinaqtinmi discipulonkunaqa payta niranku: –Rikushankin askha runakuna t'oqyamushaqta, hinaspa ninki: ¿Pitaq llamiykuwarqan?
32 Hinaqtinmi Jesusqa muyuriqninta qhawarispa kay ruwaq warmita rikuspa.
33 Hinaqtinmi chay warmiqa mancharikuspa, khatatataspa, paypi imachus pasasqanta yachaspa, ñawpaqenman qonqorikuspa tukuy cheqaq kaqta willaran.
34 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Ususi, iñiyniykin qhaliyachisunki. hawkalla riy, ñakarisqaykimanta qhaliyay, nispa.
35 Rimashaqtinraqmi, sinagogapi kamachikuqpa wasinmanta wakin runakuna hamurqanku, paykunan nirqanku: Ususiykiqa wañupunñan.
36 Chay rimasqa simita uyarispan Jesusqa sinagogapi kamachikuqta nirqan: –Ama manchakuychu, iñiylla, nispa.
37 Hinaqtinmi Jesusqa mana pipas payta qatikunanta saqerqanchu, aswanpas Pedrota, Santiagota, Santiagoq wawqen Juantawan.
38 Sinagogapi kamachikuqpa wasinman chayaspataq, ch'aqwayta, waqaqkunata, waqaqkunatawan rikurqan.
39 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: " ¿Imanaqtintaq ch'aqwayta waqashankichis?", nispa. sipaschaqa manan wañusqachu, aswanpas puñushanmi.
40 Hinaspan paymanta asikuspa asikurqanku. Llapallankuta qarqospataq, sipaspa taytanta mamantawan, paywan kaqkunatawan pusaspa, sipaspa puñusqan wasiman haykurqan.
41 Hinaqtinmi Jesusqa chay sipasta makinmanta hap'ispa nirqan: –Talita cumi, nispa. Chaytaq: "Sipas, niykichis, sayariy", nispa.
42 Chayllamanmi sipasqa sayarispa puririrqan. Chunka iskayniyoq watayoqmi karan. Hinaptinmi paykunaqa anchata admirakurqaku.
43 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita kamachirqan ama pipas chayta yachananpaq. Hinaspataq kamachirqan imatapas mikhunanpaq qonankupaq.

6 RAKI

1 Chaymanta lloqsispataq llaqtanman kutipurqan. Hinan discipulonkunapas payta qatikunku.
2 Sábado p'unchay chayamuqtintaq, Jesusqa sinagogapi yachachiyta qallarirqan, payta uyariq askha runakunan admirakurqanku: –¿Maymantataq kay runaqa kaykunata hamurqan? ¿Ima yachaytaq payman qosqa, chay hina hatun ruwaykunapas makinwan ruwasqa kananpaq?
3 ¿Manachu kay carpintero, Mariaq churin, Santiagoq, Joseypa, Judá, Simonpa wawqen? ¿Manachu panankuna kaypi ñuqaykuwan kuska? Hinan paykunaqa phiñakurqanku.
4 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —Profetaqa manan mana respetoyoqchu, aswanpas llaqtanpi, ayllunkunapi, wasinpi ima, nispa.
5 Chaypitaq mana ima atiyniyoq ruwaytapas atirqanchu, aswanpas pisi onqosqa runakunaman makinta churaspa qhaliyachispallan.
6 Chaymi Jesusqa admirakuran mana creesqankurayku. Hinaptinmi llaqtachakunata muyuykurqa yachachispa.
7 Chunka iskayniyoq runakunata waqyaspataq iskay iskaymanta kachayta qallarirqan. Hinaspan paykunaman atiyta qorqan millay espiritukunaq hawanpi;
8 Paykunatataq kamachirqan purinankupaq ama imatapas apanankupaq, aswanpas huk k'aspillata. mana ima p'ututapas, nitaq t'antatapas, nitaq bolsankupi qolqetapas.
9 Ichaqa zapatowan p'achasqa kaychis. manataq iskay p'achawan churakuychu.
10 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –May wasimanpas haykunkichis chayqa, chaypi qhepakuychis chay cheqasmanta lloqsinaykichiskama, nispa.
11 Pipas mana chaskisunkichischu, manataq uyarisunkichischu, chaymanta lloqsispaykichisqa, chakiykichispa uranpi ñut'u allpata chhaphchiychis, paykuna contra testigo kananpaq. Cheqaqtapunin niykichis: Juicio p'unchaypiqa Sodoma Gomorra llaqtapas aswan muchuymi kanqa, chay llaqtamantaqa, nispa.
12 Hinaqtinmi paykunaqa lloqsispa willarqanku runakuna wanakunankupaq.
13 Askha supaykunatan qarqorqanku, askha onqosqakunatataq aceitewan hawispa qhaliyachirqanku.
14 Rey Herodestaq paymanta uyarirqan. (Sutin mast'arisqa kasqanrayku) nirqan: Bautizaq Juanmi wañusqakunamanta kawsarimpurqan, chayraykun paypi hatun ruwaykuna rikukun, nispa.
15 Wakintaq nirqanku: "Eliasmi", nispa. Hukkunañataqmi nirqaku: —Profeta otaq huknin profeta hina, nispa.
16 Herodesmi ichaqa chayta uyarispa nirqan: –Uma kuchusqay Juanmi, wañusqakunamanta kawsarimpusqañan, nispa.
17 Kikin Herodesmi kacharqan Juanta hap'ispa carcelman wisq'arqan wawqen Felipeq warmin Herodiasrayku.
18 Juanmi Herodesta nirqan: –Manan allinchu wawqeykiq warminwan casarakuyqa, nispa.
19 Chayraykun Herodiasqa paywan maqanakuspa wañuchiyta munarqan. ichaqa manan atirqanchu:
20 Herodesmi Juanta manchakurqan chanin runa, ch'uya runa kasqanta yachaspa. Payta uyarispataq, imaymanata ruwarqan, kusikuywantaq uyarirqan.
21 Allin p'unchay chayamuqtintaq, Herodesqa cumpleañon p'unchaypi mikhunata ruwarqan Galilea provinciapi patronninkunaman, uma capitankunaman, umallikunamanwan.
22 Hinaqtinmi Herodiaspa ususin haykumuspa, Herodeswan kuska tiyaqkunatapas kusichispa tususpa, reyqa sipasta nirqan: –Ima munasqaykitapas mañakuway, ñoqataq qosqayki, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa jurarqan: –Imapas mañakuwaqtiykitaqa qosqaykin reinoypa kuskanninkama, nispa.
24 Hinaqtinmi chay warmiqa lloqsispa mamanta tapuran: –¿Imatataq tapusaq? Paytaq nirqan: –Bautizaq Juanpa uman, nispa.
25 Hinaqtinmi chay warmiqa usqhaylla reyman haykuspa tapurqan: –Bautizaq Juanpa umanta huk p'uyñupi qowanaykitan munani, nispa.

26 Reyqa sinchitan llakikuran. Chaywanpas jurasqanrayku, paywan tiyaq runakunaraykupas, manan wikch'uyta munarqanchu.
27 Hinaqtinmi reyqa huk wañuchiq runata kacharqan, hinaspan umanta pusamunankupaq kamachirqan.
28 Umantataq p'uyñupi apamuspa sipasman qorqan, mamanmantaq qorqan.
29 Chayta uyarispankutaq, discipulonkunaqa ayanta hoqarispa sepulturapi p'amparqanku.
30 Hinaqtinmi apostolkunaqa Jesuspa qayllanman huñunakuspanku, tukuy ima ruwasqankuta, yachachisqankutapas willarqanku.
31 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Huk ch'inneq cheqasman hamuspa huk rato samariychis, askha runakunan hamurqanku ripurqanku, manataqmi mikhunankupaqpas samarirqankuchu, nispa.
32 Hinaspan huk ch'inneq cheqasman barcopi sapallanku ripurqanku.
33 Hinaqtinmi runakunaqa ripushaqta rikuspa askha runakuna payta reqsirqanku, hinaspan llapa llaqtakunamanta chakiwan phawaylla rirqanku.
34 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsimuspa askha runakunata rikuspa khuyapayakurqan, mana michiqniyoq ovejakuna hina kasqankurayku.
35 Chay p'unchayña kashaqtinmi discipulonkunaqa Jesusman asuykuspanku nirqanku: –Kayqa ch'in pampan, kunanqa unayñan tiempoqa pasarqon.
36 Kachariychis, muyuriq pampakunaman, llaqtachakunaman rispa t'antata rantimunankupaq, mana ima mikhunayoq kasqankurayku.
37 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mikhunankupaq qoychis, nispa. Paykunataq nirqanku: –¿Iskay pachak qolqepaq t'antata rantispa mikhunanchispaqchu risaqku?
38 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Hayk'a t'antayoqmi kankichis? rispa qawamuy. Chayta yacharuspankum ninku: Pichqa, iskay challwawan, nispa.
39 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata kamachirqan q'omer pasto patapi llapallankuta t'aqa-t'aqa tiyachinankupaq.
40 Hinaqtinmi paykunaqa pachak-pachakpi, phisqa chunkatawan t'aqa-t'aqapi tiyaykurqanku.
41 Pichqa t'antata iskay challwatawan hap'ispataq hanaq pachata qhawarispa saminchaspa t'antakunata p'akispa discipulonkunaman qorqan paykunaq ñawpaqenman churanankupaq. Hinan iskaynin challwakunata llapankuman rakirqan.
42 Llapallankum mikuspanku saksarurqaku.
43 Hinaspan chunka iskayniyoq canasta hunt'ata huñurqanku chay phatmakunata challwakunamantawan.
44 T'anta mikhuqkunaqa yaqa phisqa waranqa runakunan karanku.
45 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata obligaran barcoman seqanankupaq, hinaspa huk ladoman Betsaida llaqtaman rinankupaq.
46 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata qarqospa orqoman riran Diosmanta mañakuq.
47 Ch'isiyaqtintaq barcoqa lamar-qochaq chawpinpi kasharqan, payllataq hallp'a patapi kasharqan.
48 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata rikuran remapi llank'ashaqta. Wayraqa paykunaq contranpi kasharqan, tawa kaq tutamanta hinataq, lamar-qocha patapi purispa paykunaman hamurqan, hinaspan paykunaq qayllanta pasayta munarqan.
49 Lamar-qocha patapi purishaqta rikuspataq, huk espirituta yuyaykuspa qaparirqanku.
50 Llapallankum Jesusta rikuspa mancharikurqaku. Hinaqtinmi chay ratolla paykunawan rimaspa niran: —Asikuychis, ñoqan kani, nispa. ama manchakuychu.
51 Hinaqtinmi Jesusqa barcoman seqaykuran. Hinan wayraqa sayarirqan, hinan paykunaqa sinchita admirakurqanku.
52 Paykunaqa manan yuyaykurqankuchu t'antakunaq milagro ruwasqantaqa.
53 Chay chimpayta pasaspankutaq, Genesaret hallp'aman chayarqanku, hinaspan qocha pataman chayarqanku.
54 Botemanta uraykamuspankutaq, Jesusta reqsiranku.
55 Hinan chay suyuntinta phawaylla phawaylla purirqanku, hinaspan onqosqakunata camakunapi apayta qallarirqanku, maypichus kashasqanta uyarispanku.
56 Maymanchus haykuqtintaq, llaqtachakunaman, llaqtakunaman, chakrakunaman, onqosqakunata callekunapi puñuchiqku, hinaspan valekurqanku p'achanpa patallanpi llamiykunankupaq.

7 RAKI

1 Hinaqtinmi Jerusalén llaqtamanta hamuq fariseokunapas, kamachikuy simita yachachiq wakin runakunapas Jesusman huñunakurqanku.
2 Hinaqtinmi wakin discipulonkunata qhelli makiwan, mana mayllasqa makinwan t'antata mikhushaqta rikuspa, huchata tarirqanku.
3 Fariseokunapas, llapa judío runakunapas, mana sapa kutichu makinkuta mayllikuspanku, kurak runakunaq costumbrenman hinaqa manan mikhunkuchu.
4 Qhatumanta hamuspataq, mana mayllakuspaqa, mana mikhunkuchu. Askha imaymanakuna hap'inankupaq chaskisqankupas, copakunata, mankakunata, broncemanta ruwasqa p'uyñukunata, mesakunatawan mayllanankupaq hina.
5 Hinaqtinmi fariseokunapas kamachikuy simita yachachiqkunapas Jesusta tapuranku: –¿Imanaqtintaq discipuloykikunaqa mana kurak runakunaq costumbrenman hinachu purinku, aswanpas mana mayllakuspa t'antata mikhunku?
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Iskay uya runakunamantan Isaiasqa allinta profetizarqan, Diospa Simin Qelqaq nisqanman hina: 'Kay runakunaqa siminwanmi hatunchawanku, sonqonkun ichaqa ñoqamanta karunchakushan', nispa.
7 Yanqapaqmi yupaychawanku, runakunaq kamachikuyninkunata yachachispa.
8 Diospa kamachikusqanta saqespaykichisqa, runaq costumbrenkunatan hap'inkichis, imaynan mankakunata, vasokunata mayllanaykichista hina.
9 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Diospa kamachikuynintan saqerparinkichis, kikiykichispa costumbreykichista hunt'anaykichispaq, nispa.
10 Moisesqa niran: Taytaykita mamaykitawan respetay. "Pipas taytantapas mamantapas ñakaqqa wañuchun", nispa.
11 Qankunan ichaqa ninkichis: "Pipas taytanta otaq mamanta ninman: "Corbanmi, niyta munan, huk regalo", nispa. libren kanqa.
12 Manañataqmi saqenkichischu taytanpaq nitaq mamanpaqpas imatapas ruwananta.

13 Diospa siminta yanqaman tukuchiychis, yachachisqaykichis costumbreykichiswan.
14 Llapallan runakunata waqyaspataq paykunata nirqan: –Sapaykichis uyariwaychis, hinaspa entiendeychis.
15 Manan pipas hawamanta haykuqqa qhellichanmanchu, aswanpas paymanta lloqsimuq kaqkunan runata qhellichan.
16 Pipas uyarinanpaq ninriyoq kaqtinqa uyarichun.
17 Runakunamanta wasiman haykuqtintaq discipulonkuna tapurqanku chay rikch'anachiymanta.
18 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Qankunapas mana entiendeqchu kankichis? ¿Manachu musyakunkichis, hawamanta runaman yaykuqqa mana qhellichayta atisqanta.
19 ¿Manachu sonqonman haykun, aswanpas wiksanman, ch'akiman lloqsispa llapa mikhunata ch'uyanchaspa?
20 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Runamanta lloqsimuqmi runata qhellichan, nispa.
21 Runakunaq sonqonmantan lloqsimun millay yuyaykuy, wasanchay hucha, qhelli hucha, runa wañuchiy.
22 Suwakuy, munapayay, millay ruway, q'otukuy, q'otukuy, millay ñawi, k'amiy, hatunchakuy, mana yuyayniyoq kay.
23 Tukuy chay millaykunaqa ukhumantan hamun, hinaspan runata qhellichan.
24 Chaymanta hatarispataq Tiro, Sidón nacionpa linderonkunaman rispa, wasiman haykurqan, manataq pipas yachayta munarqanchu, ichaqa manan pakayta atirqanchu.
25 Huk warmi ususinpa qhelli espiritunwan hap'ichikuspa, paymanta uyarispa, chakinman haykuspa qonqorikurqan.
26 Chay warmiqa griego runan karan, nacionmantan Sirofenicia nacionmanta karan. Hinan payta valekurqan ususinmanta supayta qarqonanpaq.
27 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Ñawpaqtaqa wawakuna saksaykuchun, manan allinchu wawakunaq t'antata hap'ispa allqokunaman wikch'uy, nispa.
28 Paytaq kutichispa nirqan: –Arí, wiraqocha, chaywanpas mesa urapi allqokunaqa wawakunaq mikhunantan mikhunku, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Chay nisqaykirayku ripuy. saqraqa ususiykimantan lloqsipun.
30 Wasinman chayaspataq, supay lloqsimushaqta tarirqan, ususintaq puñuna patapi puñushaqta.
31 Tiro, Sidón suyumantawan lloqsispataq, Galilea lamar qochaman chayaran, Decápolis llaqtaq chawpinta.
32 Hinaqtinmi Jesusman pusamurqanku mana uyariq runata. Hinan payta ruegakunku makinta payman churananpaq.
33 Hinaqtinmi Jesusqa askha runakunamanta huk ladoman aparispa, dedonkunata ninrinman churaspa, thuqaykuspa qallunta llamiykurqan.
34 Hanaq pachata qhawarispataq, Jesusqa suspiran, hinaspan nirqan: –Efata, nishan: Kicharisqa kay, nispa.
35 Chayllamanmi rinrin kicharikurqan, qallunpa q'aytunpas kacharisqa kaspa sut'ita rimarqan.
36 Hinaqtinmi Jesusqa kamachiran ama pimanpas willanankupaq.
37 Hinaqtinmi mana uyariq runakunatapas, mana uyariq runakunatapas uyarichin, nispa.

8 RAKI

1 Chay p'unchaykunapin askha runakuna mana mikhunankupaq kashaspa, Jesusqa discipulonkunata waqyaspa niran:
2 Runakunata khuyapayani, kunan kinsa p'unchaymi ñoqawan kasharqanku, manataq ima mikhunankupas kanchu.
3 Ayunaspa wasinkuman kachapusaq chayqa, ñanpi sayk'upunqaku, karumantan imaymana runakuna hamurqanku.
4 Hinaqtinmi discipulonkunaqa niranku: —¿Maymantataq pipas kay ch'inneqpi t'antawan mikhuchinman?
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Hayka t'antataq kankichik? Hinaspan nirqanku: Qanchis, nispa.
6 Hinaspan runakunata kamachirqan pampapi tiyaykunankupaq, hinan qanchis t'antata hap'ispa graciasta qorqan, p'akispataq discipulonkunaman qorqan paykunaq ñawpaqenman churanankupaq. paykunatataq runakunaq ñawpaqenpi churaranku.
7 Hinaqtinmi paykunaqa pisi challwakunayoq kapurqanku, hinan payqa samincharqan, kamachirqantaq paykunaq ñawpaqenpi churanankupaq.
8 Hinaqtinmi paykunaqa mikhuspa saksaykurqanku, puchuq p'akisqa mikhunatataq qanchis canastata huñurqanku.
9 Mikhuqkunaqa tawa waranqa hinan karanku.
10 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunawan kuska barcoman seqaspa Dalmanuta llaqtaman chayaran.
11 Hinaqtinmi fariseokunaqa lloqsimuspa paywan tapuyta qallarirqanku, hanaq pachamanta señalta maskhaspa, payta wateqanankupaq.
12 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita suspiraspa nirqan: –¿Imanaqtintaq kay miraykunaqa huk milagrota maskhashanku? Cheqaqtapunin niykichis, manan ima señalpas kay miraykunamanqa qosqa kanqachu, nispa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata saqerparispa barcoman yaykuspa huk ladoman ripurqan.
14 Hinaqtinmi discipulonkunaqa qonqasqaku t'anta apakuyta, manataqmi huk t'antamantapas barcopi kasharqankuchu.
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata kamachirqan: –Allinta cuidakuychis fariseokunaq qonchunmanta, Herodespa qonchunmantawan, nispa.
16 Hinaqtinmi paykunapura rimanakurqanku: –Mana t'antayoq kasqanchisraykun, nispa.
17 Chayta yachaspataq Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq yuyaykushankichis mana t'antayoq kasqaykichisrayku? ¿manaraqchu reparankichis, manataq entiendenkichischu? ¿Sonqoykichis rumiyachisqaraqchu?
18 Ñawiyoq kaspaqa, ¿manachu rikunkichis? Ninriyoq kaspapas, ¿manachu uyarinkichis? ¿Manachu yuyarinkichis?
19 Pichqa waranqa t'antata p'akiqtiy, ¿hayka canasta hunt'a t'antatataq huñurqankichis? Paykunataq nirqanku: Chunka iskayniyoq, nispa.
20 Tawa waranqa runakunamanta qanchisnintinpi, ¿hayk'a canasta hunt'a t'aqa t'aqakunatataq huñurqankichis? Hinaspan nirqanku: Qanchis, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imaynataq mana entiendenkichischu?

22 Paymi Betsaida llaqtaman chayaran. Hinaspan huk ñawsa runata pusamuspa llamiykunanpaq valekurqanku.
23 Hinaqtinmi Jesusqa chay ñawsa runata makinmanta hap'ispa llaqtamanta horqomuran. Ñawinman thuqaykuspantaq, makinta hap'ispa, tapurqan:
24 Hinaqtinmi Jesusqa qhawarispa nirqan: –Runakunata sach'a hina purishaqta rikuni, nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa hukmanta makinta ñawinman churaspa qhawarichirqan.
26 Hinaqtinmi Jesusqa wasinman kacharqan: " Ama llaqtaman riychu, amataq chay llaqtapi pimanpas willaychu", nispa.
27 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunapiwan Cesarea Filipos llaqtakunaman riran, ñanninta rispataq discipulonkunata tapuran: —¿Pitaq kasqayta ninku?
28 Paykunataq kutichirqanku: Bautizaq Juan, wakintaq ninku: "Elias!" Wakintaq: "Profetakunamanta hukninmi", nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Pitaq kasqayta ninkichis? Hinan Pedroqa nirqan: –Qanmi Cristoqa kanki, nispa.
30 Hinaqtinmi Jesusqa kamachiran ama pimanpas paymanta willanankupaq.
31 Hinaspan paykunata yachachiyta qallarirqan, Runaq Churin askha ñak'arinanmanta, kurak runakunaq, uma sacerdotekunaq, kamachikuy simita yachachiqkunaq wikch'usqan kananmanta, wañuchisqa kananmanta, kinsa p'unchaymantataq kawsarimpuymantawan.
32 Hinaqtinmi Jesusqa sut'ita rimaran. Hinan Pedroqa hap'ispa k'amiyta qallarirqan.
33 Hinaqtinmi Jesusqa kutirispa discipulonkunata qhawarispa, Pedrota qaqcharqan: –Satanas, qhepaymanta ripuy, manan Diospa kaqninkunatachu asnashanki, aswanpas runakunaq kaqninkunatan asnashanki", nispa.
34 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunawan kuska runakunata waqyaspa, paykunata nirqan: –Pipas qhepayta hamuyta munaqqa, pay kikinta negakuchun, cruzninta hoqarispa qatikuchun, nispa.
35 Pipas vidanta qespichiy munaqqa chinkachinqan. Ichaqa, pipas noqarayku, allin willakuyraykupas kawsayninta chinkachiqqa, paymi qespichinqa.
36 ¿Imapaqtaq runaqa kay pachata ganaspa almanta chinkachinman?
37 ¿Imatan pipas qonman almanpa rantinpi?
38 Chay hinaqa, pipas kay wasanchakuq huchasapa miraykunapi noqamanta rimasqaymantawan p'enqakunqa chayqa. Paymantataqmi Runaq Churinpas p'enqakunqa, ch'uya angelkunawan kuska Yayanpa k'anchariyninpi hamuqtin.

9 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kaypi sayaq wakin runakunan mana wañunqakuchu, Diospa qhapaqsuyunta atiywan hamunanta rikunankukama, nispa.
2 Soqta p'unchay qhepamantaq Jesusqa Pedrota, Santiagota, Juantawan pusaspa sapallanku alto orqoman pusarqan.
3 P'achanpas rit'i hina yuraqllaña k'ancharirqan. chhaynapin kay pachapi mana mayqen hunt'a runapas yuraqyachiyta atinmanchu.
4 Moiseswan kuska Elias paykunaman rikhurimurqan.
5 Hinaqtinmi Pedroqa Jesusta nirqan: –Yachachikuq, allinmi kaypi kasqaykuqa, kinsa karpakunata ruwasun. Hukninmi qanpaq, huktaq Moisespaq, huktaq Eliaspaq.
6 Payqa manan yachanchu ima ninantapas. sinchita mancharikusqankurayku.
7 Hinan huk phuyu paykunata llanthuykusqa, hinan phuyumanta huk kunka lloqsimurqan: Kaymi munakusqay Churiy, uyariychis, nispa.
8 Qonqayllan muyuriqninta qhawarispa manaña pitapas rikurqankuchu, aswanpas Jesusllatan.
9 Orqomanta uraykamushaspankutaq, Jesusqa kamachiran ima rikusqankutapas ama pimanpas willanankupaq, Runaq Churin wañusqakunamanta kawsarimpunankama.
10 Hinaqtinmi paykunaqa, paykunapura tapukuranku, wañusqakunamanta kawsarimpuy ima ninanmanta.
11 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: –¿Imanaqtintaq kamachikuy simita yachachiqkuna ninku: "Ñawpaqtaqa Elias hamunanmi?", nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin Eliasqa ñawpaqta hamuspa tukuy imaymanata allichanqa. Runaq Churinmantataq Diospa Simin Qelqaqa askha ñak'arinanmanta, ch'usaqyachisqa kananmantawan.
13 Ñoqan ichaqa niykichis, cheqaqtapunin Eliasqa hamurqan, paymanta qelqasqaman hinan ima munasqankutapas ruwarqanku.
14 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman rispa, askha runakunata rikuran, kamachikuy simita yachachiqkunapas paykunawan tapushaqta.
15 Hinaqtinmi llapa runakunaqa Jesusta rikuspa sinchita admirakuspanku, payman phawaylla napaykamurqanku.
16 Hinaqtinmi Jesusqa kamachikuy simita yachachiqkunata tapuran: —¿Imatataq paykunawan tapushankichis?
17 Chay runakunamanta hukninmi khaynata niran: —Yachachikuq, upa espirituyoq wawaytan qanman pusamuni.
18 Maymanpas hap'iqtinqa llik'irqonmi, espumawanmi kirunkunata k'irikun, k'irikun, discipuloykikunatan nirqani qarqonankupaq. manataqmi atirqankuchu.
19 Paytaq kutichispa nirqan: –Mana iñiyniyoq miray, hayk'aqkamataq qankunawan kasaq? ¿hayk'aqkamataq muchuchisqayki? payta pusamuwaychik, nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusta payta aparqanku, payta rikuspataq, espirituqa ch'usaqyachirqan. Hinan pampaman urmaykuspa espumawan kuyurirqan.
21 Hinaqtinmi Jesusqa taytanta tapuran: —¿Hayk'aq tiempon pasarqon? Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Warmamanta, nispa.
22 Sapa kutinmi ninaman unumanpas wikch'uykuran wañuchinanpaq, imatapas ruwayta atispaykiqa khuyapayaykuwayku yanapawayku.
23 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Creeyta atispaykiqa, tukuy imatan creeqqa, nispa.
24 Hinaqtinmi wawaq taytanqa waqaspa niran: —Señor, creenin! mana iñisqayta yanapay.
25 Hinaqtinmi Jesusqa chay millay espirituta qaqcharan: –Upa mana uyariq espiritu, kamachiyki, paymanta lloqsiy, amaña payman haykuychu, nispa.
26 Hinaqtinmi chay espirituqa qaparispa, llik'irqospa, paymanta lloqsimurqan. Chhaynapin askha runakuna nirqanku: "Wañupunñan", nispa.
27 Jesusmi ichaqa makinmanta hap'ispa hoqarirqan. hinaspan hatarirqan.

28 Wasiman haykuspataq discipulonkuna sapallanku tapurqanku: –¿Imaraykutaq mana qarqoyta atirqaykuchu?
29 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Kay rikch'aqkunaqa manan imawanpas lloqsinmanchu, aswanpas Diosmanta mañakuspa, ayunaspallan, nispa.
30 Chaymanta lloqsispa Galilea llaqtanta pasarqanku. manataqmi pipas chayta yachananta munarqanchu.
31 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata yachachiran, paykunata niran: Runaq Churintan runakunaq makinman entregasqa kashan, paykunan wañuchinqaku. Wañuchisqa kaqtintaq kinsa p'unchaypi kawsarimpunqa, nispa.
32 Paykunan ichaqa mana entienderqankuchu chay nisqanta, chaymi manchakurqanku tapuyta.
33 Capernaum llaqtaman chayaspataq, wasipi kashaspa paykunata tapurqan: –¿Imamantataq ñanpi ch'aqwanakurqankichis?
34 Paykunan ichaqa ch'inlla karqanku, ñanpi paykunapura ch'aqwanakurqanku pichus aswan hatun kananmanta.
35 Hinaqtinmi Jesusqa tiyaykuspa chunka ishkayniyoq kaqkunata waqyaspa niran: —Pipas ñawpaqpi kayta munaspaqa, llapanmanta qhepa kaqmi kanqa, llapanpa kamachintaqmi kanqa", nispa.
36 Hinaqtinmi Jesusqa huk wawata hap'ispa paykunaq chawpinman churarqan.
37 Pipas chay hina wawakunamanta hukninta sutiypi chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan.
38 Juantaq kutichirqan: –Yachachikuq, rikurqayku huk runata sutiykipi supaykunata qarqoshaqta, manataq qatikuwaykuchu.
39 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Ama hark'aychischu, manan pipas sutiypi milagrota ruwanmanchu, nispa.
40 Pipas mana contranchispi kaqqa noqanchismantan kashan.
41 Pipas sutiypi huk vaso unuta ukyanaykichispaq qosunkichisman chayqa, cheqaqtapunin niykichis, manan premionta chinkachinqachu.
42 Pipas kay noqapi iñiq huch'uy wawakunamanta hukninta huchallichinqa chayqa, aswan allinmi kanman molino rumita kunkanman warkuspa lamar-qochaman wikch'uykusqa kay.
43 Makiyki huchallikusunki chayqa, kuchuy, aswan allinmi kanman mana kallpayoq kawsayman haykuy, iskay makiyoq infiernoman rinaykimantaqa, mana hayk'aq wañuy atina ninaman rinaykimantaqa.
44 Maypichus kurunku mana wañunchu, ninataq mana wañunchu.
45 Chakiyki huchallichisunki chayqa, kuchuy, aswan allinmi kawsayman haykuy, iskay chakiyoq infiernoman wikch'usqa kanaykimantaqa, mana hayk'aq wañuy atina ninaman wikch'usqa kanaykimantaqa.
46 Maypichus kurunku mana wañunchu, ninataq mana wañunchu.
47 Ñawiyki huchallikusunki chayqa, horqoy, aswan allinmi kanman huk ñawillawan Diospa qhapaqsuyunman haykuy, iskay ñawiyoq kay infierno ninaman wikch'usqa kanaykimantaqa.
48 Maypichus kurunku mana wañunchu, ninataq mana wañunchu.
49 Sapankataqmi ninawan kachichasqa kanqa, sapa sacrificiotapas kachiwanmi kachichinqaku.
50 Kachiqa allinmi, kachitaq manaña kachiyoqñachu chayqa, ¿imawantaq q'achankichis? Qankuna kikiykichispi kachiyoq kaychis, thak-kaypi kawsaychis.

10 RAKI

1 Chaymanta hatarispataq Jordán mayu chimpapi Judea suyuman hamurqan. costumbrasqanman hinataq wakmanta yachachirqan.
2 Hinaqtinmi fariseokunaqa payman asuykuspanku tapurqanku: –¿Allinchu kanman qhari warminmanta t'aqakunanpaq? payta tentaspa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imatan Moises kamachisurqankichis?
4 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: –Moisesqa divorciomanta qelqata qelqananpaqmi saqeran, nispa.
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Runa sonqoykichisraykun kay kamachikuyta qelqamurqaykichis, nispa.
6 Qallariymantapachan Diosqa qharita warmitawan kamarqan.
7 Chayraykun qhariqa taytanta mamantawan saqespa esposanman k'askakunqa.
8 Iskayninkutaqmi huk aychalla kanqaku, chhaynaqa manañan iskayllañachu kanqaku, aswanpas huk aychalla.
9 Diospa hukllachasqantaqa ama t'aqachunchu.
10 Wasipitaq discipulonkuna Jesusta tapurqanku.
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Pipas warminmanta t'aqakuspa hukwan casarakuspaqa, wasanchakunmi, nispa.
12 Huk warmi qosanta t'aqakuspa hukwan casarakunqa chayqa, wasanchay huchamanmi tukupun.
13 Hinaqtinmi paykunaqa llamiykunanpaq huch'uy wawakunata payman pusamurqanku, discipulonkunataq qaqcharqanku pusamuqkunata.
14 Hinaqtinmi Jesusqa chayta rikuspa sinchita phiñakuspa paykunata nirqan: –Warmachakunata saqeychis ñoqaman hamunanta, ama hark'aychischu.
15 Cheqaqtapunin niykichis: Pipas Diospa qhapaqsuyunta wawa hina mana chaskiqqa, manan chaymanqa haykunqachu.
16 Hinaspan paykunata marq'arikuspa makinta churaspa samincharqan.
17 Ñanman ripuqtintaq, huk runa phawaylla hamuspa qonqoriykukuspa tapurqan: –Allin yachachiq, ¿imatataq ruwasaq wiñay kawsayta chaskinaypaq?
18 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Imanaqtintaq allin niwanki? manan allinqa kanchu, aswanpas hukllan, chaymi Diosqa.
19 Qanmi yachanki kamachikuykunata: Ama wasanchay hucha ruwaychu, ama wañuchiychu, ama suwakuychu, Ama llullakuspa testigo kaychu, ama engañaychu, Taytaykitapas mamaykitapas respetay.
20 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Yachachikuq, wayna-sipas kasqaymantapachan tukuy chaykunata qhawarqani, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa payta rikuspa munakuspa nirqan: –Hukllan pisichisunki: riy, ima kapuqniykitapas vendespa wakchakunaman qoy, hanaq pachapi qhapaq kayniyoq kanki, hinaspa hamuy, cruzta hoqarispa qatiway.
22 Hinaqtinmi Jesusqa llakisqallaña ripurqan, askha kapuqniyoq kasqanrayku.

23 Hinaqtinmi Jesusqa muyuriqninta qhawarispa discipulonkunata nirqan: –¡Mana sasatan qhapaq runakuna Diospa qhapaqsuyunman haykunqaku!
24 Hinaqtinmi discipulonkunaqa admirakuranku. Hinaqtinmi Jesusqa huktawan kutichispa paykunata nirqan: –Wawaykuna, qhapaq kaypi hap'ipakuqkunapaqqa, may sasaraqmi Diospa qhapaqsuyunman haykuyqa!
25 Huk camellopaqqa aswan facilmi agujaq ñawinta, qhapaq runaq Diospa qhapaqsuyunman haykunanmantaqa.
26 Hinaqtinmi paykunapura admirakuspa ninakuranku: —¿Pitaq qespichisqa kanman?
27 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata qhawarispa nirqan: –Runakunapaqqa manan atikunmanchu, ichaqa manan Diospaqqa atikunmanchu.
28 Hinaqtinmi Pedroqa payta niyta qallariran: –Ñoqaykuqa llapantan saqespa qatikuyku, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: –Cheqaqtapunin niykichis: Manan pipas wasinta, wawqenkunata, panankunata, taytan, maman, warmin, wawankuna, hallp'akunata saqerpariqqa ñoqarayku, allin willakuykunata willanaypaqpas, nispa , .
30 Ichaqa kunan pacha pachak kutitan chaskinqa, wasikunata, wawqe-panakunata, panakunata, mamakunata, wawakunata, hallp'akunatawan qatiykachasqata. hamuq pachapipas wiñay kawsaytapas.
31 Askha ñawpaq kaqmi ichaqa qhepapi kanqaku. hinaspa qhepa kaq ñawpaq kaq.
32 Paykunan Jerusalén llaqtaman wichasharqanku. Jesustaq paykunaq ñawpaqenta rirqan. qatikusqankuman hinataq mancharikurqanku. Chunka iskayniyoq iñiqmasinchiskunatataq wakmanta hap'ispa, paywan imachus pasananta willayta qallarirqan.
33 Chaymi niran: —Jerusalén llaqtamanmi wichashanchis. Runaq Churintaq uma sacerdotekunaman, kamachikuy simita yachachiqkunamanwan entregasqa kanqa. Paykunataq wañuyman huchachaspa mana judío runakunaman entreganqaku.
34 Paymanta burlakunqaku, maqanqaku, thuqaykuspanku wañuchinqaku, kinsa p'unchaytaq kawsarimpunqaku.
35 Zebedeoq churinkuna Santiagowan Juanwantaq payman hamurqanku: –Yachachikuq, munayku ima munasqaykutapas ruwawanaykita, nispa.
36 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Imatan munankichis qankunarayku ruwanayta?
37 Paykunataq niranku: –Qanpi tiyaykunaykupaq qowayku, hukninmi paña ladoykipi, huknintaq lloq'e ladoykipi, nispa.
38 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu yachankichis imatachus mañakusqaykichista. Bautizasqa kasqay bautismowantaq bautizasqa kasaq?
39 Paykunataq nirqanku: –Atiykuman, nispa. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin ukyankichis. Bautizasqa kasqaywanmi bautizasqa kankichis.
40 Ichaqa paña makiypi lloq'e makiypi tiyayqa manan ñoqaq qonaypaqchu. ichaqa, pikunapaqchus wakichisqa kashan chaykunamanmi qosqa kanqa.
41 Chayta uyarispankun chunka runakunaqa Santiagowan Juanwan sinchita phiñakurqanku.
42 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaspa niran: —Qankunaqa yachankichismi mana judío runakunata kamachikuq runakuna paykunata kamachikusqankuta. hatun runakunapas paykunamanmi atiyta churanku.
43 Ichaqa manan chhaynachu qankuna ukhupi kanqa, aswanpas pipas qankuna ukhupi hatun kayta munaqqa serviqniykichismi kanqa.
44 Pipas qankunamanta aswan kuraq kayta munaqqa llapa runaq kamachin kanqa.
45 Runaq Churinpas manan servinanpaqchu hamurqan, aswanpas servinanpaqmi, hinallataq askha runakunaq rantinpi kacharichisqa kananpaq vidanta qonanpaq.
46 Jericó llaqtaman chayarqanku, Jesustaq discipulonkunawan askha runakunawan kuska Jerico llaqtamanta lloqsishaspa, Timeoq churin Bartimeo ñawsa ñan patapi tiyasharqan limosna mañakuq.
47 Nazaret llaqtayoq Jesus kasqanta uyarispan qapariyta qallarirqan: —Davidpa Churin Jesus, khuyapayaykuway, nispa.
48 Askha runakunan nirqanku upallalla kananpaq, ichaqa astawanraqmi qaparirqan: "Davidpa Churin, khuyapayaykuway", nispa.
49 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa kamachiran waqyamunankupaq. Hinan ñawsa runata waqyaspa nirqanku: —Aswan sonqochay, sayariy, nispa. qayasunki.
50 Hinaqtinmi Jesusqa p'achanta wikch'uspa sayarispa Jesusman asuykuran.
51 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Imatan munanki ruwanaypaq? Chay ñawsa runaqa payta nirqan: –Señor, rikunaypaq, nispa.
52 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Ripuy. iñiyniykin qhaliyachisunki. Hinaqtinmi Jesusqa chay ratolla rikuran, hinaspan ñanpi Jesusta qatikuran.

11 RAKI

1 Jerusalén llaqtaman asuykuspankutaq, Olivos orqopi kaq Betfage llaqtaman, Betania llaqtamanwan asuykuspanku, iskay discipulonkunata kacharqan.
2 Hinaqtinmi paykunata nirqan: –Riychis chimpapuray llaqtachaman, chayman haykuspaykichistaq, mana hayk'aq pipas tiyashaq asnochata watasqata tarinkichis. kachariychik, hinaspa pusamuychik.
3 Pipas nisunkichis: ¿Imanasqataq kayta ruwashankichis? Wiraqocha payta necesitasqanta niychis; Hinaptinmi chaylla kayman kachamunqa.
4 Rispataq asnota tarirqanku punku qayllapi iskay ñankuna tupanakusqan cheqaspi watasqata. hinaspan kacharinku.
5 Chaypi sayaq wakin runakunataq nirqanku: –¿Imatan ruwashankichis asnota kacharispa?
6 Hinaqtinmi Jesuspa kamachisqanman hina paykunata niranku.
7 Asnota Jesusman apaspanku, p'achankuta churakuspanku. Hinan paypi tiyaykurqan.
8 Askha runakunan p'achankuta ñanpi mast'arirqanku, wakintaq sach'a-sach'a k'allmakunata kuchuspa ñanpi q'ayturqanku.
9 Ñawpaqta riqkunapas, qhepanta riqkunapas, qaparirqanku: –¡Hosanna! Saminchasqan Señor Diospa sutinpi hamuqqa.
10 Saminchasqa kachun taytanchis Davidpa qhapaqsuyun, Señorpa sutinpi hamuq: Hosana, hanaq pachapi.
11 Jesustaq Jerusalén llaqtaman, yupaychana wasimanwan haykuspa, tukuy imaymanata qhawaspa, ch'isiyaykuspa, chunka iskayniyoq iñiqkunawan kuska Betania llaqtaman rirqan.

12 Paqaristinmi Betania llaqtamanta hamuspanku yarqaymanta kasharqan.
13 Karumantataq huk higos sach'ata raphiyoqta rikuspa hamurqan, chaypi imatapas tarinman chayqa. Higos tiempoqa manaraqmi karqanchu.
14 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Manan pipas wiñaypaqqa ruruykitaqa mikhunqachu, nispa. Hinaspan discipulonkunaqa uyariranku.
15 Hinaspan Jerusalén llaqtaman chayarqanku, hinan Jesusqa yupaychana wasiman haykuspa templopi vendeqkunata, rantiqkunatapas qarqoyta qallarirqan, qolqe cambiaq runakunaq mesankutapas, urpikunata vendeq runakunaq tiyanankunatapas thuñichirqan.
16 Manataqmi munarqanchu pipas Dios yupaychana wasi ukhunta ima vasotapas apakunantaqa.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata yachachiran: –¿Manachu Diospa Simin Qelqapi qelqasqa kashan: “Wasiyqa llapa nacionkunapaqmi Diosmanta mañakuna wasi nispa sutichasqa kanqa?”, nispa. Qankunan ichaqa suwakunaq t'oqonman tukuchirqankichis.
18 Chayta uyarispankun kamachikuy simita yachachiqkunapas, sacerdotekunapa jefenkunapas, imaynata wañuchinankupaq maskharqanku, payta manchakuspanku, llapa runakuna yachachisqanmanta admirakusqankurayku.
19 Ch'isiyaqtintaq, llaqtamanta lloqsipurqan.
20 Tutamanta pasashaspankutaq higos sach’a saphimanta ch’akisqata rikurqanku.
21 Pedrotaq yuyarispa payta nirqan: –Yachachikuq, ñakasqayki higos sach'a ch'akisqañan kashan, nispa.
22 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Diospi iñiychis, nispa.
23 Cheqaqtapunin niykichis: Pipas kay orqota ninman: “Karuy, lamar-qochaman wikch’uykusqa”, nispa. manataqmi sonqonpi iskayrayanqachu, ichaqa iñinqan chay nisqankuna hunt’akunanta; ima nisqantapas chaskinqa.
24 Chayraykun niykichis: Imatapas mañakuspaykichisqa, chaskisqaykichispi iñiychis, hinan chaskinkichis, nispa.
25 Mañakuspa sayashaqtiykichistaq, pimanpas huchallikuqtiykichis pampachaychis, hanaq pachapi kaq Yayaykichispas huchaykichista pampachanaykichispaq.
26 Mana pampachawaqchischu chayqa, manan hanaq pachapi kaq Yayaykichispas huchaykichistaqa pampachasunkichischu.
27 Jerusalén llaqtaman kutispataq, Dios yupaychana wasipi purishaqtin, sacerdotekunaq umallinkuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, kurak runakunapas payman hamurqanku.
28 Hinaqtinmi Jesusta niy: —¿Ima atiywantaq kaykunata ruwanki? ¿Pitaq kaykunata ruwanaykipaq atiyta qosurqanki?
29 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ñoqapas huk tapuyta tapusqayki, hinaspa kutichimusqayki, hinaspa willasqayki ima atiywan kaykunata ruwasqayta, nispa.
30 Juanpa bautizasqanqa, hanaq pachamantachu icha runakunamantachu? kutichiway.
31 Hinaqtinmi paykunaqa ninakurqanku: –Hanaq pachamanta nisunman chayqa, nispa. ninqa: ¿Imanaqtintaq mana paypi creerqankichischu?
32 Ichaqa “Runakunamanta” nisunman chayqa, nispa. paykunaqa runakunatan manchakurqanku, llapa runakunan Juanta yupaycharqanku cheqaqtapuni profeta kasqanta.
33 Hinaqtinmi Jesusta niranku: —Manan yachaykuchu, nispa. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manan noqapas willaykichismanchu ima atiywanchus kaykunata ruwasqayta, nispa.

12 RAKI

1 Hinaspan rikch'anachiy simikunawan paykunaman rimayta qallarirqan. Huk runan uvas chakrata tarpurqan, hinaspan huk setota churarqan, hinaspan vino mikhunata t'oqospa huk torreta ruwarqan, hinaspan chakra llank'aqkunaman saqerqan, hinaspan karu llaqtaman rirqan.
2 Tiempoman chayamuqtintaq, chakra llank'aqkunaman huk kamachita kacharqan, uvas chakrapi rurunkunata chakra llank'aqkunamanta chaskinanpaq.
3 Hinan hap'ispa maqarqanku, ch'usaqllatataq kacharqanku.
4 Yapamantataq paykunaman huk kamachita kacharqan; Hinan rumiwan ch'aqespa umanpi k'irirqanku, p'enqaypi hap'isqataq kacharqanku.
5 Huktataq kacharqan; paytataq wañuchirqanku, askha hukkunatapas; wakinta maqaspa, wakintataq wañuchispa.
6 Hinaqtinmi payqa huk churillaraq kasharan, payqa ancha munakusqanmi karqan, chaymi qhepata paykunaman kacharqan: “Wawaytaqa respetanqakun”, nispa.
7 Chay chakra llank'aqkunan ichaqa paykunapura ninakuranku: Kaymi herenciata chaskiq. hamuychik wañuchisunchik, herencianchikqa ñuqanchikpaqmi kanqa, nispa.
8 Hinaqtinmi Jesusta hap’ispa wañuchirqanku, hinaspan uvas chakramanta wikch’upurqanku.
9 Chay hinaqa, ¿imatan ruwanqa uvas chakrayoq? hamuspan chakra llank'aqkunata ch'usaqyachinqa, uvas chakratataq hukkunaman qonqa.
10 Manachu kay qelqata leerqankichis; Wasi ruwaqkunaq wikch'upusqanku rumiqa k'uchuq umanmanmi tukupun.
11 Kaytaqa Señorpa ruwasqanmi karqan, noqaykupaqqa admirakunapaqmi?
12 Hinaqtinmi Jesusta hap'iyta munarqanku, ichaqa runakunatan manchakurqanku, paykunaq contranpi rikch'anachiy simita rimasqanta yachasqankurayku.
13 Hinaqtinmi wakin fariseokunata, Herodean runakunatawan Jesusman kachamurqanku, rimasqanta hap’inankupaq.
14 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: Yachachikuq, yachanchismi cheqaq kasqaykita, manataqmi pimantapas llakikunkichu, manan runakunaq sonqontachu qhawarinki, aswanpas Diospa ñannintan cheqaqta yachachinki Cesarman tributota qoy, icha manachu?
15 ¿Qawasunchu icha manachu? Paytaq iskay uya kasqankuta yachaspa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq wateqawankichis? huk qolqeta apamuway, chayta rikunaypaq, nispa.
16 Hinaspan apamuranku. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Piqpataq kay rikch'aypas, kay qelqapas? Paykunataq nirqanku: –Cesarpa, nispa.
17 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cesarpa kaqninkunataqa Cesarman qoychis, Diospa kaqninkunatataq Diosman qoychis, nispa. Hinan paykunaqa admirakurqanku.
18 Hinaqtinmi Jesusman hamuranku saduceo runakuna, paykunan ninku: “Manan kawsarimpuyqa kanchu”, nispa. Paykunataq tapurqanku:
19 Yachachikuq, Moisesmi qelqamuwaranchis: Piqpa wawqen wañuspa warminta saqespa mana wawata

saqespaqa, wawqen warminta casarakuspa wawqenpaq
mirayta wiñachinanpaq, nispa.
20 Qanchis wawqekunan karqanku, ñawpaq kaq
wawqenkunatataq casarakurqan, wañupuspataq manaña
mirayta saqerqanchu.
21 Iskaykaqtaq payta hap'ispa wañupurqan, manataq
miraytapas saqerqanchu.
22 Qanchisnintinmi payta wachakurqanku, manataqmi
miraytapas saqerqankuchu.
23 Kawsarimpuypi kawsarimuqtinku, ¿piq warmintaq
paykunamanta kanqa? Qanchisnintinmi warmita
casarakurqaku.
24 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu
pantashankichis, Diospa Simin Qelqakunata, Diospa
atiynintapas mana reqsisqaykichisrayku?
25 Wañusqakunamanta kawsarimpuqtinkuqa manan
casarakunqakuchu, nitaq casarakunqakuchu. Aswanpas
hanaq pachapi kaq angelkuna hinan kanku.
26 Wañusqakuna kawsarimpunankumantapas, ¿manachu
Moisespa qelqanpi leerqankichis, sach'a-sach'a ukhupi Dios
payta nisqanmanta: Ñoqan kani Abrahampa, Isaacpa,
Jacobpa Diosninpas, nispa ?
27 Payqa manan wañusqakunaq Diosninchu, aswanpas
kawsaqkunaq Diosninmi.
28 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiqkunamanta
huknin hamuspa, paykunapura rimasqankuta uyarispa,
allinta kutichisqanta musyakuspa, payta tapurqan: –
¿Mayqen kamachikuytaq llapanmanta aswan allinqa?
29 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Israel, uyariy. Señor
Diosninchisqa huk Señorllan.
30 Señor Diosniykitan munakunki tukuy sonqoykiwan,
tukuy almaykiwan, tukuy yuyayniykiwan, tukuy
kallpaykiwan ima.
31 Iskay kaqtaq kay hina: Runamasiykitan munakunki qan
kikiykita hina, nispa. Kaykunamanta aswan hatun
kamachikuyqa manan kanchu.
32 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiq runaqa payta
nirqan: –Yachachikuq, cheqaqtan rimarqanki. Manataqmi
hukqa kanchu, aswanpas paylla.
33 Tukuy sonqowan, tukuy yuyaywan, tukuy almawan,
tukuy kallpawan, runamasinta munakuyqa, tukuy
ruphachina sacrificiokunamantapas,
sacrificiokunamantapas aswan allinmi.
34 Jesusqa allin yuyaywan kutichisqanta rikuspa, payta
nirqan: –Diospa qhapaqsuyunmantaqa manan karuchu
kashanki, nispa. Chay qhepamantaq mana pipas payta
tapuyta munarqanchu.
35 Hinaqtinmi Jesusqa Dios yupaychana wasipi
yachachishaspa nirqan: –¿Imaynatataq kamachikuy simita
yachachiqkuna ninku Cristoqa Davidpa Churin kasqanta?
36 Kikin Davidmi Santo Espirituwan nirqan: Señor Diosmi
Señorniyta nirqan: Paña ladoypi tiyaykuy, awqaykikunata
chakiykiman churanaykama, nispa.
37 David kikinmi payta sutichan Señor nispa.
¿Maymantataq churin? Hinaptinmi comun runakunaqa
kusisqa uyarirqaku.
38 Hinaqtinmi Jesusqa yachachisqanta paykunata nirqan: –
Kamachikuy simi yachachiqkunamanta cuidakuychis,
paykunan munanku hatun p'achawan riyta, qhatukunapipas
napaykuyta munanku.
39 Fiestakunapiqa sinagogakunapi umalliq tiyanakuna, alto
cuartokunapipas.
40 Paykunan viudakunaq wasinta mikhunku, p'akikuspataq
unayta mañakunku.
41 Hinaqtinmi Jesusqa qolqe waqaychana wasiq chimpanpi
tiyaykuspa qhawasharqan runakuna qolqe waqaychana
wasiman qolqeta wikch'usqankuta.
42 Hinaqtinmi huk wakcha viuda hamurqan, paymi iskay
qolqeta wikch'uykurqan.
43 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata waqyaspa niran:
—Cheqaqtapunin niykichis, kay wakcha viuda warmiqa,
qolqe waqaychana wasiman wikch'uqkunamanta aswan
askhataraqmi haywarirqan.
44 Llapallan paykunaq askha kasqankumanta
wikch'upurqanku; Ichaqa pisi kayninmantan llapa
kaqninkunata wikch'uykurqan, llapan kawsasqankunatapas.

13 RAKI

1 Dios yupaychana wasimanta lloqsishaqtintaq, huknin
discipulon payta nirqan: –Yachachikuq, qhawariy ima
rumikuna, ima wasikunapas kaypi kashan!
2 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Qhawankichu kay
hatun wasikunata? manataqmi huk rumipas huk rumipa
hawanpiqa puchunqachu, mana wischusqaqa, nispa.
3 Dios yupaychana wasiq chimpanpi Olivos orqo patapi
tiyashaqtinmi Pedro, Santiago, Juan, Andreswan
sapallanku payta tapurqanku.
4 Willawayku, ¿hayk'aqtaq chaykuna kanqa? ¿Ima señaltaq
kanqa tukuy chaykuna hunt'akuqtin?
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —Allinta
cuidakuychis, ama pipas q'otuchisunkichismanchu.
6 Askha runakunan sutiypi hamunqaku: Ñoqan Cristo kani,
nispa. askha runakunatan q'otunqa.
7 Guerrakunamanta, guerramanta rimaykunata
uyarispaykichisqa, ama mancharikuychischu. ichaqa
manaraqmi tukukuyqa chayamunqachu.
8 Huk nacionmi huk nacion contra hatarinqa, reinopas huk
reino contran hatarinqa, imaymana cheqaskunapin
terremotokuna kanqa, yarqaykunapas sasachakuykunapas
kanqa.
9 Aswanpas qankuna kikiykichista cuidakuychis, paykunan
conferenciakunaman entregasunkichis. Sinagogakunapitaq
maqasqa kankichis, ñoqarayku kamachikuqkunaq reykunaq
ñawpaqenman apasqa kankichis, paykuna contra testigo
kananpaq.
10 Ñawpaqtaqa llapa suyukunamanmi allin willakuykunata
willanan.
11 Ichaqa pusasuqtiykichis, entregasuqtiykichisqa, ama
piensaychischu ima rimanaykichistapas, amataq
yuyaykunkichischu Santo Espiritu.
12 Wawqenmi wawqenta wañuyman traicionanqa,
taytantaq churinta. Hinan wawakunaqa tayta-mamankuq
contranpi sayarispa wañuchinqaku, nispa.
13 Sutiyrayku llapa runakunaq cheqnisqan kankichis, pipas
tukukuykama aguantaqqa qespichisqan kanqa.
14 Profeta Danielpa rimasqan ch'usaq millay millay millay
millay millay millay millaytapas rikunkichis chayqa, (leeq
runa entiendechun), Judea provinciapi kaqkuna
orqokunaman ayqekuchun.
15 Wasi patapi kaqqa ama wasinman uraykamuchunchu,
amataq wasinman imatapas horqomunanpaq haykuchunchu.
16 Chakrapi kashaqqa ama kutirichun p'achanta
hoqarinanpaq.

17 ¡Ay, chay p'unchaykunapi wiksayoq wawakunamanta, ñuñuqkunamantawan!
18 Mañakuychis ama chiri tiempopi ayqekunaykichispaq.
19 Chay p’unchaykunapin ñak’ariyqa kanqa, Diospa kamasqan qallariymantapacha kunankamapas manan karqanchu.
20 Wiraqocha mana chay p'unchaykunata pisiyachinmanchu chayqa, manan mayqen runapas qespichisqachu kanman, aswanqa akllakusqan runakunaraykun p'unchaykunata pisiyachirqan.
21 Pipas nisunkichisman: Kaypin Cristo kashan, nispa. otaq, qhaway, chaypi kashan; ama payta iñiychu.
22 Llulla Cristokuna, llulla profetakunapas hatarispankun milagrokunata, milagrokunatawan ruwanqaku, atikuqtinqa akllasqakunatapas q’otunankupaq.
23 Qankuna ichaqa cuidakuychis, tukuy imaymanatan willarqaykichis.
24 Chay p'unchaykunapin ichaqa, chay ñak'ariy qhepata, inti tutayapunqa, killapas manaña k'ancharinqachu.
25 Hanaq pacha ch'askakuna urmaykunqaku, hanaq pachapi kaq atiykunapas chhaphchisqan kanqa.
26 Hinaspan rikunqaku Runaq Churinta phuyu ukhupi hamushaqta, hatun atiywan, k'anchariywan ima.
27 Chaymantataq angelninkunata kachamunqa, akllasqankunatataq huñunqa tawa wayramanta, kay pachaq k’uchunmanta hanaq pachaq k’uchunkama.
28 Higos sach'amanta huk rikch'anachiyta yachaychis. K'allmanpas llamp'ullaraq kashaqtin, raphikunataraq lloqsimuqtinqa, yachankichismi chiri tiempo qayllaykamusqanta.
29 Saynallataqmi qankunapas chaykuna pasakusqanta rikuspa, punkukunapipas asuykamusqanta yachaychis.
30 Cheqaqtapunin niykichis, kay miraykunaqa manan pasanqachu, llapan kay imaymanakuna hunt’akunankama.
31 Hanaq pachapas kay pachapas tukukunqan, rimasqaymi ichaqa mana tukukunqachu.
32 Ichaqa manan pipas chay p’unchaymanta, chay horamantapas reqsinchu, nitaq hanaq pachapi kaq angelkunapas, nitaq Churipas, aswanpas Yayallan.
33 Cuidakuychis, rikch'ariychis, mañakuychis, manan yachankichischu hayk'aq tiempo chayamunanta.
34 Runaq Churinqa karuta puriq runa hinan, wasinmanta lloqsispa kamachinkunaman, sapankaman llank'ananmanpas atiyta qorqan, punku qhawaqtapas kamachirqan qhawananpaq.
35 Chay hinaqa, rikch'ariychis, manan yachankichischu wasiyoq hayk'aq hamunanta, ch'isiyaq, chawpi tuta, wallpa waqay, tutamanta.
36 Mana qonqaylla hamuspa puñushaqta tarisunkichisman.
37 Qankunaman nisqaytataq llapanman niykichis: ¡Qhawariychis, nispa.

14 RAKI

1 Iskay p'unchay qhepamanmi Pascua Fiesta karqan, mana qonchuyoq t'antawan ima.
2 Paykunan ichaqa nirqanku: –Ama fiesta p'unchaypichu, mana chayqa runakuna ch'aqwayta hatarichinkuman, nispa.
3 Lepra onqoyniyoq Simonpa wasinpi Betania llaqtapi kashaspataq, huk warmi hamurqan, ancha chaniyoq k'aspi q'apayniyoq alabastro cajata hap'ispa. hinaspan chay cajata p’akispa umanman hich’aykurqan.
4 Hinaqtinmi wakin runakuna sonqonkupi phiñakuspa niranku: –¿Imanaqtintaq kay q'apay q'apaq q'apaytaqa usuchirqanku?
5 Yaqapaschá kinsa pachak qolqemanta aswan askha qolqewan vendesqa kanman karqan, wakchakunamantaq qosqa kanman karqan. Hinaptinmi paypa contranpi rimapayarqaku.
6 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –¡Sapariy, nispa. ¿Imanasqataq payta llakichinkichik? payqa allin llamkaytam ruwawarqa.
7 Wakchakunaqa sapa kutillanmi qankunawan kashankichis, munaspaykichispas allintan paykunata ruwawaqchis.
8 Payqa atisqanman hinan ruwarqan, ñawpaqmantaraqmi hamurqan cuerpoyta p'ampanankupaq hawinanpaq.
9 Cheqaqtapunin niykichis: Maypichus kay allin willakuykunata lliw teqsimuyuntinpi willakunqaku chayqa, kay ruwasqanmantan rimasqa kanqa payta yuyarinankupaq.
10 Chunka iskayniyoqkunamanta huknin Judas Iscariotetaq uma sacerdotekunaman rirqan paykunaman hap'ichinanpaq.
11 Chayta uyarispankun paykunaqa kusikuspanku prometekurqanku qolqeta qonankupaq. Hinaspataq maskharqan imaynatas convenientemente traicionanman chayta.
12 Mana qonchuyoq t’anta mikhuna p’unchaypi Pascua fiestata wañuchiqtinkutaq discipulonkuna payta niranku: —¿Maymantaq rispa Pascua fiestata mikhunaykichispaq alistakunaykuta munanki?
13 Hinaqtinmi Jesusqa iskay discipulonkunata kachamuspa niran: “ Llaqtaman riychis, chaypin unu p’uyñu apakuq runawan tupasunkichis, payta qatiychis”, nispa.
14 Maymanpas haykuqtinqa, wasiyoqta ninkichis: Yachachiqmi nin: Maypin kashan discipuloykunawan Pascua fiestata mikhunay?
15 Paymi rikuchisunkichis hatun cuartota, allin allichasqata, allichasqatawan.
16 Hinaqtinmi discipulonkunaqa llaqtaman rispanku, Jesuspa nisqan hina tarirqanku.
17 Ch'isiyaqtaq chunka iskayniyoq iñiqmasikunawan kuska hamun.
18 Mikhushaqtinkun Jesusqa nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, qankunamanta hukninmi ñoqawan mikhuq runaqa traicionawanqa, nispa.
19 Hinan paykunaqa llakisqa kasharqanku, hinaspan hukmanta hukmanta tapurqanku: –¿Ñoqachu kani? Hukninñataqmi niran: “¿Ñoqachu?”, nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Chay chunka iskayniyoqkunamanta hukninmi ñoqawan kuska platoman challpuykushan, nispa.
21 Runaq Churinqa, Diospa Simin Qelqaq nisqanman hinan ripun. allin kanman karqan chay runapaq mana hayk’aqpas naceqtinqa.
22 Mikhushaqtinkun Jesusqa t'antata hap'ispa saminchaspa p'akispa paykunaman qorqan: –Apakuychis, mikhuychis, kaymi cuerpoy, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa vasota hap'ispa graciasta qospa paykunaman qorqan, llapankutaq ukyarqanku.
24 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Kayqa mosoq rimanakuypi yawarniymi, askha runakunaraykun hich'aykusqa kashan, nispa.

25 Cheqaqtapunin niykichis, manañan uvas sach'a ruruta ukyasaqchu, Diospa qhapaqsuyunpi mosoqta ukyanay p'unchaykama.
26 Himno takiyta takispankutaq Olivos orqoman lloqsirqanku.
27 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Llapaykichismi kunan tutan ñoqarayku phiñasqa kankichis, Diospa Simin Qelqapin nin: Michiqta maqasaq, ovejakunapas ch'eqechisqan kanqa, nispa.
28 Kawsarimpusqay qhepamanmi ichaqa ñawpaqeykichista Galileaman risaq.
29 Hinaqtinmi Pedroqa payta nirqan: –Llapa runakunaña phiñasqa kanqaku chaypas, manan ñoqaqa mana allinchu, nispa.
30 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kunan p'unchay, kay tuta, manaraq iskay kutita gallo waqashaqtin, kinsa kutita negawanki, nispa.
31 Hinaqtinmi Jesusqa astawanraq niran: "Qanwan kuska wañuyman chayqa, manan hayk'aqpas negasqaykichu", nispa. Chaynallataqmi llapankupas nirqaku.
32 Getsemaní sutiyoq cheqasmanmi chayarqanku, hinan Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Kaypi tiyaychis, mañakunaykama, nispa.
33 Hinaqtinmi Pedrota, Santiagota, Juantawan pusarikuspa, sinchita admirakuyta qallarirqan, sinchitataqmi llasaqyapurqan.
34 Hinaqtinmi paykunata nirqan: –Almayniyqa wañuykama sinchi llakisqa kashan.
35 Hinaqtinmi Jesusqa huk chhikanta ñawpaqman rispa pampaman k'umuykuspa Diosmanta mañakurqan, atikuqtinqa chay hora pasananpaq.
36 Hinaqtinmi Jesusqa niran: "Abba, Taytay, tukuy imapas atiwaqmi. kay vasotaqa qechuway, ichaqa ama munasqaytachu, aswanpas qanpa munasqaykiman hina.
37 Hinaqtinmi Jesusqa hamuspa, puñushaqta tarispa, Pedrota tapuran: Simón, ¿puñunkichu? ¿manachu huk horallapas qawayta atiwaq?
38 Rikch'akuspa mañakuychis, ama wateqayman haykunkichischu. Cheqaqtapunin espirituqa listo kashan, cuerpon ichaqa pisi kallpa.
39 Yapamantataq rispa, Diosmanta mañakuspa, kikin simikunata rimarispa.
40 Kutimuqtintaq, wakmanta puñushaqta tarirqan, ñawinku llasaq kasqanrayku, manataqmi yacharqankuchu imatachus kutichinankuta.
41 Kimsa kutipi hamuspataq paykunata nirqan: –Puñuychis, samariychis. Qhawariychis, Runaq Churinqa huchasapakunaq makinmanmi hap'ichikun.
42 Hatariychis, risunchis; Qhawariy, traicionawaqniyqa qayllaykamushanñan.
43 Hinaqtinmi Jesusqa rimashaqtinraq, chunka iskayniyoqkunamanta huknin Judas hamurqan, paywan kuskataq askha runakuna espadakunawan k'aspikunawan ima, sacerdote umallikunamanta, kamachikuy simita yachachiqkunamanta, kurak runakunamantawan.
44 Hinaqtinmi Jesusta traicionaq runaqa paykunaman huk señalta qosqa: "Pita much'aykusaq chayqa, paymi, nispa. hap'ispa, allinlla pusay.
45 Hinaqtinmi Jesusqa chayllaman rispa niran: "Yachachikuq, Yachachikuq! hinaspa much'aykurqan.
46 Hinan makinkuta churaspa hap'irqanku.
47 Chaypi sayaqkunamanta hukninmi espadata horqospa uma sacerdoteq kamachinta waqaspa ninrinta kuchurparirqan.
48 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Suwa contra hamushankichischu espadakunawan k'aspikunawan hap'iwanaykichispaq?
49 Sapa p'unchaymi Dios yupaychana wasipi qankunawan kasharqani, ichaqa manan hap'iwarqankichischu.
50 Llapallankum Jesusta saqerparispanku ayqekurqaku.
51 Hinaqtinmi Jesuspa qhepanta risharqan huk wayna, lino p'achawan q'ala cuerponman wisq'asqa. Hinan waynakuna hap'irqanku.
52 Chay lino p'achata saqespataq q'ala ayqekurqan.
53 Hinan Jesusta uma sacerdoteman aparqanku, paywantaq huñunakurqanku llapa sacerdote umallikuna, kurak runakuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas.
54 Hinan Pedroqa karuta qatispa uma sacerdoteq wasinman rirqan, kamachinkunawan tiyaykuspataq ninapi q'oñikurqan.
55 Umalli sacerdotekuna, llapan conciliopi kaqkunapas Jesuspa contranpi testigota maskharqanku wañuchinankupaq. manataqmi tarirqachu.
56 Askha runakunan Jesuspa contranpi llullakuspa willarqanku, paykunaq willakusqankun ichaqa mana huk yuyayllachu karqanku.
57 Hinaqtinmi wakin runakuna sayarispa pay contra llullakuspa willakuranku.
58 Uyarirqaykutaqmi: "Makiwan ruwasqa yupaychana wasitan thunisaq, kinsa p'unchaymantataq mana makiwan ruwasqa yupaychana wasita hatarichisaq", nispa.
59 Ichaqa manan chay hinachu testigonkupas hukllachakurqanku.
60 Uma sacerdotetaq chawpinpi sayarispa Jesusta tapuran: —¿Manachu imatapas kutichinki? ¿Imataq kay runakuna contraykipi willashanku?
61 Hinaqtinmi Jesusqa upallalla karan, manataqmi imatapas kutichiranchu. Uma sacerdotetaq Jesusta tapuran: —¿Qanchu kanki Saminchasqa Diospa Churin Cristo?
62 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Ñoqan kani, chaymi rikunkichis Runaq Churinta atiyniyoq paña ladonpi tiyashaqta, hanaq pacha phuyukunapi hamushaqta, nispa.
63 Uma sacerdotetaq p'achanta llik'ikuspa tapurqan: –¿Imatataq testigokunata necesitanchis?
64 Uyarirqankichismi Diosta k'amisqankuta, ¿ima ninkichistaq? Llapallankum payta huchacharqaku wañuymanta huchayoq kananpaq.
65 Hinaqtinmi wakinqa t'oqyayta qallarirqanku, uyanta tapayta, maqaykuspataq nirqanku: —Profetiy, nispa.
66 Pedroqa palaciopi uraypi kashaqtinmi, uma sacerdoteq huknin sirvienta hamurqan.
67 Pedrota q'oñikushaqta rikuspataq payta qhawarispa nirqan: Qanpas Nazaret llaqtayoq Jesuswanmi kasharqanki, nispa.
68 Paymi ichaqa negaspa nirqan: –Manan yachanichu, manataqmi entiendenichu ima nisqaykitapas, nispa. Hinan payqa p'ortanman lloqsirqan. hinaspa gallo tripulantepas.
69 Hinaqtinmi huk sirvienta payta rikuspa, chaypi kaqkunata niyta qallariran: "Kayqa hukninmi", nispa.
70 Hinaspan hukmanta negarqan. Chay qhepallamanmi chaypi kaq runakunaqa Pedrota nirqanku: –Cheqaqtapunin qanqa paykunamanta huknin kanki, Galilea llaqtayoqmi kanki, rimasqaykipas chayman hinan, nispa.

71 Hinaqtinmi Jesusqa ñakayta qallaykuspa jurayta qallaykurqan: –Manan reqsinichu kay rimasqayki runataqa, nispa.
72 Iskay kaq kutipitaq gallo qaparirqan. Hinan Pedroqa yuyarichirqan Jesuspa nisqanta: –Manaraq gallo iskay kutita waqashaqtinmi kinsa kutita negawanki, nispa. Chayta yuyaykuspantaq waqarqan.

15 RAKI

1 Tutamantapachan uma sacerdotekuna umallikunawan, kamachikuy simita yachachiqkunawan, llapan consejopiwan rimanakurqanku, hinaspan Jesusta wataspa aparqanku, hinaspan Pilatoman entregarqanku.
2 Hinaqtinmi Pilatoqa payta tapuran: –¿Qanchu judío runakunaq reynin kanki? Hinan Jesusqa payta nirqan: –Qanmi chayta nishanki, nispa.
3 Umalli sacerdotekunan Jesusta askhamanta tumparqanku, ichaqa manan imatapas kutichirqanchu.
4 Hinaqtinmi Pilatoqa huktawan tapuran: —¿Manachu imatapas kutichinki? Qhawariy, askha imaymanakunatan qan contra willashanku.
5 Jesustaq ichaqa mana imatapas kutichirqanchu. chaymi Pilatoqa admirakuran.
6 Chay fiestapin Jesusqa huk presota kacharipurqan, pitachus munakurqanku chayta.
7 Hinaqtinmi huk runa Barrabas sutiyoq, paywan kuska hatariq runakunawan kuska wisq'asqa kasharqan.
8 Runakuna sinchita qaparispankutaq, payta munapayayta qallarirqanku, imaynan paykunata ruwarqan hinata ruwananpaq.
9 Hinaqtinmi Pilatoqa paykunata nirqan: –¿Munawaqchu judío runakunaq reyninta kacharipunaypaq?
10 Payqa yacharanmi sacerdote umallikuna envidiakuspa entregasqankuta.
11 Umalli sacerdotekunan ichaqa runakunata kallpacharqanku Barrabasta kacharinanpaq.
12 Hinaqtinmi Pilatoqa paykunata niran: —¿Imatan munashankichis judío runakunaq reynin nispa sutichasqaykichis runata?
13 Hinaqtinmi huktawan qaparirqanku: —Krusapi chakataychis", nispa.
14 Hinaqtinmi Pilatoqa paykunata niran: —¿Ima millaytataq ruwaran? Hinaspan astawanraq qaparirqanku: Krusapi chakataychis, nispa.
15 Hinaqtinmi Pilatoqa runakunata kusichiyta munaspa, Barrabasta paykunaman kacharipurqan, hinaspan Jesusta maqaspa chakatasqa kananpaq entregarqan.
16 Soldadokunan Jesusta pusaranku Praetorio sutiyoq wasiman. Hinan llapa t'aqata waqyanku.
17 Paykunataq morado p'achawan p'achachirqanku, kiskamanta coronata p'achachispa umanman churarqanku.
18 Hinaqtinmi Jesusta napaykuyta qallaykurqan: "¡Allinllachu, judío runakunaq reynin!
19 Hinaqtinmi Jesuspa umanpi k'aspiwan maqaspa thuqaykurqanku, qonqoriykukuspataq yupaycharqanku.
20 Paymanta burlakuspankutaq, morado p'achanta horqospa, p'achanta churakuspa, chakatanankupaq pusarqanku.
21 Hinaspan huk Cirene llaqtayoq Simonta obliganku, payqa Alejandroq Rufoq taytanmi karqan.
22 Hinaqtinmi Jesusta pusaranku Gólgota cheqasman, chaypa nisqanman hinaqa: "Uma tullupa kasqanmi", nispa.
23 Hinan mirrawan chaqrusqa vinota ukyachirqanku, ichaqa manan chaskirqanchu.
24 Jesusta chakataspataq p'achankunata t'aqanakurqanku, sapankanku imatachus hap'inankuta sorteaspa.
25 Kimsa kaq horaña kashaqtinmi Jesusta chakatarqanku.
26 Paypa huchachakusqanpa hawanpin qelqasqa kasharqan: "Judío runakunaq reynin", nispa.
27 Paywan kuskataq iskay suwakunata chakatarqanku. hukninmi paña makinpi, hukninñataqmi lloq'e ladonpi.
28 Diospa Simin Qelqaqa hunt'akurqanmi: "Mana huchallikuqkunawan yupasqañataqmi karqan", nispa.
29 Chayta pasashaq runakunan Jesusta k'amirqanku, umankuta kuyurichispa nirqanku: –¡Ay, qanmi templota thunispa kinsa p'unchaypi hatarichinki, nispa.
30 Qespikuy, cruzmanta uraykamuy.
31 Saynallataqmi sacerdotekunapa jefenkunapas kamachikuy simita yachachiqkunawan asikuspa ninakuranku: —Paymi hukkunata qespichirqan. kikintaqa manan qespichiyta atinchu.
32 Israel nacionpa reynin Cristo cruzmanta uraykamuchun, rikuspa iñinanchispaq. Paywan kuska chakatasqa runakunaqa k'amirqankun.
33 Soqta kaq horas chayamuqtintaq, isqon horaskama enteron hallp'a laqhayarqan.
34 Isqon kaq horatataq Jesusqa sinchita qaparirqan: –¿Eloi , Eloi, lama sabactani? "Diosniy, Diosniy, ¿imanaqtintaq saqerpariwanki?", nispa.
35 Chayta uyarispankutaq wakin chaypi kashaqkunapas nirqanku: –Qhawariy, Eliastan waqyashan, nispa.
36 Hinaqtinmi huk runa phawaykuspa huk esponja hunt'a vinagreta hunt'achispa huk caña pataman churaspa ukyachirqan: –Amallachu! qhawarisun Eliasqa uraykachinanpaq hamunqachus icha manachus chayta.
37 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita qaparispa espiritunta saqepurqan.
38 Dios yupaychana wasiq velonqa iskayman llik'isqa kasharqan hawanmanta uraykama.
39 Hinaqtinmi Jesuspa contranpi sayashaq centurionqa chay hinata qaparishaqta rikuspa nirqan: –Cheqaqtapunin kay runaqa Diospa Churin karan, nispa.
40 Warmikunapas karuta qhawasharqankun, paykuna ukhupin kasharqanku Magdalena María, huch'uy Jacobpa, Josépa maman Maria, Salomepiwan.
41 (Paykunapas Galilea llaqtapi kashaspa, payta qatikuspa servirqanku).
42 Kunantaq ch'isiyaq p'unchayña, wakichisqa p'unchay kasqanrayku.
43 Arimatea llaqtayoq Joseqa, Diospa qhapaqsuyunta suyashaq, mana manchakuspa Pilatoman haykuspa, Jesuspa cuerponta munapayarqan.
44 Hinaqtinmi Pilatoqa admirakuran wañusqaña kashasqanta, hinan capitanta waqyaspa tapuran:
45 Chayta yacharuspanmi, chay ayataqa Joseman qoykurqan.
46 Hinaqtinmi Jesusqa sumaq linota rantispa, chay linowan k'uyuykuspa, qaqamanta k'utusqa aya p'ampanaman p'ampachirqan, hinaspan aya p'ampana punkuman rumita muyuchirqan.
47 María Magdalena, Josespa maman Mariawantaq, maypi p'ampasqa kasqanta rikurqanku.

16 RAKI

1 Sábado p'unchay tukukuqtintaq, Magdalena María, Santiagoq maman Maria, Salome ima, misk'i q'apaq q'apaykunata rantirqanku, payta hawispa hawinankupaq.
2 Semana qallariy p'unchaypi tutamantan inti lloqsimuqtin aya p'ampanaman chayarqanku.
3 Paykunapurataq ninakuranku: —¿Pitaq aya p'ampana punkumanta rumita muyuchiwasun?
4 Hinaqtinmi paykunaqa rikuranku chay rumiqa t'ikrakusqata, ancha hatunmi karqan.
5 Aya p'ampanaman haykuspankutaq, paña ladonpi tiyashaq waynata rikurqanku, yuraq p'achawan p'achasqa. hinaspan mancharikurqanku.
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ama mancharikuychischu, chakatasqa Nazaret llaqtayoq Jesustan maskhashankichis. payqa manan kaypichu kashan, qhawariychis maypichus p'amparqanku chayta, nispa.
7 Ichaqa riychis, discipulonkunaman, Pedromanwan willamuychis Galilea llaqtaman ñawpaqeykichista rishasqanmanta.
8 Hinan usqhaylla lloqsispa aya p'ampanamanta ayqekurqanku. Paykunaqa khatatataspa muspharqankun, manataqmi pimanpas imatapas nirqankuchu. mancharikusqankuraykum.
9 Semana qallariy p'unchaypi tutamantan Jesusqa kawsarimpuqtinmi, María Magdalenaman ñawpaqta rikhurimurqan, paymantan qanchis supaykunata qarqorqan.
10 Hinan payqa rispa paywan kaqkunaman willaran, waqashaspanku waqashaspanku.
11 Hinaqtinmi paykunaqa, Jesuspa kawsashasqanta uyarispanku, mana creerqankuchu.
12 Chay qhepamanmi Jesusqa huk rikch'ayniyoq iskayman rikhurimurqan, paykunaman purishaspa, chakraman ripushaqtinku.
13 Hinaqtinmi paykunaqa rispanku, puchuq runakunaman willarqanku.
14 Chay qhepamanmi Jesusqa chunka hukniyoq runakunaman rikhurimurqan, mikhunapi tiyashaqtinku, mana iñiyninkuwan, k'arak sonqo kasqankumantawan k'amirqan, kawsarimpusqan qhepaman payta rikuqkunapi mana creesqankurayku.
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Llapa kay pachaman riychis, hinaspa llapa kawsaqkunaman allin willakuykunata willamuychis, nispa.
16 Pipas iñiq, bautizasqataq qespichisqa kanqa. Mana iñiqmi ichaqa huchachasqa kanqa.
17 Chay milagrokunan qatimunqaku iñiqkunata. Sutiypi supaykunata qarqonqaku; mosoq rimaykunawanmi rimanqaku;
18 Mach'aqwaykunata hap'inqaku. ima wañuytapas ukyaptinkuqa manam imananqachu; onqosqakunaman makinkuta churanqaku, hinaspan qhaliyanqaku, nispa.
19 Hinaqtinmi Señor Diosqa paykunaman rimasqan qhepata, hanaq pachaman apasqa kaspa, Diospa paña ladonpi tiyaykurqan.
20 Paykunan lloqsispa maymanpas willarqanku, Señor Diostaq paykunawan kuska llank'arqan, qatimuq señalkunawantaq simita takyachirqan. Amen.

Lucas

1 kaq RAKI

1 Askha runakunan noqanchis ukhupi creesqa kaqkunamanta willanankupaq yuyaykurqanku.
2 Qallariymantapachan Diosta willakuq runakunapas chaykunata qowaranku.
3 Qallariymantapacha tukuy imaymanata allinta entiendesqayraykun allinpaq qhawariwarqan, ancha allin Teófilo.
4 Chay hinapin yachanki imachus yachachisqasuykikuna cheqaqpuni kasqanta.
5 Judea nacionpa reynin Herodespa tiemponpiqa Zacarias sutiyoq sacerdote karan, payqa Aaronpa ususinkunamantan karan, paypa sutintaq Elisabet.
6 Iskayninkutaqmi Diospa ñawpaqenpi chanin karqanku, Señor Diospa llapa kamachikuyninkunapi, kamachikuyninkunapiwan mana huchachasqa purispa.
7 Manataqmi wawayoqchu karqanku, Elisabetqa mana wachakuqmi karqan, iskayninkupas allin watayoqña kasharqanku.
8 Diospa ñawpaqenpi sacerdote kayta hunt'ashaqtinmi.
9 Sacerdoteq costumbrenman hinan, Señor Diospa templonman haykuspa inciensota ruphachinan karqan.
10 Llapan runakunataq incienso inciensota q'apaykushaqtinku hawapi Diosmanta mañakusharqanku.
11 Hinan Señor Diospa angelnin incienso altarpa paña ladonpi sayashaspa rikhurimurqan.
12 Zacariastaq payta rikuspa sinchita mancharikuran.
13 Chaymi angelqa payta nirqan: –Ama manchakuychu, Zacarias, mañakusqaykiqa uyarisqañan kashan. Warmiyki Elisabettaq qari wawata wachasunki, paytataq sutichanki Juan nispa.
14 Kusikuywan kusikuywanmi kanki; Askha runakunan nacesqanmanta kusikunqaku.
15 Señor Diospa ñawpaqenpi hatunmi kanqa, manataqmi vinotapas nitaq machasqa ukyanatapas ukyanqachu. Mamanpa wiksanmantapacham Santo Espirituwan huntasqa kanqa.
16 Askha Israel runakunatan Señor Diosninkuman kutirinqa.
17 Eliaspa espiritunwan atiyninwanmi ñawpaqman rinqa, tayta-mamakunaq sonqonta wawankunaman kutirichinanpaq, mana kasukuqkunatapas chanin runakunaq yachayninman kutichinanpaq. Wiraqochapaq wakichisqa llaqtata wakichinankupaq.
18 Zacariastaq angelta nirqan: –¿Imapitaq kayta yachasaq? Ñoqaqa machuñan kani, warmiypas allin watayoqñan kani.
19 Hinaqtinmi angelqa payta nirqan: –Ñoqan kani Gabriel, Diospa qayllanpi sayashaq. Kay kusikuy willakuykunata willanaypaqmi kachasqa kani, nispa.
20 Hinataq, qhawariy, upa kanki, manataq rimayta atiwaqchu, kay imaymanakuna hunt'akunan p'unchaykama, rimasqayta mana iñisqaykirayku, chaykunan hunt'akunan tiemponpi.
21 Hinaqtinmi runakunaqa Zacariasta suyasharqanku, hinaspan admirakurqanku Dios yupaychana wasipi unayta qhepakusqanmanta.
22 Lloqsimuqtintaq mana paykunawan rimayta atirqanchu, paykunataq repararganku templopi huk rikhuriyta rikusqanta.
23 Diosta servisqan p'unchaykuna tukukuqtintaq wasinman ripurqan.
24 Chay p'unchaykuna qhepatataq warmin Elisabetqa wiksallikuspa phisqa killa pakakurqan.
25 Chhaynatan Wiraqocha ruwawarqan qhawawasqan p'unchaykunapi, runakuna ukhupi k'amisqa kayniyta chinkachinaypaq.
26 Soqta kaq killapin angel Gabrielta Dios kacharqan Galilea provinciapi Nazaret llaqtaman.
27 Davidpa mirayninmanta José sutiyoq runawan casarakusqa doncella sipasmi. Chay sipaspa sutinmi karqan Maria.
28 Hinaqtinmi angelqa payman haykumuspa nirqan: –Alabakuy, ancha khuyapayakuq, Señor Diosmi qanwan kashan, saminchasqan kanki warmikuna ukhupi, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusqa Jesusta rikuspa sinchita mancharikuran, hinaspan yuyaykuran ima napaykuy kananta.
30 Hinaqtinmi angelqa payta nirqan: –María, ama manchakuychu, Diospa khuyapayasqanmi kanki, nispa.
31 Wiksaykipi wiksallikunki, qhari wawatataq wachakunki, paytataq sutichanki JESUS nispa.
32 Payqa hatunmi kanqa, Ancha Hatun Diospa Churin nispa sutichasqa kanqa, Señor Diosmi taytan Davidpa kamachikuy tiyananta qonqa.
33 Paymi Jacobpa mirayninpi wiñaypaq kamachikunqa. Paypa qhapaq suyunpas manan tukukunqachu.
34 Hinaqtinmi Mariaqa angelta nirqan: –¿Imaynataq kayri kanman, mana runata reqsishaspayqa?
35 Chaymi angelqa payta nirqan: Santo Espiritu hamusunki, Ancha Hatun Diospa atiyninmi llanthuykusunki, chayraykun qanmanta naceq ch'uya kaqpas Diospa Churin nispa sutichasqa kanqa, nispa.
36 Primoyki Elisabetpas yuyaqña kashaspan huk qhari wawata wiksallikurqan, chaymi soqta killaña paywan kuska, mana wachakuq nispa sutichasqa.
37 Diospaqqa manan imapas mana atikuqchu kanqa.
38 Mariataq nirqan: –Señor Diospa kamachin, nispa. nisqaykiman hina kachun, nispa. Hinan angelqa paymanta ripurqan.
39 Chay p'unchaykunapin Mariaqa sayarispa orqo-orqo llaqtaman usqhaylla rirqan, Judá suyuman.
40 Zacariaspa wasinman haykuspan Elisabetta napaykuran.
41 Elisabettaq Mariaq napaykusqanta uyarispa, wawachaqa wiksanpi saltaykusqa. Elisabettaq Santo Espirituwan hunt'aykusqa.
42 Hinaqtinmi chay warmiqa kallpawan rimarispa nirqan: –Warmikuna ukhupi saminchasqa kanki, saminchasqataqmi wiksaykiq rurunpas, nispa.
43 ¿Maymantataq kayri, Señorniypa maman hamuwananpaq?
44 Qaway, napaykuyniykipa kunka ninriypi waqaykuptinsi, wawachaqa kusikuymanta wiksaypi saltarurqa.
45 Kusisamiyoqmi iñiq warmiqa, Señorpa willasqankunaqa hunt'akunqapunin.
46 Mariataq nirqan: —Almayqa Señortan hatunchan.
47 Espirituymi kusikun Qespichiqniy Diospi.
48 Sipaspa pisichasqa kaynintan qhawarin, kunanmantapachan llapa miraykunaqa saminchasqa kani nispa niwanqaku.

49 Atiyniyoq runaqa hatun ruwaykunatan ruwawan. Sutintaq ch'uya.
50 Payta manchakuqkunatan miray-miraymanta mirayman khuyapayashan.
51 Makinwanmi kallpata rikuchirqan. sonqonkupi yuyaykusqankupin hatunchakuq runakunata ch'eqechirqan.
52 Atiyniyoq runakunatan tiyanankumanta wikch'upurqan, pisichasqa runakunatataq hatuncharqan.
53 Yarqasqa runakunata allin kaqkunawan hunt'achirqan; Qhapaq runakunatapas ch'usaqllatan kacharqan.
54 Kamachiqnin Israelta, khuyapayakuyninta yuyarispa.
55 Ñawpa taytanchiskunaman, Abrahamman, miraykunamanwan wiñaypaq nisqanman hina.
56 Hinaqtinmi Mariaqa kinsa killa hina paywan qhepakurqan, hinaspan wasinman kutipurqan.
57 Elisabetpa wachakunanpaq tiempon chayamurqan. Hinan huk qhari wawata wachakurqan.
58 Hinan vecinonkunapas primonkunapas uyarirqanku Señor Diospa khuyapayasqanta. Paywan kuskataq kusikurqanku.
59 Pusaq kaq p'unchaypitaq wawata señalanankupaq hamurqanku. Hinan taytanpa sutinwan Zacarias nispa suticharqanku.
60 Mamantaq kutichispa nirqan: –Manan. Paymi ichaqa Juan sutichasqa kanqa.
61 Paykunataq nirqanku: –Manan mayqen aylluykipas kay sutiwan sutichasqa kanchu, nispa.
62 Hinaspan taytanta señalta ruwaranku, imaynatas pay waqyamunanta munan chayta.
63 Hinaqtinmi Jesusqa qelqana mesata mañakuspa qelqaran: "Juanmi", nispa. Hinan llapanku admirakurqanku.
64 Hinaqtinmi chay ratolla simin kicharikuran, qallunpas kicharikuran, hinaspan Diosta alabaran.
65 Muyuriqninkupi tiyaq llapa runakunan mancharikurqanku, Judea orqo-orqokunapin tukuy chay simikuna qaparirqanku.
66 Llapa uyariqkunan sonqonkupi churarqanku: –¿Imayna wawataq kayri kanqa? Señor Diospa makintaq paywan kasharqan.
67 Taytan Zacariastaq Santo Espirituwan hunt'aykukuspa profetizarqan.
68 Israelpa Señor Diosnin saminchasqa kachun. Paymi llaqtanta watukamuspa kacharichirqan.
69 Paymi kamachin Davidpa wasinpi qespichiwananchispaq waqrata hatarichiwanchis.
70 Kay pacha qallariymantapacha ch'uya profetankunaq siminwan nisqanman hinan.
71 Awqanchiskunamanta, llapa cheqniwaqninchiskunaq makinmantawan qespichisqa kananchispaq;
72 Ñawpa taytanchiskunaman prometesqa khuyapayakuyninta hunt'anapaq, ch'uya rimanakuyninta yuyarinanchispaq.
73 Ñawpa taytanchis Abrahanman jurasqan juramentota.
74 Chayta qowasunman, awqanchiskunaq makinmanta qespichisqa kaspanchis, mana manchakuspa payta servinanchispaq.
75 Paypa ñawpaqenpi ch'uya kaypi chanin kaypi, tukuy kawsasqanchis p'unchawkunapi.
76 Qantaq, wawa, Ancha Hatun Diospa profetan nispa sutichasqa kanki, Señorpa ñawpaqentan rinki ñanninkunata allichanaykipaq.
77 Llaqtanman qespikuymanta yachayta qonanpaq, huchankumanta pampachasqa kaspa.
78 Diosninchis khuyapayakuyninwan. Chaywanmi hanaq pachamanta p'unchaw pukyu watukamuwarqanchik.
79 Laqhayaqpi, wañuypa llanthunpi tiyaqkunaman k'anchayta qonanchispaq, thak kay ñanman chakinchista pusawananchispaq.
80 Wawaqa wiñaspa kallpachakurqan, ch'inneq pampakunapitaq Israel llaqtaman rikuchisqan p'unchaykama kasharqan.

2 kaq RAKI

1 Chay p'unchaykunapin Cesar Augusto kamachikurqan llapa runakuna impuesto pagananakupaq.
2 (Chay impuesto pagayqa Cirenio Siria suyupi kamachikuq kashaqtinmi karqan).
3 Llapallankum sapakama llaqtanman rirqaku impuesto pagananakupaq.
4 Josepas Galileamanta, Nazaret llaqtamanta, Judea suyuman, Davidpa llaqtanman, Belén sutiwan sutichasqa llaqtaman rirqan. (Davidpa wasinmanta, mirayninmantawan kasqanrayku:)
5 Casarasqa warmin Mariawan impuesto pagananpaq, wiksallisqa kashaspa.
6 Chaypi kashaqtinkutaq, wachakunanpaq p'unchaykuna hunt'akurqan.
7 Hinan phiwi churinta wachakuspa p'achawan k'uyuspa huk uywa p'uyñuman churarqan. Posadapi mana paykunapaq sitio kasqanrayku.
8 Chay llaqtapin michiqkuna chakrapi tiyasharqanku, tuta ovejankuta qhawaspa.
9 Señor Diospa angelnin paykunaman hamurqan, Señorpa k'anchariynintaq paykunaq muyuriqninpi k'ancharirqan.
10 Hinaqtinmi angelqa paykunata nirqan: –Ama manchakuychischu, ancha kusikunapaq allin willakuykunatan willashaykichis, chay willakuyqa llapa runakunapaqmi kanqa, nispa.
11 Kunan p'unchaymi Davidpa Llaqtanpi huk Qespichiq nacesunkichis, paymi Señor Cristoqa.
12 Kaymi qankunapaq señal kanqa; Chay wawataqa tarinkichismi p'achawan p'istuykusqata, uywa p'uyñupi siriykusqata.
13 Hinaqtinmi qonqayllamanta angelwan kuska hanaq pachamanta askha runakuna Diosta yupaychaspa nirqanku.
14 Alto-altopi Diosta hatunchachun, kay pachapitaq thak kay, runakunaq allin munaynin.
15 Angelkuna hanaq pachaman ripushaqtinkun, michiqkuna paykunapura ninakuranku: –Kunanqa Belén llaqtaman risunchis, Señor Diospa willasqanta qhawananchispaq, nispa ñuqayku.
16 Usqhaylla hamuspanku, Mariata, Joseta, wawatawan huk pesebrepi puñushaqta tarirqanku.
17 Chayta rikuspataq, kay warmamanta willasqa simikunata willarqanku.
18 Llapa uyariqkunan admirakurqanku michiqkunaq willasqankuwan.
19 Marian ichaqa tukuy chaykunata waqaychaspa sonqonpi yuyaymanaran.
20 Hinan michiqkuna kutimurqanku, Diosta hatunchaspa yupaychaspa, tukuy uyarisqankumanta, rikusqankumantawan, paykunaman willasqankuman hina.

21 Pusaq p'unchayña chay wawata señalanankupaq, Jesuspa sutinta suticharqanku, chay angelpa sutinqa manaraq wiksallisqa kashaspa.
22 Moisespa kamachikuyninman hina ch'uyanchasqa p'unchaykuna hunt'akuqtintaq, Jerusalén llaqtaman pusarqanku Señorman haywarinankupaq.
23 (Señor Diospa Kamachikuy Simin Qelqaq nisqan hina: “Llapa qari wiksa kichariqmi Señor Diospaq ch'uyata sutichasqa kanqa”, nispa.
24 Señor Diospa kamachikuyninpi nisqanman hina sacrificiota haywanankupaq: “Huk iskay palomata otaq iskay paloma uñakunata”, nispa.
25 Jerusalén llaqtapin Simeón sutiyoq runa kasharqan. Chay runaqa chaninmi, Dios sonqon karqan, Israel runakunaq sonqochananta suyaspa, Santo Espiritutaq paypi kasharqan.
26 Ch’uya Espirituwanmi payman rikuchirqan, manaraq Wiraqochaq Cristota rikuspa wañuyta mana rikunanpaq.
27 Espirituwanmi Dios yupaychana wasiman haykuran, tayta-maman Jesusta pusamuspanku, kamachikuy simiman hina ruwanankupaq.
28 Hinaqtinmi Jesusqa marq'ariykuspa Diosta samincharqan.
29 Señor, kunanmi kamachiykita thak-kaypi ripunayki, nisqaykiman hina.
30 Qespichisqa kasqaykitaqa ñawiymi rikurqan.
31 Llapa runakunaq ñawpaqenpin chaykunata wakichirqanki.
32 Huk k'anchaymi mana judío runakunata k'ancharichinanpaq, Israel llaqtaykiq k'ancharinanpaqpas.
33 Hinaqtinmi Joseqa mamanpiwan admirakurqanku paymanta rimasqankuwan.
34 Simeontaq paykunata saminchaspa maman Mariata nirqan: –Kay wawaqa Israelpi askha runakuna urmanankupaq, kawsarimpunankupaqmi churasqa kashan. contranpi rimasqa kanan señalpaqtaq;
35 (Arí, espadapas almaykita t'oqyachisunki) askha runakunaq yuyaykusqanku sut'inchakunanpaq.
36 Huk profeta Ana, Fanuelpa ususin, Aser ayllumanta kasqa.
37 Soqta chunka tawayoq watayoq viuda warmiqa manan templomanta ripurqanchu, aswanpas tuta p’unchay ayunaspa Diosta mañakuspa Diosta serviq.
38 Hinaqtinmi Jesusqa chay ratollaraq Señor Diosman graciasta qorqan, Jerusalén llaqtapi kacharichisqa kayta suyakuq llapa runakunamanpas paymanta rimarqan.
39 Señor Diospa kamachikuyninman hina tukuy imata hunt'aspataq, Galilea llaqtaman kutipurqanku, Nazaret llaqtankuman.
40 Wawaqa wiñaspa kallpachakurqan, yachaywan hunt'aykusqataq.
41 Tayta-mamanmi sapa wata Jerusalén llaqtaman riqku Pascua fiestapi.
42 Chunka iskayniyoq watayoq kashaspan Jerusalén llaqtaman rirqanku fiestata ruwasqankuman hina.
43 Chay p'unchaykuna hunt'akuqtintaq, Jesusqa Jerusalén llaqtapi qhepakurqan. Josepas mamanpas manan chayta yacharqankuchu.
44 Paykunan ichaqa huk p'unchay purirqanku. ayllunkupi, reqsisqanku runakuna ukhupitaq payta maskharqanku.
45 Mana tarispankutaq Jerusalén llaqtaman kutipurqanku maskhaspa.
46 Kimsa p'unchawmantataq, Jesusta templopi tarirqanku, doctorkunaq chawpinpi tiyashaqta, paykunata uyarispa tapushaqta.
47 Llapa uyariqkunan admirakurqanku entiendesqanta, kutichisqanmantawan.
48 Hinaqtinmi Jesusta rikuspa admirakuranku, mamantaq payta tapuran: Waway, ¿imanaqtintaq chhaynata ruwawankiku? Qhawariy, taytaykiwan ñoqawan llakisqa maskharqaykiku.
49 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Imaynataq maskhawarankichis? ¿Manachu qankunaqa Yayaypa ruwayninpi kanayta?
50 Paykunaq rimasqantataq mana entienderqankuchu.
51 Hinaqtinmi Jesusqa paykunawan kuska Nazaret llaqtaman uraykamuspa, paykunata kasukuq, maman ichaqa tukuy chaykunata sonqonpi waqaychaspa.
52 Hinaqtinmi Jesusqa yachayniyoq, hatun sayayniyoq kapurqan, Diospa, runaq allin qhawarisqanpas.

3 RAKI

1 Tiberio Cesarpa chunka phisqayoq wata kamachikushaqtinmi, Poncio Pilato Judea suyupi kamachikuq karqan, Herodestaq Galilea suyupi kamachikuq karqan, wawqen Felipetaq Ituraea suyupi, Traconitis suyupi kamachikuq karqan, Lisaniastaq Abilena suyupi kamachikuq karqan.
2 Anaswan Caifaswan uma sacerdotekuna kashaqtinkun, Zacariaspa churin Juanman ch'inneqpi Diospa simin chayamurqan.
3 Hinan Jordán mayu pataman hamurqan, huchakuna pampachasqa kananpaq yuyayman kutirikuy bautismomanta willakuspa.
4 Profeta Isaiaspa qelqanpin qelqasqa kashan: “Ch’inneqpi qapariqpa kunkan: ‘Señor Diospa ñanninta wakichiychis, ñanninta allinchaychis”, nispa.
5 Llapan wayq'o hunt'aykusqa kanqa, sapa orqopas orqokunapas pisichasqa kanqa. k'uyusqa ñankunataq allinyachisqa kanqa, k'ullu ñankunataq llañuyachisqa kanqa;
6 Llapa runan Diospa qespichisqanta rikunqaku.
7 Hinaqtinmi Jesusqa paywan bautizakunankupaq lloqsimuq askha runakunata nirqan: –Mach’aqway miray, ¿pitaq willarqasunkichis hamuq phiñakuymanta ayqekunaykichispaq?
8 Chay hinaqa, yuyayniykichisman kutirikunaykichispaq hina rurukunata ruruchiychis, amataq niychischu: ‘Abrahanmi taytanchispi kapuwanchis’, nispa.
9 Kunanpas hachaqa sach'a-sach'akunaq saphinmanraqmi churasqa kashan, mana allin ruruq sach'akunataq k'utuspa ninaman wikch'uykusqa.
10 Hinaqtinmi runakunaqa tapuranku: –¿Imatan ruwasaqku?
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Pipas iskay p'achayoqqa mana p'achayoqman qochun, nispa. Mikhuyniyoqpas chay hinata ruwachun.
12 Hinaqtinmi impuesto cobraqkunapas bautizakunankupaq hamurqanku, hinaspan tapuranku: Yachachikuq, ¿imatan ruwasaqku?
13 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ama qosqaykichismanta aswan askhatachu pagaychis, nispa.
14 Soldadokunapas Jesusta tapurqanku: –¿Imatan ruwasaqku? Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Ama

pitapas maqaychischu, amataq pitapas llullakuychischu. hinaspa pagasqaykichiswan kusisqa kaychis.
15 Runakuna suyakushaqtinkun, llapa runakuna Juanmanta sonqonkupi yuyaymanarqanku, Cristochus icha manachus chayta;
16 Juantaq llapankuta nirqan: –Cheqaqtapunin unuwan bautizaykichis. Aswanpas noqamanta aswan atiyniyoqmi hamun, zapatonpa k'aspinta mana kichanaypaq hinachu, paymi Santo Espirituwan ninawanpas bautizasunkichis.
17 Paypa ventiladorninmi makinpi kashan, chaymi pampanta ch'uyanchanqa, trigotataq huñunqa. Pasakunatan ichaqa mana wañuy atina ninawan ruphachinqa.
18 Hinaqtinmi Diosqa askha imaymanakunata kallpachaspa runakunaman willaran.
19 Umalliq Herodesmi ichaqa wawqen Felipeq warmin Herodiasmanta, hinallataq Herodespa tukuy mana allin ruwasqanmantawan k'amirqan.
20 Hinaqtinmi Juantaqa carcelpi wisq’arqan.
21 Llapa runakuna bautizakuqtinkun, Jesuspas bautizakuspa mañakushaspa hanaq pacha kicharikurqan.
22 Hinaqtinmi Santo Espirituqa paloma hina cuerpoyoq payman uraykamurqan, hanaq pachamantataq huk kunka uyarikurqan: –Qanmi munakusqay Churi kanki, nispa. Qanwanmi anchata kusikuni.
23 Hinaqtinmi Jesusqa kinsa chunka watayoq hinaña kasharan, Josepa churin Helipa churin.
24 Matapa churinmi karqan Levipa churin, Melquipa churin, Janapa churin, Josepa churin.
25 Paymi karqan Matatiaspa churin, Amospa churin, Naumpa churin, Eslipa churin, Nagepa churin.
26 Paymi karqan Maatpa churin, Matatiaspa churin, Semeipa churin, Josepa churin, Judá churin.
27 Paymi karqan Juanpa churin, Resapa churin, Zorobabelpa churin, Salatielpa churin, Neripa churin.
28 Paymi karqan Melquipa churin, Adipa churin, Cosampa churin, Elmodampa churin, Erpa churin.
29 Paymi karqan Josepa churin, Eliezerpa churin, Jorimpa churin, Matatpa churin, Levípa churin.
30 Paymi karqan Simeonpa churin, Judapa churin, Josepa churin, Jonanpa churin, Eliakimpa churin.
31 Paymi karqan Meleaq churin, Menanpa churin, Matatapa churin, Natanpa churin, Davidpa churin.
32 Paymi karqan Jesepa churin, Obedpa churin, Boozpa churin, Salmonpa churin, Naasonpa churin.
33 Aminadabpa churin, Arampa churin, Esrompa churin, Farespa churin, Judapa churin.
34 Jacobpa churin, Isaacpa churin, Abrahampa churin, Tarapa churin, Nacorpa churin.
35 Sarucpa churinmi karqan Ragaupa churin, Falecpa churin, Heberpa churin, Salapa churin.
36 Paymi karqan Cainanpa churin, Arfaxadpa churin, Sempa churin, Noepa churin, Lamecpa churin.
37 Matusalapa churinmi karqan Enocpa churin, Jaredpa churin, Maleelpa churin, Cainanpa churin.
38 Enospa churin, Setpa churin, Adanpa churin, Diospa churin.

4 kaq RAKI

1 Hinan Jesusqa Santo Espirituwan hunt'a kashaspa Jordán llaqtamanta kutimurqan, hinaspan Espirituwan ch'inneqman pusasqa karqan.
2 Tawa chunka p'unchay supaypa wateqasqan kashaspa. Chay p'unchaykunapiqa manan imatapas mikhurqanchu, chay p'unchaykuna tukukuqtintaq yarqaymanta wañurqan.
3 Supaytaq payta nirqan: –Diospa Churin kanki chayqa, kay rumita t'antaman tukuchinanpaq kamachiy, nispa.
4 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: –Qelqapin nin: Runaqa manan t'antallawanchu kawsanqa, aswanpas Diospa tukuy rimasqanwanmi kawsanqa, nispa.
5 Supaytaq huk alto orqoman pusaspa, kay pachapi llapa suyukunata huk ratollapi rikuchirqan.
6 Supaytaq payta nirqan: –Tukuy atiyta, paykunaq k'anchariynintawan qosqayki. Pimanpas munaymanpas qosaqmi.
7 Chay hinaqa, ñoqata yupaychawaqtiykiqa, llapanmi qanpa kanqa.
8 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Satanas, qhepayta ripuy, Diospa Simin Qelqapin nin: “Señor Diosniykitan yupaychanki, payllatan servinki”, nispa.
9 Jerusalén llaqtaman pusaspataq Dios yupaychana wasi pataman churaspa nirqan: –Diospa Churin kanki chayqa, kaymanta wikch'uykuy.
10 Diospa Simin Qelqan nin: “Payqa angelninkunatan kamachisunki, qanta waqaychasunaykipaq”, nispa.
11 Makinkunapin apasunkiku, ama rumiman chakiykita t'oqyachinaykipaq.
12 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Nikunmi: ‘Ama Señor Diosniykita wateqankichu’, nispa.
13 Saqraqa tukuy wateqaykunata tukuruspanmi, huk tiempolla paymanta ripurqan.
14 Hinan Jesusqa Santo Espirituq atiyninwan Galilea llaqtaman kutipurqan, hinan muyuntinpi paymanta willakurqan.
15 Jesusqa sinagogakunapin yachachirqan, llapa runakunaq hatunchasqan kaspa.
16 Nazaret llaqtaman chayaspataq, costumbrenman hina samana p'unchaypi sinagogaman haykuspa leenanpaq sayarirqan.
17 Hinaqtinmi profeta Isaiaspa qelqasqan librota payman qorqanku. Qelqata kichaspataq, maypi qelqasqa kasqanta tarirqan.
18 Wiraqochaq Espiritun ñoqapi kashan, wakchakunaman allin willakuykunata willanaypaq akllawasqanrayku. paymi kachamuwarqan p'akisqa runakunata qhaliyachinaypaq, presokunaman kacharichisqa kaymanta willanaypaq, ñawsakunaman allinyananpaq, k'irisqakunata kacharichinaypaq.
19 Señor Diospa chaskisqan watata willanankupaq.
20 Hinaqtinmi Jesusqa chay librota wisq’aykuran, hinaspan hukmanta qoykurqan ministroman, hinaspa tiyaykurqan. Hinan sinagogapi llapa runakunaq ñawinta hap'iykurqanku.
21 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niyta qallaykurqan: –Kunan p'unchaymi kay Diospa Simin Qelqa uyarisqaykichispi hunt'akushan, nispa.
22 Llapallankum paymanta willakuspanku, siminmanta lluqsimuq sumaq rimaykunawan admirakurqaku. Hinaspan nirqanku: –¿Manachu kay runaqa Josepa churin?
23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: “ Cheqaqtapunin kay rimayta niwankichis: “Hampiq, qhaliyachikuy”, nispa.
24 Paytaq nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis: Manan mayqen profetapas llaqtanpi chaskisqachu, nispa.
25 Cheqaqtapunin willaykichis, Eliaspa p’unchayninpin Israel nacionpi askha viudakuna kasharqanku, hanaq pacha

kinsa wata soqta killa wisq'asqa kashaqtin, llapan suyupi sinchi yarqay kashaqtin.
26 Ichaqa manan mayqenninkumanpas Eliasqa kacharqankuchu, aswanpas Sidón llaqtapi kaq Sarepta llaqtaman, viuda warmiman.
27 Profeta Eliseoq tiemponpin Israel nacionpi askha lepra onqoyniyoq runakuna kasharqanku. Manataqmi mayqenninkupas ch'uyanchasqachu karqanku, aswanpas Siria runa Naamanllan.
28 Llapallan sinagogapi kaqkunata uyarispankun sinchita phiñakurqanku.
29 Hinan sayarispa, llaqtamanta qarqospa, llaqtanku sayarichisqa orqo pataman pusarqanku, umankumanta urmachinankupaq.
30 Paykunaq chawpinta pasaspataq Jesusqa ripurqan.
31 Galilea provinciapi kaq Capernaúm llaqtaman uraykuspataq samana p'unchaykunapi yachachirqanku.
32 Hinaqtinmi paykunaqa admirakurqanku yachachikusqanta.
33 Sinagogapin huk runa kasharqan, payqa qhelli supaypa espiritunwanmi qaparirqan.
34 Chaymi niranku: —Sapaykuchu! Nazaret llaqtayoq Jesus, ¿imataq qanwan ruwayku? ¿chinkachiwananchikpaqchu hamuchkanki? Yachaykim pi kasqaykita; Diospa Ch'uya Diosnin.
35 Hinaqtinmi Jesusqa qaqchaspa khaynata khaynata niran: —Ch'inlla kay, hinaspa paymanta lloqsiy, nispa. Saqra chawpiman wikch'uykuqtintaq, paymanta lloqsimuspa mana k'irirqanchu.
36 Hinaqtinmi llapallanku admirakuspa ninakuranku: —¿Ima rimaymi kayri! Paymi atiywan, atiywan ima qhelli espiritukunata kamachin, hinan paykunaqa lloqsimunku.
37 Hinaqtinmi Jesuspa reqsisqanqa muyu-muyuntinpi llapa cheqaskunaman mast'arikurqan.
38 Jesusqa sinagogamanta lloqsispa Simonpa wasinman haykurqan. Simonpa warminpa mamanmi sinchi fiebrewan hap'ichikurqan. Hinan paymanta rogakurqanku.
39 Hinaqtinmi Jesusqa paypa hawanpi sayaykuspa fiebreta anyaykuran. Hinan payqa saqerparirqan, hinan chay rato sayarispa paykunata servirqan.
40 Inti chinkaykushaqtintaq, llapa imaymana onqoyniyoq onqosqakuna Jesusman pusamurqanku. Hinaspan sapankankuman makinta churaspa qhaliyachirqan.
41 Askha runakunamantan supaykunapas qaparispa nirqanku: Qanmi kanki Diospa Churin, nispa. Chaymi paykunata anyaspa mana saqerqanchu rimanankuta, paykunaqa yacharqankun Cristo kasqanta.
42 P'unchayña kaqtintaq, Jesusqa ripuspa ch'inneq cheqasman ripurqan, hinan runakunaqa maskharqanku, hinaspan payman asuykuspanku hark'arqanku ama paykunamanta t'aqakunanpaq.
43 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Diospa qhapaqsuyunmanta huk llaqtakunamanpas willanaymi.
44 Galilea llaqtapi sinagogakunapin Diosmanta willakurqan.

5 CAPÍTULO

1 Hinaqtinmi runakuna Diospa palabranta uyarinankupaq tanqaykushaqtinku, Genesaret qocha qayllapi sayasharqan.
2 Hinaqtinmi qocha patapi iskay barcokuna sayashaqta rikurqan, challwaqkunan ichaqa lloqsispa llikankuta mayllasharqanku.
3 Hinaspan Simonpa huknin barconman haykuspa mañakurqan hallp'amanta pisillata qarqonanpaq. Hinaspan tiyaykuspa runakunata yachachirqan barcomanta lloqsispa.
4 Rimayta tukuruspataq Simonta nirqan: –Ukhu ukhuman phawaychis, hinaspa llikaykichista uraykachiychis, nispa.
5 Simontaq payta nirqan: –Yachachikuq, tutantinmi llank'arqayku, manataqmi imatapas hap'irqaykuchu, nisqaykiman hinan llikata urmachisaq, nispa.
6 Chayta ruwaspataq askha challwakunata wisq'arqanku, llikankutaq p'akikurqan.
7 Hinaspan huk barcopi kaq compañeronkunata señascharqanku, paykunata yanapanankupaq hamunankupaq. Hinaqtinmi iskaynin barcokunata hunt'aykurqanku, chaymi unuman chinkaykuyta qallarirqanku.
8 Chayta rikuspataq Simón Pedroqa Jesuspa qonqoriykukuspa niran: "Riway! Señor Diosníy, huchasapa runan kani.
9 Hinaqtinmi Jesuspas llapa paywan kashaqkunapas admirakurqanku challwakuna hap'isqankuwan.
10 Saynallataqmi karanku Zebedeoq churinkuna Santiagopas, Juanpas, paykunan Simonwan kuska karanku. Hinan Jesusqa Simonta nirqan: –Ama manchakuychu. Kunanmantapachan runakunata hap'inki.
11 Hinaspan barconkuta allpaman apaykuspanku, llapanta saqespa payta qatikurqanku.
12 Huk llaqtapi kashaspataq lepra onqoywan hunt'a runata rikurqan, Jesusta rikuspataq uyanta k'umuykuspa valekurqan: —Señor, munaspaqa ch'uyanchawaqmi, nispa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa makinta haywarispa llamiykuspa nirqan: –Munani, ch'uya kay, nispa. Hinaptinmi chaylla lepra onqoyqa wañururqa.
14 Hinaqtinmi Jesusqa kamachirqan ama pimanpas willananpaq, aswanpas riy, hinaspa sacerdoteman rispa, Moisespa kamachisqanman hina ch'uyanchanaykipaq ofrendata hayway, paykunaman willanaykipaq.
15 Hinaqtinmi ichaqa astawanraq Jesusmanta allin reqsisqa kapurqan, askha runakunataq huñunakurqanku uyarinankupaq, onqoyninkumanta qhaliyachinankupaqwan.
16 Hinaqtinmi Jesusqa ch'inneqman kutispa Diosmanta mañakurqan.
17 Huk p'unchaymi Jesusqa yachachisharqan, chaypin tiyasharqanku fariseokuna kamachikuy simita yachachiqkunapas, paykunaqa Galilea provinciamanta, Judeamanta, Jerusalén llaqtamantan lloqsimurqanku chaypi kasharqan paykunata qhaliyachinanpaq.
18 Hinaqtinmi runakuna huk paralisis onqoyniyoq runata camaman pusamurqanku, hinaspan imaymanata maskharqanku payta pusamunankupaq, hinaspa ñawpaqenpi puñunankupaq.
19 Askha runakunarayku ima ñanninta pusamunankuta mana tarispankutaq, wasi pataman rispanku, sofón ukhunta Jesuspa ñawpaqenman uraykachirqanku.
20 Iñiyninkuta rikuspataq payta nirqan: –Runa, huchaykikuna pampachasqañan, nispa.
21 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiqkunapas fariseokunapas tapuyta qallariranku: —¿Pitaq kay runaqa Diosta k'amiq? ¿Pitaq huchakunata pampachayta atinman, mana Diosllachu?

22 Jesustaq paykunaq yuyaykusqankuta reparaspa paykunata nirqan: –¿Imatan yuyaykunkichis?
23 Aswan faciltaq kanman: Huchaykikuna pampachasqa kasunki, nispa niy. icha: Hatarispa puriy?
24 Ichaqa kay pachapi Runaq Churin huchakunata pampachananpaq atiyniyoq kasqanta yachanaykichispaqmi, nispa (palisis onqosqa runata nirqan: Hatariy, sofáykita hoqarispa wasiykiman riy”, nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa chaylla paykunaq ñawpaqenpi sayarispa puñusqanta hoqarispa wasinman ripurqan Diosta hatunchaspa.
26 Hinaqtinmi llapallanku admirakuspa Diosta hatuncharqanku, mancharikuspankutaq nirqanku: –Kunanqa mana reqsisqakunatan rikurqayku, nispa.
27 Chaykuna qhepatataq lloqsimuspa Leví sutiyoq impuesto cobraq runata rikuran, payqa impuesto pagana wasipi tiyashaqta .
28 Hinaqtinmi Jesusqa llapanta saqerparispa payta qatikuran.
29 Hinan Leviqa wasinpi hatun fiestata ruwarqan, chaypin askha impuesto cobraqkuna, huk runakunapas paykunawan tiyaykurqanku.
30 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiqninku fariseokunapas discipulonkunaq contranpi rimapayarqanku: –¿Imanaqtintaq impuesto cobraqkunawan, huchasapakunawan ima mikhushankichis, ukyankichis?
31 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Sanokunaqa manan doctorta necesitankuchu. Aswanqa onqosqakunallan.
32 Ñoqaqa manan chanin runakunata waqyanaypaqchu hamurqani, aswanpas huchasapakunata wajanaypaqmi hamurqani.
33 Paykunataq nirqanku: –¿Imanaqtinmi Juanpa discipulonkunapas sapa kutilla ayunanku, Diosmanta mañakunku, hinallataq fariseokunaq discipulonkunapas. ¿Qanpa ichaqa mikhuspa ukyay?
34 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Atiwaqchu casarakuq wawakunata ayunayta novio paykunawan kashaqtin?
35 Ichaqa chayamunqa p’unchaykunan noviota apasqa kanqaku, chay p’unchaykunapitaq ayunanqaku.
36 Paykunamanpas huk rikch'anachiyta rimarqan. Manan pipas huk mosoq p'achatapas mawk'a p'achaman churakunchu. mana hina kaqtinqa, mosoq kaqmi llik'uta ruwan, mosoqmanta horqosqa t'aqataq mana ñawpaq kaqwan tupanchu.
37 Manataqmi pipas mosoq vinotaqa mawk'a p'uyñukunaman churanchu. Mana chayqa, chay mosoq vinoqa p'istukunata p'akispa hich'aykunqa, p'uyñukunataq chinkapunqa, nispa.
38 Mosoq vinotan ichaqa mosoq p’uyñukunaman churana. iskayninkutaqmi waqaychasqa kanku.
39 Manan pipas mawk'a vinota ukyaspaqa mosoq vinotaqa munanchu.

6 RAKI

1 Ñawpaq kaq samana p'unchaypitaq, trigo chakrakunata purirqan. discipulonkunataq trigota pallaspanku, makinkupi maqchikuspa mikhurqanku.
2 Hinaqtinmi wakin fariseokunaqa paykunata niranku: –¿Imanaqtintaq samana p'unchaykunapi mana kamachisqata ruwankichis?
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Manachu kay hinata leerqankichis Davidpa ruwasqanta, pay kikinpas paywan kuska kashaspa yarqasqa kashaspa.
4 Diospa wasinman haykuspan t'antata hap'ispa mikhurqan, paywan kaqkunamanpas qorqan. ¿Manataq sacerdotekunallapaqchu mikhuyqa?
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Runaq Churinpas samana p'unchaypa Señorninmi, nispa.
6 Huk samana p'unchaypitaq Jesusqa sinagogaman haykuspa yachachisharqan.
7 Kamachikuy simita yachachiqkunapas fariseokunapas, samana p'unchaypi qhaliyananta qhawasharqanku. Ahinapin pay contra huchachayta tarinankupaq.
8 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaq yuyaykusqankuta yachaspa ch'akisqa makiyoq runata nirqan: –Hatariy, chawpipi sayariy, nispa. Hinaspan sayarispa sayarirqan.
9 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Hukllata tapusqaykichis. ¿Allinchu samana p'unchawkunapi allin ruway, icha mana allin ruway? kawsayta qespichinapaq, icha chinkachinapaqchu?
10 Llapallankuta qhawarispataq chay runata nirqan: –Makiykita haywariy, nispa. Chayta ruwaspataq makinpas qhaliyapurqan huknin hina.
11 Hinan paykunaqa locoyaywan hunt'aykurqanku. Jesusta ima ruwanankumantataq paykunapura rimanakurqanku.
12 Chay p'unchaykunapin Jesusqa orqoman lloqsispa Diosmanta mañakuq tutantin.
13 P'unchayña kaqtintaq Jesusqa discipulonkunata waqyarqan, paykunamantataq chunka iskayniyoq runakunata akllarqan, paykunatataq apostol nispa suticharqan.
14 Simón, paytan sutícharqan Pedro, wawqen Andrés, Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé.
15 Mateowan Tomaswan, Alfeopa churin Santiagowan, Zelotes sutiyuq Simónwan.
16 Santiagoq wawqen Judas, Judas Iscariotepiwan traicionaq.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunawan uraykamuspa pampaman sayarispa, discipulonkunawan kuska, Judea provinciamanta, Jerusalén llaqtamanta, Tiro lamar qocha patamanta, Sidón lamar-qochamantawan askha runakunawan, payta uyarinankupaq hamurqanku. onqoyninkumanta qhaliyachisqa kanankupaqpas;
18 Qhelli espiritukunaq ñak'arichisqankunaqa, qhaliyachisqa karqanku.
19 Llapa runakunataq llamiykuyta munarqanku, paymantan allin kawsay lloqsimurqan, llapankutataq qhaliyachirqan.
20 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata qhawarispa nirqan: –Wakcha saminchasqa kaychis.
21 Kusisamiyoqmi kankichis kunan yarqasqakunaqa, saksasqa kankichis. Kusisamiyoqmi kankichis kunan waqaqkunaqa, asikunkichismi.
22 Kusisamiyoqmi kankichis, runaq Churinrayku runakuna cheqnisunkichis, t'aqanasunkichis, k'amisunkichis, sutiykichistataq millay hina wikch'upusunkichis.
23 Chay p'unchaypi kusikuychis, saltaychistaq, hanaq pachapiqa hatun premioykichismi, chay hinallataqmi ñawpaq taytankupas profetakunaman ruwarqanku.
24 Ichaqa, ay, qankuna qhapaq runakunamanta! sonqochayniykichistan chaskirqankichis, nispa.

25 ¡Ay, qankuna hunt'asqaykichis! Yarqaymantam
kankichik, nispa. ¡Ay, kunan asikuqkuna! Waqankichis,
waqankichistaqmi, nispa.
26 Ay, qankunamanta, llapa runakuna allinta rimaqtinku!
Chay hinatan ñawpa taytankupas pantasqa profetakunaman
ruwarqanku.
27 Uyariqkunatan ichaqa niykichis: Awqaykichista
munakuychis, cheqnikuqniykichiskunata allinta ruwaychis.
28 Ñakaqniykichiskunata saminchaychis,
ñakasqasuykichispaqtaq mañakuychis.
29 Pipas huk uyaykita waqaqman huk uyaykitapas hayway.
P'achaykitapas qechuqtaqa ama hark'aychu p'achaykitapas
qechunanta, nispa.
30 Pipas mañakuqniykiman qoy. Kapuqniykikunata
qechuqmantaqa amaña hukmanta mañakuychu, nispa.
31 Imaynan runakunapas qankunawan ruwanaykichista
munankichis, chay hinallataqmi qankunapas
paykunamanpas ruwaychis.
32 Munakuqniykikunata munakunkichis chayqa, ¿imatataq
agradecekunkichis? Huchasapakunapas kuyaqninkunatam
kuyanku.
33 Allinta ruwaqniykikunaman allinta ruwankichis chayqa,
¿ima agradecekuyniyoqtaq kankichis? Huchasapakunapas
chaynatam ruranku.
34 Pikunachus chaskiyta suyashankichis chaykunaman
manukunkichis chayqa, ¿ima agradecekuyniyoqtaq
kankichis? Huchasapakunapas huchasapakunamanmi
manukunku, chhaynata yapamanta chaskinankupaq.
35 Aswanpas awqaykichiskunata munakuychis, allin kaqta
ruwaychis, manukuychis, manaña imatapas suyaspa.
Premioykichispas hatunmi kanqa, Ancha Hatun Diospa
wawankunan kankichis, mana agradecekuqkunaman,
millay runakunamanpas sumaq sonqo kasqanrayku.
36 Qankunaqa khuyapayakuq kaychis, imaynan
Yayaykichispas khuyapayakuq hina.
37 Ama juzgaychischu, manataq juzgasqa kankichischu,
ama huchachaychischu, amataq huchachasqachu kankichis.
38 Qoychis, qosunkichistaqmi. allin tupuy, ñit'isqa,
chhaphchisqa, phawaylla phawaylla, runakunan
sinqaykiman qosunkiku. Tupusqaykichis tupusqallanmi
hukmanta tupusqa kankichis.
39 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiyta paykunata niran:
—¿Ñawsa runaqa ñawsataqa pusanmanchu? ¿Manachu
iskayninku chay zanjaman urmaykunqaku?
40 Yachachisqaqa manan yachachiqninmanta aswan
hatunchu, ichaqa llapa hunt'asqa runaqa yachachiqnin
hinan kanqa.
41 ¿Imanasqataq wawqeykiq ñawinpi kaq k'aspita
qhawashanki, manataq ñawiykipi kaq k'aspitachu reparanki?
42 Icha, ¿imaynataq wawqeykita niwaq: Wawqeyki,
ñawiykipi kaq k'aspita horqomusaq, ñawiykipi kaq vigata
mana rikushaspaykiqa? Iskay uya runa, ñawpaqtaqa
ñawiykimanta vigata wikch'uy, chaymantataq sut'ita
rikunki wawqeykiq ñawinpi kaq t'uquchata horqonaykipaq.
43 Allin sach'aqa manan waqlliq rurukunatachu rurun.
manataqmi ismusqa sachapas allin rurunchu.
44 Sapanka sach'aqa kikinpa rurunwanmi reqsisqa.
Runakunaqa manam kichkamantachu higostaqa huñunku,
nitaq qara sachamantapas uvastapas huñunkuchu.
45 Allin runaqa sonqonpa allin qhapaq kayninmantan allin
kaqta horqomun; saqra runaqa sonqonpa millay qhapaq
kayninmantan millay kaqta horqomun.
46 ¿Imanasqataq "Señor, Señor" nispa niwankichis,
manataq rimasqayta ruwankichischu?
47 Pipas noqaman hamuspa rimasqayta uyarispa hunt'aq
chayqa, piman rikch'akuq kaynintan willasqaykiku.
48 Huk runaman rikch'akun, wasita hatarichispa, ukhuta
t'oqospa, qaqa patapi teqsinta churaq, unuq phawariqtintaq
mayu chay wasita sinchita waqaykurqan, manataq
chhaphchiyta atirqanchu, qaqa patapi teqsichasqa
kasqanrayku .
49 Uyarispa mana ruwaqmi ichaqa, kay pachapi mana
teqsiyoq wasita hatarichiq runaman rikch'akun. chaypa
contranpin mayu sinchita takarqan, chay ratotaq
urmaykurqan; Chay wasipa tuñichisqanqa hatunmi karqa.

7 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa runakunaq qayllanpi tukuy
rimasqanta tukuspa, Capernaum llaqtaman haykurqan.
2 Hinaqtinmi huk centurionpa munakusqan kamachin
onqosqa kasharan, wañunanpaqñataqmi kasharan.
3 Jesusmanta uyarispanmi, judío runakunaq kurak
runakunata payman kacharqan, kamachinta
qhaliyachinanpaq hamuspa valekunankupaq.
4 Hinaqtinmi Jesusman asuykuspanku, Jesusta
valekuspanku niranku: —Paypaqqa allinpunin kayta
ruwananpaq.
5 Paymi llaqtanchista munakun, sinagogatapas
hatarichiwanchismi.
6 Hinaptinmi Jesusqa paykunawan rirqa. Wasimanta mana
karullapiña kashaqtinmi, centurionqa amigonkunata
kacharqan: –Señor, ama llakikuychu, wasiypa uranman
haykunaykipaqqa manan allinchu kani, nispa.
7 Chhaynaqa, manan ñoqapas qanman hamunaypaq
hinachu yuyaykurqani, aswanpas huk simillapi niy, hinan
kamachiyqa qhaliyapunqa.
8 Ñoqapas kamachikuq runan kani, soldadokunayoqtaqmi
kani, huk runatan nini: Riy, paytaq ripun, nispa.
Hukmanñataqmi: "Hamuy, paymi hamunqa", nispa.
Kamachiymantaq: Kayta ruway, paymi hunt'an, nispa.
9 Chaykunata uyarispan Jesusqa admirakuspa kutirispa
qatikuq runakunata nirqan: –Niykichismi, manan Israel
nacionpipas chay hina hatun iñiyta tarirqanichu, nispa.
10 Wasiman kutispa kachamuqkunaqa, onqosqa kamachita
qhaliyasqata tarirqanku.
11 Qhepan p'unchaytaq Nain sutiyoq llaqtaman rirqan.
Askha discipulonkunan paywan rirqanku, askha
runakunawantaq.
12 Llaqta punkuman asuykuqtintaq, huk wañusqa runata
apasqa kashasqa, mamanpa sapallan churin, viudataq.
13 Wiraqochataq payta rikuspa khuyapayakuspa nirqan: –
Ama waqaychu, nispa.
14 Hinaqtinmi Jesusqa aya p'ampanata llamiykurqan, hinan
payta apaqkuna sayarirqanku. Paytaq nirqan: Wayna,
niykichis, sayariy, nispa.
15 Wañusqataq tiyaykuspa rimayta qallarirqan. Hinaspan
mamanman entregarqan.
16 Hinaqtinmi llapallanku mancharikurqanku, hinan Diosta
hatuncharqanku: –Ñoqanchis ukhupi huk hatun profeta
hatarimun, nispa. Hinaspapas: "Diosqa llaqtanta
watukamusqanmanta", nispa.
17 Hinaqtinmi Judea provinciantinpi, muyuntinpi llapa
provinciakunapipas Jesusmanta rimariranku.

18 Hinaqtinmi Juanpa discipulonkunaqa tukuy chaykunata willaranku.
19 Hinaqtinmi Juanqa ishkay discipulonkunata Jesusman kacharan: —¿Qanchu hamunan? icha huktachu maskhanchis?
20 Hinaqtinmi chay runakunaqa Jesusman asuykuspanku niranku: Bautizaq Juanmi qanman kachamuwaranku: ¿Qanchu hamuq? icha huktachu maskhanchis?
21 Chay horallapitaqmi askha onqoyninkuta, muchuyninkuta, millay espiritukunamantawan qhaliyachirqan. Askha ñawsakunamanmi rikuran.
22 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Riychis, hinaspa Juanman willamuychis ima rikusqaykichista uyarisqaykichistawan. imaynatachus ñawsakuna rikunku, wist'ukuna purinku, lepra onqoyniyoq runakuna ch'uyanchanku, mana uyariqkuna uyarinku, wañusqakuna kawsarimpunku, wakchakunaman allin willakuykunata willanku.
23 Kusisamiyoqmi pipas noqawan mana phiñakuqqa.
24 Hinaqtinmi Juanpa kachasqankuna ripuqtinkutaq, Juanmanta runakunata rimayta qallarirqan: –¿Imata qhawaqmi ch'inneqman lloqsirqankichis? ¿Wayrawan kuyuchisqa cañachu?
25 Ichaqa, ¿imata qhawaq rirqankichis? ¿Llampu pachawan pachasqa runa? Qhawariychis, sumaq p'achayoq, sumaq kawsaqkunaqa reykunaq pationpin kashanku.
26 Ichaqa, ¿ima qhawaq rirqankichis? ¿Huk profetachu? Ari, niykichismi, profetamantapas aswan askharaqmi.
27 Paymantan Diospa Simin Qelqapi qelqasqa kashan: "Qhawariy, ñawpaqeykipin willaqniyta kachamusaq, paymi ñawpaqeykipi purinaykita allichanqa", nispa.
28 Niykichismi: Warmikunamanta naceqkunamantaqa manan kanchu Bautizaq Juanmanta aswan hatun profetaqa, Diospa qhapaqsuyunpi aswan pisi kaqmi ichaqa paymanta aswan hatun.
29 Hinaqtinmi Jesusta uyariq runakunapas, impuesto cobraqkunapas, Juanpa bautizasqan bautizasqa kaspanku, Diosta chaninpaq qhawarirqanku.
30 Ichaqa fariseokunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas, Diospa mana bautizakusqankuraykun, paykuna kikinku contrapi yuyaychakusqanta mana chaskirqankuchu.
31 Wiraqochataq nirqan: –¿Imawantaq kay miray runakunata tupachisaq? ¿Imaynataq kachkanku?
32 Paykunaqa qhatupi tiyaq wawakunaman rikch'akunku, waqyanakuspanku, nispanku: Tocamurqayku, manataq tusurqankichischu, nispa. Ñoqaykuqa waqaykuykichismi, manataqmi waqarqankichischu.
33 Bautizaq Juanqa manan t'antata mikhuspachu nitaq vinotapas ukyaspachu hamurqan. Qankunataqmi ninkichis: "Payqa supayniyoqmi", nispa.
34 Runaq Churin hamushan mikhuspa ukyaspa. Qankunataqmi ninkichis: ¡Qhawariychis, mijuk runa, vino ukyaq, impuesto cobraq runakunaq, huchasapakunaq amigon!
35 Yachayniyoq kaymi ichaqa llapa wawankuna chaninpaq qhawarinku.
36 Huk fariseotaq Jesusta valekurqan paywan mikhunanpaq. Hinan fariseoq wasinman haykuspa mikhunanpaq tiyaykurqan.
37 Hinaqtinmi llaqtapi huk warmi huchasapa runa fariseoq wasinpi mikhushasqanta yachaspa, alabastro cajata apamusqa q'apayniyoq q'apaq q'apayniyoq.
38 Qhepanpi waqashaspataq chakinta waqaspa chakinta maylliyta qallarirqan, umanpa chukchankunawantaq pichaspa chakinta much'aykurqan, q'apaq q'apaywantaq hawirqan.
39 Chayta invitaq fariseotaq sonqonpi niran: —Kay runa profeta kaspaqa yachanman karqan pichus llamiykusqan warmi kasqanta, huchasapa kasqanrayku, nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Simón, imatapas niyta munani, nispa. Paytaq nirqan: –Yachachikuq, niy, nispa.
41 Huk manukuq runan iskay manuyoq kasharqan, hukninmi phisqa pachak qolqeta manukurqan, hukníntaq phisqa chunka qolqeta.
42 Mana ima pagananku kaqtintaq, Jesusqa sut'ita pampacharqan iskayninkuta. Chhaynaqa, willaway, ¿mayqentaq payta astawan munakunqa?
43 Simontaq kutichispa nirqan: –Yuyayniyqa, pimanchus aswanta pampacharqan, nispa. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Allintapunin juzgarqanki, nispa.
44 Hinaqtinmi Jesusqa chay warmiman kutirispa Simonta tapuran: —¿Rikunkichu kay warmita? Wasiykiman haykurqani, chakiypaq unuta mana quwarqankichu, ichaqa waqaywanmi chakiyta mayllawarqan, uma chukchanwantaq picharqan.
45 Qanqa manan much'awarqankichu, ichaqa kay warmiqa manan saqerparinchu chakiyta much'ayta.
46 Umaytaqa manan aceitewan hawiwarqankichu, kay warmin ichaqa chakiyta q'apaywan hawiykuwan.
47 Chayraykun niykichis, askha huchankuna pampachasqan. Payqa anchatan munakurqan, pisi pampachasqa kaqtinmi ichaqa pisillata munakun.
48 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Huchaykikunaqa pampachasqañan, nispa.
49 Hinaqtinmi Jesuswan mikhuq runakunaqa sonqonkupi niyta qallariranku: —¿Pitaq kay huchakunata pampachaqri?
50 Hinaqtinmi Jesusqa chay warmita nirqan: –Iñiyniykin qespichisunki. hawkalla riy.

8 RAKI

1 Chay qhepamanmi Jesusqa llapa llaqtakunata, llapa llaqtakunatawan purirqan, Diospa qhapaqsuyunmanta allin willakuykunata willaspa willaspa ima.
2 Wakin warmikunapas, millay espiritukunamanta, onqoykunamantawan qhaliyachisqa, Magdalena sutiyoq Maria, paymantan qanchis supaykuna lloqsimurqan.
3 Herodespa mayordomonmi Chuzaq esposan Juana, Susanapas, askha runakunapas, paykunan kapuqninkuta yanaparqanku.
4 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiy simiwan rimarqan.
5 Huk tarpuqmi muhunta tarpuq lloqsirqan, tarpushaqtintaq wakinqa ñan patapi urmaykurqanku. Saruykuspankum, hanaq pachapi pisqukuna mikururqaku.
6 Wakintaq qaqa pataman urmaykurqanku. Wichariqtin hinataq ch'akipurqan, mana humedadniyoq kasqanrayku.
7 Wakintaq kichka ukhuman urmaykurqanku. Kiskakunapas chaywan kuska wiñaspa asnachirqan.
8 Wakintaq allin hallp'aman urmaykuspa wiñaspa pachak kutita rururqan. Chaykunata rimaspataq qaparirqan: –Uyarinanpaq rinriyoq runaqa uyarichun, nispa.

9 Hinaqtinmi discipulonkunaqa tapuranku: –¿Imataq kanman kay rikch'anachiy?
10 Paytaq nirqan: –Qankunamanmi qosqa kashan Diospa qhapaqsuyunpa pakasqa yachayninkunata reqsinaykichispaq. Chaynapim qawaspanku mana qawanankupaq, uyarispankupas mana entiendenankupaq.
11 Kay rikch'anachiyqa kaymi: Muhuqa Diospa siminmi.
12 Ñan patapi kaqkunaqa uyariqkunan kanku. chaymantan supay hamuspa, sonqonkumanta simita qechupun, mana iñispa qespichisqa kanankupaq.
13 Qaqa patapi kaq runakunaqa, uyarispankun kusikuywan Diospa siminta chaskinku. Kaykunaqa manan saphiyoqchu kanku, paykunaqa huk ratollapaqmi iñinku, wateqay tiempopitaq urmapunku.
14 Kichka ukhuman urmaqkunaqa, uyarispanku, kay kawsaypi llakikuykunawan, qhapaq kaykunawan, kusikuykunawan ima ch'unqasqa kanku, manataqmi ima rurutapas hunt'asqatachu ruruchinku.
15 Allin hallp'api kaqkunan ichaqa, cheqaq sonqowan allin sonqowan simita uyarispa hunt'aq, pacienciawan ruruchiqkuna.
16 Manan pipas mecherota rawrachispaqa mankawan tapakunchu, nitaq camapa uranmanpas churanchu. Aswanpas candelabroman churan, chayman haykuqkuna k'anchayta rikunankupaq, nispa.
17 Manan imapas pakasqachu, mana sut'inchasqachu. nitaq ima pakasqapas, mana reqsisqa, hawaman lloqsimuqpas.
18 Chay hinaqa, allinta qhawariychis imayna uyarisqaykichista, pipas kapuqninqa paymanmi qosqa kanqa. Pipas mana kapuqpas, paymantan qechusqa kanqa, kapuqman rikch'akuqtapas.
19 Mamanwan wawqenkunapiwan Jesusman hamurqanku, chhaynapi sinchi millay runakunawantaq mana payman hamuyta atirqankuchu.
20 Hinaqtinmi wakin runakuna willaranku: Mamaykipas wawqeykikunapas hawapi sayashanku, rikuyta munaspa, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mamaypas wawqeykunapas Diospa siminta uyarispa hunt'aqkunan kanku, nispa.
22 Huk p'unchaymi Jesusqa discipulonkunawan kuska barcoman seqarqan, hinaspan paykunata nirqan: Qucha chimpaman risunchis, nispa. Hinaspan paykunaqa lanzarqanku.
23 Ichaqa barcopi purishaqtinkun payqa puñuykurqan. Hinan unuwan hunt'aykurqanku, peligropitaq tarikurqanku.
24 Hinaqtinmi Jesusman asuykuspanku rikcharichispanku niranku: Yachachikuq, yachachiq, chinkapushanchismi, nispa. Hinan sayarispa, wayrata, unuq phiñakuynintawan anyarqan, hinan manaña karqankuchu.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Maypitaq iñiyniykichisri? Hinaspan mancharikuspanku admirakuspanku ninakurqaku: ¿Imayna runam kay runaqa! Wayrakunatapas unutapas kamachinmi, paykunapas payta kasukunku.
26 Galilea chimpapi kaq Gadareno runakunaq hallp'anman chayarqanku.
27 Hallp'aman ripuqtintaq, llaqtamanta huk runawan tuparqan, payqa unayñan supaykunata hap'irqan, mana p'achayoqpas, manataqmi mayqen wasipipas tiyaqchu, aswanpas aya p'ampanakunapin tiyaq.
28 Jesusta rikuspataq qaparispa ñawpaqenpi qonqoriykukuspa niran: —¡Ancha Hatun Diospa Churin Jesus, ¿imataq qanwan tupani? Ruegakuyki, ama ñak'arichiwaychu.
29 (Chay runamantan millay espirituta kamachirqan. Sapa kutinmi chay runa hap'irqan, cadenakunawan watasqataq watasqa kasharqan, watasqakunatataq p'akispa ch'inneqman qarqosqa karqan.) .
30 Hinaqtinmi Jesusqa tapuran: —¿Imataq sutiyki? Paytaq nirqan: –Legión, askha supaykuna payman haykusqankurayku, nispa.
31 Hinaqtinmi Jesusta valekurqanku ukhu ukhuman lloqsinankupaq ama kamachinanpaq.
32 Askha t'aqa khuchikuna orqo patapi mikhusharqanku, hinan Jesusta valekurqanku paykunaman haykunanpaq saqenanpaq. Hinaspan chaykunata ñak'arirqan.
33 Hinaqtinmi supaykunaqa chay runamanta lloqsispa kuchikunaman haykurqanku, hinan ovejakuna sinchita phawaylla phawaylla qochaman haykurqan.
34 Michiqkuna imachus pasasqanta rikuspa, ayqekuspanku, llaqtapi, chakrapi ima willakuqku.
35 Hinaqtinmi paykunaqa lloqsiranku imachus pasasqanta qhawaq. Jesusman rispataq, supaykunamanta t'aqasqa runata, p'achasqa, allin yuyayniyoq, Jesuspa chakinpi tiyashaqta tarirqanku.
36 Chayta rikuqkunapas willarqankun supaypa hap'isqan runa qhaliyachisqa kasqanmanta.
37 Hinaqtinmi muyuntinpi Gadareno runakuna Jesusta valekurqanku ripunanpaq. Ancha mancharisqa kaspankum, boteman seqaruspan kutiramurqa.
38 Supaykunamanta lloqsimuq runaqa paywan kuska kananpaqmi valekurqan.
39 Wasiykiman kutispa, Diospa hatun ruwaykunata ruwasusqaykimanta willay. Hinaqtinmi Jesusqa llaqtantinpi willaran Jesuspa hatun imaymana ruwasqanmanta.
40 Hinaqtinmi Jesusta kutimuqtinku, llapallanku payta suyasharqanku.
41 Hinaqtinmi Jesusqa sinagogapi kamachikuq Jairo sutiyoq runa hamurqan, hinaspan Jesuspa chakinman qonqorikuspa ruegakurqan wasinman haykumunanpaq.
42 Paypa sapallan ususinmi karqan, yaqa chunka iskayniyoq watayoq. Ichaqa risqanman hinan runakunaqa huñunakurqanku.
43 Chunka iskayniyoq wataña yawarwan onqoq warmipas manan qhaliyayta atirqanchu.
44 Qhepaman hamuspa p'achanpa patanta llamiykurqan, chay ratollataq yawar ch'unchulnin chinkapurqan.
45 Hinaqtinmi Jesusqa tapuran: —¿Pitaq llamiykuwaran? Llapallan negaqtinkun Pedropas paywan kaqkunapas nirqanku: —Yachachikuq, askha runakunan t'oqyachisunkiku, ñit'iykusunkiku, hinaspa ninki: ¿Pitaq llamiykuwarqan?
46 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: Pipas llamiykuwan, allin kawsayniy lloqsimushasqanta reparani, nispa.
47 Warmiqa mana pakasqa kashasqanta rikuspa, khatatataspa ñawpaqenman k'umuykuspa, llapa runakunaman willarqan imarayku llamiykusqanmanta, chay ratolla qhaliyapusqanmantawan.
48 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Ususi, sonqochay, iñiyniykin qhaliyachisunki. hawkalla riy.

49 Rimashaqtinraqmi sinagogapi kamachikuqpa wasinmanta huk runa hamuspa nirqan: Ususiykiqa wañupunñan, nispa. sasachakuy mana Yachachiqchu.
50 Chayta uyarispan Jesusqa nirqan: –Ama manchakuychu, iñiylla, hinan qhaliyapunqa, nispa.
51 Wasiman haykuspataq, mana pipas haykunanta saqerqanchu, aswanpas Pedrota, Santiagota, Juanta, sipaspa taytanwan mamantawan.
52 Llapallankum waqaspanku waqarqaku . payqa manan wañusqachu, aswanpas puñushanmi.
53 Hinaspan Jesusmanta asikurqanku, wañusqaña kashasqanta yachaspanku.
54 Llapallankuta horqospataq makinmanta hap'ispa qaparispa niran: Sipas, hatariy, nispa.
55 Hinaqtinmi Jesusqa watiqmanta hatarirqan, hinan Jesusqa kamachirqan mikhunata qonanpaq.
56 Chaymi tayta-mamanqa admirakurqanku, Jesustaq ichaqa kamachirqan ama pimanpas willanankupaq.

9 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa chunka iskayniyoq discipulonkunata waqyaspa llapa supaykunata kamachinanpaq atiyta qorqan, onqoykunata qhaliyachinankupaqwan.
2 Hinaspan paykunata kacharqan Diospa qhapaqsuyunmanta willanankupaq, onqosqakunata qhaliyachinankupaqwan.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ama imatapas apakuychischu, nitaq k'aspitapas, nitaq k'aspitapas, nitaq t'antata, nitaq qolqetapas. nitaq sapankapas iskay p'achayoqchu.
4 Mayqen wasimanpas haykunkichis chayqa, chaypi qhepakuychis.
5 Pipas mana chaskisuqtiykichisqa, chay llaqtamanta lloqsispaykichisqa, chakiykichismanta ñut'u allpata chhaphchiychis, paykuna contra testigo kananpaq.
6 Hinaqtinmi paykunaqa ripurqanku, llaqtakunata purispa, allin willakuykunata willaspa, qhaliyachispa ima.
7 Hinaqtinmi kamachikuq Herodesqa, Jesuspa tukuy ima ruwasqanta uyarispan muspharan, wakin runakuna Juan wañusqanmanta kawsarimpusqanmanta nisqankurayku.
8 Wakintaq Eliaspa rikhurimusqanta nirqanku. Hukkunamantataq, ñawpaq profetakunamanta huknin kawsarimpusqanmanta.
9 Herodestaq nirqan: —Juantan umanta kuchurani, ¿pitaq kay hinata uyarini? Hinan payta rikuyta munaran.
10 Hinaqtinmi apostolkunaqa kutimuspanku, tukuy ima ruwasqankuta Jesusman willarqanku. Hinan Jesusqa paykunata hap'ispa Betsaida llaqtaq ch'inneq cheqasninman rirqan.
11 Hinaqtinmi runakunaqa, chayta yachaspanku, Jesusta qatikurqanku, paytaq paykunata chaskispa, Diospa qhapaqsuyunmanta rimarispa, qhaliyachisqa kaqkunata qhaliyachirqan.
12 P'unchay tukupuyta qallariqtintaq chunka iskayniyoq runakuna hamuspa nirqanku: –Runakunata kachay, muyuriq llaqtakunaman, chakrakunaman rispa, mikhunata hap'inankupaq ch'in pampapi kaq.
13 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankuna mikhunankupaq qoychis, nispa. Paykunataq nirqanku: –Manañan kapuwanchischu, aswanpas phisqa t'anta iskay challwallan. mana chayqa, llapa kay runakunapaq aychata rantiq risunman.
14 Paykunaqa yaqa phisqa waranqa runakunan karanku. Hinaspan discipulonkunata nirqan: –Phisqa chunkata huk t'aqapi tiyachiychis, nispa.
15 Chayta ruwaspataq llapankuta tiyachirqanku.
16 Chaymantataq phisqa t'antata iskay challwakunatawan hap'ispa hanaq pachata qhawarispa samincharqan, p'akispataq discipulonkunaman qorqan askha runakunaq ñawpaqenman churanankupaq.
17 Hinaqtinmi paykunaqa mikhurqanku, llapankutaq saksasqa karqanku, puchuq t'aqakunamantataq chunka iskayniyoq canasta huñusqa karqanku.
18 Sapallan Diosta mañakushaqtinmi discipulonkuna paywan kasharqanku, hinaspan paykunata tapurqan: –¿Pitaq runakuna niwanku?
19 Paykunataq nirqanku: Bautizaq Juan; wakintaq ichaqa ninku: "Elias", nispa. wakintaq ninku: "Ñawpaq profetakunamanta hukninmi kawsarimpun", nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Pitaq kasqayta ninkichis? Pedrotaq kutichispa nirqan: —Diospa Criston, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita kamachirqan, ama pimanpas chayta willanankupaq.
22 Hinaqtinmi khaynata niran: –Runaq Churinqa askha ñak'arinanmi, kurak runakunaq, sacerdote umallikunaq, kamachikuy simita yachachiqkunaq wikch'usqan kanan, kinsa p'unchaypitaq wañuchisqa kanan, kawsarimpusqataq kanan", nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa llapallankuta nirqan: Pipas qhepayta hamuyta munaspaqa, pay kikinta negakuchun, sapa p'unchaytaq cruzninta hoqarispa qatikuway, nispa.
24 Pipas vidanta salvayta munaqqa chinkachinqa, pipas noqarayku vidanta chinkachiqmi ichaqa salvanqa.
25 ¿Imapaqtaq huk runaqa llapan kay pachata ganaspa chinkapunman otaq wikch'upunman?
26 Pipas noqamanta rimasqaymantawan p'enqakunqa chayqa, Runaq Churinmi p'enqakunqa, kikin Yayanpa, ch'uya angelkunaq k'anchariyninpi hamuqtin.
27 Cheqaqtapunin niykichis, kaypi sayaq wakin runakunan mana wañunqakuchu, Diospa qhapaqsuyunta rikunankukama.
28 Chay nisqanmanta pusaq p'unchay qhepatataq, Pedrota, Juanta, Santiagotawan pusaspa orqoman rirqan Diosmanta mañakuq.
29 Mañakushaqtinmi uyanqa cambiasqa, p'achanpas yuraq llimp'i llimp'iraqmi kasqa.
30 Hinaqtinmi iskay runakuna paywan rimasharqanku, paykunan karqanku Moiseswan Eliaswan.
31 Paymi k'ancharishaq rikhurimuspa Jerusalén llaqtapi wañupunanmanta rimarqan.
32 Pedropas paywan kashaqkunapas puñuywan llasaqyasqa kasharqanku, rikch'arishaspankutaq, paywan kuska sayashaq iskay runakunatapas rikurqanku.
33 Paykunamanta ripushaqtinkun Pedroqa Jesusta nirqan: –Yachachikuq, allinmi kaypi kasqaykuqa, kinsa karpakunata ruwasun. Hukninmi qanpaq, huktaq Moisespaq, huktaq Eliaspaq.
34 Chhaynata rimashaqtinkun huk phuyu hamuspa paykunata llanthuykurqan.
35 Hinaqtinmi phuyumanta huk kunka uyarikurqan: Kaymi munakusqay Churiy, uyariychis, nispa.

36 Chay kunka tukukuqtintaq, Jesusta sapallanta tarirqanku. Chay p'unchaykunapiqa manan pimanpas willarqankuchu chay rikusqankuta.
37 Qhepantin p'unchay orqomanta uraykamuqtinkun askha runakuna Jesuswan tuparqanku.
38 Hinaqtinmi chay t'aqamanta huk runa qaparispa nirqan: –Yachachikuq, valekuyki, wawayta qhawariy, sapallan wawaymi, nispa.
39 Hinaqtinmi huk espíritu payta hap'ispa qonqaylla qaparimun. Chaymi llik'iykun hukmanta espumaman tukupun, k'irispataq sinchita t'aqakun.
40 Hinaqtinmi discipuloykikunata valekurqani qarqonankupaq. manataqmi atirqankuchu.
41 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Mana iñiyniyoq, waqlliq miray, ¿hayk'aqkamataq qankunawan kasaq, hinaspataq saqesaq? Churiykita kayman pusamuy.
42 Hinaqtinmi Jesusqa hamushaqtinraq, diabloqa wikch'uykuspa ch'usaqyachirqan. Hinan Jesusqa qhelli espirituta anyaspa wawata qhaliyachispa taytanman kutichipurqan.
43 Llapallanmi admirakurqanku Diospa atiyniyoq atiyninwan. Jesuspa tukuy ruwasqanmanta sapankanku admirakushaqtinkun, Jesusqa discipulonkunata nirqan.
44 Kay rimaykuna ninriykichisman chinkaykuychis, Runaq Churinqa runakunaq makinmanmi qosqa kanqa.
45 Ichaqa manan entienderankuchu kay nisqankuta, chaymi pakasqa kasharan, mana musyakuspanku.
46 Hinaqtinmi paykuna ukhupi ch'aqway hatarirqan, mayqan aswan hatun kananmanta.
47 Hinaqtinmi Jesusqa sonqonkupi yuyaykusqankuta reparaspa, huk wawata hap'ispa ladonpi sayachirqan.
48 Hinaqtinmi paykunata niran: —Pipas kay wawata sutiypi chaskikuqqa, ñoqatan chaskiwan, pipas chaskiwaqniytaq kachamuwaqniyta chaskikun, llapaykichismanta aswan huch'uy kaqmi hatun kanqa, nispa.
49 Hinaqtinmi Juanqa nirqan: –Yachachikuq, sutiykipi supaykunata qarqoshaqta rikurqayku. Hinan hark'arqayku, noqaykuwan mana qatikusqanrayku.
50 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Ama hark'aychu, pipas contranchispi kaqqa noqanchiswanmi, nispa.
51 Hinaqtinmi Jesusta hoqarinankupaq tiempo chayamuqtin, Jerusalén llaqtaman rinanpaq.
52 Hinaqtinmi Jesuspa ñawpaqenpi willaqkunata kacharqan, hinaspan Samaria runakunaq huk llaqtachanman haykurqanku paypaq alistakunankupaq.
53 Manataqmi chaskirqankuchu Jerusalén llaqtaman rinanpaq hina kashasqanrayku.
54 Hinaqtinmi discipulonkuna Santiagowan Juanwan chayta rikuspa nirqanku: –Señor, ¿munamaqchu kamachinaykuta hanaq pachamanta nina uraykamuspa paykunata ruphachinanpaq, imaynan Eliaspas ruwarqan hinata?
55 Hinaqtinmi Jesusqa kutirispa paykunata anyaspa nirqan: –Manan yachankichischu ima espirituyoq kasqaykichista, nispa.
56 Runaq Churinqa manan runakunaq kawsayninta ch'usaqyachinanpaqchu hamurqan, aswanpas paykunata qespichinanpaqmi. Hinaspa huk llaqtachaman rirqanku.
57 Ñanpi purishaqtinkun huk runa payta nirqan: –Señor, maymanpas rispaykiqa qatikusqaykin, nispa.
58 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Atuqkunapas t'oqoyoqmi, p'isqokunapas q'esachayoqmi. Runaq Churinmi ichaqa mana maypi umanta churananpaq kanchu.
59 Paytaq hukta nirqan: Qatiway, nispa. Paytaq ichaqa nirqan: –Señor, ñawpaqtaraq taytayta p'ampanaypaq saqeway, nispa.
60 Jesustaq payta nirqan: –Wañusqakuna wañusqakunata p'ampachunku.
61 Huktaq nillarantaq: —Señor, qantan qatikusaq, nispa. ichaqa ñawpaqta risaq despedikunaypaq, chaykunaqa wasiypin kashanku.
62 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Manan pipas aradoman makinta haywarispa qhepata qhawarispaqa Diospa qhapaqsuyunpaq hinachu kanman, nispa.

10 RAKI

1 Chay qhepatataq Señor Diosqa qanchis chunka hukkunatapas churarqan, hinaspan iskay-iskayninkuta kacharqan sapa llaqtakunaman, maymanchus pay kikin hamunan karqan.
2 Chaymi Jesusqa paykunata nirqan: –Cosechaqa askhan, llank'aqkunan ichaqa pisilla.
3 Riychis, lobokunaq chawpinman cordero hina kachamushaykichis.
4 Ama apakuychischu ni bolsatapas, nitaq p'istutapas, nitaq zapatotapas.
5 Mayqen wasimanpas haykunkichis chayqa, ñawpaqta niychis: "Hawkay kay wasiman kachun", nispa.
6 Thak-kaypi churichus chaypi kashan chayqa, thak-kayniykiqa paypin kanqa.
7 Chay wasipi qhepakuychis, qosqaykichista mikhuspa ukyaychis. Ama wasin wasiman riychu.
8 Mayqen llaqtamanpas haykuspa chaskisuqtiykichisqa, ñawpaqeykichispi churasqa kaqkunata mikhuychis.
9 Chaypi kaq onqosqakunata qhaliyachispa niy: Diospa qhapaqsuyunmi qayllaykamusunkichis, nispa.
10 May llaqtamanpas haykunkichis chayqa, mana chaskisuqtiykichisqa, chay llaqtaq callenkunaman lloqsispa niychis:
11 Llaqtaykichispa ñut'un hallp'atapas, noqaykuman k'askakuqtinmi pichaykuykichis, ichaqa allintan yachankichis, Diospa qhapaqsuyunqa asuykamusqaykichismanta.
12 Ichaqa niykichismi, chay p'unchayqa Sodoma llaqtapaq aswan muchuchisqa kanqa, chay llaqtamantaqa.
13 ¡Ay qanmanta, Corazín! ¡ay, Betsaida llaqta! Tiropi, Sidón llaqtapipas qankunapi ruwasqa millay ruwaykunata ruwaspaqa, ancha unayñan huchankumanta wanakunkuman karqan, saco p'achawan uspha p'achawan tiyaspa.
14 Juicio p'unchaypiqa Tiro llaqtata, Sidón llaqtatawan aswan muchuchisqa kanqa, qankunamantaqa.
15 Qantaq, hanaq pachaman hoqarisqa Capernaum, infiernoman wikch'usqa kanki.
16 Uyariqniykichisqa uyariwan. Pipas pisichasunkichismi. Pipas pisichawaqniyqa, kachamuwaqniytan pisichan.
17 Qanchis chunka runakunataq kusikuspa kutimurqanku: –Señor, supaykunapas sutiykiwanmi kasuwayku, nispa.
18 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —Rikurqanin Satanasta hanaq pachamanta llipya hina urmaykamuqta, nispa.

19 Qhawariy, atiytan qoykichis mach'aqwaykunata, alacránkunata, awqaq llapa atiynintapas sarunaykichispaq, manataqmi imapas k'irisunkichischu.
20 Chaywanpas ama kusikuychischu, espiritukunaq kasukuqniykichismanta. Aswanpas kusikuychis, sutiykichis hanaq pachapi qelqasqa kasqanrayku.
21 Chay ratopin Jesusqa kusikuspa nirqan: –Yayláy, hanaq pachaq kay pachaq Señornin, kaykunata pakasqaykimanta, yachaysapakunamanta, wawakunamanpas sut'inchasqaykimanta. Chhaynapin allinpaq qhawarisqa karqan, nispa.
22 Tukuy imaymanatan Yayaymanta qowarqan, manan pipas yachanchu pichus Churi kayninta, aswanpas Yayallan. Pichus Yayaqa, aswanpas Churillan, pimanchus Churi payta reqsichimunqa, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaman kutirispa sapallanpi nirqan: –¡Kusisamiyoqmi rikusqaykichista rikuq ñawikunaqa.
24 Niykichismi, askha profetakuna reykunapas rikusqaykichista rikuyta munaspankun mana rikurankuchu. Uyarisqaykichista uyarispa mana uyarisqaykichista uyarinaykichispaq.
25 Hinaqtinmi kamachikuy simita yachachiq runa sayarispa payta wateqarqan: –Yachachikuq, ¿imatan ruwasaq wiñay kawsayta chaskinaypaq?
26 Hinaqtinmi Jesusqa khaynata niran: —¿Imataq Kamachikuy Simipi qelqasqa kashan? ¿imaynatataq ñawinchanki?
27 Paytaq kutichirqan: –Señor Diosniykitan munakunki tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan, tukuy kallpaykiwan, tukuy yuyayniykiwan ima. Runamasiykitapas qan kikiykita hina.
28 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Allintan kutichirqanki.
29 Hinaqtinmi Jesusqa allinpaq qhawarikuyta munaspa Jesusta tapuran: —¿Pitaq runamasiyri?
30 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Jerusalén llaqtamanta Jericó llaqtaman huk runa uraykamuspa suwakunaq chawpinpi urmaykuspa p'achanta qechuspa k'irispa ripurqan, kuskan wañusqata saqespa, nispa.
31 Qonqayllamantan huk sacerdote chay ñanninta uraykamurqan, payta rikuspataq huk ladota pasarqan.
32 Saynallataqmi huk Leví runapas chay cheqaspi kashaspa, payta qhawaspa huk ladota pasarqan.
33 Hinaqtinmi huk Samaria llaqtayoq runa rishaspa, payta rikuspa khuyapayarqan.
34 Hinaqtinmi Jesusman rispa, k'irisqakunata aceiteta vinotawan hich'aykuspa, uywanpa hawanman churaspa, samapakuna wasiman pusaspa cuidaran.
35 Paqaristin ripuqtintaq, iskay qolqeta horqospa ejercitoman qoykurqan, hinaspan nirqan: –Qhawariy, nispa. Aswanta gastasqaykitapas, kutimuspaymi kutichipusqayki, nispa.
36 Kay kinsantinmanta, ¿mayqentaq suwakunaq chawpinpi urmaq runamasin karqan?
37 Hinaqtinmi Jesusqa niran: "Payta khuyapayaqqa", nispa. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Riy, hinaspa qanpas chhaynata ruway, nispa.
38 Rishaspankutaq Jesusqa huk llaqtachaman haykurqan, Marta sutiyoq warmitaq wasinman chaskiykuran.
39 Hinaqtinmi paypa huk ñañan Maria sutiyoq, paypas Jesuspa chakinpi tiyaykuspa rimasqanta uyariran.
40 Martataq sinchita llank'ashaspa, payman asuykuspa nirqan: –Señor, ¿manachu llakikuwaq panay sapallay servinaypaq saqewasqanmanta? Chayrayku niy, yanapawananpaq.
41 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Marta, Marta, askha imaymanamantan mancharikushanki.
42 Ichaqa hukllan necesitakun, Mariaqa akllakurqanmi chay allin parteta, chaytaqa manan qechunqakuchu.

11 RAKI

1 Huk cheqaspi Diosmanta mañakushaqtinmi, huknin discipulon payta nirqan: –Señor, yachachiwayku mañakuyta, imaynan Juanpas discipulonkunaman yachachirqan hinata, nispa.
2 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: Mañakuspaykichisqa niychis: Hanaq pachapi kaq Yayayku, sutiyki ch'uyanchasqa kachun, nispa. Gobiernoyki hamuchun. Munayniyki ruwakuchun, hanaq pachapi hina, kay pachapipas.
3 Sapa p'unchay t'antaykuta qowayku.
4 Huchaykutapas pampachawayku; Ñoqaykupas pampachaykutaqmi llapa manukuq runakunata. Amataq wateqayman pusawaykuchu; Aswanpas mana allinmanta qespichiwayku.
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mayqenniykichistaq amigoyoq kankichis, hinaspataq kuska tutata payman rispa niwaqchis: Amigo, kinsa t'antata prestaway, nispa.
6 Hinaqtinmi huk amigoy viajashaspa noqaman hamuwashan, manataq imatapas payman churanaypaq kanchu?
7 Ukhunmantataq ninqa: Ama llakichiwaychu, punkuqa wisq'asqañan kashan, wawaykunataqmi puñunaypi ñoqawan kashanku. Manam hatarispaykiqa quykimanchu.
8 Niykichismi: Amistadnin kasqanrayku manaña hatarispa qonqachu chaypas, mana manchakuq kasqanraykun hatarispa necesitasqanman hina qonqa, nispa.
9 Niykichismi: Mañakuychis, qosqaykichismi. maskhaychis, tarinkichistaqmi; takaychis, hinan kichasunkichis, nispa.
10 Pipas mañakuqqa chaskikunmi. Maskaqtaq tarin; Taqmaqmanmi kicharisqa kanqa, nispa.
11 Qankunamanta mayqen wawaykichispas t'antata mañakunman chayqa, ¿huk rumitachu qonqa? icha challwata mañakuspaqa, ¿challwamantachu mach'aqwayta qonqa?
12 Icha, uhuta mañakunman chayqa, ¿hayk'anmanchu alacrán?
13 Qankuna millay kashaspaykichisqa, wawaykichiskunaman allin regalokunata qoyta yachankichis chayqa, ¿hayk'araqtaq hanaq pacha Yayaykichisqa Santo Espirituta qonman payta mañakuqkunaman?
14 Hinaqtinmi Jesusqa huk supayta qarqosharan, chay supaytaq upa kasharan. Supay lloqsimuqtintaq, upa runaqa rimarirqan. Hinan runakunaqa admirakurqanku.
15 Wakinmi ichaqa nirqanku: "Supaykunapa umalliqnin Beelzebubwanmi supaykunata qarqoshan", nispa.
16 Hinaqtinmi wakin runakunapas Jesusta wateqaspanku, hanaq pachamanta señalta maskharqanku.

17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaq yuyaykusqankuta yachaspa paykunata nirqan: –Llapa suyu t'aqanakuyqa ch'usaqyachisqan kanqa. Huk wasiman t'aqasqa wasitaq urmapun.
18 Satanaspas pay kikinpa contranpi t'aqanakuqtinqa, ¿imaynataq qhapaq suyunqa sayarinman? Beelzebubwan supaykunata qarqosqayta ninkichis, nispa.
19 Beelzebubwan supaykunata qarqoni chayqa, ¿piwantaq churiykichiskuna qarqonku? chayraykun juezniykikuna kanqa.
20 Diospa dedonwan supaykunata qarqosaq chayqa, Diospa qhapaqsuyunqa qankunamanmi chayamurqan.
21 Armayoq kallpasapa runa palacionta waqaychan chayqa, thakmi kapun.
22 Paymanta aswan kallpasapa runa payman hamuspa atipaqtinqa, hap'ipakusqan armadurakunatan qechupun, hinaspan qechusqankunata rakipun.
23 Mana ñoqawan kaqqa contraypin kashan, mana ñoqawan huñuqtaq ch'eqechin.
24 Runamanta qhelli espiritu lloqsimuqtinqa ch'aki cheqaskunatan purin samayta maskhaspa. Manataq tarispataq nin: "Maymantachus lloqsimusqay wasiyman kutisaq", nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa hamuspa, q'ewisqata, sumaqchasqata tarin.
26 Hinaqtinmi payqa rispa, paymanta aswan millay qanchis espiritukunatawan pusamun. Hinaspan chaypi haykuspanku chaypi tiyanku, chay runaq qhepa kaqninqa ñawpaq kaqmantaqa aswan millaymi.
27 Chaykunata rimashaqtinmi, t'aqamanta huk warmi kunkanta hoqarispa payta nirqan: –Kusisamiyoqmi wachakuq wiksapas, ñuñuq wawaykipas, nispa.
28 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Arí, kusisamiyoqmi Diospa siminta uyarispa hunt'aqkunaqa, nispa.
29 Runakuna huñunakuqtintaq, Jesusqa niyta qallarirqan: —Kay miraykunaqa millay miraymi, huk señalta maskhashanku. Manataqmi ima señalpas qosqachu kanqa, aswanpas profeta Jonaspa señalninmi.
30 Imaynan Jonas Nínive runakunapaq señal karqan, chay hinallataqmi Runaq Churinpas kay miray runakunapaqpas kanqa.
31 Juicio p'unchaypin sur lado reina hatarinqa kay miray runakunawan kuska, hinaspan paykunata huchachanqa. Salomonmanta aswan hatun runam kaypi kachkan.
32 Juicio p'unchawpi Ninive llaqtapi runakunaqa kay miraykunawan kuska hatarispanku huchachanqaku. Jonasmanta aswan hatun runan kaypi kashan.
33 Manan pipas candelerota rawrachispaqa pakallapichu churan, nitaq k'uchu ukhumanpas, aswanpas candelero patamanmi churan, chhaynapi yaykumuqkuna k'anchayta rikunankupaq.
34 Cuerpoq k'anchayninmi ñawi, chayraykun ñawiyki ch'ulla kaqtinqa llapan cuerpoykipas k'anchaywan hunt'a kashan. Ñawiyki millay kaqtintaq, cuerpoykipas tutayaq hunt'a kashan.
35 Chay hinaqa, cuidakuy, qanpi k'anchayqa ama tutayaq kananpaq.
36 Llapan cuerpoykipas k'anchaywan hunt'a kanqa, manataq huk partenpas tutayaqchu chayqa, llapanmi k'anchaywan hunt'a kanqa, imaynan huk vela k'ancharichisunki hinata.
37 Hinaqtinmi Jesusqa rimashaspa huk fariseo paywan mikhunanpaq valekurqan, hinan payqa wasiman haykuspa mikhunanpaq tiyaykurqan.
38 Chayta rikuspataq fariseoqa admirakuran manaraq cena kashaqtin manaraq mayllikusqanmanta.
39 Hinan Señor Diosqa payta nirqan: Qankuna fariseokuna copatapas platotapas hawanta ch'uyanchashankichis. Ukhuykipin ichaqa hunt'a kashan q'otukuywan, millay ruwaykunawan ima.
40 Mana yuyayniyoq runakuna, ¿manachu hawata kamaq runaqa ukhunchistapas ruwaran?
41 Aswanpas kapuqniykichismanta limosna qoychis. Qankunapaqtaq tukuy imapas ch'uya kashan.
42 Ichaqa, ay, fariseokuna! Qankunaqa diezmotan qonkichis mentamanta, ruemanta, imaymana qorakunamantawan, juiciotapas, Diospa munakuynintapas atipankichismi.
43 Ay fariseokuna! Sinagogakunapi aswan hatun tiyanakunata, qhatukunapi napaykuytawan munakunkichis.
44 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas, iskay uya runakuna! Qankunaqa mana rikukuq aya p'ampanakuna hinan kankichis, chay patapi puriq runakunapas manan chaykunataqa reparankuchu.
45 Hinaqtinmi kamachikuy simita huknin yachachiqqa payta nirqan: –Yachachikuq, kay hinata rimaspaqa ñoqaykutapas k'amiwanchismi, nispa.
46 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –¡Ay, qankunapas kamachikuy simita yachachiqkuna! Runakunamanmi sasa q'epikunata q'epichinkichis, manataqmi huk dedoykichiswanpas q'epikunata llaminkichischu, nispa.
47 Ay! Qankunaqa profetakunaq aya p'ampanankunatan hatarichinkichis, ñawpa taytaykichistaq paykunata wañuchirqanku.
48 Cheqaqtapunin willankichis ñawpa taytaykichispa ruwasqankuta saqesqaykichista, paykunan paykunata wañuchirqanku, aya p'ampanakunatapas hatarichinkichismi.
49 Chayraykun Diospa yachayninpas nillarantaq: Paykunamanmi profetakunata apostolkunatawan kachamusaq, wakintataq wañuchispa qatiykachanqaku.
50 Kay pacha kamasqamantapacha llapa profetakunaq yawarnin mañasqa kananpaq.
51 Abelpa yawarninmantapacha Zacariaspa yawarninkama, altarwan yupaychana wasiwan chawpipi wañuq yawarninkama.
52 ¡Ay, qankuna, kamachikuy simita yachachiqkuna! Yachaypa llaventa qechurqankichismi, manan qankuna kikiykichispichu haykunkichis, haykumuqkunatapas hark'arqankichismi.
53 Chaykunata niqtinmi, kamachikuy simita yachachiqkunapas fariseokunapas sinchita kallpachayta qallarirqanku, imaymanamantataq phiñachiyta qallarirqanku.
54 Payta suyaspa, siminmanta imatapas hap'iyta munaspa, huchachanankupaq.

12 RAKI

1 Chaykamataq, mana yupay atina askha runakuna huñunakuspanku, sarunakuspanku, discipulonkunata ñawpaqta niyta qallarirqan: Qankuna fariseokunaq qonchunmanta cuidakuychis, chaymi iskay uya kay, nispa.

2 Manan ima pakasqapas kanchu mana sut'inchasqachu. nitaq pakasqapas, chaymi mana reqsisqachu kanqa.
3 Chayraykun tutayaqpi ima rimasqaykichispas k'anchaypi uyarisqa kanqa. Wasi patakunapin willasqa kanqa, nispa.
4 Niykichismi amigoykuna: Ama manchakuychischu cuerpota wañuchiqkunata, chay qhepamantaq manaña ima ruway atisqankutapas.
5 Ichaqa ñawpaqmantaraqmi willasqaykichis pitachus manchakunaykichista: Manchakuychis, wañuchisqan qhepaman infiernoman wikch'unanpaq atiyniyoq runata; ari, niykichismi, payta manchakuychis.
6 ¿Manachu pishqa gorrión iskay qolqewan vendekun, manataq huknillapas Diospa qonqasqanchu?
7 Umaykichispa chukchaykichispas llapanmi yupasqa kashan. Chhaynaqa, ama manchakuychischu, askha gorriónkunamantapas aswan valorniyoqmi kankichis.
8 Niykichismi: Pipas runakunaq qayllanpi ñoqata willakuqqa, Runaq Churinpas Diospa angelninkunaq ñawpaqenpin willakunqa.
9 Pipas runakunaq ñawpaqenpi negawaqniyqa Diospa angelninkunaq ñawpaqenpin negasqa kanqa.
10 Pipas Runaq Churinpa contranpi huk simillatapas rimaqqa pampachasqan kanqa, Santo Espirituta k'amiqqa manan pampachasqachu kanqa.
11 Sinagogakunaman, magistradokunaman, atiyniyoqkunaman pusamushaqtiykichisqa, ama piensaychischu imaynata, imatachus kutichinaykichista, nitaq ima ninaykichistapas.
12 Chay ratollapitaqmi Santo Espiritu yachachisunkichis ima ninaykichistapas.
13 Hinaqtinmi chay t'aqamanta huknin payta nirqan: –Yachachikuq, wawqeyta niy, herenciata ñoqawan rakinanpaq, nispa.
14 Hinaqtinmi Jesusqa payta tapuran: –Runa, ¿pitaq juez kanaypaq otaq t'aqanaykichispaq churawaran?
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cuidakuychis, munapayaymanta cuidakuychis, runaq kawsayninqa manan askha kapuqninkunawanchu tupan, nispa.
16 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiyta paykunata nirqan: –Huk qhapaq runaq hallp'anmi askha ruruta rururqan.
17 Hinaqtinmi Jesusqa sonqollanpi yuyaykurqan: –¿Imatataq ruwasaq, ruruykunata qonaypaq mana espacioyoq kasqayrayku?
18 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Kaytan ruwasaq, graneroykunata thunispa aswan hatunta hatarichisaq. chaypitaqmi llapa ruruykunata, kapuqniykunatawan qosaq, nispa.
19 Almaytan nisaq: Alma, askha watakunan askha kapuqniykikunata waqaychanki. hawkalla kay, mikuy, ukyay, kusikuy, nispa.
20 Diostaq payta nirqan: –Mana yuyayniyoq, kunan tutan almayki mañasqa kanqa, ¿piqpaqtaq kanqa chay qosqayki?
21 Chhaynallataqmi qhapaq kayta huñuqqa, manataq Diospa qayllanpi qhapaqchu.
22 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Chayraykun niykichis, ama piensaychischu ima mikhunaykichismantapas. amataq cuerpoykichispaqchu, ima p'achakunaykichispaq.
23 Kawsayqa mikhunamantapas aswan askhan, cuerpopas p'achamantapas aswan askhan.
24 Cuervokunata qhawariychis, manan tarpunkuchu nitaq cosechankuchu. mana waqaychana wasipas nitaq graneropas kanchu; Diosmi paykunata mikhuchin, ¿hayk'araqtaq pisqukunamantapas aswan allinraq kankichik?
25 ¿Mayqenniykichistaq piensaspa huk metrota yapawaqchis?
26 Chhaynaqa, sichus mana atiwaqchischu aswan pisita ruwayta chayqa, ¿imanaqtintaq yuyaykushankichis?
27 Lirio sach'akuna imayna wiñasqanta qhawariychis. Chaywanpas niykichismi, Salomonqa tukuy k'anchariyninpiqa manan chaykunamanta huknin hina p'achasqachu karqan.
28 Kunan p'unchay chakrapi kaq pastokunata, paqarintaq hornoman wikch'uykusqa kashaq pastokunata Dios chhaynata p'achachinman chayqa. ¿Manaraqtaq p'achachisunkichis, pisi iñiyniyoq runakuna?
29 Ama maskhaychischu ima mikhunaykichistapas, ima ukyanaykichistapas, amataq iskayrayaychischu.
30 Kay pachapi nacionkunaqa tukuy chaykunatan maskhashanku, Yayaykichistaq yachan chaykunata necesitasqaykichista.
31 Aswanpas Diospa qhapaqsuyunta maskhaychis. Chaymi tukuy chaykunata yapasunkichis, nispa.
32 Pisi ovejakuna, ama manchakuychischu. Yayaykichismi munaychasunkichis qhapaqsuyunta qosunkichis.
33 Kapuqniykichista vendespa limosnata qoychis. Mana machuyaq bolsakunata, hanaq pachapi mana tukukuq qhapaq kayta, maymanchus mana suwa asuykunchu, nitaq ch'uspipas waqllichinchu.
34 Maypichus qhapaq kayniyki kashan chayqa, chaypin sonqoykipas kanqa.
35 Lomoykikuna watasqa kachun, k'anchayniykikuna rawrasqa kachun.
36 Qankunapas casarakuymanta kutimuqtinmi patronninkuta suyakuq runakuna hina kankichis. Chay hinapi, hamuspa, takaptinqa, chaylla kicharinankupaq, nispa.
37 Kusisamiyoqmi chay kamachikuna, Señor hamuspa qhawashaqta tariqtinku, cheqaqtapunin niykichis, chumpita watakuspa mikhunata tiyachinqa, hinaspan lloqsispa paykunata servinqa, nispa.
38 Iskaykaq p'unchaypi hamuspa, kinsa kaq p'unchaypi hamuspa chhaynata tariqtinqa, kusisamiyoqmi chay kamachikunaqa.
39 Kayta yachaychis, wasiyoq runa yachanman karqan ima horatachus suwa hamunanta chayqa, qhawashanman karqan, manataq wasinta p'akinanta saqenmanchu karqan.
40 Qankunapas listolla kaychis, Runaq Churinqa mana yuyaykusqaykichis horapin hamunqa.
41 Hinaqtinmi Pedroqa payta nirqan: –Señor, ¿kay rikch'anachiytachu rimashanki, icha llapanmanchu?
42 Hinaqtinmi Señor Diosqa nirqan: –¿Pitaq chay hunt'aq yachayniyoq mayordomo, paytan patronnin wasinpi kamachikuqta churanqa, tiempollanpi mikhunata qonanpaq?
43 Kusisamiyoqmi chay kamachi, patronnin hamuspa chay hinata ruwashaqta tariq.
44 Cheqaqtapunin niykichis, paytaqa tukuy kaqninkunapi kamachikuqta churanqa.
45 Chay kamachiqa sonqonpi ninman: "Señorniyqa tardashanmi hamunanta", nispa. qari kamachikunata, sipaskunatapas maqayta qallarinqa, mikhuyta, ukyayta, machayta ima.

46 Chay kamachipa patronninmi hamunqa mana suyakusqan p'unchaypi, mana musyakusqan horapi, hinaspan t'aqa-t'aqa-t'aqa-t'aqa-t'aqa-t'aqa-t'aqaman t'aqanqa, mana iñiqkunawantaq payman qonqa.
47 Wiraqochanpa munayninta yachaspa, mana alistakuspa, munasqanman hina mana ruwaqpas, askha maqasqa kanqa.
48 Pipas mana yachaspa, maqanapaq hina kaqkunata ruwaqmi ichaqa pisi maqasqa kanqa. Pimanpas askhata qosqa kaqtinqa askhatan mañakunqaku, askhatataq runakuna qoykunqaku chayqa, aswan askhatan mañakunqaku.
49 Kay pachaman ninata kachamunaypaqmi hamuni. ¿Imatataq ruwasaq, rawrasqaña kaptin?
50 Ichaqa bautizakunaypaqmi bautizakuni. ¡Imaynataq llasaqyasqa kashani hunt'akunankama!
51 ¿Yuyaychischu kay pachapi thak kawsayta qonaypaq hamusqayta? Niykichismi, Manan; aswanpas t'aqanakuymi:
52 Kunanmantapachan huk wasipi phisqa t'aqasqa kanqaku, kinsa iskay contra, iskaytaq kinsa contra.
53 Taytan t'aqanakunqa churi contra, churitaq taytan contra. Mamaqa ususinpa contranpi, ususintaq mamanpa contranpi; suegraqa ususinpa contranpi, nuestrataq suegranpa contranpi.
54 Hinaqtinmi Jesusqa runakunata nillarantaq: –Inti haykuy ladomanta phuyu lloqsimuqta rikuspaykichisqa, chay ratopin ninkichis: Paray hamun, nispa. hinallataqmi.
55 Uray wayrata rikuspataq ninkichis: Ruphay kanqa, nispa. Chaymi pasakun.
56 Iskay uyakuna, hanaq pachaq, kay pachaq uyantapas reparankichismi; Ichaqa, ¿imaynataq kay tiempopi mana reparankichischu?
57 Ari, imanaqtintaq mana kikiykichismantachu chaninchankichis?
58 Ñanpi kashaspa awqaykiwan kuska juezman rispaykiqa, kallpachakuy paymanta kacharichisqa kanaykipaq. Manan juezman apasunkiman, jueztaq oficialman entregasunkiman, carcelman wisq'asunkichisman, nispa.
59 Niykichismi, manan chaymanta lloqsinkichu qhepa qolqeta paganaykikama, nispa.

13 RAKI

1 Chay tiempopin wakin runakuna willarqanku Galilea runakunamanta, paykunaq yawarninta Pilatoq sacrificiokunawan chaqrusqa.
2 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Piensankichischu kay Galilea runakunaqa llapa Galilea runakunamanta aswan huchasapa kasqankuta?
3 Niykichismi: Manan, ichaqa, mana yuyayman kutirimunkichis chayqa, llapaykichispas chhaynatan wañunkichis.
4 Icha, Siloam llaqtapi torre urmaspa wañuchisqan chunka pusaqniyoq runakuna, ¿yuyankichu Jerusalén llaqtapi tiyaq runakunamantapas aswan huchasapa kasqankuta?
5 Niykichismi: Manan, ichaqa, mana yuyayman kutirimunkichis chayqa, llapaykichispas chhaynatan wañunkichis.
6 Paytaq kay rikch'anachiyta rimarqan. Huk runapa uvas chakranpi higo sach'ata tarpusqa. Hinaqtinmi Jesusqa hamuspa ruruta maskharqan, manataq imatapas tarirqanchu.
7 Hinaqtinmi Jesusqa uvas chakranpi llank'aq runata nirqan: –Kimsa wataña kay higos sach'api ruruta maskhaq hamushani, manataq imatapas tarinichu. ¿Imanasqataq allpata llasaqyachin?
8 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Señor, kay watatapas saqey, chayman t'oqospa wanuta t'oqonaykama.
9 Sichus rurun chayqa, allinmi, manachus rurun chayqa, chay qhepamanmi kuchupunki.
10 Jesusqa samana p'unchaypin huknin sinagogapi yachachisharqan.
11 Hinaqtinmi huk warmi kasharqan chunka pusaqniyoq wataña onqosqa espirituyoq, k'umuykukuspataq mana imamantapas sayariyta atirqanchu.
12 Hinaqtinmi Jesusqa payta rikuspa, payta waqyaspa nirqan: –Warmi, pisi kallpayasqaykimantan kacharisqaña kashanki, nispa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa makinta chay warmiman churaspa, chay ratolla derechakuspa Diosta hatuncharqan.
14 Sinagogapi kamachikuqtaq phiñakuspa kutichirqan, Jesusqa samana p'unchaypi qhaliyachisqanmanta, hinaspa runakunata nirqan: Soqta p'unchaymi runakuna llank'ananku samana p'unchaw.
15 Hinaqtinmi Señor Diosqa contestaran: –Iskay uya, ¿manachu sapankaykichis samana p'unchaypi toronkuta otaq asnonkuta kacharispa unuman pusankichis?
16 ¿Manachu kay warmiqa, Satanaspa watasqan Abrahampa ususin kashaspa, kay chunka pusaqniyoq wataña, samana p'unchaypi kacharichisqa kanan?
17 Chaykunata niqtintaq, llapa awqankuna p'enqakurqanku, llapa runakunataq kusikurqanku tukuy sumaq ruwasqanmanta.
18 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –¿Imaynataq Diospa qhapaqsuyunqa? ¿Imawantaq rikch'akusaq?
19 Mostaza muhuman rikch'akun, huk runa hap'ispa huertanman wikch'uykusqa. wiñaspataq hatun sach'aman wiñarqan; Hanaq pacha p'isqokunapas k'allmakunapin qhepakurqanku.
20 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —¿Imawantaq rikch'anachisaq Diospa qhapaqsuyunta?
21 Chay levadura hinan, huk warmiqa kinsa tupu harinapi pakasqa, llapan levadurayoq kanankama.
22 Hinaspan Jerusalén llaqtaman yachachispa llaqtakunata, huch'uy llaqtakunatawan purirqan.
23 Hinaqtinmi huk runa payta tapuran: —Señor, ¿pisillachu qespichisqakuna kanku? Hinan Jesusqa paykunata nirqan:
24 Kallpanchakuychis k'iti punkuta haykuyta, askha runakunan haykuyta munanqaku, manataqmi atinqakuchu.
25 Wasi dueño hatarispa punkuta wisq'aykuqtin, hawapi sayaykuspa punkuta takayta qallarinkichis: —Señor, Señor, kichawayku, nispa. Paytaq nisunkichis: Manan reqsiykichischu maymanta kashasqaykichista.
26 Chaymantataq niyta qallarinkichis: Qanpa qayllaykipin mikhurqayku, ukyarqayku, calleykupitaq yachachirqanki, nispa.
27 Paymi ichaqa ninqa: "Niykichismi, manan reqsiykichischu maymanta kasqaykichista", nispa. Llapa mana allin ruwaqkuna, ñoqamanta t'aqakuychis.
28 Diospa qhapaqsuyunpi Abrahamta, Isaacta, Jacobta, llapa profetakunatapas rikuspaykichismi, qankuna qarqosqa kashaqtiykichis.
29 Inti lloqsimuy ladomanta, inti haykuy ladomanta, wichaymanta, uraymantawan hamuspanku, Diospa qhapaqsuyunpi tiyaykunqaku.

30 Hinataq, qhawariychis, kanmi qhepakuna ñawpaq kaq, kanmi ñawpaq kaqkunapas.
31 Chay p'unchaymi wakin fariseokuna Jesusta nirqanku: Lloqsiy, kaymanta ripuy, Herodesmi wañuchisunki, nispa.
32 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Riychis chay atuqman willamuychis: Supaykunatan qarqoni, kunan p'unchaypas paqarinpas hampichikuni, kinsa p'unchaytaq hunt'asqaña kasaq, nispa.
33 Chaywanpas kunan p'unchaypas, paqarin p'unchaypas, qhepa p'unchaypas purinaymi, manan huk profeta Jerusalén llaqtamanta wañupunmanchu.
34 Jerusalén, Jerusalén, profetakunata wañuchiq, qanman kachamusqakunatapas rumiwan ch'aqeq. ¡Hayk'a kutitan wawaykikunata huñuyta munayman karqan, imaynan huk wallpa raphranpa uranpi uñankunata huñun hinata, manataq munarqankichischu!
35 Qhawariychis, wasiykichisqa ch'usaqmi saqesqa kashan, cheqaqtapunin niykichis, manan rikuwankichischu: 'Señorpa sutinpi hamuqqa saminchasqan kanqa' ninaykichis pacha chayamunankama, nispa.

14 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa samana p'unchaypi huknin fariseo umalliq wasinman t'antata mikhunanpaq haykuqtinku, Jesusta qhawasharqanku.
2 Hinaqtinmi Jesuspa ñawpaqenpi huk runa kashasqa, chay runaqa ch'upu onqoyniyoqmi kasharan.
3 Hinaqtinmi Jesusqa kamachikuy simita yachachiqkunata fariseokunatawan nirqan: –¿Allinchu samana p'unchaypi qhaliyachiy?
4 Hinan ch'inlla karqanku. Hinan Jesusqa hap'ispa qhaliyachirqan.
5 Hinaqtinmi paykunata nirqan: –¿Mayqenniykichistaq asnopas toropas t'oqopi urmaykuspa samana p'unchaypi mana chay ratochu horqomunman?
6 Hinaqtinmi paykunaqa mana kutichiyta atirankuchu.
7 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiyta willaran invitasqa runakunaman, chaypin señalaran hatun cuartokunata imayna akllasqankuta. nispa.
8 Casarakuyman pipas invitasuqtiykiqa, ama alto cuartopi tiyaychu. Qanmanta aswan respetasqa runa mana invitasqa kananpaq;
9 Qantapas paytawan waqyakuqmi hamuspa nisurqanki: Kay runamanqa huk cheqasta qoy, nispa. P'enqakuspataq aswan pisi cuartota hap'iyta qallarinki.
10 Ichaqa invitasqa kaspaykiqa riy, hinaspa aswan uray kaq cuartoman tiyaykuy. Ahinapin waqyasuqniyki hamuspa nisunki: Amigo, aswan altoman wichay, chaymantataq qanwan kuska mikhuq tiyaq runakunaq qayllanpi yupaychasunki, nispa.
11 Pipas hatunchakuqqa pisichasqan kanqa. Humillakuqmi hatunchasqa kanqa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa nillarantaq: —Cenata otaq cenata ruwaspaqa ama amigoykikunata, wawqeykikunata, nitaq aylluykikunata, nitaq qhapaq llaqtamasiykikunatapas waqyaychu. Manan paykunapas watiqmanta waqyamusunkichismanchu, nispa, nispa.
13 Fiestata ruwaspaykiqa wakchakunata, mana puriy atiqkunata, wist'ukunata, ñawsakunata waqyay.
14 Saminchasqan kanki; Paykunaqa manan kutichipusunkimanchu, chanin runakunaq kawsarimpuqtinmi kutichisqa kanki, nispa.
15 Chaykunata uyarispan paywan kuska mikhuq tiyaq huknin, payta nirqan: –¡Kusisamiyoqmi Diospa qhapaqsuyunpi t'anta mikhuqqa, nispa.
16 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Huk runan hatun cenata ruwaspa askha runakunata waqyachirqan.
17 Cenay horapi kamachinta kacharqan invitasqa runakunata nimunanpaq: ¡Hamuychis, nispa. Kunanpas tukuy imapas listoñam kachkan.
18 Hinaqtinmi llapallanku huk yuyayllawan imatapas pakayta qallariranku. Ñawpaq kaqmi payta nirqan: –Huk hallp'ata rantirani, chayta qhawaq risaq, ama pampachaway, nispa.
19 Hukninñataqmi nirqa: Pichqa yugo torokunatam rantiruni, chaykunatam pruebaq risaq.
20 Hukninñataqmi niran: "Warsawanmi casarakuni, chayraykun mana hamuyta atiymanchu", nispa.
21 Hinaqtinmi chay kamachiqa hamuspa patronninman kaykunata willaran. Hinaqtinmi wasiyoq runaqa phiñakuspa kamachinta nirqan: –Llaqta callekunaman, ñankunaman usqhaylla lloqsiy, wakchakunata, mana puriy atiqkunata, sayaq runakunata, ñawsakunatawan kayman pusamuy, nispa.
22 Hinaqtinmi kamachiqa nirqan: –Señor, kamachisqaykiman hinan ruwasqa kashan, chaywanpas kanmi tiyana, nispa.
23 Hinaqtinmi wiraqochaqa kamachita nirqan: –Rasiy hatun ñankunaman, p'istukunamanpas, hinaspa wasiyman hunt'aykunankupaq obligay, nispa.
24 Niykichismi: Manan mayqenpas chay invitasqa runakunamanta cenayta malliykunqachu, nispa.
25 Hinaqtinmi askha runakuna paywan kuska riranku.
26 Pipas noqaman hamuspa, taytanta, mamanta, warminta, wawankunata, wawqenkunata, panankunata, ari, kikin kawsayníntapas mana cheqnikuqtinqa, manan discipuloy kayta atinmanchu.
27 Pipas cruzninta mana apaspa qhepayta hamuqqa, manan discipuloy kayta atinmanchu.
28 ¿Mayqenniykichistaq huk torreta hatarichiyta munaspa, ñawpaqtaqa tiyaykuspa gastota yupanman, chay torreta tukunanpaq qolqeyoqchus icha manachus chayta?
29 Teqsi cimientota churaspa mana tukuchiyta atispapas, lliw rikuqkuna paymanta burlakuyta qallarinkuman.
30 Chaymi khaynata niranku: —Kay runaqa wasita hatarichiyta qallaykuranmi, manataqmi atiranchu, nispa.
31 Icha, ¿ima reytaq huk reywan maqanakuq rispa, mana ñawpaqta tiyaykuspa tapukunmanchu, chunka waranqawan iskay chunka waranqawan payman hamuqwan tupayta atinmanchu icha manachu?
32 Huknin karullapiraq kashaqtintaq, huk kachata kachaspa thak kawsayta munan.
33 Chay hinallataqmi, pipas qankunamanta kaspapas, mana llapan kapuqninta saqespaqa, manan discipuloy kayta atinmanchu.
34 Kachiqa allinmi, kachitaq manaña q'apayniyoqñachu chayqa, ¿imawantaq q'apaykunman?
35 Hallp'apaqqa manan allinchu, nitaq wanu p'uytupaqpas. Runakunan ichaqa qarqonku. Uyarinanpaq rinriyuqqa uyarichun.

15 RAKI

1 Hinaqtinmi llapa impuesto cobraqkunapas, huchasapakunapas payman asuykurqanku uyarinankupaq.
2 Hinan fariseokunapas kamachikuy simita yachachiqkunapas rimapayarqanku: –Kay runaqa huchasapakunatan chaskispa paykunawan kuska mikhushan, nispa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman kay rikch'anachiy simita rimarirqan.
4 ¿Mayqen qankunamanta pachak ovejayoq kaspa, huk ovejata chinkachispa, isqon chunka isqonniyoq ovejakunata ch'inneqpi saqespa, chinkasqata tarinankama?
5 Chayta tariruspanmi, kusikuspa hombronpi churan.
6 Wasinman kutispataq, amigonkunata vecinonkunatawan waqyaspa niran: –Noqawan kusikuychis, nispa. Chinkasqa ovejayta tariruni, nispa.
7 Niykichismi, chhaynallatataqmi hanaq pachapi kusikuy kanqa huk huchasapa runamanta yuyayman kutirimuqmanta, aswan askha isqon chunka isqonniyoq chanin runakunamanta, mana yuyayman kutirimuyta necesitaqkunamantaqa.
8 ¿Mayqen warmitaq chunka qollqeyoq qolqeyoq, huk pedazolla chinkapuqtinqa, mana vela rawrachispa wasita q'otuspa, tarinankama tukuy sonqowan maskhanman?
9 Chayta tariruspanmi, amigonkunata vecinonkunatawan waqyaspa niran: –Ñoqawan kusikuychis, nispa. chinkachisqay pedazotan tariruni, nispa.
10 Chay hinallataqmi niykichis, Diospa angelninkunaq qayllanpiqa kusikuymi kan huk huchasapalla yuyayman kutirikuqmanta.
11 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Huk runapa iskay churinkunayoqmi karan.
12 Paykunamanta sullk'ataq taytanta nirqan: –Yayláy, qoykuway kapuwaqniyta, nispa. Paykunamanmi kawsakuyninta rakiykurqa.
13 Mana achkha p'unchawmantataq sullk'a churiqa llapanta huñunakuspa karu suyuman ripurqan, chaypitaq ch'aqway kawsaywan qhapaq kayninta usuchirqan.
14 Llapanta tukuruspataq, chay hallp'api sinchi yarqay hatarirqan. hinaspan pisichikuyta qallarirqan.
15 Hinaqtinmi Jesusqa rispa huk llaqtamasiwan hukllachakuran. Hinaspan chakranman kacharqan khuchikunata mikhuchinanpaq.
16 Kuchikunapa mikusqan qaranwan wiksanta hunt'achiyta munaspan mana pipas qorqanchu.
17 Hinaqtinmi Jesusqa yuyayninman kutispa nirqan: –¡Mayraq taytaypa llank'aqninkunan t'antayoq kapun, ñoqataq yarqaymanta wañushani, nispa.
18 Hatarispaymi taytayman risaq, hinaspa nisaq: Yayay, hanaq pacha contra, ñawpaqeykipipas huchallikurqani.
19 Manañam churiyki sutichasqa kanaypaq hinañachu kani.
20 Hinaqtinmi Jesusqa hatarispa taytanman riran. Hinaqtinmi Jesusqa karullapiraq kashaspa, taytanqa payta rikuspa khuyapayakuspa phawaykuspa kunkanman k'umuykuspa much'aykurqan.
21 Hinaqtinmi churinqa payta nirqan: –Yayláy, hanaq pacha contra, qanpa ñawpaqeykipipas huchallikurqani, manañan churiyki sutichasqa kanaypaq hinañachu kani, nispa.
22 Taytan ichaqa kamachinkunata nirqan: –Allin p'achata horqomuspa p'achakuychis. Makinmanmi anillota churarqa, chakinmanpas zapatota churarqa.
23 Wira torillota kayman apamuspa wañuchiy. Mikhusunchis, kusikusuntaq.
24 Kay wawayqa wañusqañan kasharan, kawsashanñataqmi. chinkasqa, tarisqañataqmi. Hinan paykunaqa kusikuyta qallarirqanku.
25 Kuraq churintaq chakrapi kasharqan, wasiman asuykushaspataq takikunata tusuykunata uyarirqan.
26 Hinaqtinmi Jesusqa huknin kamachita waqyaspa tapurqan ima ninantaq chaykuna?
27 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Wawqeykiqa chayamupunñan. Taytaykitaq wira torillota wañuchirqan, allinllataña chaskisqanrayku, nispa.
28 Hinaqtinmi payqa phiñakuspa mana haykuyta munarqanchu, chayraykun taytan lloqsimuspa rogakurqan.
29 Paytaq taytanta nirqan: –Qhawariy, askha watakunan qanta servishani, manan hayk'aqpas kamachikuyniykita p'akirqanichu, chaywanpas manan hayk'aqpas huk cabritotapas qowarqankichu amigoykunawan kusirikunaypaq.
30 Rabona warmikunawan kawsayniykita mikhuq wawayki chayamuqtinmi wira torillota wañuchirqanki.
31 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Waway, wiñaypaqmi ñoqawan kashanki, tukuy ima kapuqniypas qanpaqmi, nispa.
32 Allinmi karqan kusikunayku, kusikunaykupas, kay wawqeykiqa wañusqañan kasharqan, kawsarimpushanñataqmi. chinkasqañataqmi, tarisqañataqmi.

16 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nillarantaq: —Huk qhapaq runan mayordomoyoq karan. Paymantaqmi huchachasqa karqan, kaqninkunata usuchisqanmanta.
2 Hinaqtinmi Jesusqa waqyamuspa nirqan: –¿Imaynataq qanmanta chayta uyarishani? mayordomo kasqaykimanta cuentata qoy; Manaña mayordomochu kanki, nispa.
3 Hinaqtinmi mayordomoqa sonqonpi tapuran: –¿Imatan ruwasaq? Señorniyqa mayordomotan qechuwan, manan t'oqoyta atiymanchu; mañakunaypaqmi p'enqakuni.
4 Ñoqaqa decidisqañan kashani imatachus ruwanay, mayordomomanta qarqosqa kashaqtiy wasinkuman chaskiwanankupaq.
5 Hinaqtinmi payqa sapanka patronninpa manukuqninkunata waqyaspa, ñawpaq kaq runata tapuran: —¿Hayk'a manuyoqmi kanki patronniyman?
6 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Pachak tupu aceite, nispa. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Qolqeykita hap'iy, hinaspa usqhaylla tiyaykuy, hinaspa phisqa chunkata qelqay, nispa.
7 Hinaqtinmi Jesusqa hukta tapuran: —¿Haykatataq manukunki? Paytaq nirqan: –Pachak tupu trigo, nispa. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Qespa chunkata qelqay, nispa.
8 Wiraqochataq mana chanin mayordomota allinpaq qhawarirqan, allin yuyaywan ruwasqanmanta, kay pachapi wawakunaqa mirayninkupi aswan yachayniyoqmi kanku k'anchaypa wawankunamantapas.
9 Hinaqtinmi niykichis, qankuna kikiykichispaq amigontin kaychis, mana chanin kapuqniykichismanta. Chay hinapin,

pisiyashaqtiykichis, wiñay-wiñay tiyaykunaman chaskisunkichis.
10 Pipas pisi kaqpi hunt'aq runaqa askhapipas hunt'aqmi.
11 Chhaynaqa, mana chanin qhapaq kaypi mana hunt'aq kaspaykichisqa, ¿pitaq cheqaq qhapaq kayta hap'ipasunkichisman?
12 Hukpa kaqninpi mana hunt'aq kaspaykichisqa, ¿pitaq qanpa kaqninkunata qosunkichis?
13 Manan mayqen kamachipas iskay patronta serviyta atinmanchu, hukninta cheqnikuspa hukninta munakunqa. Mana chayqa, hukninta hap'ipakuspa hukninta pisichanqa. Manam Diosta hinaspa kapuqkunatapas serviyta atiwaqchikchu.
14 Fariseokunapas tukuy chaykunata uyarispanku, paymanta burlakurqanku.
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunaqa runakunaq ñawpaqenpi chaninpaq qhawarikuqkunan kankichis. Diosmi ichaqa sonqoykichista reqsin, runakunaq ancha allin qhawarisqanqa millaymi Diospa ñawpaqenpi.
16 Kamachikuy simipas profetakunapas Juanpakamallanmi karqan, chaymantapachan Diospa qhapaqsuyunmanta willakun, sapankataqmi chayman haykun.
17 Hanaq pachapas kay pachapas pasayqa aswan facilmi, kamachikuy simipi huk chikanllapas mana hunt'akunanmantaqa.
18 Pipas warminmanta t'aqakuspa hukwan casarakuspaqa wasanchay huchatan ruwan.
19 Huk qhapaq runan kasharqan, payqa morado p'achawan, sumaq lino p'achawan p'achasqa, sapa p'unchaytaq sumaq mikhunata mikhuq.
20 Llazaro sutiyoq mañakuq runan punkunpi p'achasqa kasharqan, k'irikunawan hunt'a.
21 Hinaqtinmi chay apu runaq mesanmanta urmamuq t'urukunata mikhuchikuyta munaspanku, alqokunapas hamuspa k'irinkunata llamiykurqanku.
22 Hinaqtinmi chay mañakuq runaqa wañupurqan, hinan angelkuna Abrahanpa sinqanman aparqanku.
23 Infiernopi ñak'ariypi kashaspataq Abrahanta rikuran, Lazarotapas sinqanpi kashaqta.
24 Hinaqtinmi Jesusqa qaparispa niran: "Abrahan taytay, khuyapayaykuway, Lazarota kachamuy, dedonpa puntanta unuman challpuchimunanpaq, qalluyta q'oñichinanpaq, nispa. Kay nina rawraypi ñak'arichisqa kani, nispa.
25 Hinaqtinmi Abrahamqa nirqan: –Waway, yuyariy kawsayniykipi allin kaqkunata chaskisqaykita, hinallataq Lazaropas mana allin kaqkunata chaskisqaykita, kunanmi ichaqa sonqochasqa kashan, ñak'arichisqataqmi kankipas, nispa.
26 Tukuy chaykunamanta hawaqa, ñoqaykuwan qankunawan chawpipin huk hatun qochata sayashan, chaymi kaymanta qankunaman pasayta munaqkuna mana atinkumanchu. manataqmi noqaykumanpas pasayta atinkumanchu, chaymanta hamuq.
27 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Taytay, valekuykin taytaypa wasinman kachamunaykipaq.
28 Pisqa wawqeykunayoqmi kani. Ahinapin paykunaman willananpaq, paykunapas kay ñak'ariy cheqasman mana hamunankupaq.
29 Abrahantaq payta nirqan: –Paykunaqa Moisespa profetakunatapas hap'inmi. chaykunata uyarichunku.
30 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Manan, taytay Abraham, ichaqa wañusqakunamanta pipas paykunaman rispaqa wanakunqan, nispa.
31 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Moisespa profetakunatapas mana uyarispankuqa, manan convencesqa kanqakuchu, wañusqakunamanta kawsarimpuqtinpas, nispa.

17 RUWAY

1 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Manataqmi huchallikuykunaqa hamunmanchu.
2 Aswan allinmi kanman molino rumita kunkanman warkuspa lamar-qochaman wikch'uykuspa, kay huch'uy wawakunamanta hukninta huchallichinamantaqa.
3 Cuidakuychis: Wawqeykichis huchallikusunkichis chayqa, anyaychis. yuyayman kutirikun chayqa, pampachaychis.
4 Huk p'unchaypi qanchis kutita huchallikusunkiman, qanchis kutitataq huk p'unchaypi qanman kutimusunkiman: "Arrepentini", nispa. Payta pampachanki.
5 Apostolkunan Señorta nirqanku: Iñiyniykuta yapaykuway, nispa.
6 Wiraqochataq nirqan: –Mostaza muhu hina iñiyniyoq kankichis chayqa, kay sicamina sach'ata niwaqchis: Saphimanta hoqarispa lamar-qochapi tarpusqa kaychis, nispa. hinaspapas kasukusunkichismi.
7 Ichaqa, ¿mayqen kamachinpas chakramanta hamuspa, sapa kutilla niwaqchis: Riychis mikhuq tiyaychis?
8 Manataqmi niyta munanichu: "Mikhunaykama, mijunaykama, mijunaykama, chumpita watakuspay serviway", nispa. Chay qhepamantaq mikhunki, ukyankipas?
9 ¿Agradecekunchu chay kamachiman kamachisqakunata ruwasqanrayku? Manam trowchu.
10 Saynallataqmi qankunapas kamachikusqaykichista hunt'aspaykichis, niychis: Mana imapaq valeq kamachikunan kayku.
11 Jerusalén llaqtaman rishaspan Samaria llaqtata Galilea provinciatawan pasarqan.
12 Huk llaqtachaman haykuspataq, chunka lepra onqoyniyoq runakunawan tuparqanku.
13 Hinaqtinmi paykunaqa qaparispanku niranku: —Jesus, Yachachikuq, khuyapayaykuway, nispa.
14 Paykunata rikuspataq paykunata nirqan: –Riychis sacerdotekunaman rikuchimuychis, nispa. Hinaqtinmi risqankuman hina ch'uyanchasqa karqanku.
15 Paykunamanta hukninmi qhaliyapusqanta rikuspa, kutirispa, sinchi kunkawan Diosta hatuncharqan.
16 Hinaqtinmi Jesusta graciasta qospa chakiman qonqoriykuran.
17 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –¿Manachu chunka runakuna ch'uyanchasqa karqanku? ichaqa, ¿maypitaq isqun?
18 Diosta hatunchanankupaq kutimuqkunaqa manan tarinkuchu, aswanpas kay wak llaqtayoq runallan.
19 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Sayariy, ripuy, iñiyniykin qhaliyachisunki, nispa.
20 Fariseokunata tapuqtinkun, Diospa qhapaqsuyun hayk'aq hamunanmanta, paykunata nirqan: –Diospa qhapaqsuyunqa manan qhawaspachu hamun.
21 Manataqmi ninqakuchu: ¡Kaypi! otaq, ¡kay chaypi! Diospa qhapaqsuyunqa qankuna ukhupin kashan.

22 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata nirqan: –
P'unchaykunan hamunqa, Runaq Churinpa huknin
p'unchayninta rikuyta munaspaykichisqa manan
rikunkichischu, nispa.
23 Paykunan nisunkichis: Kaypi qhaway, nispa. otaq,
chaypi qhaway: ama paykunaq qhepanta riychu, amataq
qatiychu.
24 Imaynan hanaq pachaq uranpi huk ladomanta k'anchariq
lliphllikapas hanaq pachaq uranpi huk ladoman k'ancharin
hinata. Chay hinallataqmi Runaq Churinpas p'unchayninpi
kanqa.
25 Ñawpaqtaqa askha ñak'arinanmi, kunan miray
runakunaq wikch'usqan kanan.
26 Imaynan Noeq p'unchayninkunapi karqan,
chhaynallataqmi Runaq Churinpa p'unchayninkunapipas
kanqa.
27 Mikhurqanku, ukyarqanku, casarakurqanku,
casarakurqanku, Noe arcaman haykusqan p'unchaykama,
unu millp'u hamuspataq llapankuta ch'usaqyachirqan.
28 Chhaynallataqmi Lotpa tiemponpi hina. mikhurqanku,
ukyarqanku, rantirqanku, qhaturqanku, tarpurqanku,
wasicharqanku;
29 Lot Sodoma llaqtamanta lloqsimusqan p'unchaymi
ichaqa hanaq pachamanta ninawan azufrewan paramuspa
llapankuta ch'usaqyachirqan.
30 Chhaynataqmi kanqa Runaq Churin reqsichikusqan
p'unchaypipas.
31 Chay p'unchaypiqa, wasi patapi kaqpas, wasi patapi
kaqpas, ama apananpaq uraykamuchunchu, chakrapi
kaqpas, amayá kutimuchunchu.
32 Lotpa warminmanta yuyariychis.
33 Pipas kawsayninta qespichiyta maskhaqqa
chinkachinqan; Pipas kawsayninta chinkachiqqa
waqaychanqa.
34 Niykichismi, chay tutan iskay qharikuna huk
puñunallapi kanqaku. hukninmi apasqa kanqa,
hukninñataqmi saqisqa kanqa.
35 Iskay warmikunan muyuchinqaku; hukninmi apasqa
kanqa, hukninñataqmi saqisqa kanqa.
36 Iskay qharikuna chakrapi kanqaku. hukninmi apasqa
kanqa, hukninñataqmi saqisqa kanqa.
37 Paykunataq niranku: —¿Maypitaq Señor? Hinaqtinmi
Jesusqa paykunata nirqan: –Maypichus aya kashan chayqa,
chaypin atoqkuna huñusqa kanqaku, nispa.

18 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiyta paykunaman
rimarirqan: "Runakunaqa sapa kutillanmi mañakunanku,
manataq pisipakunankuchu.
2 Chaymi niran: —Huk llaqtapi juezmi kasharan, payqa
manan Diosta manchakuqchu, manataqmi runatapas
qhawariqchu.
3 Chay llaqtapin huk viuda warmi kasharqan. Hinan
payman asuykamuspa nirqan: –Awqaymanta vengakuway,
nispa.
4 Hinaqtinmi huk tiempo mana munarqanchu, ichaqa
sonqollanpin nirqan: –Manaña Diosta manchakunichu,
nitaq runatapas qhawarinichu chaypas, nispa.
5 Chaywanpas kay viuda llakichiwasqanraykun payta
vengakusaq, paqtan sapa kutilla hamuwaspa
sayk'uchiwanman.
6 Señortaq nirqan: –Uyariychis mana chanin juezpa
nisqanta, nispa.
7 ¿Manachu Diosqa payta tuta p'unchay qapariq
akllasqankunamanta vengakunqa, paykunawan unayta
aguantashaspapas?
8 Niykichismi, paykunamanta usqhaylla vengakunanta.
Ichaqa, Runaq Churin hamuspa, ¿kay pachapichu iñiyta
tarinqa?
9 Hinaqtinmi Jesusqa kay rikch'anachiy simita rimaran,
paykuna kikinkupi confiakuspa, chanin kasqankuta,
hukkunata pisichaspa.
10 Iskay runakunan Dios yupaychana wasiman rirqanku
Diosmanta mañakunankupaq. Huknin fariseo, hukninñataq
impuesto cobraq.
11 Fariseotaq sayarispa pay kikinmanta mañakurqan: —
Dios, graciasta qoyki, manan huk runakuna hinachu kani,
mana suwakuq, mana chanin, wasanchay hucha ruwaq,
nitaq kay impuesto cobraq hinapas, nispa.
12 Semanapi iskay kutita ayunani, tukuy kapuqniymanta
diezmota qoni.
13 Hinaqtinmi impuesto cobraq runaqa karullapi
sayashaspa, mana hanaq pachamanqa ñawinta hoqariyta
munarqanchu, aswanpas sinqanta laq'aykuspan nirqan: –
Dios khuyapayaykuway huchasapa kasqayta, nispa.
14 Niykichismi, kay runaqa jujninmantaqa chaninpaq
qhawarisqallan wasinman uraykamurqan. Humillakuqmi
hatunchasqa kanqa.
15 Hinaqtinmi Jesuspa wawankunatapas pusamuranku
llamiykunanpaq.
16 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata waqyaspa nirqan: –
Warmachakuna ñoqaman hamunanta saqeychis, ama
hark'aychischu.
17 Cheqaqtapunin niykichis, pipas Diospa qhapaqsuyunta
wawa hina mana chaskiqqa manan hayk'aqpas chayman
haykunqachu.
18 Hinaqtinmi huk kamachikuq payta tapuran: —Allin
yachachiq, ¿imatan ruwasaq wiñay kawsayta chaskinaypaq?
19 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Imanaqtintaq allin
niwanki? manan pipas allinchu, aswanpas hukllan, chaymi
Diosqa.
20 Qanmi yachanki kamachikuykunata: Ama wasanchay
hucha ruwaychu, ama wañuchiychu, ama suwakuychu,
Ama llullakuspa testigo kaychu, Taytaykita mamaykitapas
respetay, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Wayna kasqaymantapacha
tukuy chaykunata waqaychani, nispa.
22 Chaykunata uyarispan Jesusqa payta nirqan: –
Hukllaraqmi pisichisunki, llapan kapuqniykita vendespa
wakchakunaman rakiy, hanaq pachapi qhapaq kayniyoq
kanki, hamuspa qatiway, nispa.
23 Chayta uyarispan sinchita llakikurqan, ancha qhapaq
kasqanrayku.
24 Hinaqtinmi Jesusqa sinchi llakisqa kashasqanta rikuspa
nirqan: –¡Mana sasatan qhapaq runakuna Diospa
qhapaqsuyunman haykunqaku!
25 Aswan facilmi camelloq aguja ñawinta, qhapaq runaq
Diospa qhapaqsuyunman haykunanmantaqa.
26 Chayta uyariqkunaqa nirqanku: —¿Pitaq salvakunman?
27 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Runakunapaq mana atikuq
kaqkunaqa Diospaqqa atikuqmi, nispa.
28 Hinaqtinmi Pedroqa nirqan: –Ñoqaykuqa llapantan
saqespa qatikuyku, nispa.

29 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis: Manan pipas Diospa qhapaqsuyunrayku wasinta, tayta-mamantapas, wawqentapas, warmintapas, wawankunatapas saqerpariqqa.
30 Kay tiempopipas, hamuq pachapipas manan askha kutitañachu wiñay kawsayta chaskinqa.
31 Hinaqtinmi Jesusqa chunka ishkayniyoq runakunata pusarispa, paykunata nirqan: –Jerusalén llaqtamanmi wichashanchis, profetakunaq Runaq Churinmanta llapan qelqasqankupas hunt'akunqan, nispa.
32 Paymi mana judío runakunaman entregasqa kanqa, asipayasqa, phiñasqa, thuqasqa ima kanqa.
33 Hinaspan maqaspa wañuchinqaku, kinsa p'unchaytaq kawsarimpunqa.
34 Hinaqtinmi paykunaqa mana imatapas entienderankuchu.
35 Jericó llaqtaman asuykushaqtinmi, huk ñawsa runa ñan patapi tiyasharqan limosna mañakuq.
36 Hinaqtinmi Jesusqa chay runakunaq pasashaqta uyarispa tapurqan ima ninan kasqanta.
37 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: Nazaret llaqtayoq Jesusqa pasashasqanta, nispa.
38 Hinaqtinmi Jesusqa qapariran: —Davidpa Churin Jesus, khuyapayaykuway, nispa.
39 Ñawpa riqkunaqa ch'inlla kananpaqmi anyarqanku, ichaqa astawanraqmi qaparirqan: "Davidpa Churin, khuyapayaykuway", nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa, payman pusamunankupaq kamachiran.
41 Chaymi khaynata niranku: –¿Imatataq ruranayta munanki? Paytaq nirqan: –Señor, rikunaypaq, nispa.
42 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Qhawariy, iñiyniykin qespichisunki, nispa.
43 Hinaqtinmi Jesusqa chaylla rikuspa Diosta yupaychaspa qatikuran.

19 RAKI

1 Hinan Jesusqa Jericó llaqtata haykuspa pasarqan.
2 Hinaqtinmi huk runa Zaqueo sutiyoq kasharan, paymi impuesto cobraqkunaq umallin karqan.
3 Hinaspan Jesusqa pichus kasqanta rikuyta munaran. Manataqmi atirqanchu prensakunarayku, pisi sayayniyoq kasqanrayku.
4 Hinaqtinmi Jesusqa phawaylla phawaykuspa huk sicomor sach'aman seqarqan payta rikunanpaq.
5 Jesusqa chay cheqasman chayaspataq, Jesusta qhawarispa, payta nirqan: –Zaqueo, usqhaylla uraykamuy. Kunan p'unchay wasiykipi qhepakunaymi, nispa.
6 Hinaqtinmi Jesusqa usqhaylla uraykamuspa kusisqa chaskirqan.
7 Chayta rikuspataq llapanku qaqchapakurqanku: –Payqa huchasapa runawan invitasqa kananpaq ripusqanmanta, nispa.
8 Zaqueotaq sayarispa Señorta nirqan: Qhawariy, Señor, kapuqniypa kuskannintan wakchakunaman qoni; Pimantapas llullakuspay imatapas qechurqani chayqa, tawa kutitan kutichipusaq.
9 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Kunan p'unchaymi kay wasiman qespikuyqa chayamushan, paypas Abrahampa churinmi, nispa.
10 Runaq Churinmi hamurqan chinkasqata maskhaq qespichinanpaq.
11 Chaykunata uyarispankun Jesusqa huk rikch'anachiyta yapaykurqan, Jerusalén llaqtaq qayllanpi kashaspa, Diospa qhapaqsuyun chay ratolla rikhurimunanta yuyaykusqankurayku.
12 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Huk allin qhawarisqa runan karu llaqtaman riran gobiernota chaskinanpaq, hinaspa kutimunanpaq, nispa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa chunka kamachinkunata waqyaspa, chunka qollqeta qoykuspa niran: "Hamunaykama llank'aychis", nispa.
14 Llaqtamasinkunan ichaqa cheqnikurqanku, hinaspan qhepanta huk willakuyta apachirqanku: –Manan kay runata kamachiwasunchu, nispa.
15 Hinaqtinmi Jesusqa reinota chaskispa kutimuspa, chay qolqeta qosqan kamachikunata payman waqyamunankupaq kamachirqan, sapanka runa qhatuypi hayk'a ganasqankuta yachananpaq.
16 Hinaqtinmi ñawpaq kaq hamuspa nirqan: –Señor, qolqeykiqa chunka kilotan yapakurqan, nispa.
17 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Allinmi, allin kamachi, pisillapi hunt'aq kasqaykiraykun chunka llaqtakunata kamachinki, nispa.
18 Iskaykaqtaq hamuspa nirqan: –Señor, qolqeykiqa phisqa kilotan yapakurqan, nispa.
19 Hinaqtinmi Jesusqa nillarantaq: Qanpas phisqa llaqtakunata umalliy, nispa.
20 Huk runataq hamuspa nirqan: –Señor, kaypin kashan servilletapi waqaychasqay qolqeyki.
21 Ñoqaqa manchakurqaykim, mana tarpusqayki runa kasqaykirayku.
22 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qanmantan juzgasqayki, millay kamachi, nispa. Qanmi yacharqanki mana tarpusqayta hoqarispa mana tarpusqayta cosechasqayta.
23 ¿Imanasqataq qollqey qollqeta qollqeman qowarqanki, hamuspay usurawan mañapunaypaq?
24 Hinaqtinmi Jesusqa chaypi kashaqkunata nirqan: –Paypa qolqenta qechuychis, hinaspa chunka qollqeyoqman qoychis, nispa.
25 (Hinaqtinmi payta nirqanku: –Señor, chunka kiloyoqmi", nispa.
26 Ñoqan niykichis: Pipas kapuqmanmi qosqa kanqa. Mana kapuqmantaqa, kapuqninpas qechusqam kanqa.
27 Ichaqa enemigoykunaqa, paykunapi rey kanaypaq mana munaqkunaqa, kayman pusamuspa ñawpaqeypi wañuchiychis.
28 Hinaqtinmi Jesusqa Jerusalén llaqtaman wichaspa ñawpaqman riran.
29 Olivo orqopi Betfage llaqtaman, Betania llaqtaman asuykuqtintaq, iskay discipulonkunata kacharqan.
30 Chaymi khaynata niranku: Riychis chimpapi kaq llaqtachaman. Chayman haykuspaykichismi tarinkichis huk asnochata watasqata, chay asnopiqa manan hayk'aqpas tiyasharqanchu.
31 Pipas tapusunkichis: ¿Imanasqataq kacharishankichis? kaynatam ninkichik: "Señor Diosqa payta necesitasqanraykum", nispa.
32 Hinaqtinmi kachamusqakunaqa, Jesuspa nisqan hinata tarirqanku.

33 Asno asnota kacharishaqtinkun dueñonkuna paykunata nirqanku: –¿Imanaqtintaq asnota kacharishankichis?
34 Paykunataq nirqanku: —Señor Diosmi payta necesitan, nispa.
35 Hinaqtinmi Jesusta Jesusman aparqanku, p'achankutataq asnoman wikch'uykuspa Jesusta churarqanku.
36 Hinaqtinmi Jesusqa rishaspa p'achankuta ñanpi mast'arirqanku.
37 Hinaqtinmi Jesusqa asuykamuqtin, Olivo orqoman uraykamushaspa, llapa discipulonkuna kusikuyta qallarirqanku, Diosta hatun kunkawan yupaychayta qallarirqanku, tukuy atiyniyoq ruwaykunata rikusqankumanta.
38 Chaymi niran: —Señor Diospa sutinpi hamuq Reyqa saminchasqa kachun, hanaq pachapi thak kay, hanaq pachapi hatunchasqa kachun, nispa.
39 Runakunamanta wakin fariseokunataq Jesusta nirqanku: —Yachachikuq, discipuloykikunata anyay, nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Niykichismi, kay runakuna upallalla kankuman chayqa, rumikunaqa kaq rato qaparinkuman, nispa.
41 Hinaqtinmi Jesusqa chay llaqtata rikuspa waqaran.
42 Chaymi khaynata niran: " Qanpas kay p'unchaypipas yachawaqmi karqan thak kawsayniykipaq kaqkunataqa! kunanmi ichaqa ñawiykimanta pakasqa kashanku.
43 P'unchaykunan chayamusunki, awqaykikuna huk zanjata wikch'uykuspa muyuriqniykita muyuykusunkiku.
44 Allpawan kuskaraqmi churasunki, wawaykikunatapas qan ukhupi churasunki. Manataqmi qanpi huk rumitapas huk rumita saqenqakuchu. Watumusqayki tiempota mana yachasqaykirayku.
45 Hinaspan Dios yupaychana wasiman haykuspa, chaypi vendeqkunata, rantiqkunatapas qarqoyta qallarirqan.
46 Paykunata nirqan: Qelqapin nin: Wasiyqa Diosmanta mañakuna wasi, qankunan ichaqa suwakunaq t'oqonman tukuchirqankichis, nispa.
47 Sapa p'unchaymi Dios yupaychana wasipi yachachiq. Umalli sacerdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas, llaqta umalliqkunapas payta wañuchiyta munarqanku.
48 Hinaqtinmi mana tariyta atirqankuchu imatachus ruwanankuta, llapa runakunan payta uyariyta munarqanku.

20 RAKI

1 Huk p'unchaymi, Dios yupaychana wasipi runakunaman yachachishaspa, allin willakuykunata willashaqtin, sacerdotekunaq umallinkunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas kurak runakunawan kuska Jesusman hamurqanku.
2 Hinaqtinmi Jesusta niran: —Niway, ¿ima atiywantaq kaykunata ruwanki? ¿Pitaq kay atiyta qosuqniykiri?
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ñoqapas hukta tapusqaykichis. hinaspa kutichiway:
4 Juanpa bautizasqanqa, hanaq pachamantachu icha runakunamantachu?
5 Hinaqtinmi paykunapura rimapayaranku: –Hanaq pachamanta nisunman chayqa, nispa. ninqa: "¿Imanaqtintaq mana paypi creerqankichischu?", nispa.
6 Ichaqa, "Runakunamanta" nisunman chayqa. llapa runakunan rumiwan ch'aqewasun, Juan profeta kasqanta yachasqankurayku.
7 Hinaqtinmi paykunaqa mana yachayta atirqankuchu maymanta kasqanta.
8 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manan noqapas willaykichischu ima atiywanchus kaykunata ruwashani, nispa.
9 Hinaqtinmi Jesusqa kay rikch'anachiyta runakunaman rimayta qallarirqan. Huk runan uvas chakrata tarpurqan, hinaspan chakra llank'aqkunaman saqerqan, hinaspan unayta karu llaqtaman rirqan.
10 Tiempoqa chayamuqtinmi huk kamachita chakra llank'aqkunaman kacharqan, uvas chakrapi rurunkunata qonankupaq, chakra llank'aqkunan ichaqa maqarqanku, ch'usaqllatataq kacharqanku.
11 Wakmantan huk kamachita kacharqan, paykunapas maqarqanku, p'enqaypitaq rogakurqanku, ch'usaqllatataq kacharqanku.
12 Hukmantan kinsa kaq runata kacharqan, paytapas k'irispa qarqorqanku.
13 Hinaqtinmi uvas chakrayoq runaqa nirqan: –¿Imatataq ruwasaq? Munasqa churiyta kachamusaq, ichapas payta rikuspa yupaychanqaku.
14 Chakra llank'aqkunan ichaqa payta rikuspa paykunapura rimanakurqanku: Kaymi herederoqa, hamuychis, wañuchisun herencianchispaq, nispa.
15 Chaymi uvas chakramanta qarqospa wañuchirqanku. Chaynaqa, ¿imatam uvas chakrapa dueñon paykunata ruwanqa?
16 Paymi hamuspa chay chakra llank'aqkunata ch'usaqyachinqa, uvas chakratataq hukkunaman qonqa. Chayta uyarispankutaq nirqanku: —Dios amachaychu, nispa.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata rikuspa nirqan: –¿Imataq kay qelqapi nin: Wasi ruwaqkunaq wikch'upusqanku rumiqa k'uchuq umanmanmi tukupun?
18 Pipas chay rumiman urmaykuqqa p'akisqa kanqa. Pimanpas urmaykuptinqa ñut'unqa polvomanmi tukupunqa.
19 Umalli sacerdotekunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas, chay horallapin payta makinta hap'iyta munarqanku. Hinaspan runakunata manchakurqanku, paykunaq contranpi kay rikch'anachiyta rimasqanta musyakusqankurayku.
20 Paykunata qhawaspataq wateqaqkunata kacharqanku chanin runakunaman tukunankupaq, rimasqanta hap'inankupaq, kamachikuqpa atiyninman, atiyninmanwan payta entregaranankupaq.
21 Hinaqtinmi paykunaqa tapuranku: —Yachachikuq, yachanchismi cheqaqta rimasqaykita, yachachisqaykitapas, manataqmi piqpa runantapas chaskikunkichu, aswanpas Diospa ñannintan cheqaqta yachachinki.
22 ¿Allinchu Cesarman impuesto qonanchispaq, icha manachu?
23 Hinaqtinmi Jesusqa musyakuspa paykunata niran: —¿Imanaqtintaq tentawankichis?
24 Huk qolqeta qhawachiway. ¿Pipa rikch'ayninpas, hawanpi qillqasqapas? Paykunataq kutichispa nirqanku: –Cesarpa, nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cesarpa kaqninkunataqa Cesarman qoychis, Diospa kaqninkunatapas Diosman qoychis, nispa.
26 Hinaqtinmi runakunaq ñawpaqenpi rimasqanta mana hap'iyta atirqankuchu.

27 Hinaqtinmi wakin saduceokuna Jesusman hamuranku, paykunan mana munankuchu kawsarimpuy kananta. Hinan tapurqanku:
28 –Yachachikuq, Moisesmi qelqamuwarqanku: Piqpa wawqenpas warmiyoq kaspa wañuspa mana wawayoq wañupuqtinqa, wawqen warminta casarakuspa wawqenpaq mirayta wiñachinanpaq, nispa.
29 Qanchis wawqekunan karqanku, ñawpaq kaq wawqenkunatataq casarakuspa mana wawayoq wañupurqan.
30 Iskaykaqtaq casarakurqan, mana wawayoqtaq wañupurqan.
31 Kimsa kaqtaq payta hap'irqan. Chay hinallataqmi qanchisnintinpas, mana wawata saqespa wañukapurqanku.
32 Qhepamanmi chay warmipas wañupurqan.
33 Kawsarimpuypi, ¿piqpa warmintaq? Qanchismi warmita casarakurqanku.
34 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Kay pachapi wawakunaqa casarakuspan casarakunku.
35 Pikunachus kay pachata chaskinankupaq, wañusqakunamanta kawsarimpunankupaqpas, ama casarakunqakuchu, nitaq casarakunqakuchu.
36 Manañataqmi wañunkumanñachu, angelkunawan kaqlla kasqankurayku. Diospa wawankunan kanku, kawsarimpuq wawankuna kaspa.
37 Wañusqakuna kawsarimpuqtinmi, Moisesqa sach'a-sach'a patapi rikuchirqan, Abrahanpa Diosnin, Isaacpa Diosnin, Jacobpa Diosnin, nispa.
38 Payqa manan wañusqakunaq Diosninchu, aswanpas kawsaqkunaq Diosninmi.
39 Hinaqtinmi wakin kamachikuy simita yachachiqkunaqa niranku: Yachachikuq, allintan rimarqanki, nispa.
40 Chay qhepamantaq mana imatapas tapuyta atrevikurqankuchu.
41 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imaynataq ninku Cristoqa Davidpa churin kasqanmanta?
42 David kikinmi Salmos libropi niran: Señor Diosmi Señorniyta nirqan: Paña ladoypi tiyaykuy, nispa.
43 Awqaykikunata chakiykipa takyachinaykikama.
44 Davidtaq payta "Señor" nispa sutichan, ¿imaynataq churin?
45 Llapa runakuna uyarishaqtinmi Jesusqa discipulonkunata niran:
46 Cuidakuychis kamachikuy simita yachachiqkunamanta, paykunan munanku hatun p'achawan puriyta, qhatukunapi, sinagogakunapi aswan alto tiyanakunamanta, fiestakunapi umalliq cuartokunamantawan napaykuyta munanku.
47 Paykunan viudakunaq wasinta mikhunku, uqharikunankupaqtaq unayta mañakunku.

21 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa qhawarispa qhapaq runakunata rikuran qollqenkuta qolqe waqaychana wasiman wikch'uykushaqta.
2 Hinaqtinmi Jesusqa rikurqan huk wakcha viuda warmita, iskay qolqeta chayman wikch'uykushaqta.
3 Paytaq nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kay wakcha viudaqa llapankumantapas aswan askhatan wikch'uykusqa.
4 Llapallanmi Diospa ofrendankunaman askha qollqenkumanta wikch'uykurqanku, paymi ichaqa wakcha kashaspa tukuy kausayninta wikch'uykurqan.
5 Hinaqtinmi wakin runakuna Dios yupaychana wasimanta rimashaqtinku, sumaq rumikunawan, regalokunawan ima sumaqchasqa kasqanta niran.
6 Kay rikusqaykichiskunamantaqa, p'unchaykunan hamunqa, chay p'unchaykunapiqa manan huk rumipas huk rumipas puchunqachu, manataqmi urmachisqachu kanqa.
7 Paykunataq tapurqanku: –Yachachikuq, ¿hayk'aqtaq kaykunaqa kanqa? ¿Ima señaltaq kanqa chaykuna hunt'akuqtin?
8 Paytaq nirqan: –Cuidakuychis ama engañasqa kanaykichispaq, askha runakunan sutiypi hamunqaku: Ñoqan Cristo kani, nispa. Tiempoqa qayllaykamushanmi, ama paykunaq qhepanta riychischu, nispa.
9 Ichaqa awqanakuykunamanta, ch'aqwaykunamantawan uyarispaykichisqa, ama mancharikuychischu. ichaqa manan pisi-pisimantachu tukukuyqa.
10 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Huk nacionmi huk nacion contra hataringa, reinotaq huk reino contra.
11 Hatun pacha chhaphchiykunan kanqa imaymana cheqaskunapi, yarqaykunapas, onqoykunapas. Manchakuypaq rikuykuna, hatun señalkunapas hanaq pachamantan kanqa.
12 Ichaqa manaraq tukuy chaykuna kashaqtinmi, makinkuta churasunkichis, qatiykachasunkichis, sinagogakunaman, carcelkunamanpas entregasunkichis, sutiyrayku reykunaman, kamachikuqkunamanpas apasunkichis.
13 Chaymi qankunaman kutirimunqa testigo kananpaq.
14 Chhaynaqa, sonqoykichispi allinta yuyaykuychis, amapuni imatachus kutichinaykichista yuyaykunaykichispaq.
15 Ñoqan qosqayki simita, yachaytapas, chaytaqa manan llapa awqaykichispas hark'akuyta atinqakuchu, manataqmi hark'akunqakuchu.
16 Tayta-mamaykichispas, wawqeykichispas, aylluykichispas, amigoykichispas traicionasunkichis. Hinaspan wakinniykichista wañuchinqaku, nispa.
17 Llapa runakunaq cheqnisqan kankichis sutiyrayku.
18 Ichaqa manan huk chukchaykichispas chinkanqachu.
19 Pacienciakuspaykichismi almaykichista hap'ikapunkichis.
20 Jerusalén llaqtata ejercitokunawan muyurisqata rikuspaykichisqa, yachaychis ch'usaqyachisqa kashasqanta.
21 Judea suyupi tiyaqkuna orqokunaman ayqechunku. Chay chawpipi kaqkunapas lloqsichunku. Chay llaqtakunapi kaqkunapas ama haykuchunku.
22 Kay p'unchaykunan kanqa vengakuy p'unchaykuna, Diospa Simin Qelqapi tukuy ima hunt'akunanpaq.
23 ¡Ay chay p'unchawkunapi wiksayuq wawakunamanta, ñuñuqkunamantawan! Kay hallp'api hatun llakikuy, phiñakuywantaq kay runakuna patapi kanqa.
24 Paykunan espadawan urmaykunqaku, hinaspan llapa suyukunaman preso apasqa kanqaku, Jerusalén llaqtataq mana judío runakunaq sarusqan kanqa, mana judío runakunaq tiempon hunt'akunankama.
25 Intipipas, killapipas, ch'askakunapipas señalkunan kanqa. Kay hallp'a patapitaq nacionkunaq ñak'ariyninku, ch'aqwaywan; lamar qochapas, olakunapas qapariq;
26 Runakunaq sonqonkuqa mancharikuspanku, kay pachaman hamuq imaymanakunata qhawaspa, hanaq pachaq atiyninkuna chhaphchisqa kanqaku.

27 Hinaqtinmi rikunqaku Runaq Churinta puyupi hamushaqta atiyniyoq hatun k'anchariywan.
28 Chaykuna pasayta qallariqtintaq, qhawariychis, hinaspa umaykichista hoqariychis. Kacharichiyniykichismi qayllaykamushan.
29 Hinaqtinmi Jesusqa huk rikch'anachiyta paykunaman rimarirqan. Qhawariy higos sach'ata, llapan sach'akunatapas.
30 Kunan phawariqtinkutaq, qankuna kikiykichismanta yachankichis chiri tiempo qayllaykamusqanta.
31 Chay hinallataqmi qankunapas chaykuna pasashaqta rikuspa yachankichis Diospa qhapaqsuyunqa qayllaykamusqanta.
32 Cheqaqtapunin niykichis, kay miraykunaqa manan tukunqachu, llapan hunt'akunankama.
33 Hanaq pachapas kay pachapas tukukunqan, rimasqaymi ichaqa mana tukukunqachu.
34 Qankuna kikiykichista cuidakuychis, paqtan sonqoykichispi llumpay q'otusqa kachun, machaywan, kay kawsaymanta llakikuykunawan ima, mana musyakuspalla chay p'unchay chayamusunkichisman.
35 Llapallan kay pachapi tiyaq runakunamanmi toqlla hina chayamunqa.
36 Chay hinaqa, rikch'ariychis, sapa kutitaq mañakuychis, tukuy chaykuna pasananmanta ayqenaykichispaq, hinallataq Runaq Churinpa ñawpaqenpi sayanaykichispaq.
37 P'unchaypitaq Dios yupaychana wasipi yachachisharqan. Tutamanta lloqsispataq Olivos orqopi tiyaq.
38 Llapa runakunan tutamantan templopi Jesusman hamurqanku uyarinankupaq.

22 RAKI

1 Mana qonchuyoq t'anta mikhuy fiestaqa qayllaykamurqanmi, chay fiestatan sutichanku Pascua Fiesta nispa.
2 Umalli sacerdotekunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas, imaynatachus wañuchinankupaq maskharqanku. runakunata manchakuspankum.
3 Chaymantataq Satanasqa Iscariote sutiyoq Judasman haykurqan, payqa chunka iskayniyoq runakunamantan karqan.
4 Hinaqtinmi Jesusqa rispa, sacerdotekunapa jefenkunawan, capitankunawan ima rimapayaran, imaynatas payta traicionanman chayta.
5 Hinan paykunaqa kusikurqanku, hinaspan rimanakurqanku qolqeta qonankupaq.
6 Hinaqtinmi Jesusqa prometekurqan, askha runakunaq mana kashaqtintaq paykunaman traicionananpaq oportunidadta maskharqan.
7 Mana qonchuyoq t'anta mikhuna p'unchaymi chayamurqan Pascua fiestata wañuchina p'unchay.
8 Hinaqtinmi Pedrota Juantawan kacharqan: –Riychis Pascua fiestata wakichimuwayku mikhunaykupaq, nispa.
9 Paykunataq nirqanku: –¿Maypitaq wakichinaykupaq munanki?
10 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Llaqtaman haykushaqtiykichismi huk runa tupasunkichis, unu p'uyñu apaspa. haykusqan wasiman qatiy.
11 Wasiyoqta ninkichis: Yachachiqmi nisunki: Maypin kashan discipuloykunawan Pascua fiestata mikhunay wasi?
12 Hinaqtinmi payqa rikuchisunkichis huk hatun cuartota, chaypiqa allin allichasqa kashan.
13 Hinaqtinmi paykunaqa rispanku, Jesuspa nisqan hina tarirqanku, hinaspan Pascua fiestata allicharqanku.
14 Hora chayamuqtintaq, chunka iskayniyoq apostolkunawan kuska tiyaykurqan.
15 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manaraq ñak'arishaspaymi qankunawan kuska kay Pascua fiestata mikhuyta munarqani.
16 Niykichismi: Diospa qhapaqsuyunpi hunt'akunankamaqa manañan mikhusaqñachu.
17 Hinaqtinmi Jesusqa vasota hap'ispa graciasta qospa nirqan: –Kayta hap'ispa rakinakuychis.
18 Niykichismi, manan uvas sach'a ruruta ukyasaqchu, Diospa qhapaqsuyun hamunankama, nispa.
19 Hinaspan t'antata hap'ispa graciasta qorqan, p'akispataq paykunaman qorqan: –Kaymi qankunarayku qosqa cuerpoy, kayta ruwaychis yuyariwanaykichispaq, nispa.
20 Chhaynallataqmi cena qhepata vasotapas niran: Kay vasoqa yawarniypi mosoq testamenton, qankunarayku hich'asqa kashaqtiy, nispa.
21 Ichaqa, traicionawaqniypa makinmi ñoqawan kuska mesa patapi kashan.
22 Cheqaqtapunin Runaq Churinqa yuyaykusqaman hina rishan, ay, ay, ayqe kanqa chay traicionasqa runamantaqa!
23 Hinaqtinmi paykunapura tapuyta qallariranku, ¿mayqentaq kay ruwayta ruwanan karqan chayta.
24 Paykuna ukhupitaq ch'aqway karqan, mayqenninkutaq aswan hatunpaq qhawarisqa kananmanta.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mana judío runakunaq reyninkunan paykunata kamachinku. Paykunata kamachikuqkunataq allin ruwaqkuna nispa sutichanku.
26 Qankunan ichaqa ama chhaynachu kankichis, aswanpas qankuna ukhupi aswan hatun kaq sullk'a hina kachun. Umalliqpas, serviq hina.
27 ¿Imataq aswan hatun, mikhunapi tiyaq icha serviq? ¿Manachu mikhunapi tiyaq? Ñoqataq qankuna ukhupi kashani, serviq runa hina.
28 Qankunan kankichis wateqayniypi noqawan kashaqkunaqa.
29 Qankunamanmi huk qhapaq suyuta churani, imaynan Yayay churawarqan hinata;
30 Chay hinapin, qhapaq suyuypi mesaypi mikhuspa ukyanaykichispaq, Israelpa chunka iskayniyoq ayllunkunata juzgaspa kamachikuy tiyanakunapi tiyaykuspaykichis.
31 Hinan Señor Diosqa nirqan: Simón, Simón, Satanasqa trigo hina ch'usaqyachisunkichis.
32 Ñoqaqa qanraykun mañakurqani iñiyniyki ama pisiyananpaq.
33 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Señor, listoñan kashani carcelmanpas wañuymanpas rinaypaq, nispa.
34 Paytaq nirqan: –Pedro, niykichismi, kunan p'unchayqa manan galloqa waqanqachu, manaraq kinsa kutita negawaq reqsiwasqaykita, nispa.
35 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunata mana bolsayoq, mana p'achayoq, mana zapatoyoq kachashaqtiy, ¿imapas pisirqasunkichischu? Paykunataq nirqanku: –Manan imapas, nispa.
36 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Kunanqa bolsayoq runaqa p'achantapas hap'ichun, ch'ullatapas, mana espadayoqtaq p'achanta vendespa rantimuchun, nispa.

37 Niykichismi, Diospa Simin Qelqaqa noqapin hunt'akunanraq: “Mana huchallikuqkunaq chawpinpin yupasqa karqan”, nispa.
38 Paykunan nirqanku: –Señor, kaypin iskay espadakuna kashan, nispa. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Allinmi, nispa.
39 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsimuspa, costumbreman hina Olivos orqoman riran. Hinan discipulonkunapas payta qatikurqanku.
40 Chaypi kashaspataq Jesusqa paykunata nirqan: –Manakuychis wateqayman ama haykunaykichispaq, nispa.
41 Hinaqtinmi Jesusqa huk rumi hina paykunamanta karunchakuran, qonqorikuspataq Diosta mañakuran.
42 Hinaqtinmi khaynata niranku: Yayay, munaspaykiqa kay vasota qechupuway, ichaqa ama munayniychu, aswanpas qanpa munayniyki hunt'akuchun, nispa.
43 Hinan hanaq pachamanta huk angel rikhurimurqan kallpachaspa.
44 Llakisqa kaspataq astawanraq Diosmanta mañakurqan, sudorninpas yawar sut'ukuna hina pampaman urmaykusqa hina karqan.
45 Mañakuymanta hatarispataq discipulonkunaman rispa, llakisqa puñushaqta tarirqan.
46 Hinan paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq puñushankichis? hatarispa mañakuychis, mana wateqayman haykunkichischu, nispa.
47 Hinaqtinmi Jesusqa rimashaqtinraq, askha runakuna, chunka iskayniyoqkunamanta huknin Judas sutiyoq runapas, paykunaq ñawpaqenta rispa, Jesusman asuykurqan much'ananpaq.
48 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Judas, ¿muchaywanchu Runaq Churinta traicionanki?
49 Muyuriqninpi kaq runakunaqa imachus qatimunanta rikuspa nirqanku: —Señor, espadawanchu wañuchisun?
50 Paykunamanta hukninmi uma sacerdoteq kamachinta waqachispa paña ninrinta kuchurparirqan.
51 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Kaykamata saqeychis, nispa. Hinaspan ninrinta llamiykuspa qhaliyachirqan.
52 Hinaqtinmi Jesusqa sacerdotekunapa jefenkunata, templopi capitankunata, payman hamuq umallikunatawan niran: —¿Suwa contra hinachu lloqsimushankichis espadakunawan k'aspikunawan?
53 Sapa p'unchay templopi qankunawan kashaqtiy, manan makiykichista haywariwarqankichischu.
54 Hinaqtinmi Jesusta pusaspanku uma sacerdoteq wasinman pusaranku. Hinan Pedroqa karuta qatikuran.
55 Wasi chawpipi ninata rawrachispataq, Pedroqa paykuna ukhupi tiyaykurqan.
56 Huk sirvientataq nina qayllapi tiyashaqta rikuspa nirqan: –Kay runapas paywanmi kasharqan, nispa.
57 Hinaqtinmi Jesusqa negaspa nirqan: –Warmi, manan paytaqa reqsinichu, nispa.
58 Pisi tiempomantataq huk runa payta rikuspa nirqan: –Qanpas paykunamantan kanki, nispa. Hinan Pedroqa nirqan: –Runa, manan ñoqachu kani, nispa.
59 Huk hora qhepatataq huk runaqa mana manchakuspa nirqan: –Cheqaqtapunin kay runapas paywan kasharqan, Galilea llaqtamantan, nispa.
60 Hinan Pedroqa nirqan: –Runa, manan yachanichu ima nisqaykitapas, nispa. Hinaptinmi chaylla rimapayachkaptinsi galloqa waqarurqa.
61 Hinan Señorqa kutirispa Pedrota qhawarirqan. Hinan Pedroqa yuyarirqan Señor Diospa nisqanta: –Manaraq gallo waqashaqtinmi kinsa kutita negawanki, nispa.
62 Hinan Pedroqa lloqsispa sinchita waqarqan.
63 Hinaqtinmi Jesusta hap'iq runakunaqa burlakuspanku maqarqanku.
64 Ñawinta wisq'aspataq, uyanta takaspa tapurqanku: —Profetiy, ¿pitaq maqasurqanki?
65 Hinaqtinmi Jesuspa contranpi askha imaymanakunatapas k'amispa rimarqanku.
66 P'unchayña kashaqtinmi, llaqta kurak runakuna, sacerdote umallikuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas huñunakuspanku, Jesusta Concilionkuman pusaranku.
67 ¿Qanchu Cristo? willawayku. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Sichus willasaq chayqa, manan creewaqchischu.
68 Noqapas tapuqtiykichisqa, manan kutichiwankichischu, nitaq kachariwankichischu.
69 Runaq Churinqa Diospa atiyninpa paña ladonpin tiyaykunqa.
70 Llapallankun nirqanku: –¿Diospa Churinchu kanki? Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunaqa ninkichismi ñoqa kasqayta, nispa.
71 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: –¿Imamantan astawan willawananchis? Ñoqanchis kikinchismi paypa siminmanta uyarirqanchis.

23 RAKI

1 Hinaqtinmi llapa runakuna sayarispa Pilatoman pusaranku.
2 Hinaqtinmi Jesusta huchachayta qallariranku: —Kay runatan tarirqayku llaqtata qhellichashaqta, Cesarman impuesto pagayta hark'ashaqta, pay kikin Cristo Rey kasqanmantawan, nispa.
3 Hinaqtinmi Pilatoqa payta tapuran: —¿Qanchu judío runakunaq reynin kanki? Paytaq kutichispa nirqan: –Qanmi chayta nishanki, nispa.
4 Hinaqtinmi Pilatoqa sacerdotekunapa jefenkunata runakunatawan niran: “Manan kay runapiqa ima huchatapas tarinichu”, nispa.
5 Hinaqtinmi paykunaqa astawan phiñakuspa nirqanku: –Payqa Galileamantapacha kay cheqaskama llapa judío runakunata yachachispa runakunata kallpachan, nispa.
6 Galileamanta Pilatoqa yacharuspanmi, chay runaqa Galilea nacionniyoqchu icha manachu, nispa.
7 Herodespa kamachisqan kasqanta yacharuspanmi, Herodesman kacharqan, paypas chay tiempopi Jerusalén llaqtapi kasharqan.
8 Herodestaq Jesusta rikuspa anchata kusikurqan, unaymantaña payta rikuyta munarqan, paymanta askhata uyarisqanrayku. hinaspan suyakurqan ima milagrotapas paypa ruwasqan rikuyta.
9 Hinaqtinmi Jesusqa askha simikunawan paywan tapurqan; Ichaqa manan imatapas kutichirqanchu.
10 Umalli sacerdotekunapas kamachikuy simita yachachiqkunapas sayarispa sinchitan huchacharqanku.
11 Herodestaq maqanakuq soldadonkunapiwan payta qhellichaspa burlakurqanku, sumaq p'achawan p'achachispataq Pilatoman kacharqanku.

12 Chay p'unchaymi Pilatowan Herodeswan amigontin kapurqanku, manaraqmi paykunapura awqanakuypi kasharqanku.
13 Pilatoqa, sacerdotekunapa jefenkunata, umallikunata, runakunatawan tantanakushpa.
14 Paykunata nirqan: –Qankunan kay runata pusamuwarqankichis runakunata q'ewichiq hinata, ñoqataq ñawpaqeykichispi payta t'aqwispa, mana ima huchatapas tarirqanichu kay runamanta huchachasqaykichismanta.
15 Manan, nitaq Herodespas, paymanmi kachamurqaykichis. Qhawariychis, manan imapas wañunanpaq hinachu paymanqa ruwakun.
16 Chayraykun castigaspa kacharisaq.
17 (Fiestapi hukta kacharinanpuni).
18 Hinaqtinmi paykunaqa huk kutillapi qaparirqanku: –Kay runata saqey, Barrabasta kacharipuwayku.
19 (Payqa llaqtapi hatarichisqanrayku, runa wañuchisqanmantawan carcelman wisq'asqa karqan).
20 Hinaqtinmi Pilatoqa Jesusta kacharichiyta munaspa, wakmanta paykunata rimapayaran.
21 Hinaqtinmi paykunaqa qaparispanku niranku: —Cruzpi chakatay, chakatay, nispa.
22 Hinaqtinmi kinsa kaq kutipi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Ima millaytan ruwaran? Manam ima wañuytapas tarirqanichu, chayraykum castigaspa kacharisaq, nispa.
23 Hinaqtinmi paykunaqa chay ratolla sinchita qaparispanku, chakatasqa kananpaq mañakurqanku. Chaymi paykunapa, sacerdotekunapa jefenkunapa kunkanpas qaparirqa.
24 Hinaqtinmi Pilatoqa kamachikuran kamachikusqankuman hina ruwakunanpaq.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman kacharipurqan hatarichisqanmanta, wañuchiymantawan carcelman wisq'asqa runata. Jesusta ichaqa paykunaq munayninman entregarqan.
26 Hinaqtinmi Jesusta pusashaqtinku, Cirene llaqtamanta Simón runata hap'irqanku, paymanmi cruzta churarqanku Jesuspa qhepanta apananpaq.
27 Hinaqtinmi Jesuspa qhepanta askha runakuna, warmikunapas waqasharqanku, waqasharqanku ima.
28 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman kutirispa nirqan: –Jerusalenpa ususinkuna, ama ñoqamanta waqaychischu, aswanpas waqaychis qankuna kikiykichismanta wawaykichismantawan, nispa.
29 Chayamushanñan p'unchaykuna, chay p'unchaykunapin ninqaku: Kusisamiyoqmi mana wachakuq, mana wachakuq wiksakuna, mana ñuñuq wawakunapas, nispa.
30 Hinaqtinmi orqokunata niyta qallarinqaku: "Wormuykuwayku", nispa. urqukunamanpas: Tapaykuwaychik, nispa.
31 Chaykunata q'omer sach'api ruwankuman chayqa, ¿imataq ch'aki sach'api ruwakunman?
32 Hinaqtinmi Jesuswan kuska ishkay millay runakunapas apasqa karanku wañuchinankupaq.
33 Calvario sutichasqa cheqasman chayaspataq, Jesusta, millay ruwaqkunatawan chakatarqanku, hukninta paña ladoman, huknintataq lloq'e ladoman.
34 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Yayláy, paykunata pampachay. Paykunaqa manan yachankuchu ima ruwasqankutapas. Hinaspan p'achanta rakirqanku, hinaspan sortearqanku.
35 Hinaqtinmi runakunaqa qhawasharqanku. Paykunawan kuska kamachiqkunapas asikuspa nirqanku: —Hukkunatan salvarqan, nispa. Pay kikinta qespichichun, Diospa akllasqan Cristo kaqtinqa.
36 Soldadokunapas paymanta burlakuspanku, payman asuykuspa vinagreta haywarirqanku.
37 Hinaqtinmi khaynata niran: —Qan judío runakunaq reynin kanki chayqa, salvakuy, nispa.
38 Paypa hawanpitaq qelqasqa karqan griego simipi, latín simipi, hebreo simipiwan qelqasqa: "Kaymi judío runakunaq reynin", nispa.
39 Warkusqa millay ruwaqkunamanta hukninmi Jesusta k'amirqan: –Qan Cristo kanki chayqa, qan kikiykitapas ñoqaykutapas salvakuy, nispa.
40 Hukninmi ichaqa qaqcharqan: –¿Manachu Diosta manchakunki, huchachasqa kashaspayki?
41 Cheqaqtapunin noqaykuqa chaninta; Ruwasqanchikmantam chaskinchik, kay runaqa manam ima mana allintapas rurarqachu.
42 Hinaqtinmi Jesusqa Jesusta nirqan: –Señor, reinoykiman hamuspaykiqa yuyariway, nispa.
43 Hinan Jesusqa payta nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kunan p'unchaymi ñoqawan kuska paraisopi kanki, nispa.
44 Soqta kaq horata hinañataq, isqon horaskama kay pachantinpi tutayaykurqan.
45 Intipas tutayaykuran, temploq velopas chawpinpi llik'ikurqan.
46 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita qaparispa nirqan: –Yayláy, makiykimanmi espirituyta qoykuni, nispa .
47 Hinaqtinmi chay centurionqa chay pasakusqanta rikuspa Diosta hatuncharqan: –Cheqaqtapunin kay runaqa chanin runa karan, nispa.
48 Hinaqtinmi chay rikuyman huñunakuq llapa runakunaqa, chay pasakusqanta rikuspa, sinqankuta laq'aykuspanku, kutipurqanku.
49 Hinaqtinmi llapa reqsisqan runakunapas, Galileamanta qatimuq warmikunapas, karullapi sayasharqanku, chaykunata qhawaspa.
50 Hinaqtinmi yuyaychaq Jose sutiyoq runa kasharan. Payqa allin runa, chanin runan karqan.
51 (Payqa manan paykunaq yuyaykusqankutapas ruwasqankutapas allinpaqchu qhawarirqan.) payqa Arimatea llaqtamantan karqan, judío runakunaq llaqtan.
52 Kay runaqa Pilatoman rispa, Jesuspa ayanta mañakurqan.
53 Hinaqtinmi Jesusqa uraykachispa linowan k'uyuykuspa rumipi k'utusqa aya p'ampanaman churarqan, chay sepulturapiqa manan hayk'aqpas pitapas p'amparqankuchu.
54 Chay p'unchaymi alistakuna karqan, samana p'unchaytaq qayllaykamurqan.
55 Galileamanta paywan kuska hamuq warmikunapas, qhepanta rispanku, aya p'ampana p'ampanata, aya p'ampasqankutapas qhawarqanku.
56 Hinaqtinmi paykunaqa kutimuspanku q'apay q'apaykunatapas q'apaykunatapas wakichirqanku. Kamachikusqanman hinataqmi samana p'unchaypi samarqanku.

24 RAKI

1 Semana qallariy p'unchaypi, ancha tutamantan, aya p'ampanaman chayarqanku, wakichisqanku q'apaq q'apaykunata apaspa, wakintawan kuska.
2 Hinaqtinmi aya p'ampanamanta rumita muyuchisqata tarirqanku.
3 Chay wasiman haykuspataq, Señor Jesuspa cuerponta mana tarirqankuchu.
4 Hinaqtinmi paykunaqa sinchita musphashaspanku, iskay qharikuna k'ancharishaq p'achayoq paykunaq ladonpi sayasharqanku.
5 Mancharikuspataq kay pachaman k'umuykukuspa nirqanku: –¿Imanaqtintaq wañusqakuna ukhupi kawsaqta maskhashankichis?
6 Payqa manan kaypichu kashan, aswanpas kawsarimpusqañan, yuyariychis Galileapiraq kashaspa imaynata rimashasqaykichista.
7 Chaymi nirqan: –Runaq Churinqa huchasapa runakunaq makinmanmi qosqa kanan, chakatasqataq kanan, kinsa p'unchaytaq kawsarimpunan, nispa.
8 Hinaqtinmi paykunaqa yuyariranku.
9 Aya p'ampanamanta kutispataq chunka hukniyoq iñiqmasikunaman, wakin runakunamanpas willaran.
10 María Magdalena, Juana, Santiagoq maman Maria, paykunawan kashaq warmikunapas chaykunatan apostolkunaman willarqanku.
11 Chay rimasqankuqa yanqa cuentokuna hinan paykunaman rikch'akurqan, manataqmi creerqankuchu.
12 Hinaqtinmi Pedroqa hatarispa aya p'ampanaman phawarirqan. K'umuykukuspataq, lino p'achakuna sapallanpi churasqata rikurqan, chay pasakusqanmanta musphaspataq ripurqan.
13 Chay p'unchaymi iskay runakuna rirqanku Jerusalén llaqtamanta soqta chunka metro hina Emaús llaqtachaman.
14 Hinaqtinmi tukuy chaykuna pasasqanmanta rimapayaranku.
15 Hinaqtinmi Jesusqa asuykamuspa paykunawan riran.
16 Paykunataq mana reqsinankupaqmi ñawinku hap'ipasqa kasharqanku.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —¿Imaynataq kaykunaqa, purishaspa llakisqa kashankichis?
18 Paykunamanta hukninmi Cleopas sutiyoq, payta nirqan: –¿Jerusalén llaqtapi wak llaqtayoqllachu kanki, manataq yachankichu kay p'unchaykunapi chaypi sucedesqanta?
19 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapuran: —¿Imakunataq? Paykunataq nirqanku: –Nazaret llaqtayoq Jesusmanta, payqa Diospa ñawpaqenpi, llapan runakunaq ñawpaqenpi ima, ruwayninpi, rimayninpipas atiyniyoq profeta karan.
20 Umalli sacerdotekuna kamachikuqninchiskunapiwan wañuyman huchachasqa kananpaq entregaspa chakatarqanku.
21 Israel runakunata kacharichiq kasqanpim confiarqaniku.
22 Ari, compañeroykumanta wakin warmikunapas admirachiwarqankun, temprano aya p'ampanapi kashaqkunapas;
23 Hinaqtinmi Jesuspa ayanta mana tarispanku, angelkunata rikuspa nirqanku, paykunan nirqanku kawsashasqanmanta.
24 Hinaqtinmi noqaykumanta wakin runakunaqa aya p'ampanaman rispanku, warmikunaq nisqan hinata tarirqanku, ichaqa manan rikurqankuchu.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mana yuyayniyoq runakuna, profetakunaq nisqankuta creenaykichispaq mana yuyayniyoqkuna.
26 ¿Manachu Cristoqa chaykunata ñak'arispa hatunchayninman haykunan karqan?
27 Moisesmanta, llapa profetakunamantawan qallarispa, llapan Diospa Simin Qelqakunapi sut'incharqan.
28 Hinaqtinmi paykunaqa risqanku llaqtachaman asuykurqanku, hinan payqa aswan karumanraq riyta munashanman hinata ruwarqan.
29 Hinaqtinmi Jesusta hark'arqanku: –Noqaykuwan qhepakuy, ch'isiyaqmi, p'unchayñataqmi pasarqonña, nispa. Hinan paykunawan qhepakunanpaq haykurqan.
30 Paykunawan mikhushaspataq t'antata hap'ispa saminchaspa p'akispa paykunaman qorqan.
31 Ñawinku kicharikuspataq payta reqsirqanku. Hinan paykunaq rikusqankumanta chinkapurqan.
32 Hinaqtinmi paykunaqa ninakuranku: –¿Manachu sonqonchispi rawrariran ñanpi rimapayawashaqtinchis, Diospa Simin Qelqakunata willawashaqtinchis?
33 Chay horallapitaq Jerusalén llaqtaman hatarispanku, chunka hukniyoq runakunata, paykunawan kaq runakunatawan huñunasqa kashaqta tarirqanku.
34 Chaymi niran: —Señor Diosqa kawsarimpuspan Simonman rikhurimuran, nispa.
35 Paykunan willarqanku ñanpi imakunachus pasasqanta, t'anta p'akispa paykunamanta reqsisqa kasqanmantawan.
36 Chhaynata rimashaqtinkutaq, kikin Jesusqa paykunaq chawpinpi sayarispa paykunata nirqan: –Hawkayay kachun, nispa.
37 Paykunan ichaqa mancharisqa mancharikuspanku, huk espirituta rikusqankuta yuyaykurqanku.
38 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imanaqtintaq mancharisqa kashankichis? ¿imaraykutaq sonqoykichispi yuyaykuna rikhurin?
39 Qhawariychis makiykunata chakiykunatawan, ñoqa kikiy kasqayta. Espirituqa manan aychayoq tulluyoqchu, imaynan ñoqapas rikusqaykichis hinaqa, nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa makinkunata chakintawan paykunaman rikuchiran.
41 Kusikuspanku manaraq creeshaqtinkun, Jesusqa paykunata tapuran: –¿Kaypi mikhunatachu kankichis?
42 Hinaqtinmi paykunaqa qorqanku asnasqa challwamanta, miel panalmantawan.
43 Hinaqtinmi Jesusqa hap'ispa paykunaq ñawpaqenpi mikhurqan.
44 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunawanraq kashaqtiymi kay simikunata willaykichis: Moisespa kamachikuy siminpi, profetakunaq qelqanpi, salmo qelqakunapipas tukuy imaymana qelqasqakunaqa hunt'akunanmi. ñuqamanta.
45 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata kichariran Diospa Simin Qelqata entiendenankupaq.
46 Hinaqtinmi paykunata khaynata niran: Kay hinatan Diospa Simin Qelqapi qelqasqa kashan, chhaynapin Cristoqa kinsa p'unchaypi ñak'arinan karqan, wañusqakunamanta kawsarimpunanpaqwan.
47 Jerusalén llaqtamanta qallarispa, paypa sutinpi willasqa kananmanta, huchakunamanta pampachaymantawan.
48 Qankunaqa chaykunamanta testigokunan kankichis.

49 Qankunamanmi Yayaypa prometesqanta apachimuykichis, ichaqa Jerusalén llaqtapi qhepakuychis hanaq pachamanta atiyniyoq kasqaykichiskama.
50 Hinaspan Betania llaqtakama pusarqan, makinta hoqarispataq samincharqan.
51 Paykunata saminchashaqtinmi, paykunamanta t'aqakuspa hanaq pachaman apasqa kapurqan.
52 Hinaqtinmi Jesusta yupaychaspanku, ancha kusisqa Jerusalén llaqtaman kutipurqanku.
53 Dios yupaychana wasipi sapa kutillanmi Diosta yupaychaspa saminchasharqanku. Amen.

Juan

1 kaq RAKI

1 Qallariypiqa Simi karqan, Simitaq Dioswan kasharqan,
Simitaq Dios karqan.
2 Qallariypi Dioswanqa chhaynallapunin karan.
3 Tukuy imapas paypa ruwasqanmi karqan; mana
paywanqa manan imapas ruwasqachu karqan.
4 Paypin kawsay kasharqan; chay kawsaytaq runakunaq
k'anchaynin karqan.
5 K'anchaytaq tutayaqpi k'ancharin; tutayaqtaq mana
hap'irqanchu.
6 Diospa kachamusqan runaqa Juanmi karqan.
7 Paymi hamurqan K'anchaymanta willananpaq, paywan
llapa runakuna iñinankupaq.
8 Payqa manan k'anchaychu karqan, aswanpas chay
k'anchaymanta willananpaqmi kachasqa karqan.
9 Chaymi karqan cheqaq K'anchay, kay pachaman hamuq
runakunata k'ancharichiq.
10 Paymi kay pachapi kasharan, paywanmi kay pachaqa
kamasqa karan, manataqmi kay pachaqa paytaqa
reqsiranchu.
11 Paypa llaqtanmanmi hamurqan, ichaqa manan
chaskirqankuchu.
12 Ichaqa llapa payta chaskikuqkunamanmi atiyta qorqan
Diospa wawankuna kanankupaq, sutinpi iñiqkunaman.
13 Chaykunaqa manan yawarmantachu, nitaq aychaq
munayninmantachu, nitaq runaq munayninmantachu,
aswanpas Diosmantan nacerqanku.
14 Simitaq aychaman tukupurqan, noqayku ukhupitaq
tiyarqan, (hinaspataq rikurqayku k'anchariyninta, Yayaq
sapallan churin hina k'anchariyninta), khuyapayakuywan
cheqaq-kaywan hunt'a.
15 Juanmi paymanta willakuspa qaparispan nirqan: —Kay
runamantan rimarqani: Qhepaypi hamuqqa aswan allinmi,
ñoqamanta ñawpaqtaraqmi karqan, nispa.
16 Paypa hunt'asqa kayninmantan llapanchis
chaskirqanchis, khuyapayakuywan khuyapayakuywan.
17 Kamachikuy Simiqa Moiseswanmi qosqa karqan,
Jesucristowanmi ichaqa khuyapayakuyninwan cheqaq-
kaywan hamurqan.
18 Manan pipas Diostaqa rikurqanchu. Sapallan Churi,
Yayaq sinqanpi kaq, paytan willarqan.
19 Chaymi Juanpa willakusqanqa, Jerusalenmanta judío
runakuna sacerdotekunata Leví runakunatawan
kacharqanku tapunankupaq: ¿Pitaq kanki?
20 Paytaq willakurqan, manataq negarqanchu. Ichaqa
confesarqanmi: “Manan Cristochu kani”, nispa.
21 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: –¿Imataq? ¿Qanchu Elias?
Paytaq nirqan: –Manan ñoqaqa kanichu, nispa. ¿Qanchu
chay profeta? Paytaq kutichirqan: –Manan, nispa.
22 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: —¿Pitaq kanki?
Chaynapi kachamuwaqninchikkunaman kutichinanchikpaq.
¿Ima ninkitaq qan kikiykimanta?
23 Paymi nirqan: –Ñoqaqa ch'inneqpi qaparimuqpa
kunkanmi kani: “Señor Diospa ñanninta allichaychis”,
nispa.
24 Kachamusqakunaqa fariseokunamantan karanku.
25 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: —Chay hinaqa,
¿imanaqtintaq bautizashanki, manachus Cristochu, nitaq
Eliaschu, manataq profetachu kanki?
26 Juantaq paykunata nirqan: –Unuwanmi bautizani,
qankuna ukhupin ichaqa huk runa sayashan, paytaqa
manan reqsinkichischu.
27 Paymi qhepayta hamuqqa ñoqamanta aswan allinqa,
zapatonpa k'aspichantapas manan kichanaypaq hinachu
kani.
28 Chaykunaqa Jordán mayu chimpapi Betabara llaqtapin
ruwakurqan, chaypin Juan bautizasharqan.
29 Paqaristinmi Juanqa Jesusta payman hamushaqta
rikuspa nirqan: –Qhawariychis Diospa Corderon, kay
pachaq huchanta qechuq, nispa.
30 Paymantan nirqani: Qhepamanmi hamun ñoqamanta
aswan allin runa.
31 Manataqmi paytaqa reqsirqanichu, Israel runakunaman
reqsichikunanpaqmi ichaqa unuwan bautizakuspa
hamushani.
32 Hinaqtinmi Juanqa willaran: “Paloma hina hanaq
pachamanta Espiritu uraykamushaqta rikurqani, paypitaq
tiyasharan”, nispa.
33 Manataqmi paytaqa reqsirqanichu, unuwan
bautizanaypaq kachamuwaqniymi ichaqa niwarqan:
Paymanmi Espiritu uraykamushaqta rikunki, paypi
qhepashaqtataq Santo Espirituwan bautizaq, nispa.
34 Hinaqtinmi rikurani, Diospa Churin kasqanta.
35 Qhepantin p'unchaytaq Juanqa iskay
discipulonkunapiwan sayarirqanku.
36 Jesusta purishaqta qhawarispataq nirqan: –¡Diospa
Corderon!
37 Hinaqtinmi iskaynin discipulonkuna Jesuspa rimasqanta
uyarispanku, Jesusta qatikurqanku.
38 Hinaqtinmi Jesusqa kutirispa paykunata rikuspa
paykunata tapuran: —¿Imatan maskhashankichis?
Paykunataq nirqanku: —Yachachikuq, niyta munan:
Yachachiq, ¿maypitaq tiyanki?
39 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: “ Hamuychis,
qhawamuychis”, nispa. Chay p'unchaytaq maypi tiyasqanta
rikurqanku, chay p'unchaytaq paywan tiyarqanku.
40 Juanpa rimasqanta uyarispa qatikuq iskay
runakunamanta hukninmi karqan Simón Pedroq wawqen
Andrés.
41 Ñawpaqtaqa kikin wawqen Simontan tarirqan, hinaspan
nirqan: Mesiasta tarirqayku, nisqanman hinaqa, Cristotan,
nispa.
42 Hinan Jesusman pusamurqan. Hinan Jesusqa payta
rikuspa nirqan: –Qanqa Jonaspa churin Simónmi kanki .
43 Qhepan p'unchaymi Jesusqa Galileaman riyta munaspa
Felipeta tarispa nirqan: Qatiway, nispa.
44 Felipeqa Andrespa Pedroq llaqtan Betsaida
llaqtamantan karan.
45 Felipetaq Natanaelta tarispa nirqan: –Moisespa
kamachikuy simipi profetakunaq qelqasqanta tarirqayku,
Joseq churin Nazaret llaqtayoq Jesusta, nispa.
46 Natanaeltaq payta nirqan: –¿Ima allinpas Nazaret
llaqtamanta lloqsimunmanchu? Felipetaq payta nirqan: –
Hamuy, qhawamuy, nispa.
47 Jesusqa Natanaelman hamushaqta rikuspa, paymanta
nirqan: –¡Qhawariychis, cheqaqtapunin Israel runa,
paypiqa manan ima q'otupas kanchu!

48 Natanaeltaq payta nirqan: –¿Maymantataq reqsiwanki? Jesustaq payta nirqan: –Manaraq Felipe waqyamushaqtiyki, higos sach'a uranpi kashaqtiykin rikurayki, nispa.
49 Natanaeltaq payta nirqan: –Yachachikuq, qanmi Diospa Churin kanki. Israelpa Reyninmi kanki.
50 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Higos sach'a uranpi rikusqayrayku, ¿creenkichu? kaykunamanta aswan hatun kaqkunata rikunki.
51 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, kunanmantapachan hanaq pacha kicharisqata rikunkichis, Diospa angelninkunatataq Runaq Churinman wichashaqta uraykamushaqta, nispa.

2 kaq RAKI

1 Kinsa p'unchaytaq Galilea provinciapi Cana llaqtapi casarakurqanku. Jesuspa mamanmi chaypi kasharqan.
2 Jesuspas discipulonkunapas casarakuyman waqyasqa karqanku.
3 Hinaqtinmi Jesuspa maman vinota pisiyaqtinku, payta nirqan: –Manan vinoyoq kankuchu, nispa.
4 Jesustaq payta tapuran: —Warmi, ¿imapitaq qanwan kashani? horayqa manaraqmi chayamunchu.
5 Mamanmi kamachikunata nirqan: –Ima nisunkichistapas ruwaychis, nispa.
6 Chaypitaq soqta rumi mankakuna churasqa kasqa, judío runakunaq ch'uyanchakusqankuman hina.
7 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Unu mankakunaman hunt'achiychis, nispa. Hinaspan chaykunata hunt'aykurqanku.
8 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Kunanqa lloqsispa fiestata kamachikuqman apakuychis, nispa. Hinaspa chayta aparqanku.
9 Fiesta kamachiq vino unuta malliykuspan mana yacharqanchu maymanta hamusqanta.
10 Hinaqtinmi Jesusta niran: —Qallariypiqa sapanka runan allin vinota ukyan. Runakuna allinta ukyaqtinkutaq, aswan millay kaqta, ichaqa kunankama allin vinota waqaychanki, nispa.
11 Jesusmi Galilea provincia lawpi Cana llaqtapi milagrokunata ruwaran. Hinan discipulonkunapas paypi iñiranku.
12 Chay qhepatataq Capernaúm llaqtaman uraykamurqan, mamanwan, wawqenkunawan, discipulonkunawan ima.
13 Judío runakunaq Pascua fiestan qayllaykamuqtinmi Jesusqa Jerusalén llaqtaman rirqan.
14 Hinaspan templopi tarirqanku torokunata, ovejakunata, palomakunata vendeqkunata, qolqe cambiaqkunatapas.
15 Huch'uy waskhakunawan maqachikuspataq, llapa runakunata, ovejakunata, torokunatapas, Dios yupaychana wasimanta qarqorqan. hinaspan cambiaq runakunaq qolqenta hich'aykurqanku, mesakunatataq thuñichirqanku;
16 Paloma vendeqkunatataq nirqan: –Kaykunata apakuychis, nispa. Ama Taytaypa wasinta qhatuy wasiman tukuchiychischu, nispa.
17 Hinaqtinmi discipulonkunaqa yuyariranku Diospa Simin Qelqaq nisqanta: "Wasiykipi tukuy sonqowan llank'asqaymi mijuruwan", nispa.
18 Hinaqtinmi judío runakunaqa payta tapuranku: –¿Ima milagrotataq ruwawashanki?
19 Jesustaq paykunata nirqan: –Kay yupaychana wasita thuniychis, kinsa p'unchaymantataq sayarichisaq, nispa.
20 Hinaqtinmi judío runakunaqa niranku: Tawa chunka soqtayoq watañam kay yupaychana wasiqa, ¿kimsa punchawllapichu hatarichinki?
21 Paymi ichaqa cuerponpa templonmanta rimaran.
22 Wañusqakunamanta kawsarimpuqtintaq, discipulonkunaqa yuyarirqanku paykunaman chayta nisqanmanta. Hinaspan Diospa Simin Qelqata, Jesuspa nisqan simitapas iñirqanku.
23 Pascua fiesta p'unchaypi Jerusalén llaqtapi kashaspan askha runakuna paypa sutinpi iñirqanku, milagrokuna ruwasqanta rikuspa.
24 Jesusqa manan paykunaman entregakurqanchu, llapa runakunata reqsisqanrayku.
25 Manataqmi necesitarqanchu pipas runamanta willananta, payqa yacharqanmi runapi imachus kashasqanmanta.

3 RAKI

1 Fariseokunamanta huk runa Nicodemo sutiyoq, judío runakunaq kamachiqninmi karqan.
2 Hinaqtinmi Jesusqa tutalla Jesusman hamuspa nirqan: –Yachachikuq, yachanchismi Diosmanta hamusqayki yachachiq kasqaykita, manan pipas kay milagrokunataqa ruwayta atinmanchu, manachus Dios paywan kaqtinqa, nispa.
3 Jesustaq payta nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, manachus pipas mosoqmanta nacenqa chayqa, manan Diospa qhapaqsuyuntaqa rikunmanchu, nispa.
4 Nicodemotaq payta nirqan: –¿Imaynataq runaqa machuyaspa nacenman? ¿Iskay kaq kutipi mamanpa wiksanman haykuspa nacenmanchu?
5 Jesustaq kutichirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, manachus pipas unumanta Espiritumantawan nacenqa chayqa, manan Diospa qhapaqsuyunmanqa haykuyta atinmanchu, nispa.
6 Aychamanta naceqqa aychan. Espiritumanta naceqpas espiritun.
7 Ama admirakuychu: Mosoqmanta nacenaykipunin, nisqaykimantaqa, nispa.
8 Wayraqa may munasqanmanmi wayramun, uyarinkitaqmi qapariyninta, ichaqa manan yachankichu maymanta hamusqanta mayman risqantapas.
9 Nicodemotaq payta nirqan: –¿Imaynataq kaykunaqa kanman?
10 Jesustaq payta nirqan: –¿Israelpi patronachu kanki, manachu chaykunata yachanki?
11 Cheqaqtapunin niykichis, noqaykuqa yachasqaykuman hinan rimayku, rikusqaykutapas willayku. Manataqmi testigoykutaqa chaskinkichikchu.
12 Kay pachapi kaqkunata willashaqtiykichis, manataq kreyinkichischu chayqa, ¿imaynatataq creewaqchis, hanaq pachapi kaqkunamanta willashaqtiy?
13 Manataqmi pipas hanaq pachamanqa wicharqanchu, aswanpas hanaq pachamanta uraykamuq runallan, hanaq pachapi kaq Runaq Churinllan.
14 Imaynan Moisesqa ch'inneqpi mach'aqwayta hoqarirqan, chay hinallataqmi Runaq Churinpas hoqarisqa kanan.
15 Pipas paypi iñiqqa ama wañunanpaq, aswanqa wiñay kawsayniyoq kananpaq.
16 Diosqa anchatan munakurqan kay pachata, chaymi sapallan Churinta qorqan, pipas paypi iñiqqa ama wañunanpaq, aswanpas wiñay kawsayniyoq kananpaq.

17 Diosqa manan Churinta kay pachaman kachamurqanchu kay pachata huchachananpaq. aswanqa paywan kay pacha salvasqa kananpaqmi.
18 Pipas paypi iñiqqa manan huchachasqachu, mana iñiqmi ichaqa huchachasqaña kashan, Diospa sapallan Churinpa sutinpi mana iñisqanrayku.
19 Kay huchachayqa, kay pachamanmi k’anchay hamurqan, runakunataq k’anchaymantaqa tutayaqta munakurqanku, ruwayninku millay kasqanrayku.
20 Pipas mana allin ruwaqqa k'anchaytan cheqnikun, manataqmi k'anchaymanpas hamunchu, mana allin ruwasqankunata mana allinpaq qhawarinankupaq.
21 Cheqaq kaqta ruwaqmi ichaqa k'anchayman hamun, ruwasqankunata sut'inchananpaq, Diospi ruwasqa kasqanta.
22 Chay qhepamanmi Jesusqa discipulonkunapiwan Judea nacionman riranku. Chaypitaq paykunawan qhepakuspa bautizakurqan.
23 Juanpas Salim llaqtaq qayllanpi kaq Enón llaqtapin bautizasharqan, chaypi askha unu kasqanrayku.
24 Juanqa manaraqmi carcelman wisq’asqachu kasharan.
25 Hinaqtinmi Juanpa wakin discipulonkunawan judío runakunawan ch’uyanchakuymanta tapukuranku.
26 Hinaqtinmi Juanman asuykuspanku, niranku: –Yachachikuq, Jordán mayu chimpapi qanwan kashaq, paymanta willasqayki, paymi bautizashan, llapa runakunataq payman hamushanku, nispa.
27 Juantaq nirqan: –Runaqa manan imatapas chaskinmanchu, manachus hanaq pachamanta qosqa kanman chayqa, nispa.
28 Qankuna kikiykichismi willawankichis: Manan Cristoqa kanichu, aswanpas paypa ñawpaqenpi kachasqa kasqayta, nispa.
29 Novioyoq runaqa novion, novioq amigon ichaqa novioq kunkanta uyarispan anchata kusikun.
30 Paymi yapakunan, ñoqan ichaqa pisiyanay.
31 Hanaq pachamanta hamuqqa llapanmanta aswan hatunmi, kay pachamanta hamuqpas kay pachamantan riman, hanaq pachamanta hamuqtaq llapanmanta aswan hatun.
32 Rikusqanta, uyarisqantapas, chaytan willan. manataqmi pipas testimoniontaqa chaskinchu.
33 Paypa willakusqanta chaskiqqa, sellowanmi churan Diosqa cheqaqpuni kasqanta.
34 Diospa kachamusqanqa Diospa siminkunatan riman, Diosqa manan Espiritutaqa qonchu.
35 Yayaqa Churitan munakun, tukuy imatapas makinmanmi qon.
36 Churipi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi, Churipi mana iñiqqa manan kawsayta rikunqachu. Diospa phiñakuyninmi ichaqa paypi kashan.

4 kaq RAKI

1 Hinaqtinmi Señor Diosqa yacharan fariseokuna Juanmanta aswan askha discipulokunata ruwaspa bautizasqanta uyarisqankuta.
2 (Manaña Jesusqa bautizarqanchu, aswanpas discipulonkunatan bautizarqan).
3 Judea llaqtamanta lloqsispataq Galilea llaqtaman kutipurqan.
4 Samaria llaqtantataqmi ripunan.
5 Hinaqtinmi Jesusqa Samaria llaqtapi Sicar sutiyoq llaqtaman chayaran, Jacobpa churin Joseman qosqan hallp’a qayllapi.
6 Chaypin Jacobpa pukyun kasharqan. Hinaqtinmi Jesusqa purisqanmanta sayk'usqa kaspa, p'uytu patapi tiyaykurqan.
7 Samaria llaqtayoq warmi hamurqan unuta ukyaq, Jesustaq payta nirqan: –Umachiway, nispa.
8 (Discipulonkunan llaqtaman ripurqanku mikhunata rantiq).
9 Hinaqtinmi Samaria llaqtayoq warmiqa payta tapuran: –¿Imaynataq qanqa judío runa kaspa, ñoqamanta ukyayta mañakuwashanki? Judío runakunaqa manan Samaria llaqtayoq runakunawanqa tupankuchu.
10 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Diospa qokuyninta, pichus nisusqaykitapas yachawaq chayqa, ukyachiway, nispa. Paymanta mañakuwaq karqan, kawsaq unuta qosunkiman karqan, nispa.
11 Warmitaq payta nirqan: –Señor, manan imallaykipas kanchu, p'uytupas ukunmi.
12 ¿Aswan hatunchu kanki taytanchis Jacobmanta, paymi pukyuta qowarqanchis, pay kikinpas, wawankunata, uywankunatapas ukyarqan?
13 Jesustaq payta nirqan: —Pipas kay unuta ukyaqqa yakunayapunqa.
14 Pipas qosqay unuta ukyaqqa manan hayk'aqpas ch'akinqachu. Payman qosqay unutaqmi ichaqa wiñay kawsayman phutuq unu pukyu hina kanqa.
15 Warmitaq payta nirqan: –Señor, kay unuta qoway, ama ch'akikunaypaq, amataq kayman hamunaypaq, nispa.
16 Jesustaq payta nirqan: –Riy, qosaykita waqyamuy, hinaspa kayman hamuy, nispa.
17 Warmitaq kutichispa nirqan: –Manan qosayoqchu kani, nispa. Jesustaq payta nirqan: –Allintapunin niranki: Mana qosayoqmi kani, nispa.
18 Pisqa qosayoqmi kanki. Kunan kapuqniykiqa manan qosaykichu.
19 Warmitaq payta nirqan: –Señor, reparani profeta kasqaykita, nispa.
20 Ñawpa taytanchiskunaqa kay orqopin yupaychaqku. Qankunaqa ninkichismi: Jerusalén llaqtapin runakuna yupaychananku, nispa.
21 Jesustaq payta nirqan: —Warmi, creeway, chayamushanñam kay orqopi, nitaq Jerusalén llaqtapipas Yayata yupaychanaykichispaq, nispa.
22 Qankunaqa manan yachankichischu imatachus yupaychankichis, noqaykuqa yachanchismi imatachus yupaychasqaykuta, judío runakunaq qespikuyninqa.
23 Ichaqa chayamushanmi, kunanmi chayamushan, cheqaq yupaychaq runakunaqa Yayatan yupaychanqaku espirituwan cheqaqtawan.
24 Diosqa Espiritun, payta yupaychaqkunaqa espirituwan cheqaqtawanmi yupaychananku.
25 Warmitaq payta nirqan: –Ñoqan yachani Cristo hamunanta, pay hamuspataq tukuy imaymanata willawasun, nispa.
26 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Ñoqa qanwan rimaqmi kani, nispa.
27 Hinaqtinmi discipulonkunaqa admirakurqanku chay warmiwan rimasqanmanta. otaq: ¿Imanasqataq paywan rimanki?
28 Hinaqtinmi chay warmiqa unu mankata saqespa llaqtaman riran, hinaspan runakunata niran:

29 Hamuychis, huk runata rikumuy, paymi willawarqan tukuy ima ruwasqaykunata.
30 Hinaqtinmi paykunaqa llaqtamanta lloqsispa Jesusman hamuranku.
31 Chaykamataq discipulonkunaqa Jesusta mañakurqanku: Yachachikuq, mikhuy, nispa.
32 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manan yachankichischu mikhunay, nispa.
33 Hinaqtinmi discipulonkunaqa ninakuranku: —¿Pipas mikhunanpaq apamuranchu?
34 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Mikhuyqa kachamuwaqniypa munayninta hunt'aymi, llank'anantapas tukunaypaqmi, nispa.
35 ¿Manachu ninkichis: Tawa killaraqmi kashan, cosechañataq chayamunqa? Qhawariychis, niykichis, ñawiykichista hoqarispa chakrakunata qhawariychis; cosechanankupaqmi yuraqña kanku.
36 Cosechaqqa qolqetan chaskikun, rurukunatan huñun wiñay kawsayman, tarpuqpas cosechaqpas kuska kusikunankupaq.
37 Kaypiqa cheqaqmi kay nisqanku: "Hukmi tarpun, huktaq cosechan", nispa.
38 Ñoqan kachamurqaykichis mana llank'asqaykichikta cosechanaykichispaq.
39 Chay llaqtapi askha Samaria runakunan Jesuspi iñirqanku, chay warmiq nisqanwan: "Payqa willawarqanmi tukuy ima ruwasqaykunata", nispa.
40 Samaria runakuna Jesusman hamuspanku, paykunawan qhepakunanpaq valekurqanku, iskay p'unchaytaq chaypi qhepakurqan.
41 Askha runakunataq paypa siminrayku iñirqanku;
42 Hinaqtinmi warmita nirqan: –Kunanqa manan rimasqaykiraykuchu iñiyku, noqaykupas paytan uyarirqayku, yachaykutaqmi kay pachata qespichiq Cristo kasqanta, nispa.
43 Iskay p'unchaymantataq, chaymanta lloqsispa Galilea llaqtaman ripurqan.
44 Kikin Jesusmi willaran, huk profetaqa llaqtanpi mana respetasqa kasqanmanta.
45 Galilea llaqtaman chayaqtintaq Galilea runakunaqa Jerusalén llaqtapi Fiestapi tukuy ima ruwasqanta rikuspa chaskirqanku, paykunapas fiestaman rirqanku.
46 Hinaqtinmi Jesusqa Galilea provincia lawpi Cana llaqtaman kutiran, chaypin unuta vinota ruwaran. Capernaúm llaqtapin huk allin qhawarisqa runa kasharqan, paypa churin onqosqa kasharqan.
47 Jesusqa Judeamanta Galileaman lloqsimusqanta uyarispan payman rispa valekurqan wawanta qhaliyachinanpaq uraykamuspa, wañunanpaqña kashasqanrayku.
48 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Manachus milagrokunata, milagrokunatawan rikunkichis chayqa, manan creewaqchischu, nispa.
49 Hinaqtinmi noble runaqa payta nirqan: –Señor, uraykamuy manaraq waway wañushaqtin, nispa.
50 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Ripuy. churiykiqa kawsachkanmi. Hinan chay runaqa Jesuspa nisqan simita kreyispa ripurqan.
51 Hinaqtinmi Jesusqa uraykamushaspa, kamachinkuna paywan tupaspa niranku: "Wawaykiqa kawsashanmi", nispa.
52 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapurqan ima horatachus allinchayta qallarirqan chayta. Paykunataq nirqanku: –Qayna p'unchay qanchis kaq horastataq fiebreqa saqerparirqan, nispa.
53 Hinaqtinmi taytaqa yacharan Jesusqa khaynata niran: " Wawayki kawsashanmi", nispa .
54 Judeamanta Galileaman lloqsispa Jesuspa iskay kaq milagro ruwasqanmi.

5 CAPÍTULO

1 Chay qhepamanmi judío runakunaq fiestan karqan. Jesustaq Jerusalén llaqtaman wicharqan.
2 Jerusalén llaqtapin ovejakuna qhatuq qayllanpi huk estanque kashan, hebreo simipi Betesda nispa sutichasqa, phisqa p'uyñuyoq.
3 Chaykunapin askha mana atiyniyoq runakuna, ñawsakuna, sayasqa, ch'akisqa, unuq kuyurinanta suyasharqanku.
4 Huk angelmi huk rato estanqueman uraykamuspa unuta ch'aqwachirqan.
5 Chaypin huk runa kasharqan kinsa chunka pusaqniyoq wata onqosqa.
6 Jesusqa llullakushaqta rikuspa, unayña chhaynapi kashasqanta yachaspataq, khaynata niran: –¿Qanchu qhaliyapunki?
7 Chay mana atiyniyoq runataq kutichirqan: —Señor, manan pipas kanchu unu ch'akipuqtin estanqueman churawananpaq.
8 Jesustaq payta nirqan: –Hatariy, puñunaykita hoqarispa puririy, nispa.
9 Hinaqtinmi chay runaqa qhaliyapurqan, hinaspan puñunanta hoqarispa puririrqan.
10 Hinaqtinmi judío runakunaqa qhaliyasqa runata niranku: –Samana p'unchaymi, manan camaykita apakunaykichu, nispa.
11 Paykunataq kutichirqan: –Sanoyachiwaqniymi niwarqan: Puñunaykita hoqarispa puriy, nispa.
12 Hinaqtinmi paykunaqa tapuranku: –¿Ima runataq nisurqanki: Puñunaykita hoqarispa puriy?
13 Sanoyachisqa runaqa manan yachanchu pichus kasqanta, Jesusqa chay cheqaspi askha runakuna kashaspan huk ladoman ripurqan.
14 Chay qhepamanmi Jesusqa Dios yupaychana wasipi payta tarispa nirqan: –Qhawariy, qhaliyasqañan kanki, amaña huchallikuychisñachu, mana chayqa aswan millay imapas hamusunkiman, nispa.
15 Chay runaqa ripuspan judío runakunaman willarqan Jesusta qhaliyachisqanmanta.
16 Chayraykun judío runakunaqa Jesusta qatiykachaspa wañuchiyta munarqanku samana p'unchaypi chaykunata ruwasqanrayku.
17 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata contestaran: —Yayayqa kunankaman llank'ashan, ñoqapas llank'ashani, nispa.
18 Chayraykun judío runakunaqa astawan wañuchiyta munarqanku, manan samana p'unchayllatachu p'akirqan, aswanpas Dios Taytan kasqanmanta rimaspa, Dioswan kaqllata ruwaspa.
19 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, Churiqa manan imatapas ruwayta atinmanchu, aswanpas Yayaq ruwasqanta rikusqantan ruwanman.

20 Yayaqa Churitan munakun, pay kikinpa tukuy ruwasqankunatan payman rikuchin.
21 Imaynan Yayaqa wañusqakunata kawsarichispa kawsarichin. Chhaynallataqmi Churipas munasqanman kawsarichin.
22 Yayaqa manan pitapas juzganchu, aswanpas Churimanmi tukuy juzgayta qon.
23 Llapa runakunan Churita respetanankupaq, imaynan Yayatapas respetanku hinata. Pipas Churita mana respetaqqa manan respetanchu payta kachamuq Yayataqa.
24 Cheqaqtapunin niykichis: Pipas simiyta uyarispa kachamuwaqniypi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi, manataqmi huchachasqachu hamunqa. ichaqa wañuymanta kawsayman pasasqa.
25 Cheqaqtapunin niykichis: Tiempo hamushan, kunanpas, wañusqakuna Diospa Churinpa kunkanta uyarinqaku, uyariqkunataq kawsanqaku.
26 Imaynan Yayapas kikinpi kawsayniyoq. chhaynatan Churiman qorqan pay kikinpi kawsayniyoq kananpaq;
27 Runaq Churin kasqanraykun juzgananpaqpas atiyta qorqan.
28 Ama kaymantaqa admirakuychischu, chay p'unchaymi chayamushan, aya p'ampanakunapi llapa runakunaq kunkanta uyarinankupaq.
29 Hinan lloqsimunqa; Allinta ruwaqkunaqa, kawsarimpunankupaqmi. Mana allin ruwaqkunapas, huchachasqa kawsarimpunankupaqmi.
30 Ñoqaqa manan imatapas ruwayta atiymanchu, uyarisqayman hinan juzgani, juzgasqaypas chaninmi. Manam kikiypa munayniytachu maskani, aswanqa kachamuwaqniy Yayapa munaynintam.
31 Ñoqa kikiymanta willakusaq chayqa, manan cheqaqchu willasqayqa.
32 Huk runapas noqamanta willakuqmi. Yachanitaqmi noqamanta willakusqan testigo cheqaq kasqanta.
33 Qankunan Juanman kacharqankichis, paytaq cheqaq-kaymanta willakurqan.
34 Ichaqa manan runaq willasqantaqa chaskishanichu, aswanpas kaykunatan nini qespichisqa kanaykichispaq.
35 Ruphaq k'anchaymi karqan, k'ancharishaq k'anchaymi karqan, qankunaqa huk ratullaraqmi k'anchayninpi kusikunaykichista munarqankichis.
36 Noqaqa Juanmanta aswan hatun testigoyoqmi kani, Yayaq ruwanaypaq qowasqan ruwaykunan, Yayaq kachamuwasqanmanta willawashan.
37 Kachamuwaqniy Yayataqmi noqamanta willawarqan. Manataqmi hayk'aqpas kunkanta uyarirqankichischu, nitaq rikch'aynintapas rikurqankichischu.
38 Qankunapiqa manan paypa rimasqanqa takyasqachu, paypa kachamusqanpiqa manan creenkichischu.
39 Qelqakunata maskhay; Paykunapin wiñay kawsayniyoq kasqaykichista yuyaykunkichis.
40 Manataqmi ñoqaman hamuyta munankichischu kawsayniyoq kanaykichispaq.
41 Runakunamantaqa manan hatunchasqachu kani.
42 Ñoqan ichaqa reqsiykichis, Diospa munakuyninchis mana qankunapi kashasqaykichista.
43 Ñoqaqa Yayaypa sutinpin hamurqani, manataqmi chaskiwankichischu, huk runa paypa sutinpi hamuqtinqa paytan chaskinkichis.
44 ¿Imaynataq creewaqchis, qankuna hukkuna hukkunawan hatunchanakuspa, Diosllamanta jamuq hatunchayta mana maskhaqchis?
45 Ama yuyaykuychischu Yayaq qayllanpi huchachanaykichispaq, kanmi huchachawaqniykichis Moises, paypin confiashankichis.
46 Sichus Moisesta creewaqchis karqan chayqa, creewaqchismi karqan, paymi noqamanta qelqarqan.
47 Ichaqa qelqasqankunata mana creewaqchischu chayqa, ¿imaynataq rimasqayta creewaqchis?

6 RAKI

1 Chay qhepamanmi Jesusqa Galilea lamar-qochata chimparqan, chaymi Tiberias lamar-qocha.
2 Hinaqtinmi askha runakuna payta qatikurqanku, onqosqakunaman milagrokuna ruwasqanta rikuspa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa huk orqoman riran, chaypitaq discipulonkunawan tiyaran.
4 Judío runakunaq Pascua fiestan qayllaykamusharqan.
5 Hinaqtinmi Jesusqa hatun runakunata rikuspa, Felipeta tapuran: —¿Maymantataq t'antata rantisaqku kay runakuna mikhunankupaq?
6 Hinaqtinmi Jesusqa pruebananpaq kayta niran, pay kikinmi yacharan imatachus ruwananta.
7 Felipetaq payta kutichirqan: –Iskay pachak qolqe t'antaqa manan aypanmanchu, sapankanku pisillata hap'inankupaq, nispa.
8 Simón Pedroq wawqen Andresmi huknin discipulon payta nirqan.
9 Kaypiqa kanmi huk wayna, pishqa cebada t'antayoq, iskay huch'uy challwayoq ima.
10 Hinan Jesusqa nirqan: –Chay runakunata tiyachiychis, nispa. Kunanqa chay sitiopiqa achka qurakunam karqa. Chaymi runakunaqa tiyaykurqaku, yaqa pichqa waranqa runakuna.
11 Hinan Jesusqa t'antakunata hap'irqan. Agradecekuspataq, discipulonkunaman, discipulonkunatapas rakirqan. hinallataq challwakunatapas munasqankuman hina.
12 Saynata hunt'aspataq Jesusqa discipulonkunata nirqan: –Puchuq t'aqakunata huñuychis, ama imapas chinkananpaq, nispa.
13 Hinaqtinmi chaykunata huñuspanku, chunka iskayniyoq canastakunaman hunt'achirqanku, chay phisqa cebada t'anta t'antawan, chay t'anta mikhuq t'antakunaq puchusqanta.
14 Hinaqtinmi chay runakunaqa Jesuspa milagrota rikuspanku niranku: —Cheqaqtapunin kay pachaman hamunan profetaqa, nispa.
15 Hinaqtinmi Jesusqa rey kananpaq hamuspa kallpawan hap'inankuta reparaspa, sapallan orqoman ripurqan.
16 Ch'isiyaqtintaq discipulonkunaqa lamar-qochaman uraykamurqanku.
17 Hinaqtinmi barcoman haykuspa, lamar-qochata chimpaspa Capernaum llaqtaman riran. Hinan tutayaqña kasharqan, Jesustaq mana paykunaman hamusharqanchu.
18 Chaymi lamar-qochaqa hatarirqan sinchi wayrawan.
19 Hinaqtinmi paykunaqa iskay chunka kinsa chunka metrota hina remaspanku, lamar-qocha patapi Jesusta rikuspa barcoman asuykushaqta rikuspa mancharikurqanku.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Noqan kani. ama manchakuychu.

21 Hinaqtinmi paykunaqa munakuyninkumanta barcoman jaykuranku, chay ratotaq barcoqa maymanchus risqanku hallp'aman chayaran.
22 Qhepan p'unchaymi lamar-qochaq chimpanpi sayashaq runakunaqa rikurqanku mana huk bote chaypi kashaqta, aswanpas discipulonkunaq haykusqan botellan, Jesustaq mana discipulonkunawan kuskachu boteman seqarqan, aswanpas paypa barcon discipulonkuna sapallanku ripurqanku;
23 (Chaywanpas Tiberias llaqtamanta huk botekuna hamurqan t'anta mikhusqanku cheqasman.
24 Hinaqtinmi runakunaqa, Jesuspas ni discipulonkunapas mana chaypi kashasqanta rikuspa, barcopi rispanku Capernaúm llaqtaman riranku Jesusta maskhaq.
25 Lamar qochapa chimpanpi payta tariruspankutaq niranku: —Yachachikuq, ¿hayk'aqmi kayman hamurqanki?
26 Jesustaq paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, manan milagrokunata rikusqaykichisraykuchu maskhawankichis, aswanpas t'antata mikhuspa saksasqaykichisraykun, nispa.
27 Ama wañuq mikhunata llank'aychischu, aswanpas wiñay kawsayman chayaq mikhunata llank'aychis, chaytan Runaq Churin qosunkichis.
28 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: –¿Imatan ruwasun Diospa ruwasqankunata ruwanaykupaq?
29 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Diospa kachamusqanpi iñinaykichispaqmi, nispa.
30 Hinaqtinmi Jesusta niranku: –¿Ima milagrotataq ruwashanki, rikuspa creenanchispaq? ¿imatataq llamk'achkanki?
31 Ñawpa taytanchiskunaqa ch'inneqpin maná nisqa mikhunata mikhurqanku. Diospa Simin Qelqaq nisqan hina: Hanaq pachamanta t'antata paykunaman qorqan mikhunankupaq, nispa.
32 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, Moisesqa manan hanaq pachamanta t'antata qorqasunkichischu. Yayaymi ichaqa hanaq pachamanta cheqaq t'antata qosunkichis.
33 Diospa t'antaqa hanaq pachamanta uraykamuspa kay pachaman kawsayta qoqmi.
34 Paykunataq nirqanku: —Señor, sapa kutilla kay t'antata qowayku, nispa.
35 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Ñoqan kausay t'antaqa kani. Pipas noqapi iñiqqa manan hayk'aqpas ch'akinqachu.
36 Ichaqa niykichismi: Qankunapas rikuwaspaykichismi mana creewaqchischu, nispa.
37 Yayaq tukuy qowasqanmi noqaman hamunqa; Pitapas hamuwaqniytaqa manan hayk'aqpas qarqosaqchu, nispa.
38 Hanaq pachamanta uraykamurqani manan munayta ruwanaypaqchu, aswanpas kachamuwaqniypa munayninta ruwanaypaqmi.
39 Kaymi kachamuwaqniy Yayaq munaynin, tukuy qowasqanmanta mana imatapas chinkachinaypaq, aswanpas qhepa p'unchaypi kawsarichinaypaq.
40 Kaymi kachamuwaqniypa munaynin, pipas Churita rikuspa paypi iñiqqa wiñay kawsayta chaskinanpaq.
41 Hinaqtinmi judío runakunaqa paymanta rimapayaranku: "Noqan hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa kani", nispa.
42 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: –¿Manachu kay Jesusqa Josepa churin, taytantapas mamantapas reqsinchis? Hinaptinqa, ¿imaynataq ninman: Hanaq pachamanta uraykamuni?
43 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —Ama qankunapura rimapakuychischu, nispa.
44 Manan pipas ñoqaman hamuyta atinmanchu, manachus kachamuwaqniy Yaya payta pusamuspaqa, qhepa p'unchaypitaq kawsarichisaq.
45 Profetakunapin qelqasqa kashan: Llapallankutataq Diosmanta yachachisqa kanqaku, nispa. Chay hinaqa, pipas Yayamanta uyariq, yachaqqa, ñoqamanmi hamuwan.
46 Manan pipas Yayata rikurqanchu, aswanpas Diosmanta kaqqa, Yayatan rikurqan.
47 Cheqaqtapunin niykichis, noqapi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi.
48 Ñoqan kani kawsay t'anta.
49 Ñawpa taytaykichiskunaqa ch'inneqpin maná nisqa mikhunata mikhurqanku, wañusqañataqmi kashanku.
50 Kaymi hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa, pipas mikhunanpaq, manataq wañunanpaq.
51 Ñoqan kani hanaq pachamanta uraykamuq kawsaq t'anta, pipas kay t'antata mikhuqtinqa wiñaypaqmi kawsanqa, qosqay t'antataq kay pachaq kawsayninrayku qosaq.
52 Chaymi judío runakunaqa paykunapura ch'aqwarqanku: –¿Imaynataq kay runaqa aychanta mikhunanchispaq qowasunman?
53 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis: Runaq Churinpa aychanta mana mikhuspa yawarninta mana ukyaspaqa manan kawsayniyoqchu kankichis, nispa.
54 Pipas aychayta mikhuspa yawarniyta ukyaqqa wiñay kawsayniyoqmi. Qhepa p'unchaypin payta kawsarichisaq, nispa.
55 Aychayqa cheqaqtapunin mikhuna, yawarniypas cheqaqtapuni ukyana.
56 Aychayta mikhuq, yawarniytapas ukyaqqa, ñoqapi tiyashan, ñoqataq paywan.
57 Imaynan kawsaq Yaya kachamuwarqan, ñoqataq Yayaq yanapayninwan kawsani, chay hinallataqmi mikhuwaqniyqa ñoqawan kawsanqa.
58 Kay t'antaqa hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa manan ñawpa taytaykichiskuna hinachu maná nisqa mikhunata mikhuspa wañusqaña kanku, kay t'antata mikhuqqa wiñaypaqmi kawsanqa.
59 Capernaúm llaqtapi yachachishaspan sinagogapi chaykunata niran.
60 Hinaqtinmi Jesuspa discipulonkunamanta askha runakuna chayta uyarispanku niranku: —Kay rimayqa sinchi sasa. ¿pitaq uyarinman?
61 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkuna chaywan rimapakusqankuta yachaspa, paykunata tapuran: —¿Kaychu phiñachisunkichis?
62 ¿Imataq Runaq Churinta ñawpaq kasqanman wicharishaqta rikunkichis chayqa?
63 Espiritun kawsachiq; aychaqa manan imapaqpas valenchu, rimasqay simikunaqa espiritun, kawsaytaqmi.
64 Ichaqa kanmi wakinniykichis mana iñiqkuna. Jesusqa qallariymantapachan yacharan pikunachus mana iñiqkuna kasqankuta, pikunachus payta traicionanankutapas.
65 Paytaq nirqan: –Chayraykun niykichis: Manan pipas ñoqaman hamuyta atinmanchu, manachus Yayaypa qowaqtinqa, nispa.

66 Chaymantapachan askha discipulonkuna kutipurqanku, manañataq paywan purirqankuñachu.
67 Hinaqtinmi Jesusqa chunka iskayniyoq runakunata nirqan: –¿Qankunapas ripunkichischu?
68 Simón Pedrotaq payta kutichirqan: —Señor, ¿pimantaq risaqku? wiñay kawsay simikunayoqmi kanki.
69 Kawsaq Diospa Churin Cristo kasqaykimantapas creeyku, allintan yachayku.
70 Hinan Jesusqa paykunata contestaran: —¿Manachu chunka ishkayniykichista akllaraykichis, jujniykichis supay?
71 Paymi Simonpa churin Judas Iscariotemanta rimarqan, paymi chunka iskayniyoq runakunamanta huknin kashaspa traicionanan karqan.

7 RAKI

1 Chay qhepamanmi Jesusqa Galilea llaqtapi purirqan, judío runakunaq wañuchiyta munasqankurayku.
2 Judío runakunaq karpa fiestan qayllaykamusqaña.
3 Hinaqtinmi wawqenkunaqa payta niranku: –Kaymanta ripuy, hinaspa Judea llaqtaman riy, discipuloykikunapas ruwasqaykita qhawanankupaq, nispa.
4 Manan pipas pakallapi imatapas ruwaqqa kanchu, pay kikinpas sut'i reqsisqa kayta munan. Kaykunata ruraspaykiqa, kay pachaman qawachikuy.
5 Wawqenkunapas manan paypi iñirqankuchu.
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manaraqmi tiempoy chayamunchu, tiempoykichismi ichaqa listopuni kashan, nispa.
7 Kay pachaqa manan cheqnisunkichismanchu; Noqatan ichaqa cheqnikuwashan, chaymanta willasqayrayku, ruwayninkuna millay kasqanta.
8 Riychis kay fiestaman. Tiempoyqa manaraqmi hunt'asqachu, nispa.
9 Chaykunata rimaspanmi, Galilea llaqtapi qhepakuran.
10 Wawqenkuna ripuqtinkun, paypas fiestaman rirqan, manan sut'itachu, aswanpas pakallapi hina.
11 Chay fiestapi judío runakunan Jesusta maskhaspa niranku: —¿Maypitaq kashan?
12 Runakuna ukhupin Jesusmanta rimapayarqanku, wakintaq nirqanku: “Allin runan”, nispa. Ichaqa runakunatan engañan.
13 Ichaqa manan pipas judío runakunata manchakuspa paymanta sut'ita rimarqanchu.
14 Fiesta chawpipiña Jesusqa Dios yupaychana wasiman rispa yachachiran.
15 Hinaqtinmi judío runakunaqa admirakuspanku niranku: —¿Imaynataq kay runaqa mana hayk'aq yachashaspa letrakunata yachan?
16 Jesustaq paykunata kutichispa nirqan: –Yachachisqayqa manan ñoqaqchu, aswanpas kachamuwaqniymi, nispa.
17 Pipas munayninta ruwayta munan chayqa, yachanqan yachachikuy Diosmantachus icha ñoqa kikiymantachus rimasqayta.
18 Kikinmanta rimaqqa kikinpa hatunchasqa kaynintan maskhan, kachamuqnin hatunchasqa kayta maskhaqmi ichaqa cheqaq, manataqmi paypi mana chanin ruwaypas kanchu.
19 ¿Manachu Moises kamachikuy simita qorqasunkichis, manataq mayqenniykichispas kamachikuy simita kasukushankichischu? ¿Imanasqataq wañuchiwayta munachkankichik?
20 Hinaqtinmi runakunaqa niranku: —Qanpiqa supayniyoqmi kanki, ¿pitaq wañuchisunkiman?
21 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Hukllatan ruwarqani, llapaykichismi admirakunkichis, nispa.
22 Chayraykun Moisesqa señalakuyta qorqasunkichis. (Manan Moisesmantachu, aswanpas tayta-mamakunamanta,) samana p'unchaypin qharita señalankichis.
23 Pipas samana p'unchaypi señalasqa kanqa chayqa, Moisespa kamachikuy siminta ama p'akikunanpaq. ¿Phiñasqallachu noqapaq, samana p'unchawpi huk runata qhaliyachisqaymanta?
24 Ama rikch'ayman hinachu juzgaychis, aswanpas chanin juzgasqaykichista juzgaychis.
25 Jerusalén llaqtamanta wakin runakunataq nirqanku: –¿Manachu kay runa wañuchiyta munashanku?
26 Ichaqa mana manchakuspan rimashan, manataqmi imatapas ninkuchu. ¿Cheqaqtachu kamachikuqkuna yachanku kay Cristopuni kasqanta?
27 Ichaqa noqanchismi kay runata reqsinchis maymanta hamusqanta, Cristo hamuqtinmi ichaqa mana pipas yachanchu maymanta hamusqanta.
28 Hinaqtinmi Jesusqa Dios yupaychana wasipi yachachishaspa qaparirqan: –Qankuna reqsiwankichis, yachankichistaqmi maymanta kasqaytapas, manan ñoqa kikiymantachu hamurqani, aswanpas kachamuwaqniyqa cheqaqmi, paytaqa manan reqsinkichischu, nispa.
29 Ichaqa paytan reqsini, paymantan kani, paymi kachamuwarqan.
30 Hinaqtinmi Jesusta hap'iyta munarqanku, ichaqa manan pipas makinta hap'irqanchu, horan manaraq chayamusqanrayku.
31 Hinaqtinmi askha runakuna paypi iñispanku niranku: –¿Cristo hamuspa, ¿aswan milagrokunatachu ruwanqa kay runaq ruwasqanmanta?
32 Fariseokunaqa uyarirqankun runakuna paymanta rimapakusqankuta. Hinan fariseokunapas, sacerdotekunapa jefenkunapas, payta hap'inankupaq oficialkunata kacharqanku.
33 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: Pisi tiempollaraqmi qankunawan kashani, kachamuwaqniymanmi risaq, nispa.
34 Maskhawankichis, manataq tariwankichischu, maymanchus kasqaymanqa manan chaymanqa hamuwaqchischu.
35 Hinaqtinmi judío runakunaqa paykunapura ninakuranku: —¿Maymanmi rinqa mana tarinanchispaq? ¿Mana judío runakuna ukhupi ch'eqesqa runakunamanchu rinqa, mana judío runakunamanchu yachachinqa?
36 ¿Ima ninantaq nin: Maskhawankichis, manataq tariwankichischu, maypi kasqaymanpas manan chaymanqa hamuwaqchischu?
37 Qhepa p'unchaypi, hatun p'unchay fiestapi, Jesusqa sayashaspa qaparirqan: Pipas ch'akisqa kaqtinqa, ñoqaman hamuspa ukyamuchun, nispa.
38 Pipas noqapi iñiqqa, Diospa Simin Qelqaq nisqan hina, wiksanmantan kawsaq unu mayukuna lloqsimunqa.
39 (Chaytaqa paypi iñiqkuna chaskinanku Espiritumantan rimarqan.
40 Hinaqtinmi askha runakuna chay nisqanta uyarispanku niranku: “Cheqaqtapunin kay profetaqa”, nispa.

41 Wakintaq nirqanku: Kaymi Cristoqa, nispa. Wakintaq nirqanku: –¿Cristo Galileamantachu lloqsimunqa?
42 ¿Manachu Diospa Simin Qelqaqa nin: "Davidpa mirayninmanta, Davidpa tiyasqan Belén llaqtamantawan Cristo hamunqa?", nispa.
43 Chaymi runakuna ukhupi t'aqanakurqanku payrayku.
44 Hinaqtinmi wakinqa payta hap'iyta munankuman karan. ichaqa manan pipas makinta churarqanchu.
45 Hinaqtinmi guardiakuna umalli sacerdotekunaman fariseokunamanwan hamuranku. Paykunataq nirqanku: –¿Imanaqtintaq mana pusamurqankichischu?
46 Kamachiqkunan kutichirqanku: –Manan hayk'aqpas kay runa hinaqa pipas rimarqanchu, nispa.
47 Hinaqtinmi fariseokunaqa paykunata niranku: –¿Qankunapas engañasqachu kashankichis?
48 ¿Mayqen kamachikuqkunapas, fariseokunapas paypi iñirqankuchu?
49 Kamachikuy Simita mana yachaq runakunan ichaqa ñakasqa kanku.
50 Nicodemotaq paykunata nirqan: —Tuta Jesusman hamuq, paykunamanta huknin kashaspa.
51 ¿Kamachikuy siminchischu pitapas juzganman manaraq uyarishaspa ima ruwasqantapas yachashaspa?
52 Paykunataq nirqanku: –¿Qanpas Galileamantachu kanki? Qhawariychis, Galileamantaqa manan mayqen profetapas hatarinqachu.
53 Hinaqtinmi sapankanku wasinkuman riranku.

8 RAKI

1 Jesusqa Olivos orqomanmi riran.
2 Tutamanta tutamantan Dios yupaychana wasiman kutimurqan, llapa runakunataq payman hamurqanku. Hinan tiyaykuspa paykunata yachachirqan.
3 Kamachikuy simita yachachiqkunapas fariseokunapas, wasanchay huchapi hap'isqa warmita Jesusman pusamurqanku. Chawpiman churaruspankutaq.
4 Paykunataq nirqanku: Yachachikuq, kay warmiqa wasanchay huchapi hap'isqa karqan, nispa.
5 Kamachikuy Simipi Moisesmi kamachiwaranchis chay runakunata rumiwan ch'aqenankupaq.
6 Chaytaqa, Jesusta wateqaspankun niranku, huchachanankupaq. Jesustaq ichaqa k'umuykukuspa, dedonwan pampapi qelqarqan, mana uyariq hina.
7 Hinaqtinmi Jesusqa tapushaspanku, sayarispa paykunata niran: —Qankuna ukhupi mana huchayoq runaqa, ñawpaqtaqa rumiwan wikch'uykuchun, nispa.
8 Yapamantataq k'umuykukuspa pampapi qelqarqan.
9 Chayta uyariqkunaqa, concienciankuwan huchachasqa kaspankun, kuraqmantapacha, qhepa kaqkama, hukmanta hukmanta lloqsirqanku.
10 Jesusqa sayarispa, mana pitapas rikuspa, warmillata tapuran: —Warmi, ¿maypitaq kashanku chay tumpaqniykikuna? ¿manachu pipas huchachasurqanki?
11 Paytaq nirqan: –Ama pipas, Señor, nispa. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Manan ñoqapas huchachaykichu, riy, amaña huchallikuychu, nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta paykunata niran: –Ñoqan kay pachaq k'anchaynin kani.
13 Hinaqtinmi fariseokunaqa payta niranku: Qan kikiykimantan willashanki. qelqasqaykiqa manan cheqaqchu.
14 Jesustaq paykunata nirqan: –Ñoqa kikiymanta willashani chaypas, cheqaqmi willasqayqa, yachanin maymanta hamusqayta, maymanchus risqaytapas. Ichaqa manan yachankichischu maymanta hamusqayta, maymanchus risqaytapas, nispa.
15 Qankunaqa aychaman hinan juzgankichis. Manam pitapas juzganichu.
16 Juzgaqtiyqa cheqaqmi, manan sapallaychu kani, aswanpas kachamuwaqniy Yayawanmi.
17 Kamachikuy simiykipipas qelqasqallan kashan: "Iskay runakunaq willasqankuqa cheqaqpunin", nispa.
18 Ñoqa kikiymanta willakuqmi kani, kachamuwaqniy Yayataqmi noqamanta willawan.
19 Hinaqtinmi Jesusta niranku: —¿Maypitaq Yayaykiri kashan? Jesustaq kutichirqan: –Manan ñoqatapas reqsiwankichischu nitaq Yayaytapas.
20 Jesusqa Dios yupaychana wasipi yachachishaspan qolqe waqaychana wasipi kay simikunata rimarqan. Paypa horanqa manaraqmi chayamurqachu.
21 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta paykunata nirqan: –Ñoqaqa risaq, maskhawankichis, huchaykichispitaq wañunkichis.
22 Hinaqtinmi judío runakunaqa niranku: —¿Wañuchikunqachu? Paymi nisqanrayku: Maymanchus risqaymanqa manan hamuyta atiwaqchischu, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunaqa uraymantan kankichis. Hanaq pachamantam kani, kay pachamantam kankichik. Manam kay pachamantachu kani.
24 Chayraykun niykichis, huchaykichispin wañunkichis, noqa kasqayta mana creewaqchischu chayqa, huchaykichispin wañunkichis.
25 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: —¿Pitaq kanki? Hinan Jesusqa paykunata nirqan: Qallariymantapacha nisqaykichisman hinan, nispa.
26 Qankunamantaqa askha rimayniyoqmi kani, juzganaypaqpas, kachamuwaqniyqa cheqaqmi. Paymanta uyarisqaykunatapas kay pachamanmi rimani.
27 Paykunaqa manan entienderankuchu Yayamanta paykunaman rimasqanta.
28 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Runaq Churinta hoqarinkichis chayqa, yachankichismi pay kasqayta, manataq kikiymanta imatapas ruwasqayta. Yayaypa yachachiwasqanman hinan ichaqa kaykunata rimani.
29 Kachamuwaqniypas noqawanmi kashan. Paypa kusichisqankunataqa sapa kutim ruwani.
30 Chay simikunata rimashaqtinmi askha runakuna paypi iñirqanku.
31 Hinaqtinmi Jesusqa paypi iñiq judío runakunata nirqan: –Sichus simiypi hinallapuni kashankichis chayqa, cheqaqtapunin discipuloy kankichis.
32 Cheqaq kaqtan reqsinkichis, cheqaq kaqtaqmi kacharichisunkichis.
33 Paykunataq kutichirqanku: —Noqaykuqa Abrahampa mirayninmi kayku, manataqmi hayk'aqpas piqpa kamachinchu karqayku.
34 Jesustaq paykunata kutichirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, pipas huchallikuq runaqa huchaq kamachinmi, nispa.
35 Kamachiqqa manan wiñaypaqchu wasipi qhepakun, Churin ichaqa wiñaypaq qhepan.
36 Churi kacharichisunkichis chayqa, cheqaqtapunin libre kankichis.

37 Yachanin Abrahampa miraynin kasqaykichista. Qankunan ichaqa wañuchiyta maskhawankichis, simiyqa manan qankunapi kanchu, nispa.
38 Ñoqaqa Yayaywan rikusqaytan rimani, qankunaqa taytaykichiswan rikusqaykichistan ruwankichis.
39 Paykunataq niranku: —Abrahanmi taytanchis, nispa. Jesustaq paykunata nirqan: —Abrahanpa wawankuna kaspaqa, Abrahampa ruwasqankunatan ruwankichisman karqan, nispa.
40 Kunanmi ichaqa wañuchiyta munashankichis, Diosmanta uyarisqay cheqaqta willasqayki runa.
41 Qankunaqa taytaykichispa ruwasqantan ruwankichis. Hinaqtinmi Jesusta niranku: –Manan qhelli huchapichu nacenchis, nispa. huk Taytallanchikmi, Dioslla.
42 Jesustaq paykunata nirqan: –Sichus Dios Yayaykichis kanman chayqa, munakuwawaqchismi. manataqmi kikillaymantachu hamurqani, aswanqa paymi kachamuwarqa.
43 ¿Imanasqataq rimasqayta mana entiendenkichikchu? Simiyta mana uyarisqaykichikraykupas.
44 Qankunaqa taytaykichis Saqramantan kankichis. Qallariymantapachan runa wañuchiq karan, manan cheqaq kaqpichu tiyaran, paypi mana cheqaq kaq kasqanrayku. Llulla rimaspaqa kikinmantan riman, llullakuqmi, llullakuq taytanmi.
45 Cheqaqta rimasqayraykun mana creewankichischu.
46 ¿Mayqenniykichistaq huchamanta convencechiwankichis? Cheqaqta rimaqtiyqa, ¿imanaqtintaq mana creewankichischu?
47 Diosmanta kaqqa Diospa rimasqankunata uyarin, chayraykun mana uyarinkichischu, mana Diosmanta kasqaykichisrayku.
48 Hinaqtinmi judío runakunaqa payta niranku: –¿Manachu allinta niyku Samaria llaqtayoq kasqaykita, supayniyoq kasqaykitapas?
49 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Manan supayniyoqchu kani. Ñoqan ichaqa Yayayta hatunchani, qankunapas pisichawankichismi, nispa.
50 Ñoqaqa manan ñoqa kikiypa hatunchakuynintachu maskhani, kanmi maskhaq, juzgaqpas.
51 Cheqaqtapunin niykichis, pipas rimasqayta hunt'aspaqa, manan hayk'aqpas wañuyta rikunqachu.
52 Hinaqtinmi judío runakunaqa payta niranku: —Kunanqa yachanchismi supayniyoq kasqaykita, nispa. Abrahampas wañusqañam, profetakunapas. Qantaq ninki: Pipas rimasqayta hunt'aspaqa, manan hayk'aqpas wañunqachu, nispa.
53 ¿Wañusqa taytanchis Abrahammantapas aswan hatunchu kanki? Profetakunapas wañusqañam kanku, ¿pitataq qam kikiykita ruranki?
54 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Ñoqa kikiyta hatunchakuni chayqa, hatunchakusqayqa manan imapaschu. Paymantan ninkichis: "Diosniykichismi", nispa.
55 Chaywanpas manan paytaqa reqsirqankichischu. Ñoqan ichaqa reqsini, mana reqsinichu nisaq chayqa, qankuna hina llulla runan kasaq, ichaqa paytan reqsini, rimasqantapas hunt'asaqmi, nispa.
56 Taytaykichis Abrahamqa kusikurqanmi p'unchayniyta rikuspa, chayta rikuspataq kusikurqan.
57 Hinaqtinmi judío runakunaqa payta niranku: —Manaraqmi phisqa chunka watayoqchu kanki, ¿Abrahantachu rikurqanki?
58 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, manaraq Abraham kashaqtinmi ñoqaqa kashani, nispa.
59 Hinaqtinmi rumikunata hoqarirqanku payta wikch'unankupaq, Jesustaq ichaqa pakakuspa yupaychana wasimanta lloqsispa paykunaq chawpinta pasarqan.

9 RAKI

1 Chayta pasashaspan Jesusqa rikurqan nacesqanmantapacha ñawsa runata.
2 Hinaqtinmi discipulonkuna Jesusta tapuranku: Yachachikuq, ¿pitaq huchallikurqan, kay runapas, tayta-mamanpas, ñawsa nacesqanmanta?
3 Jesustaq kutichirqan: –Manan kay runapas nitaq tayta-mamanpas huchallikurqankuchu, aswanpas Diospa ruwayninkuna paypi sut'inchakunanpaqmi, nispa.
4 P'unchay kachamuwaqniypa ruwasqankunatan llank'anay.
5 Kay pachapi kashaqtiyqa, kay pachaq k'anchayninmi kani.
6 Chayta rimaspanmi, pampaman thuqaykuspa chay q'apamanta t'uruta rurarqan, ñawsa runaq ñawintataq t'uruwan hawiykurqan.
7 Hinaqtinmi Jesusqa niran: –Riy, Siloam estanquepi mayllikuy, ninan: "Kachamusqa", nispa.
8 Hinaqtinmi vecinokunapas, ñawsa kashaqta rikuqkunapas nirqanku: –¿Manachu kay runaqa tiyaykuspa mañakuq?
9 Wakinmi niranku: Kaymi, wakintaq niranku: "Pay hinan", nispa.
10 Hinaqtinmi Jesusta tapuranku: –¿Imaynataq ñawiyki kicharikurqan?
11 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Jesus sutiyoq runan t'uruta ruwaspa ñawiyta hawiykuspa niwarqan: Siloam estanqueman rispa mayllikuy, nispa.
12 Hinaqtinmi Jesusta niranku: —¿Maypitaq kashan? Paytaq nirqa: Manam yachanichu, nispa.
13 Ñawpa ñawsa runata fariseokunaman pusamurqanku.
14 Samana p'unchaymi Jesusqa t'uruta ruwaspa ñawinta kicharirqan.
15 Hinaqtinmi fariseokunapas Jesusta tapurqanku imaynatas rikurqan chayta. Chaymi paykunata nirqan: –Ñawiyman t'uruta churawarqan, hinan mayllakuspa rikushani, nispa.
16 Chaymi wakin fariseokunaqa niranku: Kay runaqa manan Diosmantachu, samana p'unchayta mana hunt'asqanrayku, nispa. Wakintaq nirqanku: –¿Imaynataq huchasapa runa chhayna milagrokunata ruwanman? Hinan paykuna ukhupi t'aqanakuy karqan.
17 Chay ñawsa runata yapamanta nirqanku: –¿Ima ninkitaq ñawiykita kicharisqanmanta? Paymi niran: "Payqa profetapunin", nispa.
18 Judío runakunan ichaqa mana creerqankuchu ñawsa kashaspa mana rikusqanta, rikuqpa tayta-mamanta waqyanankukama.
19 Paykunatataq tapurqanku: –¿Kaychu ñawsa naceq nisqayki wawaykichis? ¿Imaynatataq kunan rikushan?
20 Tayta-mamanmi paykunata nirqanku: —Yachanchismi kay wawanchis kasqanta, ñawsa nacesqantapas.
21 Ichaqa manan yachanchischu imawanchus kunan rikusqanta. Pichus ñawinta kicharirqan chayqa, manan yachanchischu. tapuy: pay kikinmanta rimanqa.
22 Tayta-mamankunan kay simikunata rimarqanku judío runakunata manchakuspanku, judío runakunaqa

rimanakurqankuñan, pipas Cristo kasqayta willakuqtinqa, sinagogamanta qarqosqa kananta.
23 Chayraykun tayta-mamanqa nirqanku: –Mayraqñan. nispa tapuy.
24 Hinaqtinmi ñawsa runata yapamanta waqyaspa nirqanku: –Diosta yupaychay, yachanchismi kay runa huchasapa kasqanta, nispa.
25 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Manan yachanichu huchasapachus icha manachus kasqanta.
26 Hinaqtinmi Jesusqa huktawan tapuranku: –¿Imatan ruwarqasunki? ¿imaynatataq ñawiykita kicharirqa?
27 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata contestaran: "Ñawpaqña willarqaykichisña, manataq uyarirqankichischu. ¿Qankunapas paypa discipulonkunachu kankichis?
28 Hinaqtinmi Jesusta k'amispanku niranku: —Qanmi discipulon kanki. Noqanchismi ichaqa Moisespa discipulonkuna kanchis.
29 Yachanchismi Diosqa Moiseswan rimasqanta, kay runamantaqa manan yachanchischu maymanta hamusqanta.
30 Hinaqtinmi chay runaqa paykunata nirqan: –¿Imaraykun admirakunapaq hina kashan, maymantachus hamusqanta mana yachankichischu, chaywanpas payqa ñawiyta kichariwarqanmi, nispa.
31 Kunanqa yachanchismi Diosqa huchasapakunata mana uyarisqanta, ichaqa pipas Diosta yupaychaspa munayninta ruwaqtinqa uyarinmi.
32 Kay pacha qallariymantapachan mana uyarikurqanchu ñawsa naceq runaq ñawinta kicharisqanta.
33 Kay runa mana Diosmantachu kanman chayqa, manan imatapas ruwayta atinmanchu.
34 Paykunataq nirqanku: –Qanqa huchakunapin nacerqanki, ¿yachachiwankikuchu? Hinan qarqorqanku.
35 Jesusqa uyariranmi Jesusta qarqosqankuta. Payta tariruspataq, khaynata niran: —¿Diospa Churinpichu creenki?
36 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Señor, ¿pitaq payri, paypi creenaypaq?
37 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qanmi payta rikurqanki, paymi qanwan rimashan, nispa.
38 Paytaq nirqan: –Señor, creeni, nispa. Hinaspam payta yupaycharqa.
39 Hinaqtinmi Jesusqa khaynata niran: —Ñoqaqa taripaypaqmi kay pachaman hamushani, mana rikuq runakuna rikunankupaq. Rikuqkunapas ñawsayachisqa kanankupaqmi.
40 Hinaqtinmi Jesuswan kashaq wakin fariseokuna chay simikunata uyarispa niranku: –¿Ñoqanchispas ñawsachu kanchis?
41 Jesustaq paykunata nirqan: Ñawsa kaspaykichisqa manan huchayoqchu kawaqchis. chayraykun huchaykichisqa qhepan.

10 RAKI

1 Cheqaqtapunin niykichis: Pipas ovejakunaq kanchanman mana punkumanta haykuspa huk ñanninta wichaspaqa suwa suwa runan.
2 Punkupi haykuqmi ichaqa ovejakunata michiq.
3 Paymanmi punku qhawaqqa kicharin. Ovejakunapas kunkanta uyarinku, pay kikinpa ovejankunatan sutinmanta waqyaspa pusamun.
4 Pay kikinpa ovejankunata horqomuqtinmi paykunaq ñawpaqenta ripun, ovejakunapas payta qatikunku, kunkanta yachasqankurayku.
5 Wak llaqtayoq runataqa manan qatikunqakuchu, aswanpas ayqekunqakun, manan yachankuchu wak llaqtayoq runakunaq kunkanta.
6 Kay rikch'anachiytan Jesusqa paykunaman rimarqan, paykunan ichaqa mana entienderqankuchu imachus rimasqanta.
7 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta paykunata nirqan: –Cheqaqtapunin niykichis, ovejakunaq punkunmi kani, nispa.
8 Llapa ñawpaqeypi hamuqkunaqa suwakuna, suwakuna ima kanku, ovejakunan ichaqa mana uyarirqankuchu.
9 Ñoqan punkuqa kani, pipas noqawan haykuspaqa qespichisqan kanqa, hinaspan haykuspa lloqsinqa, hinaspan pastota tarinqa.
10 Suwaqa manan hamunchu, aswanpas suwananpaq, wañuchinanpaq, wañuchinanpaq ima.
11 Ñoqaqa allin michiqmi kani, allin michiqqa ovejakunaraykun kawsayninta qon.
12 Pipas contratasqa, manataq michiqchu, mana ovejakunachu, chayqa, lobo hamushaqta rikuspa, ovejakunata saqespa ayqekun.
13 Contratakuq runaqa ayqekunmi contratakuq kasqanrayku, manataqmi ovejakunamantapas llakikunchu.
14 Ñoqaqa allin michiqmi kani, ovejaykunata reqsispaymi reqsisqa kani.
15 Imaynan Yaya reqsiwan, chay hinallataqmi ñoqapas Yayatapas reqsini.
16 Huk ovejakunatapas, mana kay t'aqamanta kaq ovejakunatapas apamunaymi, paykunapas kunkayta uyarinqaku. Hinaptinmi huk ovejalla kanqa, huk michiqllataqmi kanqa.
17 Chayraykun Yayayqa munakuwan, kawsayniyta qosqayrayku, wakmanta hap'inaypaq.
18 Manan pipas qechuwanmanchu, aswanpas ñoqa kikiymi qoykuwan. Atiyniyoqmi kani chayta churanaypaq, atiyniyoqtaqmi kani hukmanta hap'inaypaq. Kay kamachikuytaqa Yayaymantam chaskirqani.
19 Hinaqtinmi judío runakunapi hukmanta t'aqanakurqanku chay nisqankumanta.
20 Hinaqtinmi askha runakuna nirqanku: —Payqa supayniyoqmi, locotaqmi kashan, nispa. ¿Imanasqataq payta uyarinkichik?
21 Wakintaq nirqanku: –Manan supayniyoq runaq rimasqanchu, nispa. ¿Atinmanchu supay ñawsakunapa ñawinta kichayta?
22 Jerusalén llaqtapi sapaqchasqa p'unchaymi karqan, chiri tiempotaq karqan.
23 Jesusqa Salomonpa p'ampananpi templopi purisharqan.
24 Hinaqtinmi judío runakuna payta muyuykuspanku niranku: —¿Hayk'aqkamataq iskayrayachiwankiku? Sichus qan Cristo kanki chayqa, sut'ita willawayku.
25 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata contestaran: —Niykichismi, ichaqa manan creerqankichischu.
26 Qankunaqa manan creenkichischu, mana ovejaymantachu kasqaykichisrayku.
27 Ovejaykunan kunkayta uyarinku, ñoqataq reqsini, paykunan qatikuwanku.

28 Paykunamanmi qoni wiñay kawsayta; manataqmi hayk'aqpas chinkanqakuchu, manataqmi pipas makiymanta qechunqachu.
29 Paykunaman qowaqniy Yayayqa llapanmantapas aswan hatunmi; manataqmi pipas Yayaypa makinmanta chaykunata qechuyta atinmanchu.
30 Ñoqapas Yayaywanqa huklla kanchis.
31 Hinaqtinmi judío runakunaqa hukmanta rumikunata hoqarirqanku rumiwan ch'aqenankupaq.
32 Hinan Jesusqa paykunata contestaran: —Askha allin ruwaykunatan Yayaymanta rikuchirqaykichis. ¿Mayqen ruwasqaymantataq rumiwan ch'aqewashankichis?
33 Hinaqtinmi judío runakunaqa niranku: —Manan allin ruwasqaykiraykuchu rumiwan ch'aqeyku. ichaqa Diosta k'amiymanta; Runa kaspaykipas Diosman tukupusqaykiraykum.
34 Jesustaq paykunata nirqan: –¿Manachu kamachikuy simiykichispi qelqasqa kashan: Dioskunan kankichis?
35 Diospa simin chayamuq dioskunatachus suticharqan, manataq Diospa Simin Qelqa p'akiyta atikunmanchu chayqa.
36 Yayaq ch'uyanchasqan, kay pachaman kachamusqan runamantaqa niychis: “Qanmi Diosta k'aminki. Diospa Churin kani nispa nisqayrayku?
37 Yayaypa ruwasqankunata mana ruwaqtiyqa, ama creewaychu.
38 Chayta ruwaqtiyqa, manaña ñoqapi creewaqchischu chaypas, ruwasqaykunapi iñiychis, chhaynapi yachanaykichispaq, creenaykichispaq, Yaya ñoqapi kashasqayta, ñoqapas paypi kashasqayta.
39 Hinaqtinmi Jesusqa huktawan hap'iyta munarqanku, paytaq paykunaq makinmanta ayqekurqan.
40 Hinaspan Jordán mayu chimpaman kutipurqan, qallariypi Juan bautizasqan cheqasman. Hinan chaypi tiyaran.
41 Hinaqtinmi askha runakuna payman asuykuspanku niranku: —Juanqa manan ima milagrotapas ruwaranchu.
42 Hinaqtinmi askha runakuna chaypi iñiranku.

11 RAKI

1 Huk runa onqosqa kasharqan, Lazaro sutiyoq, Betania llaqtamanta, Mariaq panan Martapa llaqtanpi.
2 (Marían Señor Diosta q'apaq q'apaywan hawirqan, chukchanwantaq chakinta picharqan, wawqen Lazarotaq onqosqa kasharqan).
3 Chayraykun panankuna payman kacharqanku: –Señor, munakusqayki runaqa onqosqañan kashan, nispa.
4 Chayta uyarispan Jesusqa nirqan: –Kay onqoyqa manan wañuyman aypananpaqchu, aswanpas Diospa hatunchayninpaqmi, chhaynapi Diospa Churin hatunchasqa kananpaq, nispa.
5 Jesusqa Martata, ñañanta, Lazarotawan munakuran.
6 Hinaqtinmi Jesusqa onqosqa kashasqanta uyarispa, iskay p'unchay qhepallarqan maypi kasqan cheqasllapi.
7 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunata niran: “ Judea nacionman yapamanta risun”, nispa.
8 Discipulonkunan payta niranku: Yachachikuq, kay qhepa watakunapin judío runakuna rumiwan ch'aqeyta munasurqanki. ¿Hukmantachu chayman rinki?
9 Jesustaq kutichirqan: –¿Manachu p'unchaypi chunka iskayniyoq hora? Pipas p'unchaypi purispaqa manan urmaykunchu, kay pachaq k'anchayninta rikuspa.
10 Pipas tuta purispaqa urmapunmi, mana k'anchay kasqanrayku.
11 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Amigonchis Lazaroqa puñushanmi, nispa. Ichaqa rini, puñuymanta rikch'arichinaypaq, nispa.
12 Hinaqtinmi discipulonkunaqa niranku: —Señor, puñunqa chayqa, allinmi kanqa, nispa.
13 Jesusqa wañupusqanmantan rimarqan, paykunan ichaqa yuyaykurqanku puñuypi samaymanta rimasqanta.
14 Hinaqtinmi Jesusqa sut'ita paykunata nirqan: Lazaroqa wañupunñan, nispa.
15 Qankunaraykun kusikuni mana chaypi kasqaymanta, creenaykichispaq; chaywanpas payman risunchis.
16 Hinaqtinmi Didimo sutiyoq Tomas discipulonkunata niran: “Risunchistaq paywan kuska wañunanchispaq”, nispa.
17 Hinaqtinmi Jesusqa tawa p'unchayña sepulturapi puñushaqta.
18 Betania llaqtaqa Jerusalén llaqtaq qayllanpin kasharqan, yaqa chunka phisqayoq metro karupin.
19 Askha judío runakunan Martaman Mariamanwan hamurqanku wawqenkuta sonqochanankupaq.
20 Hinaqtinmi Martaqa Jesuspa hamusqanta uyarispa, Jesuswan tupananpaq rispa, Mariaqa wasillapi tiyasharan.
21 Hinaqtinmi Martaqa Jesusta nirqan: –Señor, kaypi kaspaykiqa, wawqeyqa manan wañunmanchu karqan, nispa.
22 Ñoqan ichaqa yachani, kunanpas Diosmanta ima mañakusqaykitapas Dios qosunaykita.
23 Jesustaq payta nirqan: –Wawqeykiqa kawsarimpunqa, nispa.
24 Martataq payta nirqan: –Ñoqaqa yachanin qhepa p'unchaypi kawsarimpuypi kawsarimpunanta, nispa.
25 Jesustaq payta nirqan: –Ñoqan kani kawsarimpuypas, kawsaypas.
26 Pipas kawsaspa noqapi iñiqqa manan hayk'aqpas wañunqachu. ¿Kaypichu creenki?
27 Paytaq payta nirqan: –Señor, creenin kay pachaman hamunan Cristo, Diospa Churin kasqaykita, nispa.
28 Hinaqtinmi Jesusqa rispa ñañan Mariata pakallapi waqyaspa nirqan: Yachachiq hamuspa waqyamusunki, nispa.
29 Chayta uyarispataq, usqhayllata sayarispa, Jesusman asuykuran.
30 Jesusqa manaraqmi llaqtaman chayasharanchu, Martawan tupasqan cheqaspin Jesusqa kasharan.
31 Wasipi paywan kuska kashaspa consuelaq judío runakunaqa, Mariata usqhaylla sayarispa lloqsimushaqta rikuspa, payta qatikurqanku: –Payqa aya p'ampanamanmi rishan chaypi waqaq, nispa.
32 Hinaqtinmi Mariaqa Jesuspa kasqanman chayaspa payta rikuspa, chakinman qonqoriykukuspa nirqan: –Señor, kaypi kawaq karqan chayqa, manan wawqeyqa wañunmanchu karqan, nispa.
33 Hinaqtinmi Jesusqa waqashaqta rikuspa, paywan hamuq judío runakunapas waqashaqta rikuspa, sonqonpi waqaykuspa mancharikuran.
34 Hinaqtinmi niran: —¿Maypitaq payta churarankichis?
Paykunataq nirqanku: —Señor, hamuy qhawamuy, nispa.
35 Jesusqa waqarqan.

36 Hinaqtinmi judío runakunaqa niranku: —¡Qhawariychis,
mayta munakusqanta!
37 Wakintaq nirqanku: –¿Manachu kay runa ñawsakunaq
ñawinta kichariq runaqa mana wañunmanchu karqan?
38 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta waqakuspa aya
p'ampanaman hamurqan. Huk machaymi kasqa, chay
patapin huk rumi kashasqa.
39 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Qankuna rumita
qechuychis, nispa. Wañuqpa ñañan Martataq payta nirqan:
–Señor, kunankamaqa asnashanñan, tawa p'unchayñan
wañupun, nispa.
40 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –¿Manachu niykichis:
“Creeyta munaspaqa, Diospa k’anchariynintan rikunki?”,
nispa.
41 Hinaqtinmi wañusqakuna p’ampasqanku cheqasmanta
rumita qechuranku. Hinan Jesusqa ñawinta hoqarispa
nirqan: –Yayláy, graciasta qoyki uyariwasqaykimanta,
nispa.
42 Ñoqaqa yacharqanin sapa kutilla uyariwasqaykita,
ichaqa chaypi kaq runakunaraykun chayta nirqani,
kachamuwasqaykipi creenankupaq.
43 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita qapariran: “ Lazaro,
lloqsimuy”, nispa.
44 Wañusqataq lloqsimurqan, aya p'achawan makinta
chakinta watasqa, uyantapas servilletawan watasqa.
Jesustaq paykunata nirqan: –Kachariychis, hinaspa
kachariychis, nispa.
45 Hinaqtinmi Mariaman rispa askha judío runakuna,
Jesuspa ruwasqanta rikuspa, paypi iñiranku.
46 Wakinmi ichaqa fariseokunaman rispa Jesuspa
ruwasqanta willarqanku.
47 Hinaqtinmi sacerdote umallikunata fariseokunatawan
huñunakuspa nirqanku: –¿Imatan ruwashanchis? Kay
runaqa askha milagrokunatan ruwan.
48 Chhaynata saqesun chayqa, llapa runakunan paypi
creenqaku, hinan Roma runakuna hamuspa llaqtanchista
llaqtanchistapas qechupunqaku.
49 Paykunamanta hukninmi Caifás sutiyoq, chay watapi
uma sacerdote kashaspa, paykunata nirqan: –Manan
imatapas yachankichischu.
50 Amataq yuyaykuychischu noqanchispaq allin kasqanta,
huk runalla llaqtarayku wañunanta, llapan suyu mana
chinkananpaqpas.
51 Chaytaqa manan pay kikinmantachu rimaran, aswanmi
chay watapi uma sacerdote kashaspa profetizaran Jesusqa
chay nacionrayku wañunanmanta.
52 Manataqmi chay llaqtallapaqchu, aswanpas ch'eqesqa
Diospa wawankunata hukllapi huñunanpaqmi.
53 Chay p'unchaymantapachan rimanakurqanku
wañuchinankupaq.
54 Hinaqtinmi Jesusqa manaña judío runakuna ukhupi
sut’itachu puriran. Chaymantataq ch'inneq qayllapi kaq
Efraín llaqtaman rirqan, chaypitaq discipulonkunawan
kuska tiyarqanku.
55 Hinaqtinmi judío runakunaq Pascua fiestanqa
qayllaykamusharqan, chaymi askha runakuna Jerusalén
llaqtaman rirqanku ch'uyanchakunankupaq.
56 Hinaqtinmi Jesusta maskhaspa, Dios yupaychana wasipi
sayashaspa paykunapura rimanakurqanku: –¿Ima
ninkichistaq, ¿mana fiestaman hamunanta?
57 Umalli sacerdotekunapas fariseokunapas
kamachikurqankun, pipas maypi kashasqanmanta yachaspa
willananpaq, chhaynapi hap’inankupaq.

12 RAKI

1 Pascua fiestata soqta p'unchay faltashaqtinmi Jesusqa
Betania llaqtaman rirqan, chaypin wañusqa Lazaro
kasharqan, paytan kawsarichirqan.
2 Chaypin payman cenata ruwarqanku. Martataq servirqan,
Lazarotaq paywan kuska mesapi tiyaqkunamanta huknin
karqan.
3 Hinaqtinmi Mariaqa huk kilo q'apayniyoq q'apayniyoq
q'apayniyoq q'apaytapas hap'ispa, Jesuspa chakinta
hawiykurqan, chukchanwantaq chakinta picharqan.
4 Hinaqtinmi huknin discipulon, Simonpa churin Judas
Iscariote, payta traicionananpaq nirqan.
5 ¿Imanasqataq kay q'apaq q'apaytaqa mana kinsa pachak
qolqewan vendespa wakchakunaman qorqankuchu?
6 Kaytaqa niran, manan wakchakunata
llakikusqanraykuchu; Ichaqa suwa kasqanrayku, bolsata
hap'ispa, chayman churasqata apasqanrayku.
7 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –P'ampasqa kasqay
p'unchaymantapachan kayta waqaychan, nispa.
8 Wakchakunaqa sapa kutillanmi qankunawan
kashankichis. Ñoqataq ichaqa mana sapa kutichu.
9 Askha judío runakunan yacharqanku chaypi kashasqanta,
manataqmi Jesusraykullachu hamurqanku, aswanpas
wañusqakunamanta kawsarichisqan Lazarotapas
rikunankupaqmi.
10 Umalli sacerdotekunan ichaqa rimanakurqanku
Lazarotapas wañuchinankupaq.
11 Payrayku askha judío runakuna Jesuspi iñispanku.
12 Qhepantin p'unchaymi askha runakuna Jerusalén
llaqtaman Jesus hamushasqanta uyarispa fiestaman
hamurqanku.
13 Palmera sach'a k'allmakunata hap'ispa, paywan
tupananpaq lloqsispa, qaparirqanku: Hosanna!
14 Hinaqtinmi Jesusqa huk asnota tarirusрa chaypi
tiyaykuran. Qelqapi nisqanman hina.
15 Sionpa ususin, ama manchakuychu, reyki asno asnopi
tiyaspa hamushan.
16 Qallariypiqa manan discipulonkunaqa chaykunata
entienderqankuchu, aswanpas Jesusta hatunchasqa
kashaqtinmi yuyarirqanku chaykuna paymanta qelqasqa
kashasqanmanta, paywan kaykunata ruwasqankutawan.
17 Lazarota aya p'ampanamanta waqyaspa
wañusqakunamanta kawsarichimuqtinmi paywan kashaq
runakunaqa willarqanku.
18 Chayraykun runakunapas paywan tuparqanku, chay
milagro ruwasqanta uyarispanku.
19 Hinaqtinmi fariseokunaqa paykunapura ninakuranku: —
¿Reparankichischu mana imatapas atipasqaykichista?
Qhawariychis, kay pachaqa paypa qhepanta ripun.
20 Hinaqtinmi chay fiestapi Diosta yupaychaq runakuna
ukhupi wakin griego runakuna kasharqanku.
21 Hinaqtinmi Galilea provincia lawpi Betsaida
llaqtamanta Felipeman asuykuspan niran: —Señor, Jesusta
rikuyta munayku, nispa.
22 Felipe hamuspa Andresman willarqan, Andreswan
Felipewantaq Jesusman willarqanku.

23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Runaq Churin hatunchasqa kanan horaqa chayamunñan, nispa.
24 Cheqaqtapunin niykichis, manachus trigo trigopas allpaman urmaykuspa wañunqa chayqa, sapallanmi qhepakun, wañupuqtinmi ichaqa askha rurukunata rurun.
25 Kawsayninta munakuqmi chinkachinqa. Kay pachapi kawsayninta cheqnikuqtaq wiñay kawsayman waqaychanqa.
26 Pipas serviwaqtinqa qatikuchun. Maypichus kashani chaypitaqmi kamachiypas kanqa.
27 Kunanqa almaymi llakisqa kashan; ¿Imatataq nisaq? Yayay, kay horamanta qespichiway, ñoqan ichaqa kay horaman hamurqani.
28 Yayay, sutiykita hatunchay. Hinan hanaq pachamanta huk kunka hamurqan: –Ñoqaqa hatuncharqanin, hukmantan hatunchasaq, nispa.
29 Hinaqtinmi chaypi sayaspa uyariq runakunaqa niranku: “Huk angelmi payta rimapayaran”, nispa.
30 Hinan Jesusqa contestaran: —Kay kunkaqa manan ñoqaraykuchu hamurqan, aswanpas qankunaraykun, nispa.
31 Kunanmi kay pachapi juzgasqa kanqa, kunanmi kay pachapi kamachikuqqa qarqosqa kanqa.
32 Noqataq kay pachamanta hoqarisqa kasaq chayqa, llapa runakunatan aysamusaq.
33 Chaytaqa niranmi ima wañuy wañunanmanta.
34 Chaymi runakunaqa payta niranku: —Kamachikuy Simimantan uyarirqanchis Cristo wiñaypaq kashasqanta. ¿Pitaq kay Runaq Churinri?
35 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: Pisi tiempollaraqmi k'anchayqa qankunawan kuska kanqa, nispa. K'anchay kashaqtiykichis puriychis, ama tutayaq kayman chayamunaykichispaq, tutayaqpi puriqqa manan yachanchu maymanchus risqanta.
36 K'anchay kashaqtiykichis, k'anchaypi iñiychis, k'anchaypa wawankuna kanaykichispaq. Jesusqa chaykunata rimaspan ripuspa paykunamanta pakakuran.
37 Paykunaq ñawpaqenpi askha milagrokunata ruwashaspapas, manan paypi iñirqankuchu.
38 Chay hinapin profeta Isaiaspa nisqanqa hunt'akunqa: “Señor, ¿pitaq creerqan willakusqaykupi?”, nispa. ¿Pimanmi Señorpa makinqa rikuchisqa?
39 Chayraykun paykunaqa mana creeyta atirqankuchu, Isaias yapamanta nisqanrayku.
40 Paymi ñawinkuta ñawsayachirqan, sonqonkutapas rumiyachirqan; ñawinkuwan mana rikunankupaq, manataq sonqonkuwan entiendenankupaq, kutirinankupaq, ñoqataq paykunata qhaliyachinaypaq.
41 Chaykunatan Isaiasqa rimaran hatunchasqa kayninta rikuspa, paymanta rimaspa.
42 Chaywanpas umallikuna ukhupipas askhan paypi iñirqanku. Ichaqa fariseokunaraykun mana payta willakurqankuchu, ama sinagogamanta qarqosqa kanankupaq.
43 Diosta yupaychanamantaqa, runakunaq alabasqantan astawan munakurqanku.
44 Jesusqa qaparispan nirqan: –Ñoqapi iñiqqa manan ñoqapichu iñin, aswanpas kachamuwaqniypin, nispa.
45 Pipas rikuwaqniyqa kachamuwaqniytan rikun.
46 Ñoqaqa kay pachamanmi k'anchay hina hamurqani, pipas noqapi iñiqqa ama tutayaqpi qhepananpaq.
47 Pipas rimasqayta uyarispa mana iñispaqa manan juzganichu, manan kay pachata juzganaypaqchu hamurqani, aswanpas kay pachata qespichinaypaqmi hamurqani.
48 Pipas noqata wikch'uwaq, rimasqayta mana chaskispaqa, juzgaqmi kan.
49 Manan ñoqa kikiymantachu rimarqani. Kachamuwaqniy Yayataqmi ichaqa, ima rimanaypaq, ima rimanaypaqpas kamachikuyta qowarqan.
50 Yachanin kamachikusqanqa wiñay kawsay kasqanta.

13 RAKI

1 Pascua fiesta manaraq kashaqtinmi, Jesusqa kay pachamanta Yayaman ripunan hora chayamusqanta yachaspa, kay pachapi kaq runakunata munakuspa, tukukuykama paykunata munakurqan.
2 Cenata tukuqtintaq, Simón Iscariotepa churin Judas Iscarioteq sonqonman churarqan traicionananpaq.
3 Jesusqa yacharqanmi Yaya tukuy imaymanata makinman qosqanta, Diosmanta hamuspa Diosman ripusqantapas.
4 Cenamanta hatarispan p'achankunata huk ladoman churan. hinaspan huk toallata hap'ispa, chumpiykukuspa.
5 Hinaqtinmi Jesusqa unuta hich’aykuspa discipulonkunaq chakinta mayllayta qallarirqan, watasqa toallawantaq pichayta qallarirqan.
6 Hinaqtinmi Simón Pedroman asuykuran, Pedrotaq payta nirqan: –Señor, ¿chakiytachu maylliwanki?
7 Jesustaq payta nirqan: –Manan kunanqa yachankichu imatachus ruwasqayta. ichaqa qanmi yachanki, nispa.
8 Pedrotaq payta nirqan: –Manan hayk'aqpas chakiyta maylliwaqchu, nispa. Jesustaq payta kutichirqan: –Mana mayllakuptiyqa, manan ñoqawan kuskachu kanki, nispa.
9 Simón Pedrotaq payta nirqan: –Señor, ama chakiykunallatachu, aswanpas makiykunata umaytapas, nispa.
10 Chaymi Jesusqa payta nirqan: –Maqchisqa runaqa manan chakinta mayllakunanchu, aswanpas ch'uyapunin, qankunaqa ch'uyan kankichis, ichaqa manan llapaykichischu, nispa.
11 Payqa yacharanmi pikunachus payta traicionanankuta. chayraykutaq nirqan: –Manan llapaykichischu ch'uya kankichis, nispa.
12 Chaymi Jesusqa chakinkuta mayllikuspa p'achanta hap'ispa hukmanta tiyaykuspa paykunata nirqan: –¿Yachankichischu imatachus ruwasqayta?
13 Qankunan niwankichis Yachachiq, Señor nispa. Ñoqapas chhayna kasqayrayku.
14 Chhaynaqa, ñoqa Señorniykichis, Yachachiqniykichispas, chakiykichista mayllikuykichisman chayqa. qankunapas chakiykichistapas mayllanakunaykichismi.
15 Qankunamanmi huk ejemplota qorqaykichis, imaynan ñoqapas ruwarqani hinata ruwanaykichispaq.
16 Cheqaqtapunin niykichis, kamachiqa manan patronninmanta aswan hatunchu. nitaq kachamuqqa kachamuq runamantaqa aswan hatunchu.
17 Chaykunata yachankichis chayqa, kusisamiyoqmi kankichis chaykunata ruwaspaykichisqa.
18 Manan llapaykichismantachu rimashani, yachanin pitachus akllakusqayta, ichaqa Diospa Simin Qelqa hunt'akunanpaqmi: ‘Ñoqawan kuska t'anta mikhuqmi talonninta hoqariwan, nispa.

19 Manaraq chay hamushaqtinmi niykichis, chhaynapi, pay kasqayta creenaykichispaq.
20 Cheqaqtapunin niykichis: Pipas kachamusqayta chaskiqmi chaskiwan. Pipas chaskiwaqniyqa kachamuwaqniytan chaskikun.
21 Hinaqtinmi Jesusqa mancharikuran, hinaspan niran: –Cheqaqtapunin niykichis, hukniykichismi traicionawanqa, nispa.
22 Hinaqtinmi discipulonkunaqa hukkuna hukkunawan qhawanakurqanku pimantachus rimasqanmanta.
23 Jesuspa munakusqan discipulon Jesuspa sinqanman k'umuykuspa kashasqa.
24 Chaymi Simón Pedroqa payta señascharqan, pimantachus rimasqanta tapunanpaq.
25 Hinaqtinmi Jesusqa Jesuspa sinqanpi siriykukuspa tapuran: —Señor, ¿pitaq chayri?
26 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Paymanmi huk t'antata challpuykusaq, nispa. Chay t'antata challpuruspataq, Simonpa churin Judas Iscarioteman qorqan.
27 Tonota mikhuspataq Satanasqa payman haykurqan. Hinan Jesusqa payta nirqan: –Usqhaylla ruway, nispa.
28 Chaymi mesapi kashaq pipas mana yacharanchu imapaqchus payman chayta rimasqanta.
29 Hinaqtinmi wakinqa Judaspa bolsata hap'ikapusqanrayku, Jesusqa niran: "Rantiway fiestapaq necesitasqanchiskunata, nispa. otaq, wakchakunaman imatapas qonanmanta.
30 Hinaqtinmi Jesusqa t'antata jap'ispa, chay ratopacha lloqsimurqan, tutayaqtintaq.
31 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsipushaspa nirqan: –Kunanqa Runaq Churinmi hatunchasqaña, Diospas paywan hatunchasqaña, nispa.
32 Diosqa paypi hatunchakunqa chayqa, Diospas pay kikinpin hatunchanqa.
33 Wawaykuna, pisi tiempollaraqmi qankunawan kashani. Qankunan maskhawankichis, judío runakunaman nisqayman hina: Maymanchus risaq chaymanqa manan hamuwaqchischu, nispa. chaymi kunanqa niykichis.
34 Mosoq kamachikuytan qoykichis: Munanakuychis. Imaynan ñoqapas munakuykichis, qankunapas munanakunaykichispaq.
35 Chaywanmi llapa runakuna yachanqaku discipuloy kasqaykichista, munanakuspaykichisqa.
36 Simón Pedrotaq payta nirqan: –Señor, ¿maymantaq rishanki? Jesustaq payta kutichirqan: Maymanchus risaq chayqa, manan kunanqa qatiwankimanchu. Qanmi ichaqa qhepayta qatiwanki, nispa.
37 Pedrotaq payta nirqan: –Señor, ¿imanaqtintaq kunanqa mana qatiyta atiymanchu? Qanraykum kawsayniyta qusaq.
38 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —¿Ñoqaraykuchu kawsayniykita qowaq? Cheqaqtapunin niykichis, galloqa manan waqanqachu kinsa kutita negawanaykikama, nispa.

14 RAKI

1 Ama sonqoykichis llakikuchun, Diospi iñinkichis, ñoqapipas iñinkichis.
2 Yayaypa wasinpiqa askha wasikunan kashan, mana chhayna kaqtinqa willaykichismanmi karqan. Qankunapaq huk sitiota preparanaypaqmi rini.
3 Rispaymi huk cheqastapas alistasaq chayqa, watiqmanta hamusaq, hinaspa ñoqa kikiyman chaskisqaykichis; Chaynapi maypi kasqaypi qankunapas chaypi kanaykichikpaq.
4 Maymanchus risqaytapas yachankichismi, imayna ñantapas yachankichismi.
5 Tomastaq payta nirqan: –Señor, manan yachaykuchu maymanchus risqaykita. hinaspa imaynatataq ñanta yachasunman?
6 Jesustaq payta nirqan: –Ñoqan kani ñanpas, cheqaq-kaypas, kawsaypas.
7 Riqsiwaqchis karqan chayqa, Yayayta reqsiwaqchis karqan, kunanmantapachan payta reqsinkichis, rikurqankichistaqmi.
8 Felipetaq payta nirqan: –Señor, Yayaykita rikuchiwayku, aypawasunmi, nispa.
9 Jesustaq payta nirqan: –¿Unayñachu qanwan kashani, manachu reqsiwanki, Felipe? rikuwaqniyqa Yayatan rikurqan; Hinaptinqa, ¿imaynataq ninki: Yayata qawachiwayku?
10 ¿Manachu creenki Yayapi kasqayta, Yayapas ñoqapi kasqayta? qankunaman rimasqay simikunataqa manan ñoqa kikiymantachu rimani, aswanpas ñoqapi tiyaq Yayallan ruwaykunata ruwan.
11 Creewaychis Yayapi kasqayta, Yayapas ñoqapi kasqayta, mana chayqa, ruwasqayrayku creewaychis.
12 Cheqaqtapunin niykichis, noqapi iñiqqa, ruwasqay ruwaykunata ruwallanqataqmi. kaykunamanta aswan hatun ruwaykunatataq ruwanqa; Yayayman risqayrayku.
13 Sutiypi ima mañakusqaykichistapas ruwasaq, Churipi Yaya hatunchasqa kananpaq.
14 Sutiypi imatapas mañakuwaqchis chayqa, ñoqan ruwasaq.
15 Munawankichis chayqa, kamachikuyniykunata hunt'aychis.
16 Yayamantan mañakusaq, paytaq huk Consoladorta qosunkichis, wiñaypaq qankunawan qhepakunanpaq.
17 Cheqaq Espiritupas. Paytaqa kay pachaqa manan chaskiyta atinmanchu, payta mana rikusqankurayku, manataq reqsisqankurayku. Paymi qankunawan tiyashan, qankunawantaqmi kanqa, nispa.
18 Manan mana allintachu saqesqayki, qankunamanmi hamusaq.
19 Pisi tiempollaraqmi kay pachaqa manaña rikuwanmanñachu. Qankunan ichaqa rikuwankichis, kawsashaqtiymi qankunapas kawsankichis.
20 Chay p'unchaypin yachankichis Yayaypi kasqayta, qankunapas ñoqapi kasqayta, ñoqapas qankunapi kasqayta.
21 Kamachikuyniykunata kasukuqqa munakuwanmi, munakuwaqqa Yayaypa munakusqanmi kanqa, ñoqapas payta munakusaq, payman rikuchikusaq.
22 Judas mana Iscariotachu payta nirqan: –Señor, ¿imaynataq noqaykuman rikuchikunki, manataq kay pachamanchu?
23 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Pipas munakuwaqtinqa, rimasqaytan hunt'anqa, Yayaytaq payta munakunqa, payman hamuspataq paywan tiyaykusaqku, nispa.
24 Mana munakuwaqniyqa manan kasukunchu rimasqayta, uyarisqaykichis simiqa manan ñoqaqchu, aswanpas kachamuwaqniy Yayaqmi.
25 Qankunawan kashaspaymi chaykunataqa niykichis.
26 Ch'uya Espiritun ichaqa, paytan Yaya sutiypi kachamusunkichis, paymi tukuy imaymanata

yachachisunkichis, llapantataq yuyarichisunkichis, ima nisqaykichistapas.
27 Thak-kaytan saqeykichis, thak-kaytan qoykichis, manan kay pachaq qosqan hinachu. Ama sonqoykiqa llakikuchun, amataq manchakuychu.
28 Uyarirqankichismi: Ripusaq, kutimusaq, nispa nisqayta, nispa. Sichus munakuwawaqchis chayqa, kusikuwaqchismi: Yayamanmi risaq, nispay, Yayayqa ñoqamanta aswan hatunmi, nispa.
29 Kunantaq manaraq chay pasashaqtin willarqaykichis, chay pasakuqtin iñinaykichispaq.
30 Kunanmantaqa manan anchatachu qankunawan rimasaq, kay pachapi kamachikuqmi hamushan, manataqmi imatapas ñoqapi hap'iwanchu.
31 Ichaqa kay pacha runakuna yachanankupaq Yayayta munakusqayta. Yayaq kamachikuy qowasqanman hinan ñoqapas chay hinata ruwani. Hatariy, kaymanta risun.

15 RAKI

1 Ñoqan cheqaq uvas sach'a kani, Yayaymi chakra llank'aq.
2 Ñoqapi llapa k'allma mana ruruq kallmakunatan qechupun, ruruq k'allmakunatapas ch'uyanchanmi aswanta rurunanpaq.
3 Kunantaq qankunaman rimasqay simiwan ch'uyaña kankichis.
4 Ñoqapi kashaychis, ñoqapas qankunapi kashaychis. Imaynan k'allmapas mana kikinmanta ruruyta atinmanchu, manachus uvas sach'api qhepakunman chayqa. manañan atiwaqchischu, manachus ñoqapi kashankichis chayqa, nispa.
5 Ñoqan kani uvas sach'a, qankunaqa k'allmakunan kankichis, Ñoqapi tiyaqqa, ñoqapas paypi kashaqmi askha ruruta rurun, mana ñoqawanqa manan imatapas ruwayta atiwaqchischu.
6 Pipas noqapi mana takyaqtinqa, k'allma hina wikch'usqa, ch'akipun. runakunataq chaykunata huñuspa ninaman wikch'uykunku, hinan ruphapunku.
7 Qankuna noqapi kashaqtiykichis, rimayniypas qankunapi kashaqtiykichisqa, ima munayniykichistapas mañakunkichismi, chaymi qankunapaq ruwasqa kanqa.
8 Kaypin Yayayqa hatunchasqa kashan, askha rurukunayoq kankichis. chhaynatan qankunapas discipuloykuna kankichis.
9 Imaynan Yaya munakuwarqan, chhaynatan ñoqapas munakuykichis.
10 Kamachikuyniykunata kasukunkichis chayqa, munakuyniypin kankichis; Imaynan ñoqapas Yayaypa kamachikuyninkunata hunt'arqani, munakuyninpitaq takyarqani.
11 Kaykunatan niykichis, kusikuyniy qankunapi takyananpaq, kusikuyniykichis hunt'a kananpaqwan.
12 Kaymi kamachikuyniyqa: Qankuna hukkunawan munanakuychis, imaynan ñoqapas munakuykichis hinata.
13 Manan pipas kaymantaqa aswan munakuyniyoqchu, amigonkunarayku kawsayninta qoymantaqa.
14 Qankunaqa amigoykunan kankichis.
15 Kunanmantapachaqa manan kamachikunachu niykichis. Kamachiqqa manan yachanchu patronninpa ruwasqanta. Yayaymanta tukuy uyarisqaytan qankunaman willarqaykichis.
16 Manan ñoqata akllawarqankichischu, aswanpas ñoqan akllakurqankichis, churarqaykichistaqmi, rispa ruruykichispaq, ruruykichispas qhepananpaq .
17 Kaykunatan kamachiykichis: qankunapura munanakunaykichispaq.
18 Kay pacha chiqnisunkichis chayqa, yachankichismi manaraq cheqnikushaspa ñoqata cheqnikusqanta.
19 Kay pachamanta kawaqchis chayqa, kay pachaqa munakunmanmi kikinpa kaqninkunata, ichaqa manan kay pachamantachu kankichis, ichaqa noqa kay pachamanta akllasqaykichisraykun kay pachaqa cheqnisunkichis.
20 Yuyariychis kay nisqayta: Kamachiqqa manan patronninmanta aswan hatunchu, nispa. Qatiykachawaptinkuqa, qamkunatapas qatikachasunkichikmi. rimasqayta hunt'anqaku chayqa, qanpa rimasqaykitapas hunt'anqakun.
21 Ichaqa sutiyrayku tukuy chaykunata ruwasunkichis, kachamuwaqniyta mana reqsisqankurayku.
22 Manachus hamuspa paykunaman rimapayayman karqan chayqa, manan huchayoq kankumanchu karqan, kunanmi ichaqa mana huchallikunankupaq p'achayoqña kanku.
23 Pipas cheqnikuwaqqa Yayaytapas cheqnikunmi.
24 Manachus paykuna ukhupi mana piqpa ruwasqan ruwaykunata ruwaymanchu karqan chayqa, manan huchayoqchu kankuman karqan, kunanmi ichaqa ñoqatapas Taytaytawan rikuspa cheqnikurqanku.
25 Chaymi ichaqa, kamachikuy simipi qelqasqa simi hunt'akunanpaq: “Mana imaraykun cheqnikuwarqanku”, nispa.
26 Yayamanta kachamusqay Consolador hamuqtinmi noqamanta willawanqa.
27 Qankunapas testigo kankichis, qallariymantapacha noqawan kasqaykichisrayku.

16 RAKI

1 Kaykunatan niykichis, ama phiñasqa kanaykichispaq.
2 Sinagogakunamantan qarqosunkichis.
3 Chaykunatataq qankunata ruwasunkichis, Yayatapas, ñoqatapas mana reqsisqankurayku.
4 Ichaqa kaykunatan willaykichis, tiempo chayamuqtin, chaykunamanta willasqayta yuyarinaykichispaq. Chaykunataqa manan qallariypiqa niykichischu, qankunawan kasqayrayku.
5 Kunanmi ichaqa kachamuwaqniyman risaq. Manataqmi mayqennikichikpas tapuwankichikchu: ¿Maymanmi rinki?
6 Ichaqa kaykunata rimasqayraykun sonqoykichispi llakikuy hunt’aykurqan.
7 Chaywanpas cheqaqtan niykichis; Qankunapaqqa allinmi ripusqayqa, mana ripuqtiyqa manan sonqochawaqniykichisqa hamusunkichischu. Ripusaq chayqa, qankunamanmi kachamusaq, nispa.
8 Pay hamuspataq kay pachata anyanqa huchamanta, chanin kaymanta, taripaymantawan.
9 Huchamanta, noqapi mana creesqankurayku.
10 Chanin kaymanta, Yayayman risqayrayku, manaña rikuwankichischu.
11 Juiciomanta, kay pachapi kamachikuq juzgasqa kasqanrayku.
12 Askharaqmi niyta munani, kunanmi ichaqa mana aguantayta atiwaqchu.

13 Ichaqa cheqaq-kay Espiritu hamuqtinmi, tukuy cheqaq kaqman pusasunkichis, manan pay kikinmanta rimanqachu. Ichaqa ima uyarisqantapas rimanqa, hamunanmanta willasunkichis, nispa.
14 Paymi hatunchawanqa, ñoqamanta chaskispa willasunkichis.
15 Yayaq tukuy ima kapuqninkunaqa ñoqaqmi, chayraykun nirqani: "Ñoqaq kapuwasqanta hap'ispa willasunkichis", nispa.
16 Pisi tiempomantan manaña rikuwankichischu.
17 Hinaqtinmi wakin discipulonkuna paykunapura ninakuranku: "Imataq kay niwanchis: Pisi tiempomantan mana rikuwankichischu", nispa Tayta?
18 Hinaqtinmi paykunaqa niranku: –¿Imataq kayri: Pisi tiempollamanta? ima nisqanmantaqa manam yachayta atichwanchu.
19 Jesustaq payta tapuyta munasqankuta yachaspa, paykunata nirqan: –Qankunapura tapukunkichischu: Pisi tiempomantan mana rikuwankichischu, nispa ?
20 Cheqaqtapunin niykichis, waqankichis, waqankichis, kay pachaq ichaqa kusikunqa, llakisqataqmi kankichis, llakikuyniykichistaq ichaqa kusikuyman tukupunqa.
21 Warmiqa wachakuq kashaspaqa llakikunmi, tiempon chayamusqanrayku, wawa wachakuqtinñataqmi ichaqa manaña yuyarinñachu chay llakikuyninta, kay pachapi qhari nacesqanmanta kusikuspa.
22 Kunantaq llakisqa kashankichis, ichaqa hukmantan rikunaykichis, sonqoykichistaq kusikunqa, manataqmi pipas qechusunkichischu kusikuyniykichista.
23 Chay p'unchaypiqa manan imatapas tapuwankichischu. Cheqaqtapunin niykichis: Sutiypi Yayamanta mañakuqtiykichisqa qosunkichismi, nispa.
24 Kunankamaqa manan imatapas sutiypi mañakurqankichischu, mañakuychis, chaskinkichismi kusikuyniykichis hunt'a kananpaq.
25 Chaykunataqa proverbiokunawanmi willarqaykichis, ichaqa chayamushanmi tiempo, chay tiempopiqa manañan proverbiokunawan rimasaqchu, aswanpas Yayamanta sut'ita willasqaykichis.
26 Chay p'unchaymi sutiypi mañakunkichis.
27 Kikin Yayaqa munakusunkichis, munakuwasqaykichisrayku, Diosmanta lloqsimusqaypipas creesqaykichisrayku.
28 Ñoqaqa Yayamantan lloqsimuni, kay pachamanmi hamushani.
29 Yachachisqankunaqa nirqanku: –Kunanqa sut'ita rimashanki, manataqmi ima rimaytapas rimankichu, nispa.
30 Kunanqa allintan yachaniku tukuy imata yachasqaykita, manataqmi pipas tapusunaykita necesitankichu.
31 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata contestaran: —¿Kunanqachu creenkichis?
32 Qhawariy, pacha hamushan, ari, kunanmi chayamun, ch'eqesqa kankichis, sapanka sapankanku kikinkuman, sapallaytaq saqerpariwankichis, chaywanpas manan sapallaychu kashani, Yaya ñoqawan kasqanrayku.
33 Kaykunatan niykichis, noqawan thak kawsayniyoq kanaykichispaq. Kay pachapiqa ñak'ariqmi kankichis. Kay pachata atiparuni.

17 RAKI

1 Chay simikunatan Jesusqa hanaq pachaman hoqarispa nirqan: –Yayláy, chay horaqa chayamunñan, nispa. Churiykita hatunchay, Churiykipas hatunchasunaykipaq.
2 Imaynan llapa runaman atiyta qorqanki, payman qosqaykiman hina wiñay kawsayta qonanpaq.
3 Kaymi wiñay kawsayqa, qan sapallan cheqaq Diosta reqsinankupaq, kachamusqayki Jesucristotawan.
4 Kay pachapim hatuncharqayki, ruwanaypaq quwasqayki llamkaytam tukuruni.
5 Kunantaq, Yayay, qan kikiykiwan hatunchaway, kay pacha manaraq kashaqtin qanwan kasqay hatunchaywan.
6 Kay pachamanta qowasqayki runakunamanmi sutiykita willarqani. Hinaspan rimasqaykita hunt'arqanku.
7 Kunanmi yacharunku tukuy ima qowasqaykipas qanmanta kasqanta.
8 Paykunamanmi qowasqayki simikunata qorqani; Chaykunata chaskispankutaq, qanmanta lloqsimusqayta cheqaqta yacharqanku, kachamuwasqaykipitaq creenku.
9 Paykunapaqmi mañakuni, manan kay pachapaqchu mañakuni, aswanpas qowasqayki runakunapaqmi. Qanpa kasqankuraykum.
10 Llapallan ñoqaqmi qanpa, qanpas ñoqaqmi. Paykunapitaqmi hatunchasqa kani.
11 Kunantaq manaña kay pachapichu kani, ichaqa kay pachapin kashani, qanmanmi hamushani. Ch'uya Taytay, qowasqaykikunata sutiykiwan waqaychay, paykunapas ñoqayku hina huklla kanankupaq.
12 Kay pachapi paykunawan kashaspaymi sutiykipi waqaycharqani, qowasqaykikunatan waqaycharqani, manan mayqenninkupas chinkapunchu, aswanpas chinkaq churinmi. Diospa Simin Qelqa hunt'akunanpaq.
13 Kunantaq qanman hamusaq; kaykunatataq kay pachapi rimani, paykuna kikinkupi kusikuyniy hunt'akunanpaq.
14 Ñoqan paykunaman simiykita qorqani. Kay pachataq paykunata cheqnikurqan, mana kay pachamanta kasqankurayku, imaynan ñoqapas mana kay pachamantachu kani hinata.
15 Manan kay pachamanta paykunata horqonaykipaqchu mañakuni, aswanpas mana allinkunamanta hark'anaykipaqmi.
16 Paykunaqa manan kay pachamantachu kanku, imaynan ñoqapas mana kay pachamantachu kani hinata.
17 Cheqaq-kayniykiwan paykunata ch'uyanchakuy, simiykiqa cheqaq-kaymi.
18 Imaynan kay pachaman kachamuwarqanki, chay hinallataqmi ñoqapas paykunata kay pachaman kachamurqani.
19 Paykunaraykun ñoqa kikiyta ch'uyanchakuni, paykunapas cheqaq-kaywan ch'uyanchasqa kanankupaq.
20 Manataqmi paykunallapaqchu mañakuni, aswanpas rimasqankuwan noqapi iñiqkunapaqpas.
21 Llapallanku huklla kanankupaq; Imaynan qanpas, Yayay, ñoqapi kashanki, ñoqapas qanpi kashanki, paykunapas noqaykupi huklla kanankupaq, kay pacha runakuna kachamuwasqaykipi creenankupaq.
22 Paykunaman qowasqayki hatunchaytan paykunaman qorqani. Ahinapin paykunapas huklla kanankupaq, imaynan ñoqanchispas huklla kanchis hinata.
23 Ñoqaqa paykunapin kashani, qantaq ñoqapi kashani, hukllapi hunt'asqa kanankupaq. Kay pacha runakuna

kachamuwasqaykita yachanankupaq, munakuwasqaykiman hina paykunata munakusqaykitapas.
24 Yayay, noqaqa munani qowasqayki runakunapas maypi kasqaypi ñoqawan kanankuta. Chaynapim paykunaqa quwasqayki hatunchayniyta qawanankupaq.
25 Chanin Yayay, kay pachaqa manan reqsisunkichu, ñoqan ichaqa reqsiyki, kaykunaqa yacharqankun kachamuwasqaykita.
26 Paykunamanmi sutiykita willarqani, willasaqtaqmi, munakuwasqayki munakuynin paykunapi kananpaq, ñoqapas paykunapi kananpaq.

18 RAKI

1 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunawan kuska Cedron mayu chimpaman riran, chaypin huk huerta kasharan, chaymanmi haykuran discipulonkunapiwan.
2 Payta traicionaq Judaspas chay cheqastaqa yacharqanmi, Jesusqa sapa kutillanmi discipulonkunawan kuska chayman riq.
3 Hinaqtinmi Judasqa, sacerdote umallikunamanta, fariseokunamantawan huk t'aqa soldadokunata, oficialkunatawan chaskispa, linternakunata, antorchakunata, armakunatawan hap'ispa, chayman hamurqan.
4 Hinaqtinmi Jesusqa tukuy ima pasananta yachaspa, paykunata tapuran: —¿Pitan maskhashankichis?
5 Paykunataq kutichirqanku: Nazaret llaqtayoq Jesus, nispa.
Jesustaq paykunata nirqan: –Ñoqan pay kani, nispa.
Paykunata traicionaq Judaspas paykunawan kuska sayasharqan.
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata: "Ñoqan kani" niqtin hina, qhepaman kutispa pampaman urmaykurqanku, nispa.
7 Hinaqtinmi Jesusqa huktawan paykunata tapurqan: —¿Pitan maskhashankichis? Hinan paykunaqa nirqanku: Nazaret llaqtayoq Jesus, nispa.
8 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Noqaqa paymi kasqayta niykichis.
9 Chay hinapin Diospa nisqanqa hunt'akunanpaq: "Qawasqaykikunamantaqa manan mayqentapas chinkachirqanichu", nispa.
10 Hinaqtinmi Simón Pedroqa espadayoq espadata horqospa uma sacerdoteq kamachinta waqachispa paña ninrinta kuchurparirqan. Chay kamachipa sutinmi karqa Malco.
11 Hinaqtinmi Jesusqa Pedrota nirqan: –Espadaykita vainaman churay.
12 Hinaqtinmi soldadokuna, judío runakunaq capitanpas, oficialninkunapiwan Jesusta hap'ispa watarqanku.
13 Ñawpaqtaqa Anasmanmi pusaranku. Paymi Caifaspa suegron karqan, payqa chay watapin uma sacerdote karqan.
14 Caifasmi judío runakunata yuyaycharqan huk runalla runakunarayku wañunanpaq.
15 Simón Pedrotaq Jesuspa qhepanta rirqan, huk discipulopas.
16 Pedrotaq hawa punkupi sayasharqan. Hinaqtinmi uma sacerdoteq reqsisqan huk discipulo lloqsispa, punku qhawaq warmiwan rimaspa Pedrota pusamurqan.
17 Punku qhawaq sipastaq Pedrota nirqan: –¿Manachu qanpas kay runaq huknin discipulon kanki? Paymi nin: "Manan kanichu", nispa.
18 Hinaqtinmi chaypi sayasharqanku kamachikuna, oficialkuna ima, paykunan q'umirmanta ninata hap'ichirqanku. Chiri kaptin, paykunaqa q'uñikurqanku, Pedrotaq paykunawan sayarispa q'uñikurqanku.
19 Uma sacerdotetaq Jesusta tapurqan discipulonkunamanta, yachachikuyninmantawan.
20 Jesustaq payta kutichirqan: –Ñoqaqa sut'itan kay pachaman rimarqani. Sapa kutillanmi yachachiq kani sinagogapi, templopipas, chaymanmi judío runakunaqa sapa kutilla rinku. pakallapitaqmi mana imatapas nirqanichu.
21 ¿Imanasqataq tapuwanki? Uyariwaqniykunata tapuy ima nisqayta.
22 Hinaqtinmi Jesusqa rimarispa, chaypi kashaq huknin oficialqa Jesusta waqaykuspa tapuran: —¿Uma sacerdotemanchu chhaynata kutichinki?
23 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Mana allin rimasqayta chayqa, mana allinmanta willakuy, allin kaqtinqa, ¿imanaqtintaq maqawanki?
24 Anasqa watasqata kacharqan uma sacerdote Caifasman.
25 Simón Pedrotaq sayarispa q'oñikurqan. Paykunataq nirqanku: –¿Manachu qanpas huknin discipulon kanki? Chayta negaspa niran: "Manan kanichu", nispa.
26 Uma sacerdoteq huknin kamachin, Pedroq ninrinta kuchusqan ayllun kaspa, nirqan: –¿Manachu huertapi paywan kuska risurqayki?
27 Hinaqtinmi Pedroqa wakmanta negarqan, hinan chaylla galloqa waqaykurqan.
28 Hinaqtinmi Jesusta Caifasmanta juicio wasiman pusaranku. paykuna kikinkutaq mana taripay wasiman haykurqankuchu, mana qhellichasqa kanankupaq; Aswanpas Pascua fiestata mikhunankupaqmi.
29 Hinaqtinmi Pilatoqa paykunaman lloqsispa tapuran: —¿Imatataq kay runata huchachankichis?
30 Paykunataq niranku: –Mana huchallikuq kaspaqa, manan qanman entregaykumanchu karqan, nispa.
31 Hinaqtinmi Pilatoqa paykunata nirqan: –Qankuna pusaychis, hinaspa kamachikuy simiykichisman hina juzgaychis, nispa. Hinaqtinmi judío runakunaqa payta nirqanku: –Manan atiykumanchu pitapas wañuchiyta.
32 Chay hinapin Jesuspa rimasqan hunt'akunanpaq, wañunanta rikuchispa.
33 Hinaqtinmi Pilatoqa juicio wasiman yaykuspa Jesusta waqyaspa tapuran: —¿Qanchu judío runakunaq reynin kanki?
34 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Qan kikiykimantachu kayta nishanki, icha hukkunachu noqamanta willasunkiku?
35 Pilatoqa khaynata niran: —¿Judío runachu kani? Llaqtaykipas, sacerdotekunapa umallinkunapas, ¿imatam rurarqanki?
36 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: –Diosniyqa manan kay pachamantachu.
37 Hinaqtinmi Pilatoqa payta nirqan: –¿Reychu kanki? Jesustaq kutichirqan: –Qanmi rey kasqayta nishanki, nispa. Chaypaqmi nacerqani, chayraykum kay pachaman hamurqani, chiqap kaqmanta willanaypaq. Llapallan cheqaq-kaypi kaqkunapas uyarinmi kunkayta.
38 Pilatoqa khaynata niran: —¿Imataq cheqaq? Hinaqtinmi Jesusqa judío runakunaman kutispa nirqan: –Manan ima huchatapas tarinichu, nispa.
39 Qankunaqa costumbreyoqmi kankichis, Pascua fiestapi hukta kacharinaypaq, ¿judío runakunaq reynintachu kacharisaq?

40 Llapallankum yapamanta qaparirqaku: —Manam kay runachu, aswanqa Barrabasmi, nispa. Barrabasqa suwa runan karan.

19 RAKI

1 Hinaqtinmi Pilatoqa Jesusta hap'ispa maqarqan.
2 Soldadokunaqa kichkamanta coronata p'achachispa umanman churarqanku, morado p'achawantaq churakurqanku.
3 Hinaqtinmi khaynata niran: —¡Alabakuy, judío runakunaq reynin! Hinan makinkuwan maqarqanku.
4 Hinaqtinmi Pilatoqa yapamanta lloqsispa paykunata nirqan: –Qhawariychis, paytan pusamushaykichis, mana ima huchatapas tarisqayta yachanaykichispaq, nispa.
5 Hinaqtinmi Jesusqa kiska coronayoq, morado p'achayoq ima lloqsimurqan. Hinan Pilatoqa paykunata nirqan: –¡Qhawariychis chay runata!
6 Umalli sacerdotekunapas, oficialkunapas payta rikuspa, qaparispanku nirqanku: —Krusapi chakatay, chakatay, nispa. Pilatoqa paykunata nirqan: –Aparispa chakataychis, manan ima huchatapas tarinichu, nispa.
7 Hinaqtinmi judío runakunaqa niranku: —Noqaykuqa kamachikuy simiyoqmi kayku, kamachikuyniykuman hinan wañunan, Diospa Churin kapusqanrayku, nispa.
8 Chayta uyarispan Pilatoqa astawan mancharikuran.
9 Juicio wasiman kutispataq Jesusta tapuran: —¿Maymantataq hamunki? Ichaqa Jesusqa manan imatapas kutichirqanchu.
10 Hinaqtinmi Pilatoqa payta nirqan: –¿Manachu rimapayawanki? ¿Manachu yachanki chakatanaypaq atiyniyoq kasqayta, kacharinaypaqpas atiyniyoq kasqayta?
11 Hinaqtinmi Jesusqa contestaran: —Manapunin noqa contraqa atiyniyoqchu kawaq, manachus hanaq pachamanta qosunkikuman chayqa.
12 Chaymantapachan Pilatoqa kacharichiyta munarqan, judío runakunan ichaqa qaparirqanku: –Kay runata kacharinki chayqa, manan Cesarpa amigonchu kanki, pipas rey kananpaq churakuqqa Cesar contran rimashan, nispa.
13 Chayta uyarispan Pilatoqa Jesusta horqomuspa taripay tiyananpi tiyaykurqan, chay cheqasmi sutichasqa Pavimento, hebreo rimaypi ichaqa Gabata nispa.
14 Pascua fiestata wakichirqanku, soqta kaq horata hinataq, judío runakunata nirqan: ¡Qhawariychis reyniykichis!
15 Hinaqtinmi paykunaqa qaparirqanku: —Maychu, ch'usaqyachiy, chakataychis, nispa. Pilatoqa paykunata nirqan: –¿Reyniykichistachu chakatasaq? Umalli sacerdotekunan kutichirqanku: –Manan reyniykuqa kanchu, aswanpas Cesarllan, nispa.
16 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman entregarqan chakatasqa kananpaq. Hinan Jesusta hap'ispa aparqanku.
17 Hinaqtinmi Jesusqa cruzninta apaspa riran Uma tullu wasiman.
18 Chaypin Jesusta chakatarqanku, iskay runakunatawan kuska, huknin ladonta, Jesustataq chawpinpi.
19 Pilatoqa huk titulota qelqaspa cruzman churarqan. Chay qelqapitaq qelqasqa karqan: "JESUS NAZARET llaqtayoq judío runakunaq reynin", nispa.
20 Hinaqtinmi askha judío runakuna kay titulota leerqanku, Jesuspa chakatasqanku cheqasqa llaqtaq qayllanpin kasharqan, chay sutiqa hebreo simipi, griego simipi, latin simipiwanmi qelqasqa karqan.
21 Hinaqtinmi judío runakunaq umallinkunaqa Pilatota niranku: —Ama qelqaychu: "Judío runakunaq reynin", nispa. Ichaqa: "Ñoqaqa judío runakunaq reyninmi kani", nispa.
22 Pilatoqa khaynata niran: "Qelqasqaytan qelqarani", nispa.
23 Hinaqtinmi soldadokunaqa Jesusta chakataspanku, p'achanta hoqarispanku tawa parteman t'aqaranku, sapanka soldadokunaman. p'achanpas, kunanqa p'achaqa mana sirasqañam kasqa, hawanmanta tukuyninpi awasqa.
24 Chaymi paykunapura ninakuranku: —Ama llik'isunchu, aswanpas sorteasun piqpa kananmanta, chay hinapin Diospa Simin Qelqa hunt'akunqa: P'achayta rakinakurqanku, p'achayraykutaq sortearqanku, nispa. Chaykunatan soldadokunaqa ruwarqanku.
25 Jesuspa cruzninpi maman, mamanpa ñañan, Cleofaspa warmin Maria, Magdalena María ima sayasharqanku.
26 Hinaqtinmi Jesusqa mamanta, munakusqan discipulontawan rikuspa, mamanta nirqan: —Warmi , wawayki!
27 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonta nirqan: –¡Mamaykita! Chay horamantapachan chay discipuloqa wasinman pusarqan.
28 Chay qhepamanmi Jesusqa yachaspa tukuy imapas hunt'akusqanta, Diospa Simin Qelqa hunt'akunanpaq, nirqan: –Ch'akisqañan kani, nispa.
29 Huk p'uyñumanmi vinagre hunt'a kasharqan, huk esponjaman vinagreta hunt'achispanku hisopoman churaspa siminman churarqanku.
30 Hinaqtinmi Jesusqa vinagreta chaskispa nirqan: –Tukusqañan, nispa .
31 Hinaqtinmi judío runakunaqa, samana p'unchaypi ayakuna cruzpi ama qhepakunankupaq wakichisqa kasqankurayku, (chay sábado p'unchayqa hatun p'unchaymi karqan), Pilatota valekurqanku chakinku p'akikunanpaq, hinallataq kanankupaq apasqa.
32 Hinaqtinmi soldadokuna hamuspanku, ñawpaq kaqpa chakinta p'akirqanku, paywan kuska chakatasqa hukninpa chakinta.
33 Hinaqtinmi Jesusman asuykuspanku, wañusqaña kashaqta rikuspa, chakinta mana p'akirqankuchu.
34 Ichaqa huknin soldadon lanzawan waqtanta t'oqyachirqan, hinan yawar unupas lloqsimurqan.
35 Chayta rikuqmi willaran, willakusqanpas cheqaqmi.
36 Chaykunaqa ruwakurqan Diospa Simin Qelqa hunt'akunanpaqmi: "Manan huk tullunpas p'akisqachu kanqa", nispa.
37 Huk Diospa Simin Qelqapas ninmi: "T'oqyachisqanku runatan qhawanqaku", nispa.
38 Chay qhepatataq Arimatea llaqtayoq Joseqa Jesuspa discipulon kaspa, judío runakunata manchakuspa pakallapi Pilatota valekurqan Jesuspa cuerponta qechunanpaq. Hinaspan Jesuspa cuerponta aparqan.
39 Hinaqtinmi Nicodemopas, Jesusman tuta hamuspa, mirrawan áloewan chaqrusqa, pachak kilota hina apamusqa.
40 Hinaqtinmi Jesuspa cuerponta hap'ispa, q'apayniyoq q'apayniyoq lino p'achawan k'uyurqanku, imaynan judío runakuna p'ampanku hinata.
41 Jesusta chakatasqanku cheqaspin huk huerta kasharqan. Huertapitaq mosoq aya p'ampana karqan, chaypiqa manan hayk'aqpas pipas p'ampasqachu karqan.

42 Hinaqtinmi judío runakunaq preparakusqan p'unchayrayku Jesusta churaranku. Aya p'ampana p'ampana qayllapiña kasharqan.

20 RAKI

1 Semana qallariy p'unchaymi tutayaqraq María Magdalena aya p'ampanaman hamurqan, hinaspan aya p'ampanamanta rumi apasqata rikurqan.
2 Hinaqtinmi payqa phawaylla rispa Simón Pedroman, Jesuspa munakusqan huknin discipulonmanwan, paykunata niran: —Señortan aya p'ampanamanta horqorunku, manataqmi yachanchischu maypi p'ampasqankuta, nispa.
3 Hinaqtinmi Pedroqa huk discipulonwan sepulturaman rirqanku.
4 Chaymi iskayninku phawaylla phawarirqanku, huknin discipulontaq Pedrota atipaspa ñawpaqta aya p'ampanaman chayarqan.
5 Jesusqa k'umuykukuspan ukhu p'achata rikurqan. chaywanpas manan haykurqanchu.
6 Simón Pedrotaq qhepanta rispa aya p'ampanaman haykuspa lino p'achakuna puñushaqta rikurqan.
7 Uman muyuriq servilletataq mana lino p'achawan kuskachu kasharqan, aswanpas huk cheqasllapi k'uyusqa.
8 Hinaqtinmi huk discipulopas sepulturaman ñawpaqtaraq haykuran, paytaq rikuspa kreyiran.
9 Paykunaqa manaraqmi yacharankuchu Diospa Simin Qelqata: "Wañusqakunamanta kawsarimpunanmanta", nispa.
10 Hinaqtinmi discipulonkunaqa wasinkuman kutipurqanku.
11 Mariataq aya p'ampana qayllapi waqasharqan, waqashaspataq k'umuykukuspa aya p'ampana ukhuta qhawarqan.
12 Hinaqtinmi Jesuspa cuerpon siriykusqa iskay angelkunata rikurqan, hukninmi umanpi, huknintaq chakinpi.
13 Paykunataq nirqanku: —Warmi, ¿imanaqtintaq waqashanki? Paykunatataq nirqan: –Señorniyta qechurusqankurayku, manataq yachanichu maypi churasqankuta, nispa.
14 Chayta niqtintaq, Jesusta sayashaqta rikurqan, manataq yacharqanchu Jesus kasqanta.
15 Jesustaq payta nirqan: —Warmi, ¿imanaqtintaq waqashanki? ¿Pitataq maskachkanki? Huerta qhawaq kananpaq yuyaykuspantaq nirqan: –Señor, kaymanta aparqanki chayqa, willaway maypi churasqaykita, ñoqataq apasaq, nispa.
16 Jesustaq payta nirqan: —María, nispa. Pay kikinta kutirispataq payta nirqan: —Raboni! chaytaq, Yachachiq, niyta munan.
17 Jesustaq payta nirqan: —Ama llamiykuwaychu. Manaraqmi Yayayman wicharisqachu kani, aswanqa wawqeykunaman rispa niy: Yayayman, Yayaykichismanpas wicharini, nispa. Diosniyman, Diosniykichismanpas.
18 Magdalena María discipulonkunaman willaran Señor Diosta rikusqanta, payman payman willasqanmantawan.
19 Chay p'unchaytaq ch'isiyaq, semanaq qallariy p'unchayninpi, discipulonkuna judío runakunata manchakuspa huñunakusqanku punkukuna wisq'asqa kashaqtin, Jesusqa chawpinman sayarispa paykunata nirqan: –Hawkayay kachun, nispa.
20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman makinta, waqtantawan rikuchiran. Hinan discipulonkunaqa Señor Diosta rikuspa kusikurqanku.
21 Hinaqtinmi Jesusqa yapamanta paykunata nirqan: –Hawkayay kachun, imaynan Yayay kachamuwarqan, chay hinallataqmi noqapas kachamuykichis, nispa.
22 Hinaqtinmi Jesusqa paykunaman samaykuspa niran: –Santo Espirituta chaskiychis.
23 Pipa huchankunatapas pampachankichismi. Pipa huchankunatapas waqaychankichis chayqa, hap'isqallan kanqa.
24 Jesus hamuqtinqa manan paykunawanchu kasharqan chunka iskayniyoq runakunamanta huknin Tomás, Didimo sutiyoq.
25 Hinaqtinmi wakin discipulonkunapas payta niranku: —Señortan rikurqayku, nispa. Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manachus makinpi uñakunaq k'aspinta rikusaqchu, dedoytataq uñakunaq k'achanman churasaq, makiytataq waqtanman wikch'uykuspayqa, manan creesaqchu, nispa.
26 Pusaq p'unchaymantataq discipulonkuna wasi ukhupi kasharqanku, Tomastaq paykunawan kuska kasharqanku, chaymantataq Jesusqa punkukuna wisq'asqa kashaspa chawpinpi sayaykuspa nirqan: –Hawkayay kachun, nispa.
27 Hinaqtinmi Tomasta nirqan: –Dedoykita haywarispa makiykunata qhaway, nispa. Makiykita kayman haywarispa waqtayman wischuykuy, amataq mana iñiyniyoq kaychu, aswanpas iñiq kay, nispa.
28 Tomastaq payta nirqan: –Señorniy, Diosniypas, nispa.
29 Jesustaq payta nirqan: Tomas, rikuwasqaykiraykun iñirqanki.
30 Hinaqtinmi Jesusqa discipulonkunaq qayllanpi askha milagrokunata ruwaran.
31 Ichaqa kaykunaqa escribisqa kashan, Jesucristo Diospa Churin kasqanta creenaykichispaq. iñispataq sutinpi kawsayta tarinaykichispaq.

21 RAKI

1 Chay qhepatataq Jesusqa Tiberias lamar-qocha patapi discipulonkunaman hukmanta rikuchikurqan. Chay hinapin pay kikinta rikuchikurqan.
2 Chaypin Simón Pedro, Didimo sutiyoq Tomas, Galilea provincia lawpi Cana llaqtamanta Natanael, Zebedeoq churinkuna, iskay discipulonkunapas kasharqanku.
3 Simón Pedrotaq paykunata nirqan: –Challwaqmi risaq, nispa. Paykunataq nirqanku: –Noqaykupas qanwanmi risaqku, nispa. Hinaspan chaylla huk barcoman seqarqanku. chay tutataq mana imatapas hap'irqankuchu.
4 Paqarinñataq Jesusqa qocha patapi sayasharqan, discipulonkunan ichaqa mana yacharqankuchu Jesus kasqanta.
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata niran: —Wawakuna, ¿ima mikhunaykichispas kanchu? Paykunataq kutichirqanku: Manan, nispa.
6 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Llikata barcoq paña ladonman wikch'uykuspa tarinkichis, nispa. Chayraykun wikch'urqanku, kunantaq mana aysayta atirqankuchu askha challwakuna kasqanrayku.
7 Chaymi Jesuspa munakusqan discipulon Pedrota nirqan: —Señormi, nispa. Simón Pedrotaq, Señor Dios kasqanta

yachaspa, challwaq p'achanta wataykukuspa, lamarqochaman wikch'uykurqan.
8 Wak discipulonkunapas barcochapi hamuranku. (Hallp'amanta mana karuchu karqanku, ichaqa iskay pachak metro hina) challwakunawan llikata aysaspa.
9 Allpaman chayaqtinkun chaypi rikurqanku q'umir nina rawrayta.
10 Jesustaq paykunata nirqan: –Kunan hap'isqaykichis challwata apamuychis, nispa.
11 Simón Pedrotaq wichaspa llikata aysarqan, pachak phisqa chunka kinsayoq hatun challwakunawan hunt'a allpaman.
12 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Hamuychis, mikhumuychis, nispa. Manataqmi mayqen discipulonpas tapuyta munarqanchu: ¿Pitaq kanki? Señor Dios kasqanta yachaspa.
13 Hinaqtinmi Jesusqa hamuspa t'antata hap'ispa paykunaman qorqan challwakunatapas.
14 Jesusqa kinsa kutitañan discipulonkunaman rikuchirqan, wañusqakunamanta kawsarimpusqan qhepaman.
15 Hinaqtinmi Jesusqa Simón Pedrota tapuran: —Jonaspa churin Simón, ¿kaykunamanta aswantachu munakuwanki? Payta nirqan: –Arí, Señor; Qamqa yachankim kuyasqayta. Paytataq nirqan: –Corderoykunata mikhuchiy, nispa.
16 Iskay kaq kutipitaq payta niran: —Jonaspa churin Simón, munakuwankichu? Payta nirqan: –Arí, Señor; Qamqa yachankim kuyasqayta. Paytataq nirqan: –Ovejaykunata mikhuchiy, nispa.
17 Kimsa kutipitaq payta niran: —Jonaspa churin Simón, munakuwankichu? Pedroqa llakikurqanmi kinsa kaq kutipi: —Munawanki? Hinan Jesusqa payta nirqan: –Señor, qanmi tukuy imatapas yachanki. Qamqa yachankim kuyasqayta. Jesustaq payta nirqan: –Ovejaykunata mikhuchiy, nispa.
18 Cheqaqtapunin niykichis, waynallaraq kashaspaykiqa watakukuspan maymanpas purirqanki, machuyaspataq makiykita haywarinki, huktaq wataspa maymanpas apasunki, nispa mana munanmanchu.
19 Chaytan Jesusqa rimaran ima wañuywan Diosta hatunchananmanta. Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Qatiway, nispa.
20 Hinaqtinmi Pedroqa kutirispa, Jesuspa munakusqan discipulota rikuspa qatikushaqta rikurqan. Paytaq cenapi sinqanman k'umuykuspa nirqan: –Señor, ¿mayqentaq traicionaqniykiri?
21 Pedroqa payta rikuspa Jesusta tapuran: —Señor, ¿imatataq kay runari ruwanqa?
22 Hinaqtinmi Jesusqa khaynata niran: —Sichus noqa hamunaykama qhepakunanta chayqa, ¿imataq qanpaqri? qatiway.
23 Hinaqtinmi wawqe-panikunaq chawpinpi kay discipulon mana wañunanpaq niranchu. Ichaqa: " Hamunaykama qhepakunanta munani chayqa, ¿imataq qanpaqri?", nispa.
24 Kaykunamanta willaq discipulon kaykunata qelqarqan.
25 Kantaqmi askha huk ruwaykunapas Jesuspa ruwasqan, chaykuna, sapankanku qelqasqa kanman chayqa, yuyaykuni, kay pachapas manan qelqasqa kanan librokunata hap'iyta atinmanchu. Amen.

Apostolkunaq Ruwasqan

1 kaq RAKI

1 Teófilo, ñawpaq qelqatan ruwarqani, Jesuspa tukuy ima ruwayta qallarisqanmanta, yachachisqanmantawan.
2 Jesusqa hoqarisqa kasqan p'unchaykama, Santo Espirituwan akllasqan apostolkunaman kamachikuykunata qosqankama.
3 Paykunamanpas ñak'arisqan qhepamanmi askha mana pantasqa pruebakunawan rikuchikurqan, tawa chunka p'unchaytaq Diospa qhapaqsuyunmanta rimaspa.
4 Paykunawan huñunakuspataq paykunata kamachirqan Jerusalén llaqtamanta ama ripunankupaq, aswanpas Yayaq prometesqanta suyakunaykichispaq, paymi nin, noqamanta uyarisqaykichista.
5 Juanqa cheqaqtapunin unuwan bautizarqan. ichaqa manan askha p'unchaykunachu Santo Espirituwan bautizasqa kankichis.
6 Hinaqtinmi huñunakuspanku, Jesusta tapurqanku: –Señor, ¿kay ratochu Israelman qhapaq suyuta wakmanta kutichipuwaq?
7 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Manan qankunamantachu yachankichis, Yayaq atiyninpi churasqan tiempota, ima tiempotapas, nispa.
8 Santo Espiritu qankunaman hamusqan qhepamanmi atiyta chaskinkichis, Jerusalén llaqtapipas, Judea suyupipas, Samaria llaqtapipas, kay pachaq tukuyninkama testigo kawaqchis.
9 Chaykunata rimaspataq, paykuna qhawashaqtinku, hoqarisqa karqan; Hinan huk phuyu payta chaskirqan mana rikusqankumanta.
10 Hanaq pachata qhawashaspankutaq, iskay runakuna yuraq p'achayoq paykunaq ladonpi sayasharqanku.
11 Paykunan nillarqankutaq: Galilea llaqtayoq runakuna, ¿imanaqtintaq hanaq pachata qhawaspa sayashankichis? qankunamanta hanaq pachaman apasqa kaq Jesuspas, hanaq pachaman ripushaqta rikusqaykichisman hinan hamunqa.
12 Hinaspan Jerusalén llaqtaman kutipurqanku Olivo orqomanta, chay orqoqa Jerusalén llaqtamantan samana p'unchay puriyllapi.
13 Yaykuspankutaq huk altos cuartoman rirqanku, chaypin tiyarqanku Pedro, Santiago, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeoq churin Santiago, Simón Zelotes ima. Jacobpa wawqen Judastaq.
14 Llapallankum warmikunawan, Jesuspa maman Mariawan hinaspa wawqenkunawan kuska Diosta mañakuspanku huk sonqolla mañakurqaku.
15 Chay p'unchaykunapin Pedroqa discipulonkunaq chawpinpi sayarispa nirqan: "Pachak ishkay chunka (120) sutikunan karan).
16 Wawqe-panaykuna, kay Diospa Simin Qelqaqa hunt'akunanpunichá karqan, chay qelqatan Santo Espirituqa Davidpa siminwan ñawpaqta rimarqan Judasmanta, payqa Jesusta hap'iqkunapaq pusaqmi karqan.
17 Paymi noqaykuwan kuska yupasqa kasharqan, chaymi wakinta chaskirqan.
18 Kay runaqa mana allin ruwaypa premionwanmi chakrata rantirqan; Umanmanta urmaykuspantaq chawpinpi p'akikurqan, llapan wiksantaq lloqsimurqan.
19 Jerusalén llaqtapi tiyaq llapa runakunan chayta yacharqanku. chay chakrataqa allin qallunkupi sutichanku, Aceldama nispa, chaymi niyta munan: Yawar chakra.
20 Salmos libropin qelqasqa kashan: "Chay wasinqa ch'usaq kachun, ama pipas chaypi tiyachun, obispo kayninqa huk runa hap'ichun", nispa.
21 Chay hinaqa, Señor Jesusqa noqayku ukhuman haykuspa lloqsimusqan tiempopi noqaykuwan kuska puriq runakunamantan.
22 Juanpa bautizakusqanmantapachan noqanchismanta hoqarisqa kasqan p'unchaykama noqanchiswan kuska kawsarimpusqanmanta testigo kananpaq pipas churasqa kanan.
23 Hinaspan iskay runakunata churaranku: Barsabas sutiyoq José, Justo sutiyoq, Matiastawan.
24 Hinaqtinmi paykunaqa mañakurqanku: –Señor, llapa runakunaq sonqonta reqsiq, willay kay iskaymantachus akllakusqaykita.
25 Chhaynapin Judasqa huchallikuspa apostolkunaq llank'ayninpi t'aqakunanpaq, paypa wasinman rinanpaq.
26 Hinan sorteonkuta qorqanku; Hinan chay sorteoqa Matiasman urmaykurqan. Chunka hukniyoq apostolkunawan kuskataq yupasqa karqan.

2 kaq RAKI

1 Pentecostés p'unchay hunt'aykuqtintaq, llapanku huk sonqolla huk cheqasllapi kasharqanku.
2 Hinaqtinmi qonqayllamanta hanaq pachamanta huk t'oqyay uyarikurqan sinchi wayra hina, hinaspan tiyasqanku wasiman hunt'aykusqa.
3 Nina hina t'aqasqa qallukuna paykunaman rikhurimurqan, sapankankuq patapitaq tiyaykurqan.
4 Llapallankun Santo Espirituwan hunt'aykuspanku huk simikunapi rimayta qallarirqanku, Espirituq paykunaman rimayta qosqanman hina.
5 Jerusalén llaqtapin tiyasharqanku Diosta yupaychaq judío runakuna.
6 Chayta qapariqtinkun askha runakuna huñunakurqanku, hinaspan p'enqaypi tarikurqanku, sapankanku rimayninkupi rimasqankuta uyarisqankurayku.
7 Hinaqtinmi llapallanku admirakuspa admirakuspa ninakuranku: –¿Manachu kay rimaqkunaqa Galilea nacionmanta kanku?
8 ¿Imaynataq sapanka runa nacesqanchis siminchispi uyarinchis?
9 Partia runakuna, Media runakuna, Elam runakuna, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, Asia suyukunapi tiyaqkunapas.
10 Egipto suyupi Frigia, Panfilia, Cirene llaqtaq qayllanpi kaq Libia provinciakunapi, Roma llaqtamanta wak llaqtayoq runakuna, judío runakuna, Diosman juj runakunaman t'ikrakuq runakunapas.
11 Creta runakuna, árabe runakunapas uyarinchismi Diospa musphana ruwasqankunata rimasqankuta.
12 Hinaqtinmi llapallanku admirakuspa iskayasharqanku: –¿Ima ninantaq kayri?
13 Wakintaq burlakuspa nirqanku: —Kay runakunaqa mosoq vinowanmi hunt'a kashanku, nispa.

14 Hinaqtinmi Pedroqa chunka hukniyoq runakunawan kuska sayarispa, paykunata niran: Judea nacionniyoq runakuna, Jerusalén llaqtapi llapa tiyaqkunapas, chayta reqsiychis, rimasqayta uyariychis.
15 Qankuna yuyaykusqaykiman hinaqa manan machasqachu kanku.
16 Ichaqa kaymi profeta Joelpa nisqan.
17 Qhepa p'unchawkunapitaq, Dios nin: Espirituytan llapa runaman hich'aykusaq, churiykichispas ususiykichiskunapas profetizanqaku, waynaykichispas rikuykunata rikunqaku, machu runaykichistaq mosqoykunata mosqonqaku : 1 .
18 Chay p'unchaykunapin Espirituyta hich'aykusaq serviqniykunaman sirvientaykunamanpas. Paykunan profetizanqaku.
19 Hanaq pachapi musphana ruwaykunata ruwasaq, kay pachapitaq milagrokunata ruwasaq. yawarpas, ninapas, q'osñipas.
20 Inti tutayaqman tukupunqa, killataq yawarman tukupunqa, manaraq Señor Diospa ancha reqsisqa p'unchaynin chayamushaqtin.
21 Pipas Señorpa sutinta waqyakuqmi qespichisqa kanqa.
22 Israel runakuna, kay simikunata uyariychis. Nazaret llaqtayoq Jesusmi, qankuna ukhupi milagrokunata, milagrokunata, milagrokunatawan Diosqa allinpaq qhawarirqan, qankunapas yachankichistaqmi.
23 Diospa decidisqa yuyaychasqanwan, ñawpaqmantaraq yachasqanwan ima, paytaqa hap'irqankichis, millay makikunawantaq chakataspa wañuchirqankichis.
24 Diosqa wañuypa nanayninkunata kacharichispan kawsarichiran.
25 Davidmi paymanta rimashan: "Ñoqaqa ñawpaqeypin Señorta rikurqani, paña ladoypi kasqanrayku, mana kuyurinaypaq.
26 Chayraykun sonqoy kusikurqan, qalluypas kusikurqan. Saynallataqmi cuerpoypas suyakuypi samanqa.
27 Almayta mana infiernopi saqesqaykirayku, manataqmi ch'uya Diosniyki ismusqa kananta saqenkichu.
28 Qanmi reqsichiwarqanki kawsay ñankunata; uyaykiwanmi kusichiwanki.
29 Wawqe-panaykuna, tayta-mama Davidmanta willasqaykichik: wañusqañam, pampasqañam, aya p'ampananpas kunankamapas ñuqaykuwanmi kachkan.
30 Chaymi profeta kaspa, Diosqa juramentowan jurasqanta yachaspa, wasanpa rurunmanta aychaman hina, Cristota sayarichinanpaq tiyananpi tiyananpaq.
31 Chayta rikuspa, Cristoq kawsarimpusqanmanta rimarqan, mana infiernopichu alman qheparqan, nitaq cuerponpas ismurqanchu.
32 Chay Jesustan Diosqa kawsarichiran, llapanchismi testigo kanchis.
33 Chayraykun Diospa paña makinpi hoqarisqa kaspa, Yayamanta Santo Espirituq prometesqanta chaskispa, kunan rikusqaykichista uyarisqaykichistawan.
34 Davidqa manan hanaq pachamanchu wicharqan, aswanpas pay kikinmi nin: Señor Diosmi Señorniyta nirqan: Paña ladoypi tiyaykuy, nispa.
35 Awqaykikunata chakiykiman churanaykama.
36 Chayrayku, Israelpa mirayninkunaqa allintapuni yachachunku, chakatasqaykichis Jesusta Diosqa Señorta, Cristotawan tukuchisqanmanta.
37 Chayta uyarispankun sonqonkupi k'irikuspa Pedrota wakin apostolkunatawan nirqanku: Wawqe-panaykuna, ¿imatan ruwasaqku?
38 Hinaqtinmi Pedroqa paykunata nirqan: –Arrepentikuychis, sapankaykichistaq Jesucristoq sutinpi bautizasqa kaychis, huchaykichis pampachasqa kanaykichispaq, chhaynapin Santo Espirituq qokuyninta chaskinkichis, nispa.
39 Chay promesaqa qankunapaqpas, wawaykichiskunapaqpas, llapa karupi kaqkunapaqpas, Señor Diosninchis waqyamusqan runakunapaqpas.
40 Hinaqtinmi Jesusqa askha simikunawanpas willaran, kallpacharantaq: "Kay millay miraymanta qespikuychis", nispa.
41 Hinaqtinmi Diospa siminta kusisqa chaskiqkunaqa bautizakurqanku, chay p'unchaytaq kinsa waranqa runakunaman yapakurqanku.
42 Hinaqtinmi paykunaqa apostolkunaq yachachikuyninpi, hukllachakusqankupi, t'anta p'akiypi, Diosmanta mañakuypi ima, takyasqa karqanku.
43 Hinaqtinmi llapa runakunaman mancharikuran, askha milagrokunata, milagrokunatawan apostolkuna ruwaranku.
44 Llapa iñiqkunaqa kuskallan kasharqanku.
45 Kapuqninkuta, kaqninkunatawan vendespa, llapa runaman rakinakurqanku, sapankanku necesitasqankuman hina.
46 Paykunan sapa p'unchay huk sonqolla yupaychana wasipi kasharqanku, wasi-wasintaq t'antata p'akiqku, kusikuywan, sapallan sonqowan ima mikhunankuta mikhuqku.
47 Diosta yupaychaspa, llapa runakunaq allin qhawarisqan kaspa. Señortaq sapa p'unchay iglesiaman yapaykuq qespichisqa kaqkunata.

3 RAKI

1 Pedrowan Juanwantaq, Diosta mañakuna horapi, isqon kaq horata temploman kuska rirqanku.
2 Mamanpa wiksanmantapacha huk wist'u runata aparqanku, paytan sapa p'unchay churaqku Dios yupaychana wasi punkupi, chay punkuqa sumaqmi karqan, yupaychana wasiman haykuqkunamanta limosnata mañakunanpaq.
3 Paymi Pedrota Juantawan Dios yupaychana wasiman haykushaqta rikuspa limosnata mañakurqan.
4 Hinaqtinmi Pedroqa Juanwan kuska payta qhawarispa nirqan: –Qhawariwaychis, nispa.
5 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata uyariran, paykunamanta imatapas chaskinanta suyaspa.
6 Hinaqtinmi Pedroqa nirqan: –Manan qolqepas qoripas kanchu. Chayna kapuqniykunatam ichaqa quyki: Nazaret llaqtayuq Jesucristopa sutinpi sayarispa puriy, nispa.
7 Hinaqtinmi paña makinmanta hap'ispa hoqarirqan, chay ratotaq chakinpas tobillo tullunkunapas kallpachasqa kapurqan.
8 Hinaqtinmi Jesusqa saltaspa sayarispa puririspa, paykunawan kuska Dios yupaychana wasiman haykurqan, purispa, saltaspa, Diosta yupaychaspa.
9 Llapa runakunan rikurqanku purishaqta, Diosta yupaychashaqta.
10 Paykunaqa yacharqankun Dios yupaychana wasiq sumaq punkunpi limosna qoq tiyasqanta.

11 Sanoyasqa wist'u runa Pedrota Juantawan hap'ishaqtinmi, llapa runakuna Salomonpa p'uchunpi phawaylla rirqanku.
12 Chayta rikuspataq Pedroqa runakunata nirqan: –Israel runakuna, ¿imanaqtintaq admirakunkichis? Icha, ¿imanaqtintaq kay runataqa, atiyniykuwan otaq ch'uya kayniykuwan kay runata purichiykuman hinata qhawariwashawaqku?
13 Abrahampa, Isaacpa, Jacobpa Diosnin, ñawpa taytanchiskunaq Diosninmi Churin Jesusta hatuncharqan. Paytataq entregarqankichis, hinaspan Pilatoq kacharinanpaq yuyaykushaspa negarqankichis.
14 Qankunan ichaqa, ch'uya Diosta, chanin runatawan negarqankichis, huk wañuchiq runatataq qosqa kanaykichista munarqankichis.
15 Kawsay qoq kamachikuqtan wañuchirqan, paytan Diosqa wañusqakunamanta kawsarichirqan. chaymanta testigokuna kayku.
16 Sutinpi iñiywanmi kay runata kallpacharqan, payta rikunkichis, reqsinkichistaq: ari, paywan kashaq iñiymi payman qorqan kay hunt'asqa qhali kayta llapaykichispa qayllanpi.
17 Kunantaq wawqe-panaykuna, yachani mana yachaywan ruwasqaykichista, kamachikuqniykichiskuna hina.
18 Ñawpaqtaqa Diosmi llapa profetankunaq siminwan willarqan Cristo ñak'arinanmanta, chaytan hunt'arqan.
19 Chhaynaqa, yuyayman kutirimuychis, kutirimuychis, huchaykichiskuna pichasqa kananpaq, samariy tiempokuna Wiraqochaq qayllanmanta chayamuqtin;
20 Paymi Jesucristota kachamusunkichis, paymi ñawpaqpi willasqaykichis.
21 Hanaq pachaqa paytan chaskinqa, kay pacha qallariymantapacha llapan ch'uya profetankunaq siminwan Diospa rimasqan tiempokama.
22 Moisesqa cheqaqtapunin tayta-mamakunata nirqan: –Señor Diosniykichismi wawqeykichismanta huk profetata sayarichisunkichis, noqa hina. Payta uyarinkichik tukuy ima nisusqaykichikpi.
23 Hinaqtinmi llapa runakuna, chay profetata mana uyariq runakunaqa, llaqta ukhumanta ch'usaqyachisqa kanqaku.
24 Arí, Samuelmantapacha llapa profetakunapas, qhepanpi kaqkunapas, llapan rimaqkunapas, kay p'unchaykunamantan willarqanku.
25 Qankunaqa profetakunaq wawankunan kankichis, hinallataq ñawpa taytanchiskunawan Diospa rimanakuyninpa wawankuna, Abrahamta nispa: Mirayniykiwanmi kay pachapi llapa runakuna saminchasqa kanqaku, nispa.
26 Qankunamanmi ñawpaqtaqa Diosqa Churin Jesusta kawsarichimuspa, payta kachamurqan saminchasunaykipaq, sapankaykichista mana allin ruwayniykichismanta t'aqananpaq.

4 kaq RAKI

1 Runakunata rimashaqtinkun sacerdotekuna, templopi capitannin, saduceokunapas paykunaman hamurqanku.
2 Llakisqa runakunata yachachisqankumanta, Jesuspa chawpinta wañusqakunamanta kawsarimpuymanta willasqankumanta.
3 Hinaqtinmi paykunaqa makinkuta hap'ispa qhepantin p'unchaykama wisq'arqanku.
4 Ichaqa chay simita uyariqkunamanta askhan iñirqanku. Pichqa waranqa runakunañataqmi karqaku.
5 Paqaristinmi kamachikuqkuna, kurak runakuna, kamachikuy simita yachachiqkunapas.
6 Uma sacerdote Anas, Caifas, Juan, Alejandro, uma sacerdoteq llapa familiankuna Jerusalén llaqtapi huñunakurqanku.
7 Paykunata chawpiman churaspataq tapurqanku: –¿Ima atiywan, ima sutiwantaq kayta ruwarqankichis?
8 Hinan Pedroqa Santo Espirituwan hunt'aykusqa paykunata nirqan: –Llaqta kamachiqkuna, Israelpi kuraq runakunapas.
9 Kunan p'unchaypas mana atiyniyoq runata allin ruwasqankumanta t'aqwiwasunman chayqa, ¿imawantaq qhaliyapun?
10 Llapaykichispas, llapa Israel runakunapas yachaychis, Nazaret llaqtayoq Jesucristoq sutinpi, paytan chakatasqaykichis, paytan Diosqa wañusqakunamanta kawsarichirqan, paywanmi kay runaqa qhaliyashan.
11 Kay rumiqa, qankuna wasi ruwaqkuna mana imamanpas churasqaykichis rumi, chay rumiqa esquina umamanmi tukupun.
12 Qespikuyqa manan kanchu, manataqmi hanaq pachaq uranpi huk sutipas runakunaman qosqachu, chaywan qespichisqa kananchispaq.
13 Pedroq Juanpa mana manchakuq kasqankuta rikuspa, mana yachayniyoq, mana yachaq runakuna kasqankuta reparaspataq admirakurqanku. Hinaspan Jesuswan kasqankuta yacharqanku.
14 Paykunawan kuska sayashaqta qhaliyasqa runata rikuspataq, mana imatapas niyta atirqankuchu.
15 Hinaqtinmi Jesusqa concienciamanta lloqsinankupaq kamachikuspanku, paykunapura rimanakuranku.
16 Chaymi niranku: –¿Imatataq kay runakunata ruwasaqku? Cheqaqtapunin Jerusalén llaqtapi llapa tiyaqkunapaq sut'ita rikukun huk milagro paykunaq ruwasqanmanta. manataqmi negayta atisunmanchu.
17 Runakunaman amaña mast'arikunanpaq, sinchita manchachisun, kunanmantapacha ama pimanpas kay sutiwan rimananankupaq.
18 Hinaspan paykunata waqyaspa kamachirqanku ama Jesuspa sutinpi rimananankupaq, nitaq yachachinankupaqpas.
19 Pedrowan Juanwantaq paykunata nirqanku: –Diospa ñawpaqenpi allinchus kanman Diosmanta aswanta uyariychis chayqa, juzgaychis, nispa.
20 Rikusqanchista uyarisqanchiskunataqa manan rimayta atisunmanchu.
21 Hinaqtinmi paykunaqa astawan manchachispanku, runakunarayku kacharipurqanku, manataqmi imatapas muchuchirqankuchu.
22 Chay runaqa tawa chunka watayoqmanta aswan watayoqmi karan, paymanmi kay milagrota qhaliyachirqanku.
23 Kacharisqa kaspankutaq, paykunaq t'aqankuman rispa, sacerdote umallikunaq, umallikunaq tukuy ima nisqankuta willarqanku.
24 Chayta uyarispankun huk sonqolla Diosman kunkanku nirqanku: –Señor, qanmi kanki hanaq pachata, kay pachata, lamar-qochata, llapan chaypi kaqkunatapas kamaq.
25 Kamachiyki Davidpa siminwanmi niran: “¿Imanaqtintaq mana judío runakuna phiñakurqanku, runakunataq yanqata yuyaykurqanku?”, nispa.

26 Kay pachapi reykunan sayarirqanku, kamachikuqkunataq Señor Diospa contranpi, Cristonpa contranpiwan huñunakurqanku.
27 Cheqaqtapunin Herodespas, Poncio Pilatopas, mana judío runakunapas Israel runakunapas huñunakurqanku ch'uya wawayki Jesuspa contranpi.
28 Makiykipas, yuyaychasqaykipas ñawpaqmantaraq yuyaykusqaykiman hina ruwanaypaq.
29 Kunantaq, Señor, qhawariy manchachisqankuta, kamachiykikunaman qoy, mana manchakuspa simiykita rimanankupaq.
30 Makiykita haywarispa qhaliyachinaykipaq. ch'uya wawayki Jesuspa sutinpi señalkunata, musphanakunatapas ruwanankupaq.
31 Mañakuspankutaq, huñunakusqanku cheqas chhaphchikurqan. llapankutaq Santo Espirituwan hunt'aykusqa karqanku, mana manchakuspataq Diospa siminta rimarqanku.
32 Askha iñiqkunan huk sonqolla, huk almayoq karqanku, manataqmi mayqenninkupas nirqankuchu paypa kaqninkunamantaqa kikinpa kasqanmanta. ichaqa llapankutaqmi hukllachasqa karqanku.
33 Apostolkunaqa ancha atiywanmi Señor Jesuspa kawsarimpusqanmanta willarqanku.
34 Nitaqmi pisiqkunapas karqanchu, llapan hallp'ayoq otaq wasiyoq runakunan chaykunata vendeqku.
35 Hinaspan apostolkunaq chakinman churarqanku, sapankamantaqmi necesitasqankuman hina rakirqanku.
36 Apostolkunaq nisqanman hina Joses sutiyoq runan karqan Bernabe sutiyoq.
37 Hallp'ayoq kaspataq vendespa qolqeta apamuspa apostolkunaq chakinman churarqan.

5 CAPÍTULO

1 Ananías sutiyoq runan ichaqa esposan Safirawan kuska hallp'anta venderqanku.
2 Warmipas yachashaspan qolqemanta huk chikanta waqaychaspa apostolkunaq chakinman churarqan.
3 Hinaqtinmi Pedroqa nirqan: –Ananías, ¿imanaqtintaq Satanasqa sonqoykita hunt'aykusunki Santo Espirituman llullakunaykipaq, kay hallp'aq chaninmanta huk chhikanta waqaychanaykipaqpas?
4 Chay qhepakushaqtinqa, ¿manachu qanpa karqan? Chay vendesqa kasqan qhepamantaq, ¿manachu qanpa atiyniykipi karqan? ¿Imanaqtintaq sonqoykipi kay hinata yuyaykurqanki? manan runakunamanchu llullakurqanki, aswanpas Diosmanmi llullakurqanki.
5 Chay simikunata uyarispan Ananiasqa k'umuykukuspa espiritunta saqerparirqan.
6 Chay waynakuna sayarispa, k'irispa, hawaman apaspa p'amparqanku.
7 Yaqa kinsa hora qhepatataq, warmin mana yachaspa imachus pasasqanta mana yachaspa haykumurqan.
8 Hinaqtinmi Pedroqa payta contestaran: —Niway, ¿chay hallp'atachu venderqankichis? Paytaq nirqan: –Arí, ancha askhamanta, nispa.
9 Hinaqtinmi Pedroqa payta nirqan: –¿Imanaqtintaq Señor Diospa Espiritunta wateqanaykichispaq rimanakunkichis? Qhawariy, qosaykita p'ampaqkunaq chakin punkupi kashan, hinaspan hawaman apasunki, nispa.
10 Hinaqtinmi chay warmiqa chakinman urmaykuspa, chay waynakunaqa wañusqata tarirqanku, hinaspan qosanpa ladonpi p'amparqanku.
11 Hinaqtinmi llapa iñiq t'aqa runakunapas, chaykunata uyariqkunapas sinchitapuni mancharikurqanku.
12 Apostolkunaq makinwanmi runakuna ukhupi askha señalkunata, musphanakunatapas ruwaranku; (Llapallankum huk sunqulla Salomonpa verandanpi karqaku.
13 Wakinkunamantaqa manan pipas paykunaman hukllawakuyta munarqanchu.
14 Iñiqkunaqa astawanmi Señorman yapakurqanku, qharikunapas warmikunapas.
15 Chay hinapin onqosqakunata callekunaman pusaspa camakunapi, sofákunapiwan puñuchirqanku, Pedroq llanthunpas wakinta llanthuykunanpaq.
16 Jerusalén llaqtaman muyuriq llaqtakunamantan askha runakuna hamurqanku, onqosqa runakunata, qhelli espiritukunawan ñak'ariq runakunatawan pusamuspa, sapankanku qhaliyachisqa karqanku.
17 Uma sacerdotepas, paywan llapa saduceokunaq t'aqankunapiwan hatarispa, sinchi phiñakuywan hunt'aykurqanku.
18 Apostolkunaman makinkuta churaspanku, carcelman wisq'arqanku.
19 Señor Diospa angelninmi ichaqa tuta carcel punkuta kichaspa paykunata horqomuspa nirqan:
20 Rispa, Dios yupaychana wasipi sayarispa, runakunaman kay kawsaypi tukuy simikunata willamuychis.
21 Chayta uyarispankutaq, tutamantan temploman haykuspa yachachirqanku. Uma sacerdotetaq paywan kashaqkunapas hamuspa, Israelpa mirayninkunata, llapan senadotawan huñunakuspa, carcelman kacharqanku, paykunata pusamunankupaq.
22 Hinaqtinmi carcelpi guardiakuna hamuspanku, carcelpi mana tarispanku, kutimuspanku willakuranku.
23 Chaymi khaynata niranku: "Carcelqa mana imamanta manchakuspan wisq'asqata tarirqayku, qhawaqkunapas punkukunaq ñawpaqenpi sayasharqankun, kichaspaykutaq mana pitapas tarirqaykuchu", nispa.
24 Uma sacerdotepas, templopi capitanpas, sacerdote umallikunapas chaykunata uyarispankun iskayarqanku imapichus chaykuna wiñananta.
25 Hinaqtinmi juj runa hamuspa paykunata niran: — Kawsayku, carcelman wisq'asqaykichis runakunaqa, Dios yupaychana wasipi sayashaspanku, runakunaman yachachishanku, nispa.
26 Hinaqtinmi capitanqa oficialkunawan kuska rispa mana maqanakuspa pusamurqan, runakunata manchakuspanku, rumiwan ch'aqesqa kanankupaq.
27 Hinaqtinmi umalli sacerdoteqa paykunata tapuran:
28 Nirqanku: –¿Manachu sinchita kamachirqaykichis kay sutipi ama yachachinaykichispaq? Jerusalén llaqtatan yachachikuyniykichiswan hunt'achirqankichis, kay runaq yawarnintataq ñoqaykuman apamuyta yuyaykushankichis.
29 Hinaqtinmi Pedroqa huk apostolkunapiwan niranku: – Runakunamantaqa Diostan kasukunanchis, nispa.
30 Ñawpa taytanchiskunaq Diosninmi Jesusta kawsarichirqan, paytan wañuchirqankichis, sach'aman warkusqaykichistapas.
31 Paytan Diosqa paña makinwan hatuncharqan, kamachikuq, Qespichiq kananpaq, Israel runakunaman

yuyayman kutirikunankupaq, huchakunamanta pampachasqa kananpaqwan.
32 Chaykunamanta testigokunan kayku; Chay hinallataqmi Santo Espiritupas, paytan Diosqa kasukuqkunaman qorqan.
33 Chayta uyarispankun paykunaqa sonqonkupi llakikurqanku, hinaspan yuyaykurqanku wañuchinankupaq.
34 Hinaqtinmi juj fariseo Gamaliel sutiyoq fariseo, llapa runakuna ukhupi allin reqsisqa kasharqan, hinaspan kamachirqan apostolkunata huk chhikanta sayachinankupaq.
35 Hinaqtinmi paykunata niranku: –Israel runakuna, qankuna kikiykichista cuidakuychis kay runakunawan imatachus ruwayta munashankichis chayta, nispa.
36 Manaraq kay p'unchaykuna kashaqtinmi Teudasqa hatarirqan, pay kikinmanta alabakuspa. Paykunamanmi tawa pachak runakuna hina huñunakurqanku. Llapallantaq payta kasukuqkunapas ch'eqechisqa karqanku, ch'eqechisqataq karqanku.
37 Chay runaqa Galilea llaqtamanta Judasmi impuesto pagana p'unchaykunapi hatarirqan, hinaspan askha runakunata qatimurqan. Llapallanmi, payta kasukuqkunapas ch'eqesqa karqanku.
38 Kunantaq niykichis: Kay runakunamanta karunchakuychis, hinaspa saqeychis.
39 Ichaqa Diosmanta kaqtinqa, manan urmachiyta atiwaqchischu. Yaqapaschá Dioswan maqanakuqraq tarikunkichis, nispa.
40 Hinaqtinmi apostolkunata waqyaspa maqaspanku, Jesuspa sutinpi ama rimanankupaq kamachikuspanku, kacharipurqanku.
41 Hinaqtinmi paykunaqa, paypa sutinrayku p'enqaypi ñak'arinankupaq hina qhawarisqa kasqankumanta kusikuspanku, concienciaq qayllanmanta ripurqanku.
42 Sapa p'unchaymi Dios yupaychana wasipi, sapanka wasikunapipas Jesucristomanta yachachiyta, Diosmanta willakuytapas saqeqku.

6 RAKI

1 Chay p'unchaykunapin discipulonkuna askhayaqtinku, griego runakuna hebreo runakuna contra rimapayarqanku, viudanku sapa p'unchay serviypi mana qhawarisqa kasqankurayku.
2 Hinaqtinmi chunka iskayniyoq runakunaqa askha discipulonkunata waqyaspa niranku: –Manan Diospa palabranta saqespa mikhunata servinanchischu, nispa.
3 Chhaynaqa, wawqe-panaykuna, qankuna ukhupi qhawariychis qanchis runakunata, Santo Espirituwan yachaywan hunt'a, paykunatan kay llank'aypi churananchispaq.
4 Noqanchismi ichaqa sapa kutilla Diosta mañakunanchispaq, Diospa palabranta willanapaqpas qokusunchis.
5 Hinaqtinmi llapa runakuna kusikurqanku, chaymi Estebanta akllarqanku, payqa iñiyniyoq, Santo Espirituwan hunt'asqa runan karqan, Felipeta, Procorota, Nicanorta, Timonta, Parmenasta, Antioquia llaqtamanta Nicolás iñiqman t'ikrakuq runatawan.
6 Paykunatan apostolkunaq ñawpaqenman churarqanku, mañakuspataq makinkuta paykunaman churarqanku.
7 Diospa simintaq astawan yapakurqan; Jerusalén llaqtapitaq discipulonkuna ancha askhayaranku; Sacerdotekunaq askha t'aqantaq iñiyta kasukuqku.
8 Estebantaq, iñiywan, atiywan hunt'a, runakuna ukhupi hatun musphanakunata, milagrokunatawan ruwarqan.
9 Hinaqtinmi wakin sinagogapi, chay sinagogamanta, chay sinagogamanta, Cireniamanta, Alejandríamanta, Ciliciamanta, Asiamantawan ima, Estebanwan ch'aqwayta sayarirqanku.
10 Hinaqtinmi paykunaqa mana atirqankuchu paypa rimasqan yachaywan, espiritunwan ima hark'akuyta.
11 Hinaqtinmi runakunata k'amirqanku: –Uyarirqaykutaqmi Moises contra Dios contrapas k'amishaqta, nispa.
12 Hinaqtinmi runakunata, kurak runakunata, kamachikuy simita yachachiqkunatawan ch'aqwaspanku, payta hap'ispa, Conciliomanaparqanku.
13 Hinaspan llulla testigokunata hatarichimurqanku, paykunan nirqanku: Kay runaqa manan saqenchu kay ch'uya cheqas contra kamachikuy simitapas k'amiyta.
14 Uyarirqaykutaqmi: "Nazaret llaqtayoq Jesusmi kay cheqastaqa thuninqa, hinaspan Moisespa qowasqanchis costumbrekunata cambianqa", nispa.
15 Hinaqtinmi conciliopi llapa tiyaqkuna, Jesusta qhawaspa, angelpa uyanta hina rikurqanku.

7 RAKI

1 Uma sacerdotetaq nirqan: –¿Chaynachu kaykunaqa?
2 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Wawqe-panaykuna, tayta-mamakuna, uyariychis. K'anchariq Diosqa ñawpaq taytanchis Abrahanmanmi rikhurimurqan, Mesopotamia llaqtapi kashaspa, manaraq Carán llaqtapi tiyashaspa.
3 Hinaqtinmi Jesusta niranku: –Llaqtaykimanta, aylluykimantawan lloqsispa, willasqayki hallp'aman hamuy, nispa.
4 Caldea runakunaq hallp'anmanta lloqsispa Carran llaqtapi tiyaykurqan, chaymantataq taytan wañupuqtintaq kay hallp'aman astarqan, maypichus tiyashankichis.
5 Hinaqtinmi Jesusqa mana ima herenciatapas qorqanchu, nitaq chakinta churananpaqpas, ichaqa prometerqanmi chay herenciata payman, qhepa miraykunamanpas qonanpaq, manaraq wawayoq kashaqtinpas .
6 Hinaqtinmi Diosqa khaynata niran: "Mirayninkuna wak llaqtapi tiyanankupaq. Tawa pachak watata kamachiman apanankupaq, mana allintataq rogakunankupaq.
7 Paykunaq kamachi kasqanku naciontan juzgasaq, nispan Diosqa nirqan.
8 Hinaqtinmi Jesusqa qhari-kaynin señalayta qorqan, hinan Abrahamqa Isaacta wachakurqan, pusaq kaq p'unchaytaq señalarqan. Isaactaq Jacobta churiyarqan; Jacobtaq chunka iskayniyoq tayta-mamakunata churiyarqan.
9 Ñawpa tayta-mamakunaqa envidiakuspan Joseta Egiptoman venderqanku, Diosmi ichaqa paywan kasharqan.
10 Tukuy ñak'ariyninmanta qespichirqan, Egipto rey Faraonpa ñawpaqenpi sumaqta yachaytapas qorqan. Hinaspan Egipto nacionpa llapa wasinkunapiwan gobernadorta churarqan.
11 Egipto suyuntinpi, Canaán suyupipas pisiyapurqan, sinchi ñak'ariypas.
12 Jacobtaq Egiptopi trigo kashasqanta uyarispa, ñaupaqta ñawpaq taytanchiskunata kacharqan.

13 Iskay kaq kutipitaq wawqenkunaman Joseta reqsichirqanku. Josepa ayllunkunatataq Faraonman willarqanku.
14 Chaymantataq Joseta kacharqan taytan Jacobta waqyamunanpaq, llapa ayllunkunatawan, chunka soqtayoq chunka phisqayoq runakunata.
15 Chaymi Jacobqa Egiptoman uraykamuspa, paypas ñawpa taytanchiskunapiwan wañupurqan.
16 Siquem llaqtaman apaspa, Siquempa taytan Emorpa churinkunamanta Abrahanpa qolqewan rantisqan sepulturapi p'ampasqa karqanku.
17 Abrahanman Diospa prometesqan tiempo qayllaykamuqtinmi Egipto nacionpi runakunaqa askhayapurqanku.
18 Joseta mana reqsiq huk rey hatarinankama.
19 Paymi ayllunchiskunata q'otukuspa millay-wawanchiskunata valekurqan, ch'ulla wawankuta qarqonankupaq, mana kawsanankupaq.
20 Chay tiempopin Moisesqa nacerqan, llumpay sumaqllaña kasharqan, taytanpa wasinpitaq kinsa killa uywarqan.
21 Hinaqtinmi Faraonpa ususinqa qarqosqa kashaspa, churinpaq mikhuchirqan.
22 Moisesqa Egipto runakunaq tukuy yachayninmanta yachayniyoqmi karqan, rimayninpipas ruwayninpipas atiyniyoqmi karqan.
23 Tawa chunka watayoqña kashaqtinmi sonqonpi yuyaykurqan Israelpa wawqenkunata watukamunanpaq.
24 Huknin mana allinta ñak'arishaqta rikuspataq defienderqan, sarunchasqa runata vengakuspataq Egipto runata wañuchirqan.
25 Payqa yuyaykurqanmi wawqenkuna entiendenkuman karqan Dios makinwan paykunata qespichinanta, ichaqa manan entienderqankuchu.
26 Qhepantin p'unchaymi Jesusqa paykunaman rikuchikurqan ch'aqwaypi kashaspa, hinaspan hukmanta ch'aqwayta munarqan: —Señorkuna, wawqe-panakunan kankichis. ¿Imanasqataq mana allinta ruwankichik?
27 Runamasinta mana allinta ruwaqmi ichaqa, Jesusta qarqospa, khaynata niran: —¿Pitaq noqaykupi kamachikuqta, jueztawan churasurqanki?
28 ¿Qayna p'unchay Egipto runata wañuchiwasqaykiman hinachu wañuchiwankiman?
29 Hinaqtinmi Moisesqa ayqekuran, Madián hallp'api wak llaqtayoq kashaspa, iskay qhari wawakunata wachakurqan.
30 Tawa chunka wata tukukuqtinmi Sina orqo ch'inneqpi Señor Diospa angelnin rikhurimurqan sach'a-sach'api nina rawraypi.
31 Chayta rikuspan Moisesqa admirakuran chay rikuspa, chayta qhawananpaq asuykushaqtintaq Señor Diospa kunkan payman hamurqan.
32 Chaymi niran: "Ñoqan kani ñawpa taytaykikunaq Diosnin, Abrahampa, Isaacpa, Jacobpa Diosnin", nispa. Hinan Moisesqa khatatataspa mana rikuyta atirqanchu.
33 Hinaqtinmi Señor Diosqa payta nirqan: –Chakiykimanta zapatoykita horqoy, sayasqayki cheqasqa ch'uya hallp'an, nispa.
34 Egipto suyupi llaqtaypa ñak'ariynintan rikurqani, waqasqankutapas uyarirqanin, hinaspan uraykamurqani paykunata qespichinaypaq. Kunantaq hamuy, Egiptoman kachasqayki, nispa.
35 Chay Moisesta mana munaspa nirqanku: —¿Pitaq kamachisunaykipaq churarqasunki? Chay kikintan Diosqa kachamurqan sach'a-sach'api rikhurimuq angelpa makinwan kamachikuq kacharichiq kananpaq.
36 Tawa chunka wata Egipto suyupi, Puka lamar-qochapi, ch'inneqpi ima musphanakunata señalkunatawan rikuchisqan qhepamanmi paykunata horqomurqan.
37 Kay Moisesmi Israel runakunata niran: "Señor Diosniykichismi wawqeykichiskunamanta huk profetata sayarichisunkichis, ñoqa hina. paytan uyarinkichis.
38 Paymi ch'inneqpi iglesiapi kasharqan Sina orqopi rimaq angelwan ñawpaq taytanchiskunawan kuska.
39 Ñawpa taytanchiskunaqa manan kasukuyta munarqankuchu, aswanpas paykunamantan wikch'upurqanku, sonqonkupitaq Egiptoman kutipurqanku.
40 Aaronta nirqan: –Dioskunata ruwawayku ñawpaqeykuman rinaykupaq, Egipto suyumanta horqomuwaqniyku Moisesmantaqa manan yachanchischu imachus pasasqanta, nispa.
41 Chay p'unchaykunapin huk torillota ruwarqanku, hinaspan idoloman sacrificiota haywarqanku, makinkupi ruwasqankuwantaq kusikurqanku.
42 Hinan Diosqa kutirispa paykunata saqepurqan hanaq pacha ejercitota yupaychanankupaq. Profetakunaq qelqanpin qelqasqa kashan: "Israelpa ayllunkuna, ¿chunniqpi tawa chunka watallapichu wañuchisqa animalkunata, sacrificiokunatapas haywawarqankichis?", nispa.
43 Ari, Molocpa karpanta, diosnikichikpa Refanpa quyllurnintawan yupaychanaykichispaq ruwasqaykichis rikch'aykunata hoqarirqankichis.
44 Ñawpa taytanchiskunan ch'inneqpi testigo karpata hap'irqanku, Moisesman nisqanman hina, rikusqanman hina ruwananpaq.
45 Chay qhepata hamuq ñawpa taytanchiskunapas Jesuswan kuska mana judío runakunaq makinmanmi pusamurqanku, paykunatan Diosqa ñawpa taytanchiskunaq ñawpaqenmanta qarqorqan Davidpa p'unchayninkama.
46 Paymi Diospa ñawpaqenpi sumaq sonqo kapurqan, Jacobpa Diosninpaq karpata maskhayta munarqan.
47 Salomonmi ichaqa wasita sayarichirqan.
48 Ancha Hatun Diosqa manan makiwan ruwasqa yupaychana wasikunapichu tiyan. Profetaq nisqan hina.
49 Hanaq pachaqa kamachikuy tiyanaymi, hallp'ataq chaki sayanaymi, ¿ima wasitan hatarichiwankichis? nispas nin Wiraqocha: icha, ¿imataq samayniyqa?
50 ¿Manachu makiyqa tukuy chaykunata ruwaran?
51 Qankunaqa k'ullu kunkayoq, mana señalasqa sonqoykichispi, ninriykichispipas, Santo Espiritutan hark'akushankichis.
52 ¿Mayqen profetatataq ñawpa taytaykichiskuna mana qatiykacharqankuchu? Chanin Diospa hamunanmanta ñawpaqta willakuqkunatataq wañuchirqanku; Paykunamantan kunanqa traicionaqkuna, wañuchiqkunapas kankichis.
53 Paykunan angelkunaq munayninman hina Kamachikuy Simita chaskirqanku, manataqmi hunt'arqankuchu.
54 Chaykunata uyarispankun sonqonkupi k'irikurqanku, chaymi kirunkuwan qaqcharqanku.
55 Paymi ichaqa Santo Espirituwan hunt'a kashaspa hanaq pachata qhawarispa Diospa k'anchariyninta rikurqan, Jesustataq Diospa paña ladonpi sayashaqta.

56 Hinaqtinmi khaynata niranku: –Qhawarini, hanaq pacha kicharikushaqta, Runaq Churintapas Diospa paña ladonpi sayashaqta, nispa.
57 Hinaqtinmi paykunaqa sinchita qaparispanku, ninrinkuta hark'aspa, huk sonqolla payman phawaykacharqanku.
58 Llaqtamanta qarqospataq rumiwan ch'aqerqanku, testigokunataq p'achankuta Saul sutiyoq waynaq chakinman churarqanku.
59 Chaymi Estebanta rumiwan ch'aqespanku Diosta waqyaspa nirqanku: —Señor Jesus, chaskikuy espirituyta, nispa.
60 Qonqoriykukuspataq sinchita qaparirqan: —Señor, ama kay huchata paykunaman huchachaychu, nispa. Chayta niruspanmi, puñururqa.

8 RAKI

1 Saultaq wañunanpaq arí nisharqan. Chay tiempopin Jerusalén llaqtapi iñiq t'aqa runakunata sinchita qatiykacharqanku. Hinan llapanku ch'eqesqa karqanku Judea provinciakunapi Samaria provinciakunapiwan, apostolkunallawan.
2 Dios sonqo runakunan Estebanta p'ampanankupaq aparqanku, hinaspan sinchita waqarqanku.
3 Saultaq iglesiata thuñichirqan, sapa wasiman haykuspa, qharikunata warmikunatawan carcelman wisq'arqan.
4 Chayraykun ch'eqesqa runakunaqa tukuy ladoman rirqanku Diospa siminta willanankupaq.
5 Hinaqtinmi Felipeqa Samaria llaqtaman uraykamuspa paykunaman Cristomanta willaran.
6 Hinaqtinmi runakunaqa huk sonqolla Felipepa rimasqankunata uyariranku, milagrokuna ruwasqanta uyarispanku.
7 Askha runakunamantan qhelli espiritukuna kallpawan qaparispa lloqsimurqanku.
8 Chay llaqtapin ancha kusikuy karqan.
9 Hinaqtinmi ichaqa, Simón sutiyoq runa kasharan, paymi ñawpaqpi chay llaqtapi layqakuspa Samaria llaqtapi runakunata layqakuran, pay kikinpa hatun runan kashasqanmanta.
10 Llapallankum juch'uymanta kuraqkama kasukuspa nirqaku: Kay runaqa Diospa hatun atiyninmi, nispa.
11 Paykunataqa anchatan qhawarirqanku, unaymantapacha layqakunawan layqakusqanrayku.
12 Ichaqa Felipe Diospa qhapaqsuyunmanta, Jesucristoq sutinmantawan willakusqanpi iñispanku, qharikunapas warmikunapas bautizakurqanku.
13 Saynallataqmi Simónpas iñirqan, bautizakuspataq Felipewan kuska kashaspa muspharqan, milagrokunata señalkunatawan rikuspa.
14 Jerusalén llaqtapi kashaq apostolkuna Samaria llaqta Diospa siminta chaskisqanta uyarispanku, Pedrota Juantawan paykunaman kacharqanku.
15 Paykuna uraykamuspankutaq, Santo Espirituta chaskinankupaq paykunarayku mañakurqanku.
16 (Jesusqa manan mayqenninkumanpas urmaykuranchu, paykunallan Señor Jesuspa sutinpi bautizasqa karqanku).
17 Hinaqtinmi paykunaman makinkuta churaspa Santo Espirituta chaskirqanku.
18 Simonqa apostolkunaq makinta hap'ispa Santo Espiritu qosqa kasqanta rikuspa, qolqeta haywarirqan.
19 Chaymi niran: —Kay atiyta qoway, pimanpas makiyta churaqtiyqa, Santo Espirituta chaskinanpaq, nispa.
20 Hinaqtinmi Pedroqa payta nirqan: –Qolqeykipas chinkapun, Diospa qokuyninta qolqewan rantisqa kananta yuyaykusqaykirayku, nispa.
21 Qanpas manan ima ruwayniyoqpaschu kanki, nitaqmi ima partepas kanchu, Diospa ñawpaqenpiqa manan allinchu sonqoykiqa.
22 Chay hinaqa, kay millay ruwayniykimanta kutirikuy, hinaspa Diosmanta mañakuy, sonqoykipi yuyaykusqayki pampachasqa kaspaqa.
23 Ñoqaqa musyakuni k'arak k'arak q'oñipi kashasqaykita, mana allin huchaq watasqa kasqaykitapas.
24 Hinaqtinmi Simonqa nirqan: –Señor Diosmanta mañakuwaychis, kay rimasqaykichiskunamanta amaña ñoqaman chayamunanpaq, nispa.
25 Paykuna willakuspa, Señor Diospa siminta willaspanku, Jerusalén llaqtaman kutispa, Samaria runakunaq askha llaqtankunapi allin willakuykunata willarqanku.
26 Señor Diospa angelninmi Felipeta nirqan: –Hatarispa, uray ladoman riy, Jerusalén llaqtamanta Gaza llaqtaman uraykamuq ñanninta, chay ñanqa ch'inneqpin kashan, nispa.
27 Hinaqtinmi Jesusqa sayarispa riran, Etiopía nacionmanta huk runata, Etiopía nacionmanta reina Candacepa kamachisqan eunuco runa, paymi tukuy qhapaq kayninmanta encargakuq, Jerusalén llaqtaman Diosta yupaychananpaq hamusqa.
28 Kutimushaspan carretanpi tiyashaspa profeta Isaiasta leeran.
29 Hinaqtinmi Espirituqa Felipeta nirqan: –Asuykamuy, hinaspa kay carretaman hukllawakuy, nispa.
30 Felipetaq payman phawaylla rispa, profeta Isaias qelqata leeshaqta uyarispa niran: —¿Entiendenkichu imatachus leesqaykita?
31 Hinaqtinmi Jesusqa niran: "¿Imaynataq noqaqa mana pipas pusawanmanchu?", nispa. Hinaspan Felipeta valekurqan paywan kuska tiyaykunanpaq.
32 Paypa leesqan Diospa Simin Qelqaqa kaymi karqan: "Oveja hinan wañuchisqa kanankupaq pusasqa karqan", nispa. Runa rutuqpa ñawpaqenpi upa cordero hinan mana siminta kicharirqanchu.
33 P'enqachisqa kashaqtinmi juzgasqanqa qechusqa karqan, ¿pitaq willanqa mirayninmanta? Paypa kawsayninqa kay pachamanta qechusqañam.
34 Chay eunucotaq Felipeta tapuran: —Ama hina kaspa, ¿pimantataq profeta kayta riman? ¿kikillanmantachu, icha huk runamantachu?
35 Hinaqtinmi Felipeqa siminta kicharispa, Jesusmanta willaran.
36 Rishaspankutaq huk unuman chayarqanku. ¿imataq hark'awan bautizakunaypaq?
37 Felipetaq nirqan: –Tukuy sonqoykiwan iñinki chayqa, atiwaqmi, nispa. Paytaq kutichirqan: –Ñoqaqa creenin Jesucristo Diospa Churin kasqanta, nispa.
38 Hinaqtinmi carretakunata kamachiran, Felipewan eunucowan, unuman uraykamurqanku. Hinan payta bautizarqan.
39 Yakumanta lloqsimuqtinkun Wiraqochaq Espiritunqa Felipeta aparqan, chaymi chay eunucoqa manaña payta rikurqanñachu.
40 Felipetaq Azoto llaqtapi tarirqanku, hinaspan llapa llaqtakunapi willakurqan Cesarea llaqtaman chayanankama.

9 RAKI

1 Saulqa, Señor Diospa discipulonkunata amenazaspa wañuchispa, uma sacerdoteman rirqan.

2 Hinaspan Damasco llaqtaman cartakunata mañakurqan sinagogakunaman, chhaynapi mayqentapas qharikunata otaq warmikunata tariqtinqa, watasqata Jerusalén llaqtaman apananpaq.

3 Rishaspataq Damasco llaqtaman asuykuran, qonqayllamantataq hanaq pachamanta k'anchay k'ancharirqan.

4 Paymi pampaman k'umuykuspa huk kunkata uyarirqan: —Saul, Saulo, ¿imaraykutaq qatiykachawanki?

5 Hinaqtinmi Jesusqa niran: —Señor, ¿pitaq kanki? Señortaq nirqan: –Ñoqaqa qatiykachasqayki Jesusmi kani.

6 Hinaqtinmi Jesusqa khatatataspa admirakuspa nirqan: –Señor, ¿imatataq ruwanaypaq munawanki? Hinan Señor Diosqa payta nirqan: –Hatarispa llaqtaman riy, chaypin willasunkiku imatachus ruwanaykita, nispa.

7 Hinaqtinmi Jesuswan kuska puriq runakunaqa mana rimarispa sayasharqanku, huk kunkata uyarispanku, ichaqa manan pitapas rikurqankuchu.

8 Saultaq kay pachamanta hatarirqan. Ñawin kicharikuqtintaq mana pitapas rikuranchu, ichaqa makinmanta hap'ispa Damasco llaqtaman aparqanku.

9 Kimsa p'unchawtaq mana rikuq kasharqan, manataq mikhurqanchu nitaq ukyarqanchu.

10 Damasco llaqtapin huk discipulon kasharqan, sutinmi karqan Ananías. Hinan Señor Diosqa huk rikhuriypi nirqan: “Ananías”, nispa. Paytaq nirqan: –Señor, kaypi kashani, nispa.

11 Hinaqtinmi Señor Diosqa payta nirqan: –Hatarispa, Chiqan calleman riy, hinaspa Judaspa wasinpi tapuy Tarso llaqtamanta Saul sutiyoq runata.

12 Rikurqanmi huk rikhuriypi Ananías sutiyoq runata, payman haykumushaqta, payman makinta churashaqta, rikunanpaq.

13 Hinaqtinmi Ananiasqa kutichirqan: –Señor, askha runakunawanmi uyarirqani Jerusalén llaqtapi ch'uya runakunaq mana allin ruwasqanmanta.

14 Sacerdote umallikunamantan atiyniyoq, sutiykita waqyakuq llapa runakunata watananpaq.

15 Señor Diostaq payta nirqan: Ripuy, payqa akllasqa vaso hinan, mana judío runakunaman, reykunaman, Israelpa mirayninkunamanwan sutiyta apananpaq.

16 Paymanmi willasaq sutiyrayku sinchi ñak'ariykunanta.

17 Ananiasqa rispan wasiman haykurqan. Hinan makinta churaspa nirqan: –Wawqe Saul, Señor Dios, hamusqayki ñanpi rikhurimuq Jesusmi kachamuwarqan, rikuspa Santo Espirituwan hunt'aykunaykipaq, nispa.

18 Hinaqtinmi chay ratolla ñawinmanta escama hina urmaykurqan, hinan chay ratolla rikurqan, sayarispataq bautizakurqan.

19 Mikhunata chaskispataq kallpachakurqan. Chaymantataq Saulqa wakin p'unchaykuna Damasco llaqtapi discipulonkunawan kuska kasharqan.

20 Hinaqtinmi Jesusqa sinagogakunapi Cristomanta willaran Diospa Churin kasqanmanta.

21 Llapa uyariqkunan ichaqa admirakuspa nirqanku: ¿Manachu kay runa Jerusalén llaqtapi kay sutita waqyakuq runakunata wañuchirqan, chaywantaq kayman hamurqan uma sacerdotekunaman watasqata pusananpaq?

22 Saulmi ichaqa astawan kallpachakurqan, Damasco llaqtapi tiyaq judío runakunatataq p'enqachirqan, Cristo kasqanta rikuchispa.

23 Askha p'unchaykuna hunt'akuqtintaq, judío runakunaqa payta wañuchinankupaq yuyaykurqanku.

24 Ichaqa Saulmi yacharqan suyakushasqankuta. Hinaspan tuta p'unchay punkukunata qhawasharqanku wañuchinankupaq.

25 Hinaqtinmi discipulonkunaqa tutapi Jesusta apaspa huk canastapi perqa qayllapi uraykachirqanku.

26 Jerusalén llaqtaman chayaspataq Saulqa discipulonkunawan kuskachakuyta munarqan, ichaqa llapankun payta manchakurqanku, manataqmi creerqankuchu discipulon kasqanpi.

27 Bernabetaq ichaqa apostolkunaman pusaspa willaran ñanpi Señorta rikusqanmanta, paywan rimasqanmantawan, Damasco llaqtapi Jesuspa sutinpi mana manchakuspa willasqanmantawan.

28 Paykunawanmi Jerusalén llaqtaman haykuspa lloqsisharqan.

29 Hinaqtinmi Jesusqa mana manchakuspa Señor Jesuspa sutinpi rimaspa griego runakuna contra ch'aqwarqan.

30 Chayta yachaspa wawqe-panikunaqa Cesarea llaqtaman uraykachispa Tarso llaqtaman kacharqanku.

31 Hinaqtinmi llapa Judea, Galilea, Samaria llaqtakunapi iglesiakunata samachirqanku. Wiraqocha manchakuypi purispa, Santo Espirituq sonqochayninpi purispataq askhayarqanku.

32 Hinaqtinmi Pedroqa Lida llaqtapi tiyaq ch'uya runakunamanpas uraykamurqan.

33 Chaypitaq tarirqan Eneas sutiyoq runata, payqa pusaq watañan puñunanpi kasharqan, payqa paralisis onqoywanmi onqosqa kasharqan.

34 Pedrotaq payta nirqan: –Eneas, Jesucristoqa qhaliyachisunki, sayarispa puñunaykita allichay, nispa. Hinaptinmi chaylla hatarirqa.

35 Lida llaqtapi, Sarón llaqtapi tiyaq llapa runakunataq payta rikuspa Señorman kutirirqanku.

36 Jope llaqtapitaq Tabita sutiyoq discipulon kasharan, chay warmiqa Dorcas sutiyoqmi.

37 Chay p'unchaykunapitaq onqospa wañupurqan, mayllakuspataq huk alto cuartoman puñuchirqanku.

38 Lida llaqtaqa Jope llaqtaq qayllanpi kashaqtinmi, discipulonkuna Pedro chaypi kashasqanta uyarispanku, iskay runakunata payman kacharqanku, paykunaman ama tardananpaq.

39 Hinan Pedroqa sayarispa paykunawan rirqan. Hinaqtinmi Jesusta aparqanku alto cuartoman, hinan llapa viudakuna waqashaspa waqasharqanku, Dorcaspa ruwasqan p'achakunata, p'achakunatapas rikuchispa.

40 Pedrotaq llapankuta horqospa qonqorikuspa Diosmanta mañakurqan. Hinan cuerponman kutichispa nirqan: –Tabita, sayariy, nispa. Ñawinta kicharispanmi Pedrota rikuspa tiyaykurqa.

41 Hinaqtinmi Jesusqa makinta qospa hoqarispa, ch'uya runakunata, viudakunatawan waqyaspa, kawsashaqta rikuchirqan.

42 Llapan Jope llaqtapin yachakurqan. Askha runakunataq Wiraqochapi iñirqanku.

43 Hinaqtinmi Jesusqa Jope llaqtapi askha p’unchaykuna qhepakurqan qara qara ruwaq Simonwan.

10 RAKI

1 Cesarea llaqtapin kasharqan Cornelio sutiyoq runa, payqa Italia nacionmanta t'aqa t'aqamanta centurionmi karqan.
2 Dios sonqo runa, llapa wasinkunawan kuska Diosta manchakuq, runakunaman askha limosna qoq, Diosmanta sapa kuti mañakuq.
3 Isqon horata hinan Diospa angelninta rikuran: –Cornelio, nispa.
4 Hinaqtinmi Jesusqa mancharikuspa tapuran: —Señor, ¿imataqri? Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: –Diosmanta mañakusqaykipas, limosna qosqaykipas, Diospa ñawpaqenpi yuyarinapaqmi, nispa.
5 Kunan Jope llaqtaman runakunata kachamuychis, huk Simonta waqyamuychis, paypa sutinmi Pedro.
6 Paymi huk qara qara ruwaq Simonpa wasinpi samakun, paypa wasinqa lamar qocha patapin kashan, paymi willasunki imatachus ruwanaykita.
7 Corneliowan rimaq angel ripuqtintaq, wasinpi iskay kamachinkunata waqyachirqan, sapa kuti payta suyakuqkunamanta huk Dios sonqo soldadotawan.
8 Tukuy chaykunata willaspataq Jope llaqtaman kacharqan.
9 Paqaristinmi llaqtata asuykushaqtinku, Pedroqa wasi pataman wicharqan soqta horata hina Diosmanta mañakuq.
10 Hinaqtinmi Jesusqa sinchita yarqachikuspa mikhunata munaran.
11 Hanaq pacha kicharikushaqta rikurqan, tawa k'uchunpi huk hatun p'alta hina awasqa, allpaman uraykamushaqta.
12 Chaypin tukuy rikchaq tawa chakiyoq animalkuna, sallqa animalkuna, llamakuq animalkuna, phalaq animalkunapas.
13 Hinaqtinmi huk kunka uyariran: —Pedro, sayariy! wañuchiy, hinaspa mikuy.
14 Pedrotaq ichaqa nirqan: –Señor, manan chhaynachu! Manam haykapipas ima qhelli kaqtapas nitaq qhelli kaqtapas mikurqanichu.
15 Chay kunkataq iskay kaq kutipi Jesusta niran: —Diospa ch'uyanchasqanta, ama qhelli niychu, nispa.
16 Chaytaqa kinsa kutitan ruwarqanku, hinan chay mankaqa hanaq pachaman apasqa karqan.
17 Hinaqtinmi Pedroqa iskayasharan kay rikusqan rikusqan ima ninanmanta, hinan Corneliomanta kachamusqa runakunaqa Simonpa wasinta tapuspa punku qayllapi sayasharqanku.
18 Hinaqtinmi waqyamuspa tapurqanku Pedro sutiyoq Simón chaypi samapakushasqanta?
19 Pedroqa chay rikuypi yuyaykushaqtinmi, Espirituqa payta nirqan: –Qhawariy, kinsa runakuna maskhashasunkichis, nispa.
20 Sayarispa uraykamuspa paykunawan riy, ama imamanta iskayrayaspa, paykunata kachamusqayrayku.
21 Hinan Pedroqa Corneliomanta kachamusqan runakunaman uraykamurqan. Hinaspataq nirqan: –Qhawariychis, ñoqan maskhasqaykichis runaqa kani, ¿imaraykutaq hamusqaykichisri?
22 Paykunan nirqanku: –Centurión Cornelio, chanin runa, Diosta manchakuq, llapa judío runakunaq allin qhawarisqan, Diosmi ch'uya angelwan willarqan wasinman waqyachisunaykipaq, uyarisunaykipaqpas, nispa qanpa rimayninkuna.
23 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata wasiman waqyaspa samachiran. Paqaristinmi Pedroqa paykunawan kuska ripurqan, Jope llaqtamanta wakin wawqekuna paywan kuska rirqanku.
24 Paqaristinmi Cesarea llaqtaman haykurqanku. Corneliotaq paykunata suyaspa ayllunkunata, qaylla amigonkunatawan huñusqa.
25 Pedro haykushaqtintaq, Cornelioqa paywan tupaspa chakinman k'umuykuspa yupaycharqan.
26 Pedrotaq Jesusta hoqarispa nirqan: –Sayariy, nispa. Ñuqapas runam kani.
27 Hinaqtinmi Jesusqa paywan rimashaspa, askha huñunasqa kaqkunata tariran.
28 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –Qankunaqa yachankichismi judío runaqa mana allinchu kasqanta. Diosmi ichaqa rikuchiwarqan mana pitapas qhelli otaq qhelli ninayta.
29 Chaymi noqaqa qayamuwashaqtiy mana piensaspalla qankunaman hamurani.
30 Corneliotaq nirqan: Tawa p'unchay ñawpaqtaraqmi ayunasharqani. Isqon horastataq wasiypi mañakusharqani, hinan huk runa k'ancharishaq p'achayoq ñawpaqeypi sayashasqa.
31 Hinaqtinmi niran: –Cornelio, Diosmanta mañakusqaykiqa uyarisqañan kashan, limosna qosqaykipas Diospa ñawpaqenpin yuyarisqa kashan, nispa.
32 Chhaynaqa, Jope llaqtaman kachamuychis, Simón sutiyoq runata waqyamuychis, paypa sutinmi Pedro. Lamar qocha patapi qara ruwaq Simonpa wasinpin samaykushan, paymi hamuspa rimapayasunki.
33 Chayllamanmi kachamurqayki. Hinaspapas allintan ruwarqanki hamusqaykimanta, nispa. Chayraykun llapallayku Diospa ñawpaqenpi kashayku, Diospa tukuy kamachisqasuykikunata uyarinaykupaq.
34 Hinan Pedroqa siminta kicharispa nirqan: –Cheqaqtapunin reparani Diosqa mana pitapas respetananta.
35 Ichaqa lliw nacionkunapim payta manchakuspan chanin-kayta ruwaqqa, paypa chaskisqanmi.
36 Diospa Israel runakunaman apachisqan simita, Jesucristowan thak kawsayta willananpaq.
37 Chay simitan niykichis, yachankichismi, chay simiqa llapan Judea provinciapin willasqa karqan, Galilea llaqtamantan qallarirqan Juanpa bautizakusqan qhepaman.
38 Diosmi Nazaret llaqtayoq Jesusta Santo Espirituwan atiywan hawirqan, paymi allinkunata ruwaspa purirqan, saqraqpa sarunchasqankunatapas qhaliyachirqan. Diosmi paywan kasharqan.
39 Noqaykuqa testigokunan kayku judío runakunaq hallp'anpi Jerusalén llaqtapipas tukuy ima ruwasqanmanta. Payta wañuchispa sach'a patapi warkurqanku.
40 Diosmi kinsa p'unchaypi kawsarichispa sut'ita rikuchirqan.
41 Manan llapa runakunamanchu, aswanpas Diospa akllasqan testigokunamanmi.
42 Paymi kamachiwarqanku runakunaman willanaykupaq, Diospa churasqan kawsaq runakunaq, wañusqakunaq Jueznin kananpaq.
43 Llapa profetakunan paymanta willanku, pipas paypi iñiqqa, paypi iñiqqa huchanmanta pampachasqa kanqa, nispa.
44 Pedro chay simikunata rimashaqtinraq, Santo Espirituqa llapan simita uyariqkunaman urmaykurqan.

45 Circuncidasqa iñiqkunapas Pedrowan kuska hamuqkuna admirasqa karqanku, mana judío runakunamanpas Santo Espirituq qokuynin hich'aykusqanrayku.
46 Paykunaqa uyarirqankun huk simikunapi rimasqankuta, Diosta hatunchasqankutapas. Hinan Pedroqa kutichirqan:
47 ¿Pipas unuta hark'anmanchu, noqanchis hina Santo Espirituta chaskiq runakuna mana bautizasqa kanankupaq?
48 Hinaqtinmi Jesusqa kamachiran Señor Diospa sutinpi bautizakunankupaq. Chaymantataq mañakurqanku wakin p'unchaykuna qhepakunanpaq.

11 RAKI

1 Judea suyupi kaq apostolkuna, wawqe-panakuna, mana judío runakunapas Diospa siminta chaskisqankuta uyarirqanku.
2 Pedro Jerusalén llaqtaman chayaqtintaq, señalasqa runakuna paywan maqanakurqanku.
3 Hinaqtinmi khaynata niran: —Mana señalasqa runakunamanmi haykuranki, paykunawantaq mikhuranki, nispa.
4 Hinaqtinmi Pedroqa qallariymantapacha chayta willaran.
5 Jope llaqtapi Diosmanta mañakushaqtiymi huk rikuypi rikurqani: "Huk vaso, hatun p'acha hina, hanaq pachamanta tawa k'uchumanta uraykamushaqta. Chaymi ñoqamanraq hamurqan.
6 Chayta qhawarispaymi rikurqani tawa chakiyoq animalkunata, sallqa animalkunata, qasqochakunata, phalaq animalkunatawan.
7 Uyarirqanin huk kunkata niwashaqta: Pedro, sayariy! wañuchispa mikhuy.
8 Ñoqaqa nirqanin: 'Señor, manan chhaynachu, manan ima qhellipas qhellipas simiyman haykurqanchu, nispa.
9 Hanaq pachamantan ichaqa hukmanta kutichimuwarqan: Diospa ch'uyanchasqanta, ama qhelli niychu, nispa.
10 Chaymi kinsa kutita ruwakurqan, llapankutaq hanaq pachaman aysasqa karqanku.
11 Hinaqtinmi, Cesarea llaqtamanta kachamuwasqanku wasiman kinsa runakunaña hamusharqanku.
12 Hinan Espirituqa kamachiwarqan paykunawan rinaypaq, mana iskayrayaspa. Chay soqta wawqekunan ñoqawan kuska rirqanku, hinaspan chay runaq wasinman haykurqayku.
13 Hinaqtinmi Jesusqa willawaranku wasinpi huk angelta rikuspa: —Jope llaqtaman runakunata kachamuy, Pedro sutiyoq Simonta waqyamuy.
14 Paymi willasunkichis imawanchus qanpas llapa wasiykipas qespichisqa kankichis, nispa.
15 Rimayta qallarishaqtiymi Santo Espiritu paykunaman urmaykurqan, imaynan qallariypi ñoqaykumanpas urmaykuran hinata.
16 Hinaqtinmi Señor Diospa nisqanta yuyarirqani: " Juanmi unuwan bautizarqan", nispa. Ichaqa Santo Espirituwanmi bautizasqa kankichis.
17 Chay hinaqa, Diosqa Señor Jesucristopi iñiqninchiskunaman hinan paykunaman qorqan. ¿imataq karqani Diosta aguantanaypaq?
18 Chaykunata uyarispankun ch'inlla karqanku, hinaspan Diosta hatuncharqanku: —Chay hinaqa, Diosmi mana judío runakunamanpas huchankumanta kutirikunankupaq qorqan, kawsanankupaq, nispa.
19 Estebanpa ñak'arichisqa kaspa ch'eqesqa runakunaqa, Fenicia, Chipre, Antioquía llaqtakama rirqanku, mana pimanpas chay simita willaspa, aswanpas judiokunamanlla.
20 Paykunamanta wakinqa Chipre llaqtamanta Cirene llaqtamanta runakunan karqanku, Antioquía llaqtaman chayaspataq griego runakunata rimarqanku Señor Jesusmanta willanankupaq.
21 Señorpa makintaq paykunawan kasharqan, hinan askha runakuna iñirqanku, hinaspan Señorman kutirirqanku.
22 Chaykunamanta Jerusalén llaqtapi kaq iñiq t'aqa runakunaq uyarisqanta uyarirqanku, hinan Bernabeta kacharqanku Antioquía llaqtakama rinanpaq.
23 Diospa khuyapayakuyninta rikuspa, kusikuspa llapankuta kallpacharqan, sonqonkuwan Señorman k'askakunankupaq.
24 Payqa allin runan karqan, Santo Espirituwan hunt'a iñiywan hunt'asqataqmi karqan.
25 Chaymantataq Bernabeqa Tarso llaqtaman ripurqan Saulta maskhaq.
26 Payta tariruspanmi Antioquía llaqtaman pusamurqan. Hinaqtinmi huk wata hunt'a iñiq t'aqapi huñunakurqanku, askha runakunatataq yachachirqanku. Hinan discipulonkunataqa Antioquia llaqtapi ñawpaqta cristiano nispa suticharqanku.
27 Chay p'unchaykunapin profetakuna Jerusalén llaqtamanta Antioquía llaqtaman hamurqanku.
28 Paykunamanta hukninmi Agabo sutiyoq sayarispa Espirituwan willaran enteron pachapi sinchi pisiyapunanta.
29 Hinaqtinmi discipulonkunaqa, sapankanku atisqankuman hina, Judea suyupi tiyaq wawqe-panakunaman yanapayta apachinankupaq yuyaykurqanku.
30 Chayta ruwaspataq Bernabewan Saulwan kurak runakunaman apachirqanku.

12 RAKI

1 Chay tiempopin rey Herodes makinta haywarirqan iglesiapi wakin runakunata phiñachinanpaq.
2 Hinaspan Juanpa wawqen Santiagota espadawan wañuchirqan.
3 Hinaqtinmi Jesusqa judío runakunaq kusichisqanta rikuspa, Pedrotapas hap'irqan. (Chay tiempopiqa mana qonchuyoq t'anta mikhuy p'unchaykunan karqan).
4 Hinaqtinmi hap'ispa carcelman wisq'arqan, tawa tawa t'aqa soldadokunamantaq entregarqan cuidanankupaq. Semana Santa qhepaman runakunaman horqoyta yuyaykuspa.
5 Chaymi Pedroqa carcelpi wisq'asqa kasharqan, iñiq t'aqakunan ichaqa mana samaspa Diosmanta mañakurqanku.
6 Hinaqtinmi Herodes pusamuyta munashaqtinku, Pedroqa iskay soldadokunaq chawpinpi iskay cadenawan watasqa puñusharqan.
7 Señor Diospa angelnin payman hamuspa carcelpi k'anchay k'ancharirqan, hinaspan Pedrota waqtanta takaspa sayarichirqan: –Usqhaylla sayariy, nispa. Hinan cadenankuna makinmanta urmaykurqan.
8 Hinaqtinmi angelqa payta nirqan: –Q'achakuy, hinaspa sandaliaykita watakuy, nispa. Hinaspa chaynata ruwarqa. Hinan Jesusqa payta nirqan: P'achaykita wikch'uykuspa qatiway, nispa.

9 Hinaqtinmi Jesusqa lloqsispa qhepanta riran. manataqmi yacharqanchu angelpa ruwasqan cheqaq kasqanmanta; ichaqa huk rikuy rikusqayta yuyaykurqan.
10 Ñawpaq kaq guardiamanta iskay kaq guardiamantawan pasaspankutaq, llaqtaman riq fierromanta punkuman chayarqanku. Kikinmantan paykunaman kicharikurqan, hinaspan lloqsispa huk callellapi pasarqanku. Chayllamanmi angelqa paymanta ripurqan.
11 Pedrotaq yuyayninman kutispa nirqan: –Kunanqa cheqaqtapunin yachani, Señor Diosqa angelninta kachamuspa Herodespa makinmanta, hinallataq judío runakunaq tukuy suyakuyninmantawan qespichiwasqanmanta, nispa.
12 Chayta qhawarispantaq, Marcos sutiyoq Juanpa maman Mariaq wasinman chayarqan. maypichus askha huñunasqa kasharqanku mañakuspa.
13 Pedro punkuta takashaqtinmi, Roda sutiyoq sipas uyarinanpaq hamurqan.
14 Pedroq kunkanta reqsispataq, mana kusikuspa punkuta kicharirqanchu, aswanpas phawaylla haykuspa, Pedro punkuq ñawpaqenpi sayashasqanmanta willarqan.
15 Paykunataq nirqanku: –Qanqa locoñan kashanki, nispa. Ichaqa sapa kutillanmi afirmaq chhaynaraq kasqanmanta. Hinan paykunaqa nirqanku: –Paypa angelninmi, nispa.
16 Hinaqtinmi Pedroqa takkashallaran, punkuta kichaspataq payta rikuspa admirakuranku.
17 Paymi ichaqa makinwan señaschaspa upallalla kanankupaq, paykunaman willarqan imaynatas Wiraqocha carcelmanta horqomurqan chayta. Hinan Jesusqa nirqan: –Riychis Santiagoman, wawqe-panakunamanwan kaykunata willamuychis, nispa. Hinaspan ripuspa huk cheqasman ripurqan.
18 P’unchayña kashaqtinmi soldadokuna ukhupi ch’aqwarqanku Pedroq imachus pasasqanmanta.
19 Herodestaq payta maskhaspa mana tarispa, guardiakunata tapuspa wañuchinankupaq kamachirqan. Hinan Judeamanta Cesarea llaqtaman uraykamuspa chaypi tiyaran.
20 Hinaqtinmi Herodesqa Tiro llaqtamanta Sidón llaqtayoq runakunawan sinchita phiñakurqan, ichaqa huk sonqolla payman hamurqanku, reypa wasinpi llank'aq Blastota amigonkuman churaspataq thak kawsayta munarqanku. llaqtanku reypa llaqtanwan mikhuchisqa kasqanrayku.
21 Huk p'unchaymi Herodes reypa p'achanwan p'achasqa kamachina tiyananpi tiyaykurqan, hinaspan paykunaman rimarirqan.
22 Hinaqtinmi runakunaqa qaparispanku niranku: —Diospa kunkanmi, manan runaq kunkanchu, nispa.
23 Hinaqtinmi Señor Diospa angelninqa chaylla payta waqachirqan, Diosta mana hatunchasqanrayku.
24 Diospa siminmi ichaqa astawan yapakurqan.
25 Bernabewan Saulwantaq Jerusalén llaqtamanta kutimurqanku, hinaspan Marcos sutiyoq Juanta pusarqanku.

13 RAKI

1 Antioquía llaqtapi kaq iñiq t'aqapin wakin profetakuna yachachiqkunapas kasharqanku. Bernabe, Níger sutiyuq Simeon, Cirene llaqtayuq Lucio, Manaén, kamachikuq Herodeswan, Saulwan ima.
2 Señor Diosta servishaqtinku, ayunashaqtinkutaq Santo Espirituqa nirqan: –T'aqawaychis Bernabeta Saultawan, chay llank'anapaq waqyasqayman hina, nispa.
3 Hinaqtinmi paykunaqa ayunaspanku, Diosmanta mañakuspanku, makinkuta churaspanku, kachapurqanku.
4 Hinaqtinmi paykunaqa Santo Espirituq kachamusqan Seleucia llaqtaman ripurqanku. Chaymantataq Chipre llaqtaman barcopi rirqanku.
5 Salamis llaqtapi kashaspankutaq, judío runakunaq sinagogankunapi Diospa siminta willarqanku.
6 Chay islata Pafos llaqtaman rispankutaq, huk layqa runata tarirqanku, payqa llulla profeta, judío runa karqan, Barjesus sutiyoq.
7 Paymi kasharqan chay suyupi kamachikuq Sergio Pablowan, payqa allin yuyayniyoqmi karqan. Paymi Bernabeta Saultawan waqyaspa Diospa siminta uyariyta munarqan.
8 Ichaqa layqa Elimas (sutinpa sut'inchayninman hina) paykunata hark'arqan, iñiymanta t'aqayta munaspa.
9 Hinaqtinmi Saulqa, Santo Espirituwan hunt'aykusqa, payta qhawarirqan.
10 Hinaqtinmi khaynata niran: –Saqraq wawan, tukuy chanin-kaypa awqan, ¿manachu Señor Diospa chanin ñanninkunata qhellichayta saqenki?
11 Kunantaq, qhawariy, Wiraqochaq makin qan patapi kashan, ñawsataqmi kanki, huk tiempollapas intita mana rikuspa. Hinaqtinmi chay ratolla huk phuyu, tutayaqpas urmaykurqan. Paytaq wakinta maskhaspa purirqan makinmanta pusamunankupaq.
12 Hinaqtinmi chay diputado runaqa, chayta rikuspa, Señor Diospa yachachikuyninmanta admirakuspa iñirqan.
13 Pabloq t'aqankunapiwan Pafo llaqtamanta kacharikuspankutaq, Pamfilia llaqtapi Pérga llaqtaman chayarqanku, Juantaq paykunamanta ripuspa Jerusalén llaqtaman kutipurqan.
14 Perga llaqtamanta lloqsispataq, Pisidia llaqtapi Antioquía llaqtaman chayarqanku, samana p'unchaytaq sinagogaman haykuspa tiyaykurqanku.
15 Kamachikuy Simita, profetakunatapas leesqanku qhepamanmi sinagogapi umalliqkuna paykunaman kachamurqanku: –Wawqe-panaykuna, runakunapaq ima rimaypas kaqtinqa, niychis, nispa.
16 Hinaqtinmi Pabloqa sayarispa makinwan señaschaspa nirqan: –Israel runakuna, Diosta manchakuqkunapas uyariychis, nispa.
17 Kay Israel runakunaq Diosninmi ñawpaq taytanchiskunata akllarqan, Egipto suyupi wak llaqtayoq kashaqtinkutaq hatun makinta hoqarirqan.
18 Tawa chunka wata hinataq ch'inneqpi paykunaq costumbrenkuta muchurqan.
19 Canaán hallp'api qanchis nacionkunata ch'usaqyachispataq, paykunaman hallp'ankuta rakirqan.
20 Chay qhepatataq tawa pachak phisqa chunka wata hina juezkunata qorqan profeta Samuelkama.
21 Chay qhepamanmi paykunaqa reyta mañakurqanku, hinan Diosqa paykunaman qorqan Benjamín ayllumanta Cispa churin Saulta, tawa chunka watapaq.
22 Hinaqtinmi Jesusqa rey kananpaq Davidta sayarichirqan. Paymanmi willakurqan: –Jeseq churin Davidtan tarirqani, sonqoyman hina runata, paymi tukuy munayniyta hunt'anqa, nispa.

23 Kay runaq mirayninmantan Diosqa prometesqanman hina Israelpaq huk Qespichiq Jesusta sayarichirqan.
24 Hinaqtinmi Juanqa, manaraq hamushaspa, Israel nacionniyoq runakunaman kutirikunankupaq bautismota willaran.
25 Hinaqtinmi Juanqa niran: —¿Pi kasqayta piensankichis? Manam paychu kani. Ichaqa, huk runan qhepayta hamushan, paypa zapatonta manan kacharinaypaq hinachu kani, nispa.
26 Wawqe-panaykuna, Abrahampa wawankuna, pipas Diosta manchakuqqa qankunamanmi kay qespikuy simiqa apachimusunkichis.
27 Jerusalén llaqtapi tiyaqkunapas, kamachikuqninkunapas, payta mana reqsisqankurayku, sapa sábado p'unchay leesqa profetakunaq rimasqankutapas mana reqsisqankuraykun, huchachaspa hunt'arqanku.
28 Manaña wañunanpaq imatapas tarirqankuchu chaypas, Pilatotan valekurqanku wañuchinankupaq.
29 Hinaqtinmi Jesusmanta qelqasqakunata hunt'aspa, sach'amanta uraykachispa aya p'ampanapi p'amparqanku.
30 Diosmi ichaqa wañusqakunamanta kawsarichiran.
31 Hinaqtinmi Jesusqa askha p'unchaykuna rikurqan Galileamanta Jerusalén llaqtaman riq runakunata.
32 Hinaqtinmi noqaykuqa kusisqa willakuykunata willaykichis, ñawpaq taytakunaman prometesqa kasqanta.
33 Diosqa wawankunapaqmi chay hinata hunt'arqan, Jesusta kawsarichisqanrayku. Iskaykaq salmopipas Diospa Simin Qelqapas ninmi: "Qanqa Churiymi kanki, kunanmi nacerqayki", nispa.
34 Wañusqakunamanta kawsarichisqanmanta, kunanqa manaña waqlliyman kutipunanpaq, niran: "Davidpa khuyapayakuynintan qosqayki", nispa.
35 Chayraykun Jesusqa huk salmopi nillantaq: Ch'uya Diosniykiqa manan ismunanta saqenkichu, nispa.
36 Davidqa, Diospa munayninman hina mirayninkunata servispa, puñuykuspa, ñawpa taytankunaman p'ampasqa kaspa, ismusqa kashaqta rikurqan.
37 Diospa kawsarichisqan runan ichaqa mana ima ismushaqta rikurqanchu.
38 Chay hinaqa, wawqe-panaykuna, yachaychis, kay runawan hucha pampachasqa kasqaykichista.
39 Paypa yanapayninwanmi llapa iñiqkuna chaninpaq qhawarisqa kanku, Moisespa kamachikuy simiwan mana chaninpaq qhawarisqa kayta.
40 Chay hinaqa, cuidakuychis, profetakunaq nisqanman hina, ama chayamusunkichismanchu.
41 Qhawariychis, pisichaqkuna, admirakuychis, chinkaychistaq, p'unchayniykichispi huk llank'ayta ruwashani, chay ruwaytaqa manan hayk'aqpas iñinkichischu, pipas willasunkichisman chaypas.
42 Judío runakuna sinagogamanta lloqsipuqtinkun, mana judío runakunaqa valekurqanku qhepan sábado p'unchaypi chay simikunata paykunaman willanankupaq.
43 Huñunakuy p'akikuqtinmi, askha judío runakuna, religionman t'ikrakuq runakunapas Pablota Bernabetawan qatikurqanku, paykunata rimaspataq Diospa khuyapayakuyninpi hinalla kanankupaq kallpacharqanku.
44 Qhepantin sábado p'unchaytaq yaqa llapan llaqta huñunakurqanku Diospa siminta uyarinankupaq.
45 Ichaqa judío runakunaqa askha runakunata rikuspa envidiakuspan Pabloq rimasqankunata contranpi rimarqanku.
46 Hinaqtinmi Pablowan Bernabewan mana manchakuspa nirqanku: –Ñawpaqtaqa Diospa simintan qankunaman willanaykichis karqan, ichaqa qankunamanta t'aqakuspa wiñay kawsayta mana chaskisqaykichista qhawarispaykichismi, mana judío runakunaman kutipushanchis, nispa .
47 Señor Diosmi kamachiwarqanku: –Qantan churarqayki mana judío runakunaq k'anchaynin kanaykipaq, kay pachaq k'uchunkama qespichisqa kanaykipaq, nispa.
48 Chayta uyarispankutaq, mana judío runakunaqa, Wiraqochaq siminta hatuncharqanku, wiñay kawsayman churasqa llapa runakunataq iñirqanku.
49 Señor Diospa palabranqa llapan suyukunapin willakurqan.
50 Judío runakunan ichaqa Dios sonqo warmikunata, llaqtapi umallikunatapas ch'aqwachirqanku, hinaspan Pablota Bernabetawan qatiykacharqanku, llaqtankumantataq qarqorqanku.
51 Hinaqtinmi paykunaqa chakinkuq ñut'un hallp'ata chhaphchikuspa Iconio llaqtaman chayarqanku.
52 Hinaqtinmi discipulonkunaqa kusikuywan hunt'aykurqanku, Santo Espirituwan ima.

14 RAKI

1 Iconio llaqtapitaq iskayninku judío runakunaq sinagoganman rirqanku, chhaynatataq rimarqanku, chaymi askha judío runakunapas griegokunapas iñirqanku.
2 Ichaqa mana iñiq judío runakunan mana judío runakunata ch'aqwachirqanku, hinaspan wawqe-panakuna contra mana allinta yuyaykurqanku.
3 Unaymantan paykunaqa mana manchakuspa Señor Diospi rimarqanku, paymi Diospa khuyapayakuyninpa siminmanta willarqan, makiwan señalkunata, musphana ruwaykunatawan ruwananpaq qorqan.
4 Llaqtapi askha runakunan ichaqa t'aqanakurqanku, wakintaq judío runakunawan, wakintaq apostolkunawan.
5 Mana judío runakunapas, judío runakunapas kamachikuqninkunawan kuska maqanakuspanku, paykunata millakunankupaq, rumiwan ch'aqenankupaq ima.
6 Chayta yachaspankun, Licaonia provincia lawpi Listra llaqtaman, Derbe llaqtamanpas ayqekurqanku.
7 Chaypitaq allin willakuykunata willarqanku.
8 Listra llaqtapin huk runa tiyasharqan, mamanpa wiksanmantapacha mana puriy atiq, mana hayk'aq puriq.
9 Paymi Pabloq rimasqanta uyarirqan.
10 Chaymi sinchi kunkawan nirqan: Chakiykipi sayariy, nispa. Hinaspa saltaspa puririrqan.
11 Hinaqtinmi runakunaqa Pabloq ruwasqanta rikuspa, Licaonia runaq rimasqanta nispanku: "Dioskunaqa runakunaman rikch'akuqmi uraykamuwanchis", nispa.
12 Bernabetan suticharqanku: "Júpiter" nispa. Pablotaq, Mercurio, umalliq rimaq kasqanrayku.
13 Llaqtankupa ñawpaqninpi kaq Júpiter sacerdoteqa torokunatawan guirnaldakunatawan punkukunaman apamuspa runakunawan kuska sacrificiota haywayta munarqan.
14 Chayta uyarispan apostolkuna, Bernabewan Pablowan, p'achanku llik'ikuspa runakunaq chawpinman phawaylla phawaylla qaparirqanku.
15 Hinaqtinmi niran: —Señorkuna, ¿imanaqtintaq kaykunata ruwankichis? Ñoqaykupas qankunawan kuska

munapayakuq runakunan kayku, willashaykichistaqmi kay yanqa Diosman kutipunaykichispaq, paymi hanaq pachata, kay pachata, lamar-qochata, llapa chaypi kaqkunatapas kamarqan.
16 Ñawpa pachakunapin llapa suyukunata munayninkupi purinankuta saqerqan.
17 Chaywanpas manan pay kikinta mana testigota saqerparirqanchu, allinkunata ruwaspa, hanaq pachamanta parata, miray tiempotawan qowaspanchis, sonqonchista mikhunawan kusikuywan ima hunt'achispa.
18 Chay rimaykunawanmi runakunaqa pisillata hark'arqanku, paykunaman sacrificiota mana haywanankupaq.
19 Antioquía llaqtamanta Iconio llaqtamantawan wakin judío runakuna chayman hamurqanku, paykunan runakunata convencechirqanku, hinaspan Pablota rumiwan ch'aqespa, wañusqaña kashaqta yuyaspa llaqtamanta horqorqanku.
20 Hinaqtinmi discipulonkuna muyuriqninpi sayashaqtinku, Jesusqa sayarispa llaqtaman haykuran.
21 Chay llaqtapi allin willakuykunata willaspa, askha runakunata yachachispataq, Listra llaqtaman, Iconio llaqtaman, Antioquía llaqtamanwan kutipurqanku.
22 Discipulonkunaq almanta takyachispa, iñiyninkupi hinalla kanankupaq kallpachaspa, sinchi ñak'ariypi Diospa qhapaqsuyunman haykunanchispaqwan.
23 Sapanka iglesiapi kurak runakunata churaspanku, ayunaspa mañakuspankutaq, iñisqanku Wiraqochaman paykunata qorqanku.
24 Pisidia suyuntinta pasaspataq, Pamfilia llaqtaman chayarqanku.
25 Pérga llaqtapi Diosmanta willakuspataq, Atalia llaqtaman uraykamurqanku.
26 Chaymantataq Antioquía llaqtaman barcopi rirqanku, chaymantan Diospa khuyapayakuyninman recomendasqa karqanku hunt'asqankumanta.
27 Chayamuspankutaq, iñiq t'aqata huñuruspanku, paykunawan Diospa tukuy ruwasqankunata, mana judío runakunaman iñiy punkuta kicharisqanmantawan willakurqanku.
28 Chaypin unayta discipulonkunawan qhepakurqanku.

15 RAKI

1 Judeamanta uraykamuq wakin runakunan wawqe-panakunata yachachispa nirqanku: –Moisespa kamachikusqanman hina mana señalasqa kaspaqa manan qespichisqa kayta atiwaqchischu, nispa.
2 Hinaqtinmi Pablowan Bernabewan paykunawan ch'aqwayta, ch'aqwayta hap'ispataq, Pablowan Bernabewan, wakin paykunamantawan Jerusalén llaqtaman rinankupaq, apostolkunaman, ancianokunamanwan chay tapuymanta.
3 Hinaqtinmi iñiq t'aqata pusamuspanku, Fenicia llaqtata Samaria llaqtatawan pasarqanku, mana judío runakunaq t'ikrakusqanta willaspa.
4 Jerusalén llaqtaman chayaspataq, iglesia, apostolkuna, umallikuna ima, paykunata chaskirqanku, paykunawan Diospa tukuy ima ruwasqanmantataq willarqanku.
5 Hinaqtinmi fariseokunamanta wakin iñiq t'aqa runakuna hatarispa nirqanku: —Manapunin paykunata señalayta munaspa Moisespa kamachikuy siminta hunt'anankupaq kamachina, nispa.
6 Hinaqtinmi apostolkuna kurak runakunapiwan huñunakurqanku chayta t'aqwirinankupaq.
7 Ancha ch'aqway kaqtintaq, Pedroqa sayarispa paykunata nirqan: –Wawqe-panaykuna, yachankichismi imaynatan Diosqa noqanchis ukhupi akllakuran, mana judío runakuna simiypi allin willakuykunata uyarinankupaq. hinaspa iñiychis.
8 Sonqokunata reqsiq Diosmi paykunaman willarqan, Santo Espirituta paykunaman qowaspa, imaynan ñoqanchismanpas qowarqanchis hinata.
9 Manataqmi ñoqanchispas paykunawanpas t'aqanakuychischu, iñiywan sonqonkuta ch'uyanchaspa.
10 Kunan, ¿imaraykutaq Diosta wateqankichis discipulonkunaman yugota churanaykichispaq, chaytaqa manan ñawpa taytanchispas ñoqanchispas aguantayta atirqanchischu?
11 Noqaykutaqmi creeyku Señor Jesucristoq khuyapayakuyninwan paykuna hina qespichisqa kanaykuta.
12 Hinaqtinmi llapa runakunaqa ch'inlla karqanku, hinaspan Bernabeta Pablotawan uyarirqanku, paykunawan mana judío runakuna ukhupi Diospa milagrokuna ruwasqanmantawan.
13 Ch'inlla kaspankutaq Santiagoqa nirqan: –Wawqe-panaykuna, uyariwaychis.
14 Simeonmi willaran imaynatas Dios qallariypi mana judío runakunata watukamurqan, sutinmanta huk llaqtata horqomunanpaq.
15 Kaywantaq profetakunaq rimasqankupas tupan; Qelqapi nisqanman hina.
16 Chay qhepamanmi kutimusaq, hinaspan thunisqa Davidpa karpanta wakmanta sayarichisaq. Chaypa tuñisqankunatapas wakmanta hatarichisaq, hinaspa sayarichisaq.
17 Puchuq runakuna Wiraqochata maskhanankupaq, llapan mana judío runakunatawan, sutiy sutichasqa kaqkunatawan, ninmi tukuy kaykunata ruwaq Wiraqocha.
18 Diospa reqsisqanmi kay pacha qallariymantapacha llapa ruwayninkuna.
19 Chayraykun noqaqa nishani, mana judío runakunamanta Diosman kutirikuq runakunata ama llakichiwananchispaq.
20 Ichaqa noqaykun qelqamusaqku idolokunaq qhellichakuyninmanta, qhelli huchapi puriykunamanta, ch'unqasqakunamanta, yawarmantawan karunchakunankupaq.
21 Ñawpa pachakunapin Moisespa sapanka llaqtakunapi Diosmanta willakuq runakuna, sapa samana p'unchay sinagogakunapi leespa.
22 Hinaqtinmi apostolkuna, umallikuna, llapa iglesiapiwan, Pablowan Bernabewan kuska Antioquía llaqtaman akllasqa runakunata kachanankupaq. Barsabas sutiyoq Judas, Silas, iñiqmasikuna ukhupi umalliqkuna.
23 Paykunawantaq kay hinata cartakunata qelqarqanku; Apostolkuna, ancianokuna, wawqekuna ima, Antioquiapi, Siriapi, Ciliciapi mana judío wawqekunata napaykamunku.
24 Uyarisqaykuman hinan, noqaykumanta lloqsimuq wakin runakunan rimaspa llakichisunkichis: 'Sircuncidasqa kankichis, kamachikuy simitataq hunt'anaykichis.
25 Huk yuyaylla huñunakusqaykuraykun allinpaq qhawariwarqanku munakusqayku Bernabewan Pablowan kuska akllasqa runakunata qankunaman kachamunaykupaq.
26 Señorninchis Jesucristoq sutinrayku kawsayninkuta peligroman churaq runakuna.

27 Chayraykun Judasta Silastapas kachamurqayku, paykunapas simillanmanta willasunkichis.
28 Santo Espiritupaqpas, ñoqaykupaqpas allinmi karqan, kay necesario kaqkunamanta aswan hatun q'epitapas qankunaman churayta;
29 idolokunaman haywasqa mikhunata, yawarta, ch'unqasqa mikhunata, qhelli qhelli huchapi ima, ama q'otuspa qhelli huchapi purinkichischu. Allintam kawsakuychik.
30 Hinaqtinmi paykunata qarqospa Antioquía llaqtaman chayarqanku.
31 Chayta leespankutaq kusikurqanku sonqochakusqankumanta.
32 Hinaqtinmi Judaspas Silaspas profeta kaspanku, askha simikunawan wawqe-panakunata kallpacharqanku.
33 Chaypi huk rato qhepakuspankutaq, wawqe-panakunamanta thak-kaypi apostolkunaman kacharirqanku.
34 Chaywanpas Silasqa kusikurqanmi chaypi qhepakunanpaq.
35 Pablopas Bernabepas Antioquía llaqtapin yachachisharqanku, hinallataq askha runakunawan kuska Señor Diospa siminta willasharqanku.
36 Hinaqtinmi Pabloqa Bernabeta nirqan: –Huk kutispa wawqenchiskunata watukamusunchis, Señor Diospa siminta willasqanchis llaqtakunapi, hinaspa qhawarisun imayna kashasqankuta, nispa.
37 Bernabetaq Marcos sutiyoq Juanta pusananpaq yuyaykurqan.
38 Pablon ichaqa mana allinpaqchu qhawarirqan paykunawan pusayta, payqa Pamfilia llaqtamantan ripurqan, manataq paykunawan kuskachu llank'anaman rirqan.
39 Chaymi paykunapura ch'aqwayqa sinchita t'aqanakurqanku, hinan Bernabeqa Marcosta hap'ispa Chipre llaqtaman barcopi rirqan.
40 Hinaqtinmi Pabloqa Silasta akllakuspa, wawqe-panakuna Diospa khuyapayakuyninman allinpaq qhawarispa ripurqan.
41 Jesusqa Siria llaqtanta Cilicia llaqtantawan purispa iglesiakunata takyachirqan.

16 RAKI

1 Chaymantataq Derbe llaqtaman, Listra llaqtaman chayarqan, chaypin huk discipulon kasharqan, sutinmi karqan Timoteo, payqa judío warmiq churinmi karqan. Taytan ichaqa griego runan karqan.
2 Listra llaqtapi, Iconio llaqtapi tiyaq wawqe-panakunaqa allintan willarqanku.
3 Paymi Pabloqa paywan kuska lloqsinan karqan; Chay lawpi kaq judío runakunaraykum Jesusta hapiruspanku señalarqaku.
4 Llaqtakunata purishaspankutaq, Jerusalén llaqtapi apostolkunaq, ancianokunaq kamachisqan kamachikuykunata hunt'anankupaq willarqanku.
5 Chhaynatataq iñiypi iñiykunapi takyasqa karqanku, sapa p'unchaytaq yapakurqanku.
6 Frigia provinciantin Galacia provinciantinta purispanku, Santo Espirituq hark'asqan karqanku Asia suyupi Diospa siminta willanankupaq.
7 Misia llaqtaman chayaqtinkun Bitinia llaqtaman riyta munarqanku, Espiritutaq mana saqerqanchu.
8 Misia llaqtata pasaspankutaq Troas llaqtaman uraykamurqanku.
9 Hinaqtinmi tutapi Pabloman rikhurimurqan. Chaypim Macedoniamanta huk runa sayarispan mañakurqa: —Macedoniaman hamuy, hinaspa yanapawayku, nispa.
10 Chay rijuriyta rikuspataq, Macedoniaman rinaykupaq kallpachakurqayku, mana iskayrayaspataq Wiraqocha waqyamuwarqanku paykunaman allin willakuykunata willanaykupaq.
11 Chayraykun Troas llaqtamanta lloqsispa Samotracia llaqtaman rirqayku, qhepantin p'unchaytaq Neápolis llaqtaman.
12 Chaymantataq Filipos llaqtaman rirqayku, chay llaqtaqa Macedonia nacionpa hatun llaqtan, huk coloniataq.
13 Sábado p'unchaytaq llaqtamanta lloqsirqayku mayu patapi, chaypin oracionta ruwaqku. Hinan tiyaykurqayku, chaypi tiyaq warmikunawan rimarqayku.
14 Tiatira llaqtamanta Lidia sutiyoq morado p'acha vendeq warmin uyariwarqanku, paymi Diosta yupaychaq.
15 Hinaqtinmi payqa bautizasqa kashaspa, wasinpi kaqkunapas, niwarqanku: –Señorman hunt'aq kasqayta juzgawarqankichis chayqa, wasiyman haykumuychis, hinaspa chaypi qhepakuychis, nispa. Hinaspapas payqa obligawarqankun.
16 Diosmanta mañakuq rishaqtiykutaq, huk sipas, watuchikuq espiritunwan tupaykuwarqanku, paymi patronninkunaman askha qolqeta ganachirqan.
17 Paymi Pablotawan noqaykuta qatikuspa qaparispa niwarqanku: –Kay runakunaqa Ancha Hatun Diospa kamachinkunan kanku, paykunan qespichiwananchispaq ñanta willawanchis, nispa.
18 Achka p'unchawmi kaynata rurarqan. Pablon ichaqa llakisqa kashaspa espirituta nirqan: —Jesucristoq sutinpin kamachiyki, paymanta lloqsimunaykipaq, nispa. Hinan chay horallapi lloqsimurqan.
19 Patronninkunaqa ganananku suyakuy chinkapushasqanta rikuspa, Pablota Silastawan hap'ispa, qhatu wasiman pusamurqanku.
20 Hinaqtinmi magistradokunaman pusamuspa niran: —Kay runakunaqa judío runakuna kaspankun llaqtanchista sinchita llakichishanku.
21 Roma llaqtayoq kaspaykupas yachachiychis costumbrekunata, chay costumbrekunataqa manan chaskinanchispaqchu, nitaq kasukusunmanchu.
22 Hinaqtinmi askha runakuna paykuna contra sayarirqanku, hinan juezkuna p'achankuta llik'ispa kamachirqanku maqanankupaq.
23 Askha maqaspataq, carcelman wisq'arqanku, carcelpi qhawaq runata kamachispa allinta waqaychananpaq.
24 Saynata kamachikuspankun, carcel ukhuman wisq'aykuran, chakinkutataq k'aspipi hap'iykuran.
25 Kuska tutatataq Pablowan Silaswan Diosta mañakuspa Diosta yupaychaspa takirqanku.
26 Qonqayllamantan hatun pacha chhaphchikurqan, chaymi carcelpa teqsinkuna chhaphchikurqan.
27 Hinan carcelta qhawaq runaqa puñusqanmanta rikch'arispa, carcelpa punkunkuna kichasqata rikuspa, espadanta horqospa wañuchikuyta munarqan, presokuna ayqekusqankuta yuyaykuspa.
28 Pablotaq sinchita qaparirqan: –Ama ima mana allintapas ruwaychu, llapanchismi kaypi kashanchis, nispa.

29 Hinaqtinmi Jesusqa huk k'anchayta waqyachimuspa, khatatataspa Pabloq Silaspa ñawpaqenpi qonqoriykuran.
30 Hinan paykunata horqomuspa niran: —Señorkuna, ¿imatan ruwanay qespichisqa kanaypaq?
31 Paykunan nirqanku: —Señor Jesucristopi iñiy, qanpas wasiykipas qespichisqa kanki, nispa.
32 Hinaqtinmi paykunaqa Señor Diospa palabranta willaranku, wasinpi llapa runakunamanpas.
33 Hinaqtinmi Jesusqa chay horallapi paykunata hap'ispa k'aspikunata mayllirqan. Hinan bautizakurqan, paypas llapan paypapas, chay ratopacha.
34 Wasinman pusaspataq, paykunaman mikhunata churaspa, llapa wasinkunawan Diospi iñispa, kusikuran.
35 P'unchayña kashaqtintaq, juezkuna sargentokunata kacharqanku: –Kachariychis, nispa.
36 Hinaqtinmi carcelta qhawaq runaqa Pablota nirqan: –Magistradokunan kacharipusunkichis.
37 Hinaqtinmi Pabloqa paykunata nirqan: –Romano runakuna kashaspan mana huchachasqa kashaspa maqawarqanku, carcelmanmi wisq'awarqanku. kunantaq pakallapichu qarqowanchis? manan cheqaqtachu; aswanqa paykuna kikinku hamuspa pusamuwayku, nispa.
38 Sargentokunaqa chay simikunatan magistradokunaman willarqanku.
39 Hinaspan paykunata valekuspanku, horqomuspanku, llaqtamanta lloqsinankupaq valekurqanku.
40 Hinan carcelmanta lloqsispa Lidiaq wasinman haykurqanku, wawqe-panakunata rikuspataq paykunata sonqochaspa ripurqanku.

17 RAKI

1 Anfípolis llaqtata, Apolonia llaqtatawan pasaspankutaq, Tesalónica llaqtaman chayarqanku, chaypin judío runakunaq sinagogan kasharqan.
2 Hinaqtinmi Pabloqa imayna kasqanman hina paykunaman haykuspa kinsa samana p'unchaypi Diospa Simin Qelqamanta paykunawan rimapayaran.
3 Cristoqa ñak'arispa wañusqakunamanta kawsarimpunan karqan, nispa. Qankunaman willasqay Jesusqa Cristo kasqanta.
4 Hinaqtinmi wakinqa iñispanku, Pablowan Silaswan casarakurqanku. Diosta yupaychaq griegokunamantapas askhallañan karqan, umalliq warmikunamantapas manan pisillachu.
5 Mana creeq judío runakunan ichaqa envidiakuspa wakin millay qhelli runakunata hap'ispa huk t'aqa runakunata huñuspa llapa llaqtata ch'aqwachirqanku, hinaspan Jasonpa wasinta maqaspa horqoyta munarqanku runakunaman.
6 Mana tarispankutaq, Jasonta wakin wawqenkunatawan llaqta kamachiqkunaman aysaspa qaparirqanku: —Kay pachata t'ikraqkunaqa kaymanmi hamurqanku, nispa.
7 Paytan Jasonqa chaskirqan, llapankutaqmi Cesarpa kamachikuyninkunata contranpi ruwanku, huk reymi, huk rey Jesuslla, nispa.
8 Chaykunata uyarispankun llaqta runakunata, llaqta kamachiqkunatapas sinchita llakichiranku.
9 Jasonmanta, hukninmantawan hark'akuspataq, kacharirqanku.
10 Hinaqtinmi wawqe-panikunaqa Pablota Silastawan tutalla Berea llaqtaman kacharqanku, chayman kutispataq judío runakunaq sinagoganman rirqanku.
11 Paykunan Tesalónica llaqtapi kaqkunamantaqa aswan allin qhawarisqa karqanku, tukuy sonqowan Diospa siminta chaskispa, sapa p'unchay Diospa Simin Qelqakunata t'aqwispa, chhaynachus icha manachus chayta.
12 Chayraykun askha paykunamanta iñirqanku. Griego runakunamanta allin qhawarisqa warmikunamantapas, qharikunamantapas, manan pisillachu.
13 Tesalónica llaqtapi judío runakunan ichaqa Berea llaqtapi Pabloq Diospa simin willasqanta yachaspanku, chaymanpas rispa runakunata ch'aqwachirqanku.
14 Hinaqtinmi wawqe-panikunaqa Pablota kacharqanku lamar-qochaman hina rinanpaq.
15 Pablota pusaqkunaqa Atenas llaqtaman pusarqanku, Silasman, Timoteomanwan kamachikuspanku, usqhaylla payman hamunankupaq, ripurqanku.
16 Atenas llaqtapi paykunata suyashaqtinmi Pabloqa sonqonta kuyurichirqan, chay llaqtata rikuspa, idolokuna yupaychanankupaq.
17 Chaymi Jesusqa sinagogapi judío runakunawan, Diosta yupaychaq runakunawan, qhatukunapipas sapa p'unchay ch'aqwarqan.
18 Hinaqtinmi Epicúreo runakunamanta, estoicokunamantawan wakin filósofokuna paywan tuparqanku. Wakintaq nirqanku: –¿Ima ninqataq kay rimaq runaqa? wakintaq: "Payqa huk dioskunata kamariqmanmi rikch'akun", nispa.
19 Hinaspan Areópago llaqtaman aparqanku: –¿Yachasunmanchu kay mosoq yachachikuymanta rimasqayki?
20 Qanmi wakin mana reqsisqa kaqkunata uyariwayku, chaymi noqaykuqa yachayta munayku chaykuna ima ninan kasqanmanta.
21 (Atenas llaqtayoq runakunapas, chaypi tiyaq wak llaqtayoq runakunapas, manan imapipas tiemponkuta pasarqankuchu, aswanpas willanankupaq otaq mosoq kaqkunata uyarinankupaqmi).
22 Hinaqtinmi Pabloqa Marte orqoq chawpinpi sayaykuspa nirqan: –Atenas llaqtayoq runakuna, reparani tukuy imapipas yanqa iñiyniyoq kasqaykichista, nispa.
23 Chayta pasashaspa, Diosta yupaychanaykichista qhawashaspaymi, huk altarta tarirqani, chaypin qelqasqa karqan: "Mana reqsisqa Diosman" nispa. Chaynaqa, mana yachaspa yupaychasqaykichiktam, paytam willaykichik.
24 Kay pachata, chaypi tukuy imaymanakunatapas kamaq Diosqa, hanaq pachaq, kay pachaq Señornin kasqanrayku, manan makiwan ruwasqa yupaychana wasikunapichu tiyan.
25 Manan runaq makinwanpas yupaychasqachu imatapas necesitanman hina, payqa llapa runakunamanmi qon kawsayta, samayta, tukuy imatapas.
26 Huk yawarllamantan llapa runakunata paqarichirqan kay pachapi tiyanankupaq, ñawpaq churasqa pachakunata, tiyasqankupa linderonkunatapas churarqan.
27 Chay hinapin Señorta maskhanqaku, sichus payta munaspa tarinkuman, sapankanchismanta manaña karuchu kashan chaypas.
28 Paypin kawsanchis, kuyushanchis, kapuwanchistaq. Imaynan wakin harawiqniykikunapas nirqanku: Noqaykupas paypa mirayninmi kayku", nispa.
29 Diospa miraynin kasqanchisraykun mana piensananchischu Diosqa qoriman otaq qolqeman otaq rumiman rikch'akuqta.

30 Kay mana yachay pachakunatataq Diosqa ñawinta ch'iqchirqan; Kunanmi ichaqa llapa runakunata kamachin maypipas yuyayman kutirikunankupaq.
31 Huk p'unchayta churasqanrayku, chay p'unchaymi kay pachata chaninpi juzganqa, paypa churasqan runawan. Wañusqakunamanta kawsarichisqanraykum, llapallan runakunamanpas mana iskayrayaspa.
32 Wañusqakunaq kawsarimpusqanta uyarispankutaq wakinqa burlakurqanku, wakintaq nirqanku: –Hukmantan uyarisqaykiku, nispa.
33 Chaymi Pabloqa paykuna ukhumanta ripurqan.
34 Ichaqa wakin qharikuna payman k'askarakuspa iñirqanku, paykuna ukhupin kasharqanku Areopagio Dionisio, Damaris sutiyoq warmi, paykunawan kuska hukkunapas.

18 RAKI

1 Chay qhepamanmi Pabloqa Atenas llaqtamanta lloqsispa Corinto llaqtaman rirqan.
2 Hinaqtinmi huk judío runata tarirqan, payqa Ponto llaqtapi naceq Aquila sutiyoq, payqa Italia nacionmantan hamurqan, esposan Priscilawan kuska. (Claudioqa llapa judío runakunata Roma llaqtamanta ripunankupaq kamachisqanraykun) paykunaman hamurqan.
3 Hinaqtinmi Jesusqa huk llank'anayoq kasqanrayku, paykunawan kuska tiyaspa llank'arqan.
4 Sapa sábado p'unchaymi sinagogapi rimapayaq, judío runakunatapas griego runakunatapas convencechiq.
5 Silaswan Timoteowan Macedonia nacionmanta hamuqtinkun, Pabloqa sinchita llakikuspa judío runakunaman willarqan Jesusqa Cristo kasqanmanta.
6 Paykuna contra sayarispa k'amikuspankutaq, p'achanta chhaphchikuspa, paykunata nirqan: Yawarniykichis umaykichispi kachun. Ñoqaqa ch'uyañan kani, kunanmantapachan mana judío runakunaman risaq.
7 Chaymanta lloqsispataq huk runaq wasinman haykurqan, sutinmi karqan Justo, payqa Diosta yupaychaqmi karqan.
8 Sinagogapi umalli Crispotaq llapa wasinkunawan Señor Diospi iñirqanku. Uyarispa Corinto llaqtapi askha runakunan iñirqanku, hinaspan bautizakurqanku.
9 Hinaqtinmi Señor Diosqa tutapi rikuypi Pablota niran: —Ama manchakuychu, aswanpas rimay, ama upallakuychu.
10 Ñoqaqa qanwanmi kashani, manan pipas k'irisunkimanchu, kay llaqtapi askha runakunan kashani.
11 Wata soqta killan chaypi kasharqan, paykunaman Diospa siminta yachachispa.
12 Galión Acaia llaqtapi kamachikuq kashaqtinmi, judío runakunaqa huk sonqolla Pablo contra sayarirqanku, hinaspan juzgasqa wasiman aparqanku.
13 Chaymi khaynata niran: —Kay runaqa Diosta yupaychanankupaqmi runakunata convencechin kamachikuy simipa contranpi, nispa.
14 Pabloqa siminta kicharinanpaqña kashaqtinmi Galionqa judío runakunata nirqan: –Qankuna judío runakuna, mana allin otaq millay millay qhelli ruwaykuna kaqtinqa, piensanaykichismi qankunata aguantayman.
15 Ichaqa rimaykunamanta, sutikunamanta, kamachikuy simiykichismantawan rimashanman chayqa, qhawariychis. Chayna kaqkunapiqa manam juezchu kasaq, nispa.
16 Hinaqtinmi juzgaq tiyananmanta qarqorqan.
17 Hinaqtinmi llapa griego runakuna sinagogapi umalli Sostenesta hap'ispa juicio wasiq ñawpaqenpi maqarqanku. Galliotaq mana imatapas chaykunamantaqa llakikurqanchu.
18 Chay qhepamanmi Pabloqa unaytaraq chaypi qhepakurqan, hinaspan wawqe-panakunamanta despedikuspa Siriaman barcopi rirqan, Priscilawan Aquilawan kuska. Cencrea llaqtapi umantapas ruturuspanmi, prometekusqanrayku.
19 Éfeso llaqtaman chayaspataq chaypi saqerparirqan, pay kikintaq sinagogaman haykuspa judío runakunawan rimarirqan.
20 Paykunawan aswan unayta qhepakunanpaq mañakuqtinkun, payqa mana munarqanchu.
21 Ichaqa paykunamanta despedikuspan khaynata niran: “Jerusalén llaqtapi hamuq fiestata ruwanaypaqmi, ichaqa Dios munaspaqa wakmanta qankunaman kutimusaq”, nispa. Hinaspan Éfeso llaqtamanta barcopi ripurqan.
22 Cesarea llaqtaman chayaspataq, iglesiata napaykuspa, Antioquía llaqtaman uraykamurqan.
23 Hinaqtinmi Jesusqa huk tiempota chaypi kashaspa, Galacia provinciata Frigia provinciatawan kuska purirqan, llapa discipulonkunata kallpachaspa.
24 Hinaqtinmi Alejandría llaqtapi naceq Apolos sutiyoq judío runa, payqa allin rimaq, Diospa Simin Qelqakunapipas atiyniyoqmi karqan.
25 Kay runaqa Señorpa ñannintan yachachisqa karqan. Espiritupi tukuy sonqoyoq kaspanmi, Juanpa bautismollanta yachaspa, Señorpa imaymanankunata allinta rimaspa yachachirqan.
26 Sinagogapitaq mana manchakuspa rimayta qallarirqan, Aquilawan Priscilawan uyarispanku, paykunaman pusaspa Diospa ñanninta astawan sut'incharqanku.
27 Acaia llaqtaman riyta munashaqtintaq, wawqe-panikunaqa qelqarqanku discipulonkunata payta chaskinankupaq.
28 Jesusqa Cristo kasqanta Diospa Simin Qelqawan rikuchispa, judío runakunata, llapa runaq qayllanpi chayta convencechirqan.

19 RAKI

1 Apolos Corinto llaqtapi kashaqtinmi Pabloqa Éfeso llaqtaman rirqan.
2 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Iñisqaykichismantapachachu Santo Espirituta chaskirqankichis? Paykunataq nirqanku: –Manaraqmi uyarirqaykuchu Santo Espiritupas kanchus icha manachus chayta, nispa.
3 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: –¿Imaraykun bautizasqa karqankichis? Paykunan nirqanku: Juanpa bautizasqankama, nispa.
4 Hinaqtinmi Pabloqa niran: —Juanqa cheqaqtapunin bautizarqan, huchankumanta kutirikunankupaq bautizakuspa, runakunaman niran: “Paypa qhepanpi hamuq Diospi, Cristo Jesuspi iñinankupaq”, nispa.
5 Chayta uyarispankun Señor Jesuspa sutinpi bautizakurqanku.
6 Pablo paykunaman makinta churaqtintaq, Santo Espiritu paykunaman hamurqan. Hinaspan paykunaqa huk simikunapi rimarqanku, profetizarqankutaq.
7 Llapallan runakunataq chunka iskayniyoq hina karanku.

8 Jesusqa sinagogaman haykuspan kinsa killa mana manchakuspa rimaran, Diospa qhapaqsuyunmanta rimaspa.
9 Ichaqa, imaymana runakuna rumiyaykuspanku, mana creespanku, askha runakunaq qayllanpi mana allinta rimaqtinkutaq, Jesusqa paykunamanta t'aqakuspa discipulonkunata t'aqarqan, sapa p'unchay huk Tirano runaq escuelanpi ch'aqwaspa.
10 Kaytaq iskay watata hinalla karqan; Chaymi Asia lawpi llapallan yachaqkuna, judío runakunapas, griegokunapas, Señor Jesuspa palabranta uyarirqaku.
11 Diosqa Pabloq makinwanmi milagrokunata ruwaran.
12 Chaymi cuerponmanta onqosqa pañuelokunata otaq delantalkunata aparqanku, hinan onqoykuna lloqsipurqan, millay espiritukunataq lloqsimurqan.
13 Hinaqtinmi wakin puriq judío runakuna, supaykunata qarqoq, millay espirituyoq runakunata Señor Jesuspa sutinta waqyachimurqanku: –Pabloq willasqan Jesuspa sutinpin juramentoykichis, nispa.
14 Chayta ruwaqmi huk judío Escevapa qanchis churinkuna karqan, payqa sacerdotekunaq umalliqninmi karqan.
15 Chay millay espiritutaq kutichispa nirqan: –Jesustan reqsini, Pablotapas reqsini. Ichaqa, ¿pitaq kankichik?
16 Chay millay espirituq millay espiritun paykunaman saltaspa atiparqan, chaymi paykunaqa q'ala k'irisqa wasimanta ayqekurqanku.
17 Chaytaqa yacharqankun Éfeso llaqtapi tiyaq judío runakunapas, griegokunapas. Llapallankuta mancharikuqtintaq Señor Jesuspa sutin hatunchasqa karqan.
18 Hinaqtinmi askha iñiq runakuna hamuspa, paykunata willakuspa ima ruwasqankuta willakurqanku.
19 Askha yachaykunata ruwaqkunan libronkuta huñuspa llapa runakunaq ñawpaqenpi ruphachirqanku, chaypa chaninninta yupaspa tarirqanku phisqa chunka waranqa qolqeta.
20 Chhaynatan Diospa palabranqa sinchita wiñaspa atiparqan.
21 Chaykuna tukukusqan qhepamanmi Pabloqa Macedonia llaqtata Acaya llaqtatawan pasaspa Jerusalén llaqtaman rinanpaq yuyaykurqan: –Chaypi kashaspayqa Roma llaqtatapas rikusaqmi", nispa.
22 Hinaqtinmi payqa Macedoniaman kacharqan payta serviq iskay runakunata, paykunan karqanku Timoteota Erastotawan. Pay kikinmi ichaqa Asia suyupi huk tiempo qhepakurqan.
23 Chay pachallapitaqmi chay ñanmanta mana pisi ch'aqway hatarirqan.
24 Qolqe ruwaq Demetrio sutiyoq runan Dianapaq qollqemanta santuariokunata ruwaq, chaymi artesanokunaman mana pisitachu ganachirqan.
25 Hinaqtinmi Jesusqa chay llank'aq runakunata waqyaspa nirqan: –Señorkuna, yachankichismi kay llank'ananchiswan qhapaq kasqanchista, nispa.
26 Qankunaqa rikunkichismi, uyarinkichistaqmi, kay Pabloqa manan Éfeso llaqtapichu, aswanpas yaqa llapan Asia ladokunapin askha runakunata convencechirqan, manataqmi makiwan ruwasqa dioskunachu kanku nispa.
27 Chhaynaqa, manan kay llank'ananchisllachu yanqachasqa kashan. ichaqa, hatun diosa Dianaq yupaychana wasin pisichasqa kananpaq, hatun kayninpas thunisqa kananpaqpas, paytan yupaychanku llapa Asiapi pachantinpipas.
28 Chaykunata uyarispankun sinchita phiñakuspa qaparirqanku: –Anchatan Efeso llaqtayoq Diana, nispa.
29 Llaqtantinmi ch'aqwaywan hunt'aykurqanku, hinaspan Pabloq compañeron Macedonia llaqtamanta Gayota Aristarcotawan hap'ispa huk sonqolla teatroman phawaylla rirqanku.
30 Hinaqtinmi Pabloqa runakunaman haykuyta munaspa, discipulonkunaqa mana saqerqankuchu.
31 Asia suyupi wakin umallikunan amigonkuna kacharqanku, teatroman ama aventurakunanpaq.
32 Chaymi wakinqa hukta qaparirqanku, wakintaq hukta qaparirqanku. aswan askhataq mana yacharqankuchu imarayku huñunakusqankuta.
33 Hinaqtinmi judío runakuna Alejandrota qarqoranku. Alejandrotaq makinwan señaschaspa runakunaman defiendeyta munarqan.
34 Judío runa kasqanta yachaspankun iskay horata hina huk kunkalla qaparirqanku: Éfeso llaqtamanta Dianaqa hatunmi, nispa.
35 Llaqta escriba runaqa runakunata thasnuykuspan nirqan: Éfeso llaqtayoq runakuna, ¿ima runataq mana yachanchu Éfeso llaqtapi hatun diosa Diana diosata, Júpitermanta urmamuq idolotapas yupaychaq kasqanta, nispa ?
36 Chhaynaqa, mana kaykunata rimayta atispaykichisqa, ch'inlla kaychis, amataq imatapas apurayllachu ruwanaykichis.
37 Qankunan kay runakunata pusamurqankichis, paykunaqa manan iglesiakunamanta suwakunachu kanku, nitaq diosaykichista k'amiqkunapas.
38 Chay hinaqa, Demetriopas, paywan kaq artesanokunapas piwanpas imamantapas rimanku chayqa, kamachikuy simiqa sut'inmi kashan, hinallataqmi kamachikuqkunapas kashanku.
39 Ichaqa huk asuntokunamanta imatapas tapukunkichis chayqa, kamachiyman hina huñunakuypin decidisqa kanqa.
40 Kunan p'unchay ch'aqwaymantaqa, manan imaraykupas willasunmanchu.
41 Chhaynata rimaspataq, huñunasqa runakunata qarqorqan.

20 RAKI

1 Ch'aqway tukukuqtintaq Pabloqa discipulonkunata waqyaspa abrazaykuspa Macedonia llaqtaman ripurqan.
2 Hinaqtinmi Jesusqa chay cheqaskunata rispa, paykunaman anchata kallpachaspa, Grecia nacionman riran.
3 Chaypitaq kinsa killa tiyaranku. Siria nacionman barcopi rinanpaqña kashaqtin judío runakuna payta suyakuqtinkutaq, Macedonia llaqtanta kutipuyta yuyaykurqan.
4 Paywan kuskataq Asia suyuman rirqan Berea llaqtamanta Sopatero. Tesalónica llaqtapi tiyaq runakunamantataq Aristarco, Secundo ima. Derbe llaqtamanta Gayo, Timoteo ima. Asia lawmantañataqmi Tiquico hinaspa Trófimo.
5 Ñawpa riq runakunaqa Troas llaqtapin qhepakurqanku.
6 Mana qonchuyoq t'anta mikhuna p'unchaykuna qhepamanmi Filipos llaqtamanta barcopi ripurqayku, hinaspan phisqa p'unchayllapi Troas llaqtaman paykunaman chayarqayku. maypichus qanchis p'unchaw tiyarqayku.
7 Semana qallariy p'unchaypitaq, discipulonkuna t'antata p'akinankupaq huñunakuqtinku, Pabloqa paqarin p'unchay

ripunankupaq wakichisqa kashaspa paykunaman willarqan. hinaspa chawpi tutakama rimayninta hinalla ruwarqa.
8 Hanaq cuartopin askha k'anchaykuna kasharqan, chaypin huñunasqa kasharqanku.
9 Huk ventanapin tiyasharqan Eutico sutiyoq wayna, sinchi puñuypi kashaspa, Pabloqa unayña predicashaqtinmi, puñuywan chinkaykuspa kinsa kaq altosmanta qonqoriykukuspa, wañusqata hoqarisqa kasharqan.
10 Hinaqtinmi Pabloqa uraykamuspa payman k'umuykuspa abrazaykuspa nirqan: –Ama llakikuychischu. Kawsayninqa paypim kachkan.
11 Hinaqtinmi Jesusqa kutimuspa t'antata p'akispa mikhuspa unayta rimaspa p'unchay p'unchaykama ripurqan.
12 Chay waynata kawsashaqta pusamurqanku, manataqmi pisillatachu sonqochakurqanku.
13 Hinaqtinmi noqaykuqa barcoman rispayku Asos llaqtaman rirqayku, chaypi Pablota pusayta munaspayku.
14 Asos llaqtapi huñunakuspaykutaq, Mitilene llaqtaman chayarqayku.
15 Chaymantataq barcopi rirqayku, qhepantin p'unchaytaq Quios chimpaman chayarqayku. Paqaristintaq Samos llaqtaman chayarqayku, Trogilio llaqtamantaq qhepakurqayku. Paqaristintaq Mileto llaqtaman chayarqayku.
16 Pabloqa decidikurqanmi Éfeso llaqtanta barcopi rinanpaq, Asia suyupi mana pasayta munasqanrayku, atikuqtinqa Pentecostés p'unchaypi Jerusalén llaqtaman chayayta munaspa.
17 Mileto llaqtamantan Éfeso llaqtaman kacharqan, iñiq t'aqapi umalliqkunata waqyamunanpaq.
18 Paykunaman chayaspataq Jesusqa paykunata nirqan: –Asia suyuman hamusqay p'unchaymantapachan yachankichis, imaynatachus tukuy tiempo qankunawan kasqayta.
19 Tukuy huch'uyyaykukuspa, askha waqaywan, wateqaykunawan ima, judío runakunaq wateqasqa kasqayrayku Señor Diosta servirqani.
20 Manataqmi ima allinniykichistapas hark'arqanichu, aswanpas willarqaykichismi, llapa runaq qayllanpi, wasin-wasinpipas yachachirqaykichis.
21 Judío runakunamanpas, griegokunamanpas, Diosman kutirikuymanta, Señorninchis Jesucristopi iñiymantawan.
22 Kunantaq, espiritupi watasqa Jerusalén llaqtaman risaq, chaypi imakunachus pasawananta mana yachaspa.
23 Santo Espirituqa sapa llaqtakunapin willashan, wisq'asqakuna, ñak'ariykunapas wiñaypaqmi kashan, nispa.
24 Ichaqa manan mayqenpas kaykunamantaqa tanqawanchu, nitaqmi kawsayniytapas ancha munakuqtachu qhawarini, kusikuywan purisqayta tukunaypaq, hinallataq Señor Jesusmanta chaskisqay ministroytawan, Diospa khuyapayakuyninmanta allin willakuykunata willanaypaq .
25 Kunantaq, qhawariychis, yachani llapaykichis, pikunachus paykunawan Diospa qhapaqsuyunmanta willaq rirqani, manañan uyayta rikunkichisñachu.
26 Chayraykun kunan p'unchay willaykichis, llapa runaq yawarninmanta ch'uya kasqayta.
27 Noqaqa manan karunchakurqanichu Diospa llapa yuyaychasqankunata qankunaman willanaypaq.
28 Chhaynaqa, qankuna kikiykichista, llapa ovejakunatapas cuidakuychis, Santo Espirituq umallikunata churasunaykichispaq, Diospa yawarninwan rantisqan iglesiata mikhuchinaykichispaq.
29 Ñoqaqa yachanin ripusqay qhepaman millay lobokuna qankuna ukhuman haykumunankuta, manataq ovejakunata khuyapayanqakuchu.
30 Qankuna kikiykichismantan runakuna hatarinqaku, qhelli simikunata rimaspa, discipulonkunata paykunaq qhepanta aysanankupaq.
31 Chhaynaqa, rikch'ariychis, yuyariychis, kinsa wata qhepamanmi sapa tuta-p'unchay waqaspa willasqayta.
32 Kunantaq, wawqe-panaykuna, Diosman, khuyapayakuyninpa siminmanpas, qankunata sayarichiyta atiq, llapa ch'uyanchasqakunaq chawpinpi herenciata qonaykichispaqwan.
33 Manan piqpa qolqentapas, qoritapas, p'achantapas munapayarqanichu.
34 Ari, qankuna kikiykichis yachankichis, kay makikuna necesitasqayman, ñoqawan kaqkunamanpas servisqankuta.
35 Ñoqan tukuy imaymanata rikuchirqaykichis, chhaynata llank'aspa pisi kallpakunata yanapanaykichista, Señor Jesuspa nisqankunata yuyarinaykichispaq, paymi nirqan: " Chay chaskiymantaqa qoyqa aswan saminchasqan", nispa.
36 Chhaynata rimaspataq, qonqorikuspa llapankuwan Diosmanta mañakurqan.
37 Llapallankun sinchita waqaspanku, Pabloq kunkanman k'umuykuspa much'aykurqanku.
38 Paypa rimasqan simikunamanta astawan llakikuspa, manaña uyanta rikunankupaq. Paykunataq barcoman rirqanku.

21 RAKI

1 Paykunamanta lloqsispaykupas, Coos llaqtaman derechota rirqayku, qhepantin p'unchaytaq Rodas llaqtaman, chaymantataq Patara llaqtaman.
2 Hinaqtinmi Fenicia llaqtaman riq barcota tarispayku, rirqayku.
3 Chipre llaqtata rispaykutaq, lloq'e ladoman saqespa Siriaman rirqayku, hinaspan Tiro llaqtaman chayarqayku.
4 Qanchis p'unchaymi discipulonkunata tarirqayku, paykunan Pablota Espirituwan nirqanku Jerusalén llaqtaman ama rinanpaq.
5 Chay p'unchaykuna hunt'aspataq, ripuspayku ripurqayku; Llapallankum warmikunawan wawankunawan pusawarqaku llaqtamanta lluqsinaykukama.
6 Hukkuna hukkunawan despedikuspaykutaq barcopi rirqayku. hinaspan wasinkuman kutipurqanku.
7 Tiro llaqtamanta puriyta tukuruspaykutaq, Tolemais llaqtaman chayaspa wawqe-panakunata napaykuspayku huk p'unchay paykunawan tiyarqayku.
8 Paqaristinmi Pabloq compañeronkuna ripuspa Cesarea llaqtaman chayarqayku. hinaspa paywan tiyay.
9 Chay runaqa tawa ususinkunayoqmi karqan, paykunan profetizaqku.
10 Askha p'unchaykuna chaypi qhepakushaqtiykutaq, Judeamanta huk profeta uraykamurqan, paypa sutinmi karqan Agabo.
11 Hinaqtinmi noqaykuman hamuspa, Pabloq chumpinta hap'ispa makinkunata chakintawan wataspa nirqan: Santo Espiritun nin: Chay hinatan Jerusalén llaqtapi judío runakuna kay chumpiyoq runata wataspa entreganqaku, nispa mana judío runakunaq makin.

12 Chaykunata uyarispan ñoqaykupas chay llaqtapi tiyaqkunapas payta valekurqayku Jerusalén llaqtaman ama rinanpaq.
13 Hinaqtinmi Pabloqa khaynata niran: —¿Imatataq waqaspa sonqoyta p'akiyta munankichis? Manam watasqalla kanaypaqchu listo kachkani, aswanqa Señor Jesuspa sutinrayku Jerusalenpi wañunaypaqmi.
14 Hinaqtinmi Jesusqa mana convencechiyta munaspa, manaña nirqaykuchu: "Señor Diospa munaynin hunt'achun", nispa.
15 Chay p'unchaykuna qhepatataq carretaykuta hoqarispa Jerusalén llaqtaman rirqayku.
16 Cesarea llaqtamanta wakin discipulonkunapas ñoqaykuwanmi rirqanku, hinaspan Chipre llaqtamanta Mnasonta pusamurqanku, payqa ñawpaq discipulon karqan.
17 Jerusalén llaqtaman chayaqtiykutaq, wawqe-panakuna kusisqa chaskiwarqanku.
18 Qhepan p'unchaytaq Pabloqa ñoqaykuwan kuska Jacoboman haykurqan. Llapan kurak runakunataq chaypi kasharqanku.
19 Paykunata napaykuspataq, Diospa llank'ayninwan mana judío runakuna ukhupi imakuna ruwasqanmanta willarqan.
20 Chayta uyarispankun Señor Diosta hatuncharqanku, hinaspan nirqanku: –Wawqeykuna, rikunki, waranqa waranqa judío runakuna kasqankuta. Llapallankum Kamachikuy Simita tukuy sonqowan munanku.
21 Paykunamanmi willasunkiku, mana judío runakuna ukhupi kaq llapa judío runakunata Moisesta saqerparinankupaq yachachisqaykita, manataq wawankuta señalanankuchu, amataq costumbreman hinachu purinankuta, nispa.
22 ¿Imataq chayri? Chaymi askha runakunapas huñunakunanku, hamusqaykita uyarinqaku, nispa.
23 Chhaynaqa, kay nisqanchista ruway: Tawa qharikunayoqmi kayku, paykunan promesayoq kanku.
24 Paykunawan kuska ch'uyanchakuy, umanta rutukunankupaq, llapanku yachanqaku, qanmanta willasqa kasqankuqa mana imachu kasqanta. Aswanpas qan kikiykipas allintapuni purinki, kamachikuy simitataq hunt'anki, nispa.
25 Iñiq mana judío runakunamantan qelqayku, hinaspan niyku, paykunaqa manan chay hinatachu hunt'anku, aswanpas idolokunaman haywasqa kaqkunamanta, yawarmanta, ch'unqasqakunamanta, qhelli huchamanta ima.
26 Hinaqtinmi Pabloqa chay runakunata aparqan, qhepantin p'unchaytaq paykunawan ch'uyanchakuspa Dios yupaychana wasiman haykurqan, ch'uyanchasqa p'unchaykuna hunt'akunanta, sapankankupaq huk sacrificiota haywanankama.
27 Qanchis p'unchay tukukuqtintaq, Asia suyumanta judío runakunaqa, Dios yupaychana wasipi Jesusta rikuspa, llapa runakunata ch'aqwachirqanku.
28 Qaparispaykichis: –Israel runakuna, yanapaychis: Kay runaqa tukuy hinantinpin llapa runakunata yachachin runakunaq contranpi, kamachikuy simita, kay cheqas contrapas.
29 (Ñawpaqtaqa llaqtapin rikurqanku Éfeso llaqtayoq Trófimo runata, paytan yuyaykurqanku Pablo yupaychana wasiman pusamusqanta).
30 Llaqtantinmi kuyurirqanku, runakunataq phawaylla phawarirqanku, hinaspan Pablota hap'ispa yupaychana wasimanta horqorqanku.
31 Wañuchinankupaqña kashaqtinkun soldadokunaq umallinman willarqan Jerusalén llaqtantin ch'aqwaypi kashasqanmanta.
32 Chayllamanmi soldadokunata, capitankunatawan pusarispa, paykunaman phawaylla uraykamurqanku.
33 Hinaqtinmi chay capitan umalliqa asuykamuspa, iskay cadenawan watasqa kananpaq kamachirqan. hinaspan tapurqan pichus kasqanmanta, ima ruwasqanmantawan.
34 Hinaqtinmi askha runakuna ukhupi wakinqa hukta qaparirqanku, wakintaq hukta qaparirqanku.
35 Escalera pataman chayaqtintaq soldadokuna aparqanku runakunaq sinchi millay ruwasqanmanta.
36 Askha runakunan qhepanta qatikurqanku: "Apapuy", nispa.
37 Pablota castilloman pusananku kashaqtinmi, Jesusqa capitanta nirqan: –¿Rimaymanchu? Pitaq nirqan: ¿Atiwaqchu griego simita rimayta?
38 ¿Manachu qanqa kanki chay Egipto runa, manaraq kay p'unchaykuna ch'aqwayta hatarichispa tawa waranqa wañuchiq runakunata ch'inneqman pusarqanki?
39 Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: –Ñoqaqa Cilicia llaqtapi Tarso llaqtamanta judío runan kani.
40 Hinaqtinmi Pabloqa permisota qospa, escalera patapi sayaykuspa, makinwan runakunaman señascharqan. Hinaqtinmi Jesusqa hebreo rimaypi paykunata rimapayaran.

22 RAKI

1 Wawqe-panaykuna, tayta-mamaykuna, uyariychis defiendesqayta.
2 (Hebreo rimaypi Jesuspa rimasqanta uyarispankutaq astawan ch'inlla karqanku.
3 Cheqaqtapunin judío runa kani, Tarso llaqtapi nacesqa, Cilicia llaqtapi, chaywanpas kay llaqtapi wiñasqa Gamalielpa chakinpi, tayta-mamakunaq kamachikuyninman hina yachachirqani, tukuy sonqowantaq yachachirqani Dios, kunan p'unchaw llapaykichis hina.
4 Hinaqtinmi ñoqaqa wañuykama qatiykacharqani, qharikunatapas warmikunatapas carcelkunaman wisq'aspa.
5 Imaynan uma sacerdotepas willawashanku, hinallataq llapa kurak runakunapas, paykunamantan wawqe-panakunaman cartakunata chaskirqani, hinaspan Damasco llaqtaman rirqani, chaypi watasqa kaqkunata Jerusalén llaqtaman pusamunaypaq, castigasqa kanankupaq.
6 Chawpi p'unchay hina purishaspa Damasco llaqtaman asuykushaqtiymi, hanaq pachamanta huk hatun k'anchay muyuriqniypi k'ancharirqan.
7 Allpaman urmaykuspaymi huk kunkata uyarirqani: " Saul, Saul, ¿imanaqtintaq qatiykachawanki?", nispa.
8 Hinaqtinmi ñoqataq kutichirqani: —Señor, ¿pitaq kanki? Paytaq niwarqan: –Ñoqaqa qatiykachasqayki Nazaret llaqtayoq Jesusmi kani, nispa.
9 Ñoqawan kaqkunapas cheqaqtapunin k'anchayta rikuspa mancharikurqanku. Ichaqa manan uyariwarqankuchu rimapayawaqniypa kunkanta.
10 Hinaqtinmi nirqani: "Señor, ¿imatataq ruwasaq?", nispa. Señor Diostaq niwarqan: Hatariy, hinaspa Damasco llaqtaman riy, nispa. Chaypin willasunkiku tukuy ima ruwanaykipaq churasqa kaqkunamanta.

11 Chay k'anchaypa k'anchayninrayku mana rikuyta atispaymi, ñoqawan kuska kaq runakunaq makinwan pusawaspa Damasco llaqtaman chayarqani.
12 Ananías sutiyoq runan karqan kamachikuy simiman hina Diosta yupaychaspa.
13 Hamuspa sayarispa niwarqan: Wawqe Saul, rikuy, nispa. Hinaptinmi chay horallapi payta qawarqani.
14 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Ñawpa taytanchiskunaq Diosninmi akllasurqanki munayninta yachanaykipaq, chanin runata rikunaykipaq, siminpa kunkanta uyarinaykipaqpas, nispa.
15 Qanmi paypa testigon kanki llapa runakunaman rikusqaykimanta uyarisqaykimantawan.
16 Kunantaq, ¿imanaqtintaq qhepakunki? sayarispa bautizakuy, hinaspa huchaykikunata mayllakuy, Señorpa sutinta waqyakuspa.
17 Jerusalén llaqtaman kutispa Dios yupaychana wasipi Diosta mañakushaqtiymi sinchita llakikurqani.
18 Hinaqtinmi Jesusqa niwashaqta rikurqan: " Usqhaylla Jerusalén llaqtamanta lloqsimuy, ñoqamanta willasqaykitaqa manan chaskinqakuchu", nispa.
19 Ñoqaqa nirqanin: Seor, paykunaqa yachankun qanpi iñiqkunata carcelpi wisq'asqayta, maqasqaytapas.
20 Martirio Estebanpa yawarnin hich'akuqtintaq, ñoqapas chaypi sayasharqani, wañunanpaqtaq aceptasharqani, wañuchiq runakunaq p'achantapas waqaychasharqanin.
21 Hinaqtinmi Jesusqa niwarqan: Ripuy, karumantan mana judío runakunaman kachasqayki, nispa.
22 Hinaqtinmi paykunaqa Jesusta uyarispanku niranku: —Kay pachamanta chhayna runata saqey, manan allinchu kawsanan", nispa.
23 Hinaqtinmi qaparispanku, p'achankutapas wikch'upuspanku, ñut'u allpata wayraman wikch'uykurqanku.
24 Umalliq capitanmi kamachirqan castilloman pusamunankupaq, kamachirqantaq maqaspa t'aqwinankupaq. Chaynapi yachananpaq, chaynata paypa contranpi qaparisqankuta.
25 Hinaqtinmi Jesusta cordónwan watashaqtinku, Pabloqa chaypi kashaq capitanta nirqan: –¿Allinchu kanman Roma nacionmanta mana huchachasqa runata maqanaykichispaq?
26 Chayta uyarispan centurionqa rispa capitanman willaran: –Qhawariy imatachus ruwasqaykita, kay runaqa Roma nacionmantan, nispa.
27 Hinaqtinmi chay capitan umalliqa Jesusta tapuran: —Niway, ¿romanochu kanki? Paytaq nirqan: Arí, nispa.
28 Hinaqtinmi capitanpa jefentaq nirqan: –Askha qolqewanmi kay libre kayta tarirqani, nispa. Pablotaq nirqan: –Noqaqa libren nacerqani, nispa.
29 Hinaqtinmi Jesusta tapuq runaqa chay ratolla ripurqanku, hinan capitanpas mancharikuran, Roma nacionniyoq kasqanta yachaspa, watasqanmantawan.
30 Paqaristinmi, judío runakunaq huchachasqanta cheqaqta yachayta munasqanrayku, t'aqakunamanta kacharipurqan, sacerdotekunaq umallinkunatawan llapa consejopi huñunakunankupaq kamachirqan, hinaspan Pablota uraykachispa paykunaq ñawpaqenman churarqan.

23 RAKI

1 Hinaqtinmi Pabloqa concienciata tukuy sonqowan qhawaspa nirqan: –Wawqe-panaykuna, kunankamapas Diospa ñawpaqenpin allin concienciawan kawsashani, nispa.
2 Uma sacerdote Ananíastaq paypa qayllanpi kaq runakunata kamachirqan siminpi takanankupaq.
3 Hinaqtinmi Pabloqa payta nirqan: –Diosmi maqachisunki, yuraqyachisqa perqa, ¿tiyashankichu Kamachikuy Simiman hina juzgawanaykipaq, hinaspa kamachiwashanki kamachikuy simiq contranpi maqanaypaq?
4 Chaypi kashaqkunapas niranku: —¿Diospa uma sacerdotentachu k'amishanki?
5 Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: –Wawqe-panaykuna, manan yachanichu uma sacerdote kasqanta, Diospa Simin Qelqapin nin: "Ama llaqtaykiq kamachikuqnintaqa mana allintaqa rimankichu", nispa.
6 Hinaqtinmi Pabloqa huk parten saduceokuna, wakintaq fariseokuna kashasqanta musyakuspa, Jesuspa huñunakuyninpi qapariran: Wawqe-panaykuna, fariseo runan kani, fariseoq churinmi kani tapusqa.
7 Chayta niqtinmi fariseokunawan saduceokunawan ch'aqway hatarirqanku.
8 Saduceokunaqa ninku: "Manan kawsarimpuypas, angelpas, espiritupas kanchu", nispa.
9 Hinaqtinmi fariseokunamanta kamachikuy simita yachachiqkuna hatarispa ch'aqwarqanku: –Manan kay runapiqa ima mana allintapas tariykuchu Taytacha.
10 Ancha ch'aqway hatariqtintaq, umalliq capitanqa manchakuspa, Pablota ch'usaqyachisqa kananta, chaymi soldadokunata kamachirqan uraykamuspa paykuna ukhumanta kallpawan hap'ispa wasiman pusamunankupaq.
11 Qhepa tutan Señor Diosqa paypa qayllanpi sayaykuspa nirqan: –Pablo, kallpachakuy, Jerusalén llaqtapi noqamanta willawasqaykiman hinan Roma llaqtapipas willanayki, nispa.
12 P'unchayña kashaqtinmi wakin judío runakuna huñunakuspa ñakasqa karqanku, Pablota wañuchinankukamaqa manan mikhusaqkuchu nitaq ukyasaqkuchu nispa.
13 Tawa chunka masninmi karanku kay conspiración ruwaqkuna.
14 Paykunan umalli sacerdotekunaman, kurak runakunamanpas rispa nirqanku: –Pablota wañuchinaykukamaqa manan imatapas mikhusaqkuchu, nispa.
15 Chay hinaqa, qankunaqa conciliopi kaqkunawanmi, paymanta aswan allinta tapuwaqchis hina, paqarin p'unchay capitanman uraykamunanpaq, noqaykupas, asuykuqtinkupas, wañuchinaykupaq listo kashayku.
16 Pabloq pananpa churintaq paykunaq llanthuykusqankuta uyarispa, wasiman haykuspa Pabloman willarqan.
17 Hinaqtinmi Pabloqa huknin capitanta waqyaspa nirqan: –Kay waynata pusamuy capitanman.
18 Hinaqtinmi Jesusqa hap'ispa capitanpa umallinman pusaspa nirqan: –Pisisqa Pablon waqyamuwarqan, hinaspan mañakuwarqan kay waynata qanman pusamunaypaq, payqa ima niyniyoqmi, nispa.
19 Hinaqtinmi umalliqa makinmanta hap'ispa paywan kuska sapallan rispa tapurqan: –¿Imataq willawanayki?
20 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Judío runakunaqa, paqarin p'unchaymi Pablota Conferenciaman pusamunaykita, aswan allinta tapunkuman hina, nispa.
21 Ichaqa ama paykunaman qokuychu, tawa chunka masnin runakunan payta suyashanku, paykunan

juramentota ruwarqanku, wañuchinankukama mana mikhunqakuchu nitaq ukyanqakuchu, kunantaq listoña kashanku. qanmanta promesata maskhaspa.
22 Hinaqtinmi umalliqa waynata saqespa kamachiran: —Ama pimanpas willawaychu kaykunata willawasqaykimanta, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa iskay centurionkunata waqyaspa nirqan: –Cesarea llaqtaman rinankupaq iskay pachak soldadokunata, soqta chunka caballopi sillakuqkunata, iskay pachak lanzayoqkunatapas, tutamanta kinsa kaq horasta.
24 Paykunaman uywakunata qoychis, Pablota sillaykunankupaq, hinaspa kamachikuq Felixman apanankupaq.
25 Hinaqtinmi Jesusqa kay hina cartata escribiran.
26 Claudio Lisiasmi aswan allin kamachikuq Félix napaykamurqan.
27 Kay runataqa judío runakunan hap'ispa wañuchinanku karqan, hinan huk ejercitowan hamuspa qespichirqani, Roma runa kasqanta entiendespa.
28 Imarayku payta huchachasqankuta yachayta munaspaymi, paykunaq huñunakuyninman pusamurqani.
29 Ñoqaqa repararqanin kamachikuy siminkumanta huchachasqa kashaqta, ichaqa manan ima huchachasqapas wañuyman hinachu nitaq watasqa kananpaqpas.
30 Hinaqtinmi judío runakuna chay runata imayna suyakusqankuta willawaqtinkutaq, qanman kachamurqani, hinaspan huchachawaqniykunamanpas kamachirqani, ñawpaqeykipi imachus kasqankuta willanankupaq. Kacharpariiy.
31 Hinaqtinmi soldadokunaqa kamachikusqanman hina Pablota tutantin Antipatris llaqtaman aparqanku.
32 Paqaristinmi caballopi sillakuqkunata saqerparirqanku, hinaspan wasiman kutipurqanku.
33 Paykunan Cesarea llaqtaman chayaspa chay cartata gobernadorman apachispa Pablotapas ñawpaqenman aparqanku.
34 Chay cartata leeruspan gobernadorqa tapurqan may provinciamanta kashasqanmanta. Cilicia llaqtamanta kasqanta musyaruspanmi.
35 Uyarisqaykin, nispas nin, tumpaqniykikuna hamuqtinku, nispa. Hinan Herodespa taripay wasinpi waqaychanankupaq kamachirqan.

24 RAKI

1 Pichqa p'unchawmantataq uma sacerdote Ananías kurak runakunawan kuska uraykamurqan, Tertulo sutiyoq runawan kuska, paymi gobernadorman willarqan Pablo contra.
2 Hinaqtinmi Jesusta waqyamuqtinkutaq, Tertuloqa payta huchachayta qallarirqan: –Qanwan ancha ch'inlla kashasqanchista, qhawarisqaykiraykun kay llaqtata ancha allin ruwaykunata ruwashanchis, nispa.
3 Sapa kutinmi chaskiyku, tukuy cheqaskunapipas, ancha allin qhawarisqa Felix, tukuy agradecekuywan.
4 Manaña astawan sayk'uchikunaypaqña kashaqtiypas, mañakuykiku khuyapayakuyniykimanta pisi rimayllata uyariwanaykichispaq.
5 Kay runataqa tarirqayku onqoq runata, teqsimuyuntinpi llapa judío runakunaq hatarichiqninta, Nazareno t'aqa t'aqapi umalliqtawan.
6 Dios yupaychana wasitapas qhellichananpaqmi purirqan, paytan hap'ispa kamachikuyniykuman hina juzgayta munarqayku.
7 Ichaqa Lisiasmi umalli Lisias hamuwaranku.
8 Paypa huchachaqninkunata kamachispa qanman hamunankupaq.
9 Hinaqtinmi judío runakunapas chay hina kasqanta nispanku.
10 Hinaqtinmi Pabloqa gobernadorqa señaschaspa rimananpaq señaschaspa kutichiran: —Achka wataña kay nacionpaq juez kasqaykita yachaspaymi, aswan kusisqa kutichini.
11 Chayta entiendenaykipaqqa, chunka iskayniyoq p'unchayraqmi Jerusalén llaqtaman yupaychanaypaq risqaymanta.
12 Dios yupaychana wasipiqa manan piwanpas ch'aqwashaqta tariwarqankuchu, nitaq sinagogakunapipas nitaq llaqtapipas runakunata sayarichishaqtachu.
13 Manataqmi paykunapas pruebayta atinkumanchu kunan huchachawasqankutaqa.
14 Ichaqa kaytan willaykichis, paykunaq herejía nisqanku ñanman hinan ñawpa taytaykunaq Diosninta yupaychani, Kamachikuy Simipi profetakunapipas llapan qelqasqa kaqkunata iñispa.
15 Diospi suyakuychis, paykunapas saqenku, chanin runakunapas mana chanin runakunapas wañusqakuna kawsarimpunankuta.
16 Kaypin kallpachakushani, Diosmanpas runakunamanpas mana huchallikuq concienciayoq kanaypaq.
17 Askha watakuna qhepamanmi hamurqani llaqtayman limosnakunata apamunaypaq, ofrendakunatawan apamunaypaq.
18 Asiamanta wakin judío runakunan templopi ch'uyanchasqata tariwarqanku, manataqmi askha runakunachu nitaq ch'aqwaywanchu.
19 Pikunachus ñawpaqeykipi kaypi kashaspa hark'akunkuman karqan, contraypi imatapas ruwaqtinkuqa, nispa.
20 Mana chayqa, kaypi kaq runakunapas ninkuman: "¿Conunsionpa ñawpaqenpi sayashaqtiy ima mana allintapas ruwashaqta tarirqanku chayqa", nispa.
21 Manachus kay huk kunkalla paykuna ukhupi sayashaspa qaparirqani: "Wañusqakunaq kawsarimpuyninta llamiykukuspaymi kunan p'unchay qankuna tapuwashankichis", nispa.
22 Chaykunata uyarispan Felix aswan allinta yachaspa, paykunata saqespa nirqan: –Umalliq umalliq Lisias uraykamuqtinmi tukuy imamanta rimasqaykita yachasaq, nispa.
23 Hinaqtinmi Jesusqa huk centurionta kamachirqan Pablota cuidananpaq, kacharichisqa kananpaq, manataqmi mayqen reqsisqanpas payman servinanpaq nitaq hamunanpaqpas hark'ananpaq.
24 P'unchaykuna qhepatataq, Felix warmin Drusilawan kuska hamuspa, payqa Pablota waqyachimurqan, Cristopi iñisqanmanta uyarinanpaq.
25 Hinaqtinmi Felixqa khatatataspa kutichirqan: –Ripuy kay tiempopaq. allin tiempoyoq kaspaymi waqyasqayki, nispa.
26 Hinaqtinmi payqa suyakuran Pabloq qolqeta qonanta, chhaynapi kacharinanpaq.

27 Iskay wata qhepamanmi Porcio Festo Felixpa cuartonman haykurqan, Felixtaq judío runakunaman kusichiyta munaspa Pablota watasqata saqerqan.

25 RAKI

1 Festo provinciaman chayaqtinmi, kinsa p'unchay qhepaman Cesarea llaqtamanta Jerusalén llaqtaman wicharqan.
2 Uma sacerdotewan judío runakunaq umallinkunapiwanmi Pablo contra willarqanku.
3 Hinaqtinmi Jesuspa contranpi sumaq sonqota munarqan, Jerusalén llaqtaman kachamunanpaq, ñanpi suyaspa wañuchinanpaq.
4 Festotaq kutichirqan: Pablota Cesarea llaqtapi wisq'asqa kananta, pay kikintaq chayman ripunanpaq, nispa.
5 Chay hinaqa, qankuna ukhupi atiqkunaqa, ñoqawan kuska uraykuspa kay runata huchachachunku, ima millaypas paypi kaqtinqa, nispa.
6 Chunka p'unchay masña paykunawan qhepakuspataq, Cesarea llaqtaman uraykamurqan. Qhepantin p'unchaytaq juicio tiyanapi tiyaspa Pablota pusamunankupaq kamachirqan.
7 Jesus chayamuqtintaq, Jerusalén llaqtamanta uraykamuq judío runakunaq muyuriqninta sayasharqanku, hinaspan Pablo contra askha k'arak quejakurqanku.
8 Hinaqtinmi Jesusqa niran: "Manan judío runakunaq kamachikuy siminta, nitaq templo contrapas, nitaq Cesar contrapas, nitaq imatapas huchallikurqanichu", nispa.
9 Festotaq judío runakunata kusichiyta munaspa Pablota tapuran: –¿Jerusalen llaqtaman riyta munankichu, chaypi juzgasqa kanaykichispaq?
10 Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: –Ñoqaqa Cesarpa juzgasqan tiyananpin sayashani, chaypin juzgasqa kanay karqan, manan judío runakunata ima mana allintapas ruwarqanichu, qanpas allintan yachanki, nispa.
11 Sichus huchallikuq kani, otaq wañuyman hina imatapas ruwarani chayqa, manan wañuyta munanichu, ichaqa manan pipas paykunaman entregawanmanchu. Cesarmanmi apelakuni.
12 Hinaqtinmi Festoqa consejerowan rimaspa nirqan: –¿Cesarmanchu juzgarqanki? Cesarmanmi rinki, nispa.
13 P'unchaykuna qhepatataq rey Agripawan Bernicewan Cesarea llaqtaman rirqanku Festota napaykamunankupaq.
14 Askha p'unchaykuna chaypi kashaqtinkun Festoqa reyman Pabloq rimasqanta willarqan: —Huk runan Felixpa wisq'asqa saqesqan kashan.
15 Jerusalén llaqtapi kashaqtiymi, sacerdote umallikuna, judío runakunaq umallinkunapiwan willawarqanku, pay contra juzgayta munaspa.
16 Paykunamanmi kutichirqani: Manan Roma runakunaq nisqanman hinachu pitapas wañunanpaq kacharichiyqa, manaraq huchachasqa runaqa uyapura huchachakuqkunawan kashaspa, pay kikinpa huchallikusqanmanta kutichinanpaq licenciayoq kashaqtinpas, nispa.
17 Chayrayku, kayman chayaqtinku, mana tardaspa paqarin p'unchay taripay tiyanapi tiyaykurqani, hinaspa kamachirqani chay runata horqomunankupaq.
18 Paykunaq contranpi huchachakuqkuna sayariqtinkuqa, manan yuyaykusqayman hinachu huchacharqanku.
19 Hinaqtinmi ichaqa Jesuspa contranpi tapukuranku, paykunaq yanqa creenciankumanta, hinallataq wañusqa Jesusmantawan.
20 Chay hina tapukuykunamanta iskayrayasqayraykun tapurqani Jerusalén llaqtaman riyta munaspa, chaypi juzgasqa kananta, nispa.
21 Ichaqa Pabloqa Augustoq uyarinanpaqmi niwaran, chaymi kamachirqani Cesarman kachanaykama payta waqaychanankupaq.
22 Hinaqtinmi Agripa Festota nirqan: –Ñoqapas chay runata uyariyta munani, nispa. Paqarinmi uyarinki, nispas nin.
23 Paqaristinmi, Agripa, Bernicepiwan ancha sumaqllaña hamuspa, umallikuna, llaqtapi umalliq runakunawan kuska, Festopa kamachisqanman hina, Pablota pusamurqanku.
24 Festotaq nirqan: –Rey Agripa, kaypi kaq llapa runakunapas kay runatan rikunkichis, paymantan llapa judío runakuna Jerusalén llaqtapipas kaypipas tratawarqanku, nispa aswan unayta kawsakuy.
25 Hinaqtinmi ichaqa, mana imatapas wañunanpaq hina ruwasqanta, pay kikinpas Augustoman huchachakusqanta musyakuspay, payta kachamunaypaq yuyaykurqani.
26 Paykunamantaqa manan imatapas wiraqochayman qelqanaypaqqa kanchu. Chayraykun rey Agripa, ñawpaqeykiman, astawanqa ñawpaqeykiman pusamurqani, t'aqwisqa kaspa ima qelqanaypaqpas.
27 Ñoqapaqqa mana allinpaqmi qhawariwan huk presota kachay, manataq paypa contranpi huchallikusqankuta willanaypaq.

26 RAKI

1 Hinaqtinmi Agripa Pablota nirqan: –Qan kikiykimanta rimanaykipaqmi, nispa. Hinan Pabloqa makinta haywarispa pay kikinmanta kutichirqan.
2 Rey Agripa, kusisqan kani, kunan p'unchay ñawpaqeykipi kutichisaq judío runakunaq llapa huchachawasqankunamanta.
3 Astawanraqmi yachani judío runakunaq tukuy costumbrenkunamanta, imamantapas yachasqaykita.
4 Wayna kasqaymantapacha Jerusalén llaqtapi llaqtay ukhupi imayna kawsasqaytaqa, llapan judío runakunan yachanku.
5 Qallariymantapachan reqsiwanku, sichus paykunapas willawanku chayqa, fariseo kashasqayta.
6 Kunantaq sayashani, juzgasqataq kani, ñawpa taytanchiskunaman Diospa prometesqan suyakuyniyrayku.
7 Chay prometekusqanman hinan chunka iskayniyoq ayllunchiskuna, chay ratolla tuta p'unchay Diosta servispa, hamunankuta suyashanku. Chay suyakuyniyraykum rey Agripa, judiokunapa huchachasqa kani.
8 ¿Imanasqataq mana creenapaq hina kanman Dios wañusqakunata kawsarichimusqanta?
9 Cheqaqtapunin ñoqa kikiypi yuyaykurqani, Nazaret llaqtayoq Jesuspa sutinpa contranpi askha ruwaykunata ruwanay kasqanmanta.
10 Chaytan ñoqapas Jerusalen llaqtapi ruwarqani, askha ch'uya runakunatan carcelpi wisq'arqani umalliq sacerdotekunaq kamachikuyninta chaskispa. Wañuchisqa kaptinkutaq, paykunapa contranpi kunkayta rimarqani.

11 Sapa kuti sinagogakunapin paykunata castigaq kani, k'aminankupaqtaq obligaq kani. Paykunawan sinchita phiñakuspaymi, wak llaqtakunamanpas qatiykacharqani.
12 Chaymi Damasco llaqtaman rishaqtiy, sacerdote umallikunaq kamachikuyninwan kamachisqawan ima.
13 Rey, chawpi p'unchawta ñanpi rikurqani hanaq pachamanta k'anchayta, intiq k'anchayninmanta aswan pataman, muyuriqniypi k'ancharishaqta, ñoqawan kuska puriqkunatapas.
14 Llapayku kay pachaman urmaykushaqtiymi huk kunkata uyarirqani hebreo rimaypi niwashaqta: Saulo, Saulo, ¿imaraykutaq qatiykachawanki? sasan qanpaqqa k'aspikunata saruyqa.
15 Hinaqtinmi noqaqa nirqani: —Señor, ¿pitaq kanki? Paytaq nirqan: –Ñoqaqa qatiykachasqayki Jesusmi kani, nispa.
16 Ichaqa sayarispa sayariy, chaypaqmi qanman rikhurimurqani, kay rikusqaykikunamantapas, chaykunapi rikusqaykimantawan, serviq kanaypaq, testigo kanaypaqwan.
17 Kunan kachamushaq runakunamanta, mana judío runakunamantawan qespichisunki.
18 Ñawinkuta kicharinankupaq, tutayaqmanta k'anchayman, Satanaspa atiyninmantawan Diosman kutirinankupaq, huchankumanta pampachasqa kanankupaq, noqapi iñiywan ch'uyanchasqa kaqkunawan herenciata chaskinankupaq.
19 Rey Agripa, hanaq pachapi rikusqayman hinaqa manan mana kasukurqanichu.
20 Ñawpaqtaqa Damasco llaqtapi, Jerusalén llaqtapi, Judea suyuntinpi, hinallataq mana judío runakunamanwan, Diosman kutirikuspa Diosman kutirinankupaq, yuyayman kutirimunankupaq hina ruwaykunata ruwanankupaqwan.
21 Chayraykun judío runakunaqa templopi hap'iwaspa wañuchiwanankupaq purirqanku.
22 Diospa yanapayninta chaskispaymi kunankamapas huch'uy runakunamanpas hatun runakunamanpas willashani, profetakunaq Moisespapas hamunanmanta nisqankutallan.
23 Cristo ñak'arinanpaq, wañusqakunamanta kawsarimpuq ñawpaq kaq kananpaq, runakunaman, mana judío runakunamanpas k'anchayta rikuchinanpaq.
24 Pay kikinmanta rimashaspan Festoqa sinchi kunkawan nirqan: –Pablo, qanmi musphashanki. achka yachaymi locoyachisunki.
25 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: –Manan locochu kani, ancha allin qhawarisqa Festo. ichaqa cheqaq-kay simikunata, allin yuyaywan rimaychis.
26 Reyqa yachanmi chaykunata, noqapas paypa ñawpaqenpin mana manchakuspa rimani. Kay ruwayqa manan huk k'uchullapichu ruwasqa karqan.
27 Rey Agripa, ¿creenkichu profetakunapi? Yachanin creesqaykita.
28 Hinaqtinmi Agripa Pablota nirqan: –Yaqapaschá cristiano kanaypaq convencechiwanki, nispa.
29 Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: –Diostan munani, manan qanllachu, kunan p'unchay uyariwaqniykunapas, yaqapaschá ñoqa hina kanaykita, mana chay watasqa kaspaqa, nispa.
30 Hinaqtinmi reypas, gobernadorpas, Bernicepas, paykunawan tiyaqkunapas hatarirqanku.
31 Huk ladoman ripuqtinkun paykunapura rimanakurqanku: –Kay runaqa manan imatapas ruwanchu wañunanpaq, nitaq watasqa kananpaqpas, nispa.
32 Hinaqtinmi Agripa Festota nirqan: –Kay runaqa kacharichisqachá kanman karqan, manachus Cesarman juzgakunman karqan chayqa, nispa.

27 RAKI

1 Italia nacionman barcopi rinaykupaq decidikuqtinkun, Pablota, wakin presokunatawan, Augustoq soldadonmanta Julio sutiyoq centurionman entregarqanku.
2 Adramitio llaqtamanta barcoman haykuspaykutaq, Asia ladoman rinaykupaq. huk Aristarco, Tesalónica llaqtamanta Macedonia llaqtayuq, ñuqaykuwan kachkarqa.
3 Paqaristinmi Sidón llaqtaman chayarqayku. Hinan Julioqa Pablota valekurqan, hinaspan kacharichirqan amigonkunaman rispa samarinanpaq.
4 Chaymanta lloqsispaykutaq Chipre llaqtaq urayninta barcopi rirqayku.
5 Cilicia lamar-qochata, Panfilia lamar-qochata chimpaspaykutaq, Licia suyupi Mira llaqtaman chayarqayku.
6 Chaypin centurionqa Alejandría llaqtamanta Italia nacionman rishaq barcota tarirqan. Hinan chayman churawarqanku.
7 Askha p'unchaykuna pisi-pisimanta barcopi viajaspayku, Cnido llaqtaman mana chimpaspaykutaq, Creta chimpapi Salmone llaqtaq chimpanpi barcopi rirqayku.
8 Manaraq chayninta pasaspataq, sumaq pakakuna wasikuna nisqa cheqasman chayarqanku; Chaypa hichpanpim karqa Lasea llaqta.
9 Hinaqtinmi Pabloqa paykunata consejaran.
10 Hinaqtinmi paykunata nirqan: –Señorkuna, reparani kay viajeqa k'irisqa kananta, manataqmi barcopi barcokunallatachu, aswanpas kawsayninchistapas, nispa.
11 Chaywanpas centurionqa barcoq dueñontapas dueñontapas astawanmi creerqan, Pabloq nisqankunamantaqa.
12 Chay pakakuna wasiqa chiri tiempopi mana allin kasqanraykun, aswan askha runakuna yuyaycharqanku chaymantapas ripunankupaq, sichus Fenice llaqtaman chayankuman, chaypitaq chiri tiempopi chayankuman chayqa. Creta suyupa pakakunanmi, sur-inti haykuy ladoman, wichay-inti haykuy ladomanwan.
13 Uray ladomanta wayra llamp'ullata wayramuqtintaq, yuyaykusqankuta hunt'aykusqankuta yuyaykuspanku, Creta llaqtaq qayllanman barcopi rirqanku.
14 Hinaqtinmi ichaqa mana unaymantachu huk sinchi wayra hatarirqan, chay wayraqa Euroclidon sutiyoqmi karqan.
15 Hinaqtinmi barcota hap'ispa wayrata mana aguantayta atispa purichirqayku.
16 Clauda sutiyoq wat'a ukhunta phawaykachaspaykutaqmi botepi askha llank'anakuna hamunayku karqan.
17 Chay barcota hoqarispankutaq barcoq wasanpi wasankuta churarqanku. Hinataq, kawsaq rit'ikunaman mana urmanankuta manchakuspanku, velata ch'aqwarqanku, chhaynataq qarqosqa karqanku.
18 Ñoqaykutaq sinchi wayra-parawan kuyurichiwarqanku, qhepantin p'unchaytaq barcota k'ancharichirqanku.

19 Kimsa p'unchawñataqmi makiykuwan buqueta wischuykurqaniku.
20 Intipas ch'askakunapas askha p'unchaykuna mana rikhurimuqtin, manataq sinchi wayra-para hap'iwaqtinchis, qespichisqa kananchispaq llapa suyakuyninchis chinkapurqan.
21 Unaymantan Pabloqa paykunaq chawpinpi sayarispa nirqan: –Señorkuna, Creta llaqtamantaqa manan kachariwaqchischu karqan, nispa.
22 Kunantaq kallpachaykichis, qankuna ukhupiqa manan piqpa kawsayninpas chinkanqachu, aswanpas barcollan.
23 Kunan tutan qayllaypi sayasharqan Diospa angelnin, paypa angelninmi, paytan servini.
24 Nirqanku: –Pablo, ama manchakuychu. Cesarpa ñawpaqenmanmi apasqa kanki, hinan Diosqa llapa barcopi puriqkunata qosunki, nispa.
25 Chhaynaqa, wiraqochakuna, kallpachaychis, Diospi creeni, niwasqanman hinapuni kananta.
26 Ichaqa huk islamanmi wikch'usqa kananchis.
27 Chunka tawayoq tutan Adria llaqtapi wichayman urayman apawashaqtiykutaq, kuska tuta hina barcopi puriqkunaqa huk llaqtaman asuykushasqankuta repararqanku.
28 Chayta t'oqyachispataq, iskay chunka k'ancharishaqta tarirqanku, aswan karuman rispataq hukmanta t'oqyachirqanku, hinaspan tarirqanku chunka phisqayoq metrota.
29 Hinaqtinmi qaqakunaman mana urmananchista manchakuspanku, barcoq qhepanmanta tawa anclakunata wikch'uykuspanku, p'unchayta munarqanku.
30 Buquepi puriqkunaqa barcomanta ayqekunankupaqña kashaqtinkun, barcota lamar-qochaman uraykachirqanku, ñawpaq barcomanta anclakunata wikch'uykunkuman hina.
31 Chaymi Pabloqa centurionta soldadokunatawan nirqan: –Manachus kay runakuna barcopi qhepakunqaku chayqa, manan qespichisqa kawaqchischu, nispa.
32 Hinaqtinmi soldadokunaqa boteq waskhankunata kuchuspa urmachirqanku.
33 P'unchay chayamushaqtintaq Pabloqa llapa runakunata valekurqan mikhunata mikhunankupaq: –Kunanqa chunka tawayoq p'unchaymi mana imatapas mikhuspa ayunasqaykichista, nispa.
34 Chayraykun valekuykichis mikhunata ukyanaykichispaq, chayqa qhali kayniykichispaqmi, manan mayqenniykichispa umanmantapas chukchaykichispas urmanqachu.
35 Hinaqtinmi Jesusqa t'antata hap'ispa llapa runakunaq qayllanpi Diosman graciasta qorqan.
36 Llapallankum kusisqallaña karqaku, hinaspam mikuytapas tomarqaku.
37 Llapallankum botepi kachkarqaniku iskay pachak soqta chunka soqtayuq runakuna.
38 Mikhuspataq barcota k'ancharichirqanku, trigotataq lamar-qochaman wikch'upurqanku.
39 P'unchayña kaqtintaq, mana chay hallp'ata reqsirqankuchu, ichaqa huk qocha patayoq wayq'ota tarirqanku, atikuqtinqa barcota wisq'ayta munarqanku.
40 Anclakunata hoqarispankutaq lamar-qochaman k'askakurqanku, timónpa wasankunatataq kacharirqanku, hatun velatapas wayraman hoqarispa qocha pataman rirqanku.
41 Iskay lamar-qochakunaq tupasqan cheqasman urmaykuspataq barcota urmachirqanku. ñawpaq kaqnintaq mana kuyuriy atiq qheparqan, qhepa ladontaq ichaqa olakunaq sinchi kallpanwan p'akisqa karqan.
42 Soldadokunan yuyaykurqanku presokunata wañuchinankupaq, ama mayqenninkupas nadaspa lloqsispa ayqekunankupaq.
43 Hinaqtinmi centurionqa Pablota qespichiyta munaspa, paykunata mana munasqankumanta hark'arqan. kamachirqantaqmi nadayta atiqkuna ñawpaqta lamar-qochaman wikch'ukuspa allpaman chayanankupaq.
44 Puchuqtaq, wakinqa tablakunapi, wakintaq barcoq p'akisqa t'aqakunapi. Chay hinapin, llapanku allinta ayqekurqanku allpaman chayanankupaq.

28 RAKI

1 Ayqekuspankutaq, chay isla Melita sutiyoq kasqanta yacharqanku.
2 Chay millay runakunaqa manan pisitachu khuyapayawarqanku, nina rawrachispa sapankankuta chaskiwarqanku, kunan pararayku, chirirayku ima.
3 Hinaqtinmi Pabloqa huk k'aspikunata huñuspa ninaman churaran, chaymi ninapi huk mach'aqway lloqsimuspa makinman wataykurqan.
4 Barbaro runakunaqa chay venenoyoq animalta makinpi warkusqata rikuspa, paykunapura ninakurqanku: –Kay runaqa runa wañuchiqmi, lamar-qochamanta ayqekuspapas, vengakuyqa manan kawsanmanchu, nispa.
5 Hinaspan chay animalta ninaman chhaphchirqan, manataqmi ima mana allintapas sienterqanchu.
6 Ichaqa punkipunanña kashaqtinpas, qonqaylla wañusqa urmaykuspataq qhawarirqanku, unay tiempota qhawaspataq, mana ima mana allintapas rikuspanku, huk dios kasqanta nirqanku.
7 Chay cheqaskunapin kasharqan chay islapi umalliqpa kaqninkuna, paypa sutinmi karqan Publio. Paymi chaskiwarqanku, kinsa p'unchaytaq sumaq sonqowan samachiwarqanku.
8 Publioq taytanqa fiebrewan yawarwan onqosqa kasharqan.
9 Chayta ruwaspataq, chay islapi onqosqa runakunapas hamuspa qhaliyarqanku.
10 Paykunapas anchatan hatunchawarqanku. ripuqtiykutaq, necesario kaqkunata cargawarqanku.
11 Kimsa killamantataq Alejandría llaqtamanta barcopi rirqayku, chay barcoqa inviernota pasarqan chay islapi, chay barcoq señalninmi karqan Castor, Polux.
12 Siracusa llaqtaman chayaspataq kinsa p'unchay chaypi qhepakurqayku.
13 Chaymantataq brújulata apamuspayku Regio llaqtaman chayarqayku, huk p'unchaymantataq sur ladomanta wayra wayramurqan, qhepantin p'unchaytaq Puteoli llaqtaman chayarqayku.
14 Chaypin wawqe-panakunata tarirqayku, qanchis p'unchaytaq paykunawan qhepakunaykupaq, Roma llaqtaman rirqayku.
15 Hinaqtinmi wawqe-paninchiskuna willawaspayku, Apio wasikama, kinsa tavernakamawan tupamuwarqanku.
16 Roma llaqtaman chayashaqtiykutaq, centurionqa presokunata guardiakunaq capitanninman entregarqan,

Pablota ichaqa payta cuidaq soldadowan sapallan tiyananpaq saqerqanku.
17 Kinsa p'unchay qhepamanmi Pabloqa judío runakunaq umallinkunata waqyachirqan, huñunakuspankutaq paykunata nirqan: –Wawqe-panaykuna, manaña imatapas ruwarqanichu runakunaq contranpi, nitaq ñawpa taytanchiskunaq costumbrenkunatapas, nispa , chaywanpas Jerusalén llaqtamantan preso hina Roma runakunaq makinman entregawarqanku.
18 Paykuna tapuwaqtinkutaq kachariwayta munarqanku, mana imarayku wañunaypaq.
19 Judío runakunaq contranpi rimaqtinkutaq, Cesarman juzganaypaq obligasqa karqani. manataqmi llaqtayta huchachanaymantachu.
20 Chayraykun waqyamuykichis, qankunata rikunaykichispaq, qankunawan rimanaypaqpas, Israelpa suyakuyninraykun kay cadenawan watasqa kashani.
21 Paykunataq nirqanku: –Manan Judeamanta cartakunata chaskirqaykuchu, nitaq mayqen wawqepas qanmanta ima mana allintapas willawarqankuchu nitaq rimarqankuchu, nispa.
22 Ichaqa noqaykuqa qanmantan uyariyta munayku ima yuyaykusqaykitapas, yachaykutaqmi maypipas mana allin rimasqankuta.
23 Huk p'unchayta churaqtinkutaq, askha runakuna samapakuna wasinman hamurqanku. Paykunamanmi Diospa qhapaqsuyunmanta sut'incharqan, sut'incharqan ima, Moisespa kamachikuy siminmantapas, profetakunamantapas, tutamantamanta ch'isikama Jesusmanta yachachispa.
24 Hinaqtinmi wakinqa chay rimasqakunata creerqanku, wakintaq mana creerqankuchu.
25 Hinaqtinmi Pabloqa huk simillata rimasqan qhepata ripurqanku: "Santo Espirituqa profeta Isaiaswanmi ñawpa taytanchiskunaman niran.
26 Kay runakunaman rispa niy: Uyarispaykiqa uyarinkichismi, manataqmi entiendenkichischu, nispa. Qankunaqa rikunkichismi, manataqmi reparankichischu.
27 Kay runakunaq sonqonpas q'omerllañan, ninrinkupas mana uyariqmi, ñawinkupas wisq'asqañan. Manan ñawinkuwan rikuspa, ninrinkuwan uyarispa, sonqonkuwan entiendespa, kutirispa paykunata qhaliyachisaq, nispa.
28 Chay hinaqa, yachaychis, Diospa qespichiynin mana judío runakunaman kachamusqanta, paykunapas uyarinqakun.
29 Chaykunata niqtinmi, judío runakuna ripurqanku, paykunapurataq sinchita rimanakurqanku.
30 Hinaqtinmi Pabloqa iskay wata hunt'ata alquilasqa wasinpi tiyaran, hinaspan llapa payman haykumuqkunata chaskirqan.
31 Diospa qhapaqsuyunmanta willakuspa, Señor Jesucristomanta yachachispa, mana pipas hark'ananpaq.